

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

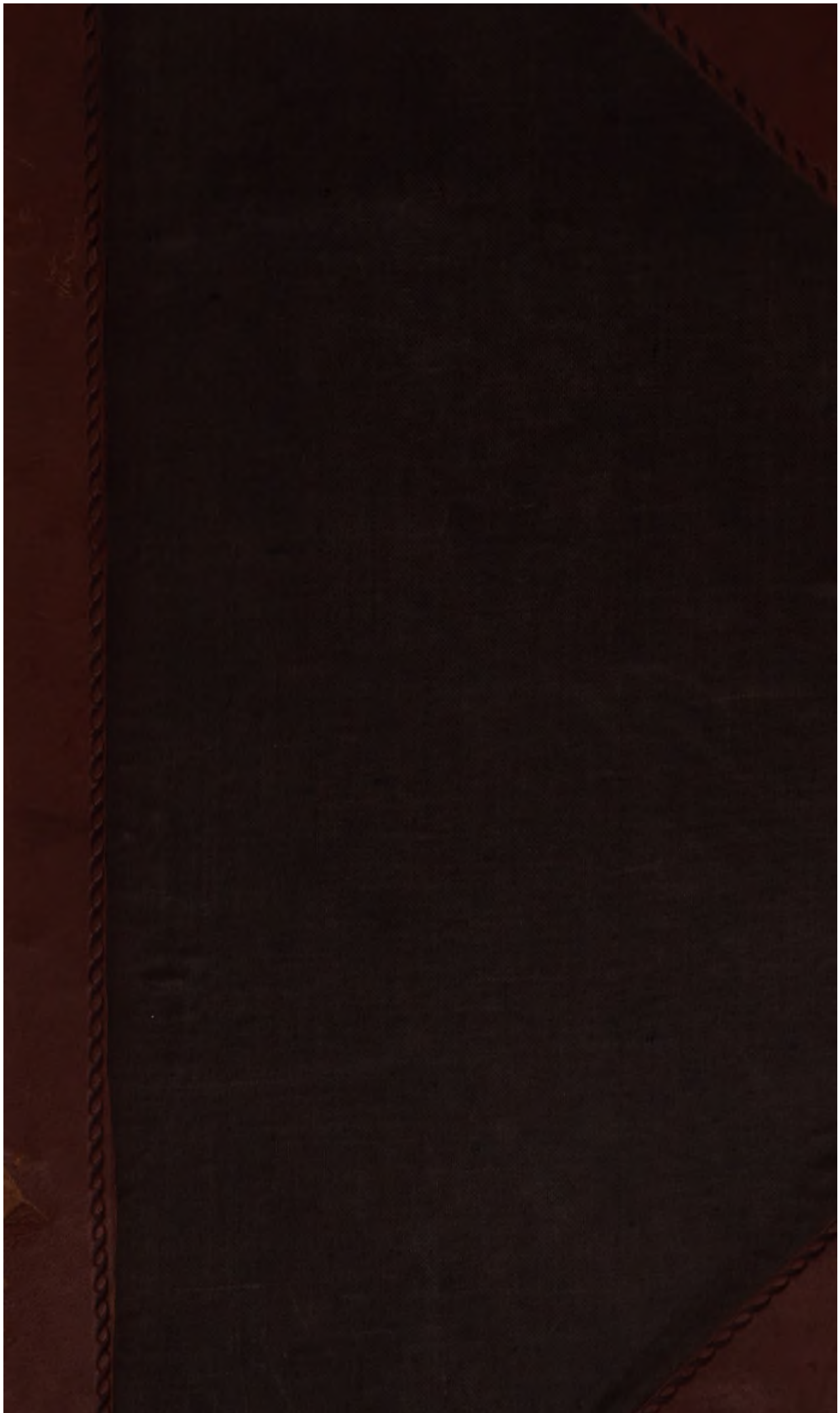
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

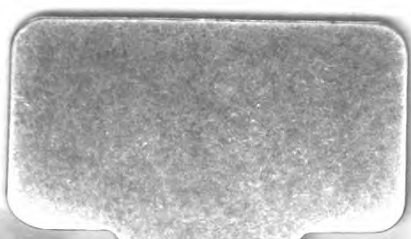
<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

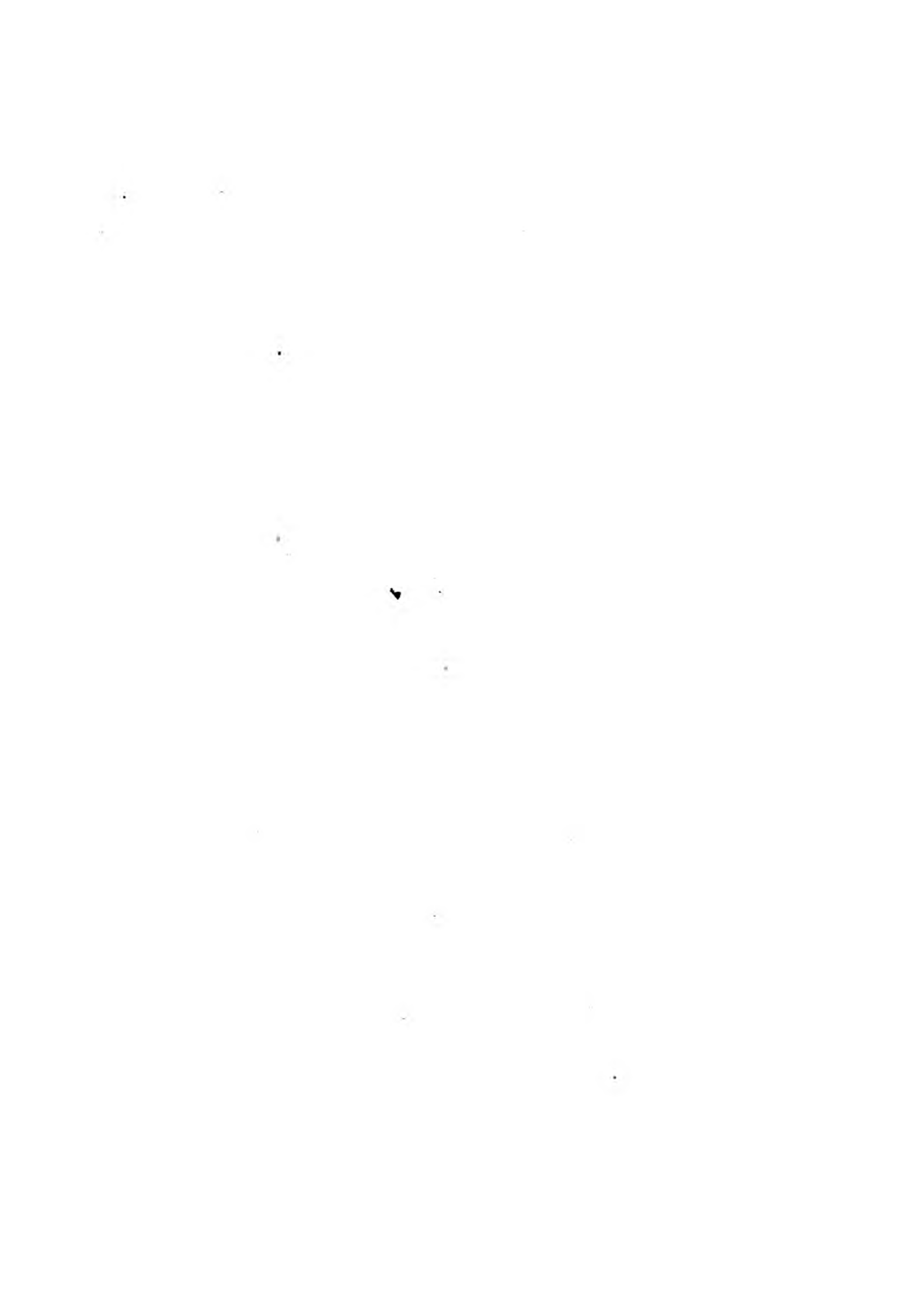

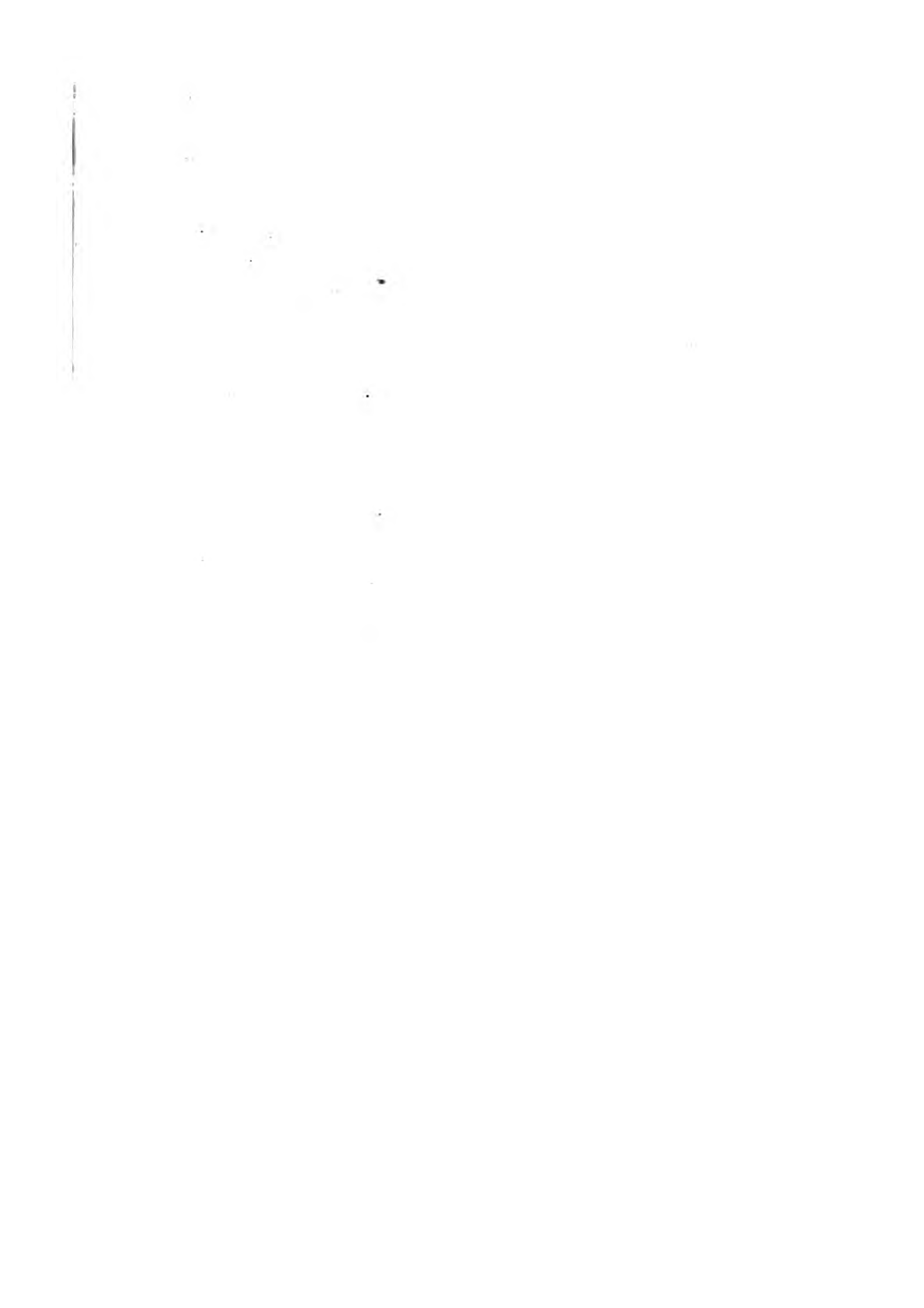
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

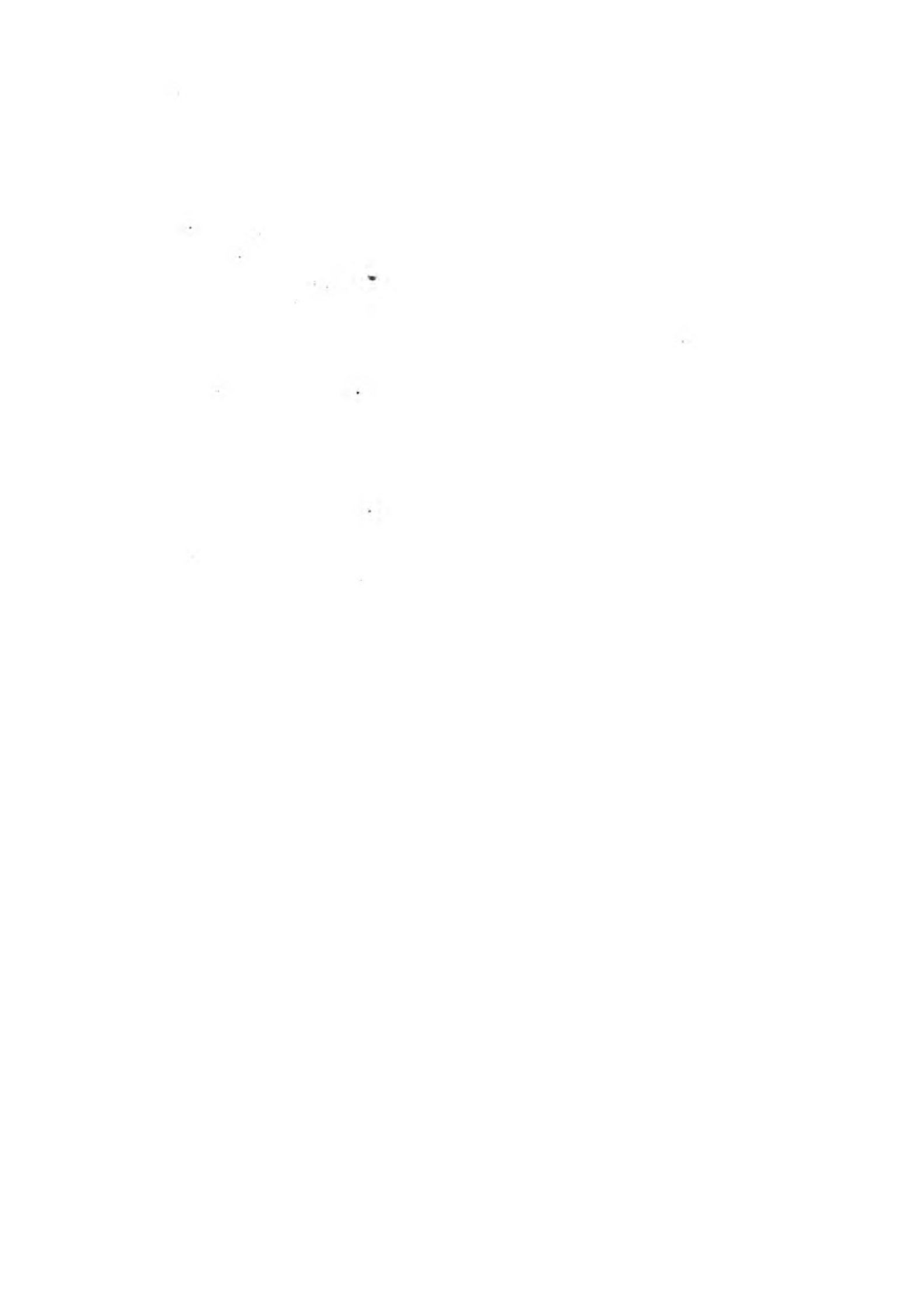

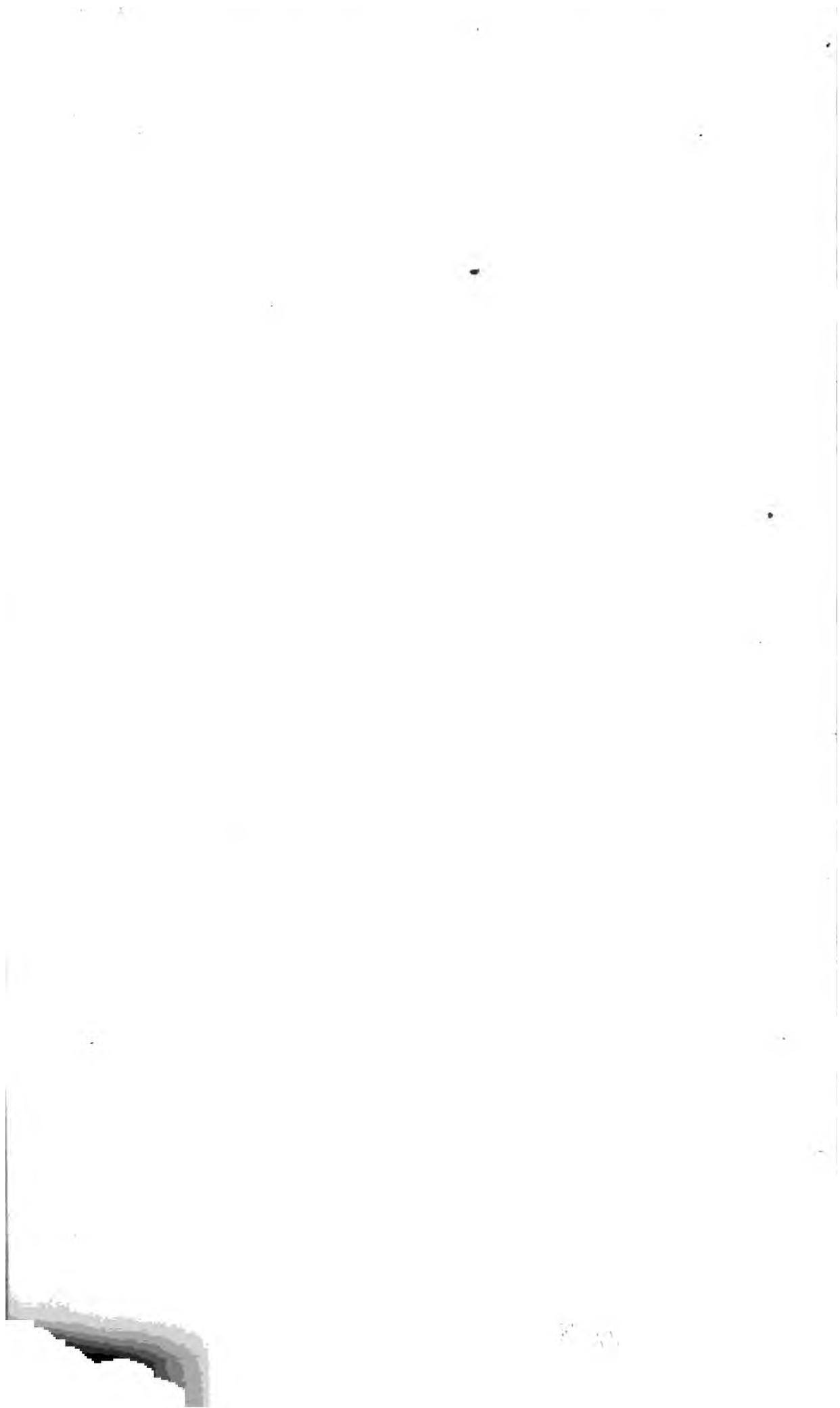
49. 1367.

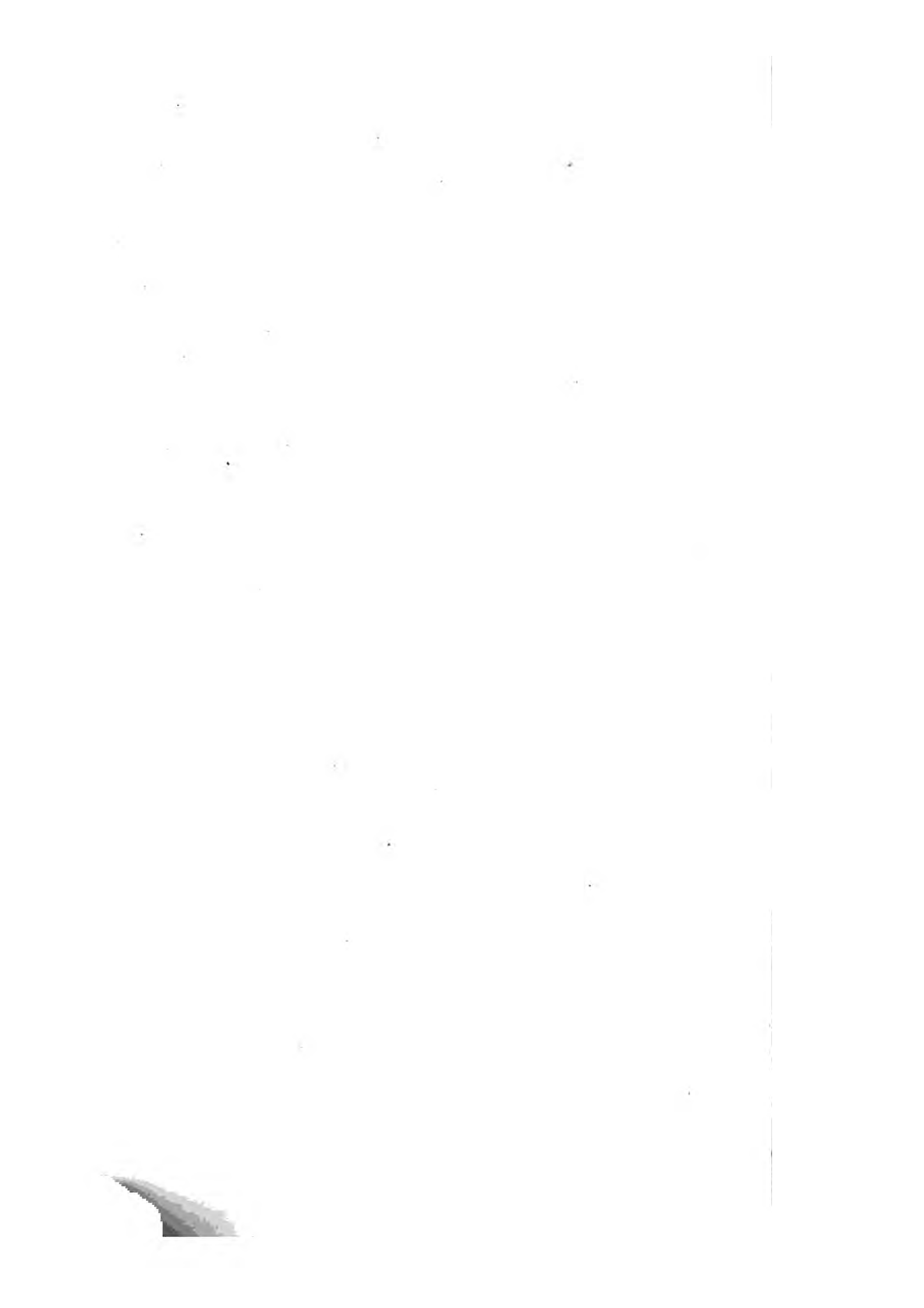

Oehlenschlägers Tragödien.

Femte Bind.

Oehlenschlägers
Tragedier.

Femte Bind.

København.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1849.

Ehlenschlägers Tragödie.

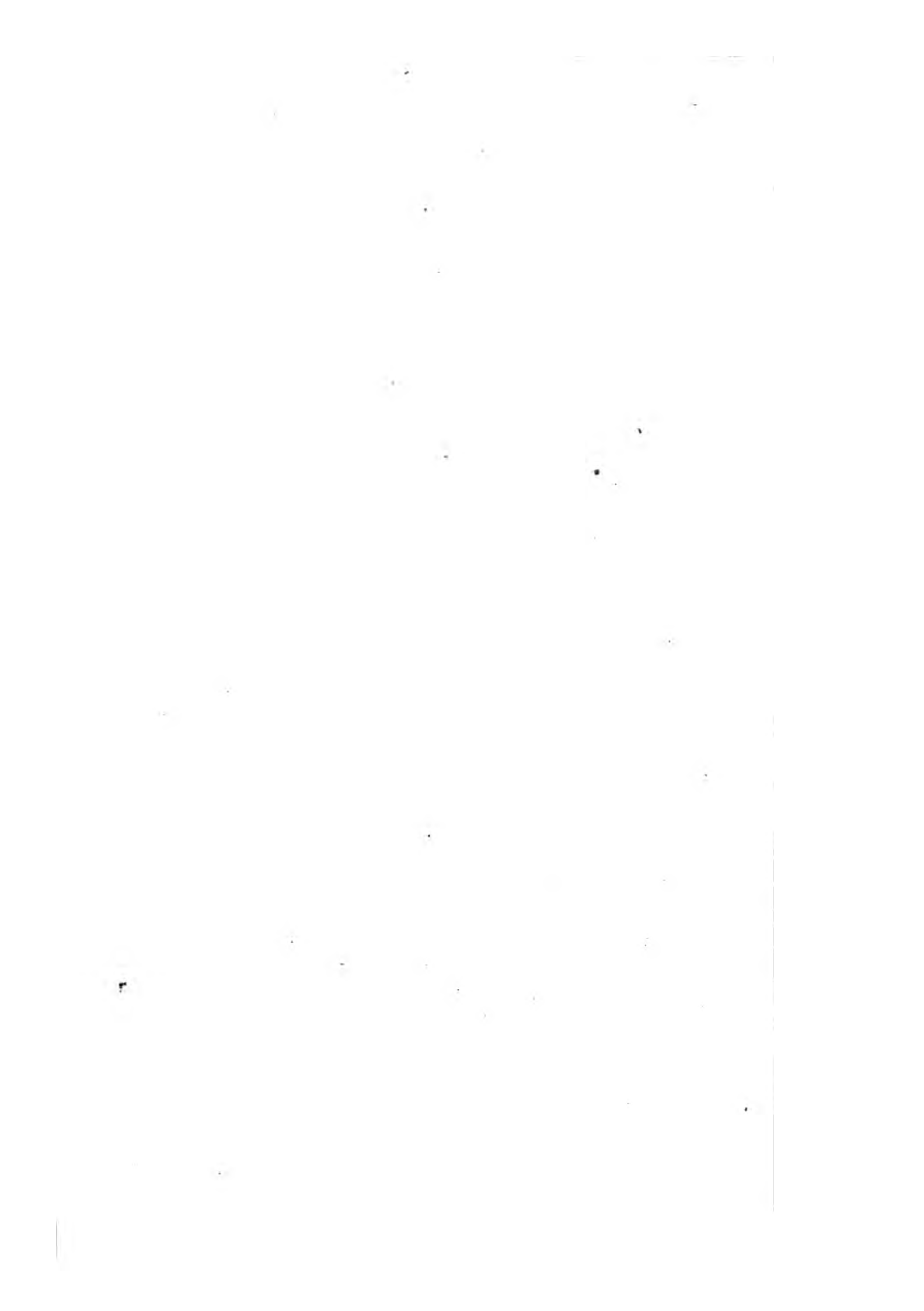

FRANZ SITT

LEIPZIG.

Verlag des Verlagsbuchhandlung: Rind. Str. 10/11.

Verf. des Bg. Verlagsbuchhandlung: Rind. Str. 10/11.

S u d h o l d.

Kiartan og Gudrun.

Væringerne i Viklagarb.

Kiartan og Gudrun.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1848.)

Personerne.

Nlaf Tryggvason, Norges Konge.
Ingeborg, hans Søster.
Nlaf Paa, Eier af Hiardarholt paa Island.
Kiartan, hans Sen.
Hrefna, hans Datter.
Bodli, hans Brodersen.
Gudrun Døvisdatter.
Brand, en Islander.
Orm Lyrgia og flere throndske Hovdinger.
Broder Martin, en Munk.
Cornelia, Gudruns Pleiemoder.
Thorgerda, Ingeborgs Jomfru.
En Pige.
Huuskarle.

Første Handling.

En smuk rund Plads indhegnet af Birke- og Grantræer.

I Baggrunden, ikke langt tilbage, et Gudehuus, hvis Vægge ere prydede med udfaarne malede Billeder, som forestille Thors Fiskeri og Balburs Død.

Kiartan. Bodli.

Kiartan.

Hvo skulde troe, paa en saa deilig Sommerdag,
Han var paa Island, han, som aldrig var her før;
For mig og Dig, som ei forlod det fiære Land,
Hvad er os bedre?

Bodli.

Intet! Men det er ei her,
Oprigtig talt, i denne lille Duffekrog,
Jeg hylder Landets Skønhed; — men ved Fjeldets Bæg,
I Hulerne, hvor Solen pryder toppet Is
Med alle Farver; det er Geisfers hede Sprud,
Og Heklas Brand —

Kiartan.

Naturen, vistnok, først og sidst;
Men Kunsten, Bodli, heller ei foragte Du!
Og mere, tykkes mig; min Faders Pleiesøn
Ham takke skulde, for det sieldne Kløgtens Værk.

Bodli.

Skurdguder, giort af Træ, kan ei fortrylle mig.

Kiartan.

Paa Jorden vise høie Guder Gvermand ei
Fortrolighed; det blev udfaarne Siæles Lod,
At ssee dem, — og vise Dig hvad de har seet.

Bodli.

Oprigtig talt, mig tykkes Kunst en Trælledont,
Usømmelig for Helten.

Kiartan.

Og — oprigtig talt —
En Trælletanke tykkes mig din Mening, Ven!

Bodli.

Vi stamme ned fra Helte!

Kiartan.

Godt!

Bodli.

Og Seltene

Maaskee fra Guder!

Kiartan.

Godt! Men stamme Guderne

Maaskee fra dumme Jetter? Guder blev de først,
Da Jeters Dumbhed, Jeters Hovmod de betvang.
Foragter Du en Skiald?

Bodli.

Nei, ædel Skialdesang

Tilhører Helten.

Kiartan.

Og hvorfor ei Kunstens Værk?

Vaulundur er en Valhalsgud, som Bragi selv;
Jeg dyrker ham; min Fader Olaf lærte mig
At bruge Kunstner-Meiselen, som Spyd og Sværd; —
Og begge Dele — naar Du vil — jeg viser Dig.

Bodli.

Var ei faa vild! Var Bodli ei den sindige,
Saa stod i Kamp vi begge nu alt blødende.

Kiartan.

Hvi driller Du mig da? Jeg kan ei lide det!
Det veed Du, og dog gjør Du det. Det morer Dig
At ærgre mig.

Bodli.

Hvor, Kiartan, kan Du tale saa?
Fra Barnsbeen er jeg dog din Pleiebroder jo.

Kiartan.

Det har Du ogsaa pralet af heel mangengang:
At Thorleik, at din Fader, mere fornem var
End min, fordi han fostred Dig som Pleiesøn.
Det Laffen var, fordi han prøved, i sin Venlighed,
At gjøre Hoved — af den Knub, som intet er.

Bodli.

Nu gaaer det fast for vidt!

Kiartan (leer).

Sa, kæmpe kan vi strax;
Men bedre Hoved faaer Du knap, om ogsaa Du
Afhugger mit.

Bodli.

Hvad, Kiartan, gjør Dig dog saa vred?

Kiartan.

Dit hele Væsen, hvormed Du misliker mig.
Min Faders Fødsel af en Trællevinde, lod
Du mig da tidt nok høre, skøndt vi Alle veed:
Melkorfa var en Kongedatter? Gudrun har
En Vise digtet, hun mig forelæse vil,
Om Olaf Baas, min Faders, Elskovsventyr.
Jeg vædder, den er god; thi hun er øvet vel
I Skjaldefkunsten; Snillet mangler heller ei.

Bodli.

Alting forstaaer hun godt; — at fange Hjertter med!

Kiartan.

Har hun maaskee alt fanget dit?

Bodli.

Nei dit, min Ven!

Isald Du ikke veed det.

Kiartan.

Om jeg vidste det,
Saa sagde jeg det reent ud; thi Oprigtighed

Udbære kan en ærlig Kæmpe, tykkes mig,
 Saalidt som folklar Foraarsdag det Himmelblaa. —
 Jeg veed det ikke! —

Bodli.

Kiartan, jeg det veed for Dig.

Kiartan.

Hvo bliver flog paa Gudrun? Hvo forstaaer sig selv
 I hendes Selskab?

Bodli.

Er der intet Himmelblaat

I hendes Vaardag?

Kiartan.

Jo! tidt yndigt Himmelblaat;

Men pludselig bedækkes det af sorte Skyer.

Jeg nægter ei, at disse Skyer stænke just

En broget Farvepragt til hendes Morgensol;

Men ofte svigter Solen reent, da bli'er det mørkt!

En regnfuld og en stormende Thormaanedsdag.

Bodli.

Du finder mange Feil hos det Beundrede.

Kiartan.

Man veed ei ret, om hun er god, om hun er ond.

Bodli.

Und! God! De Ord er Tankens Overdrivelses.

I Livet findes lidt af Begge, blandede.

Kiartan.

Du gjør da ingen Forskiel meer paa Godt og Ondt?

Bodli.

Jo nogen, Kiartan! men ei nær saa stor, som Du.

Kiartan.

Hver har sit eget Tankesæt, sin Handlevis.

Bodli.

Din Søster Hrefna, som har Gudrun saare kjær,

Og som, i dine Tanker, lutter Godhed er,

Seer altsaa ei det Onde, som Du frygter for.

Gudrun besøger Hrefna her paa Hiardarholt;

Din Fader Olaf har tilladt dem beggeto
 At boe tilsammen i det smukke Gæstehuus.
 Og finder Du da farligt ei Besøget der,
 For Hrefnas Dyder?

Kiartan.

Jeg har end ei Staven brudt
 Reent over Gudrun; — tvertimod — det muligt er,
 At blodig Uret jeg den unge Dvinde gjør;
 Thi Siælers behøves til retfærdig Dom;
 Og Hvo har Ro, naar Gudruns Døie paa ham seer?
 Naar med sit Blik, saa stælefuldt, men stottende
 Med yndig Kløgt, hun faaer mig til at rødme for
 Min egen Svagheb, og til, som en Pøbling, bly
 At nedslaae Døiet for min egen Modløshed?

Bodli.

Du elster hende, Kiartan, det er altfor vist.

Kiartan.

Og vide maa jeg vist, og det endnu idag,
 Om Gudrun ynder mig igjen. Jeg holder ei
 Den Længsel ud, og Veemod skal, som Nattedug,
 Ei bringe Koldesnyen i mit friske Blod.
 Min Fader har udrustet alt et prægtigt Skib;
 Til Norge vil han sende mig, og til Bedrift,
 At jeg skal glemme Dvindens List og Underfund;
 Men prøve maa jeg Malmet dog endnu engang,
 Om ei maaskee det er et reent, et herligt Guld.
 Hvis jeg en ægte Perle fandt, da bli'er jeg her;
 Ei hele Havet yder end en Skat, som den;
 Men greb jeg Skum, da bruse skal Skumbølgen snart
 Om Sneffens begetforte Bryst; i Storm og Lyn
 Meer tro, end hendes rænkefulde Svanebarm!

(Gaaer.)

Bodli (ene).

Ja grandst kun, Kiartan! Grandst for Dig — og grandst for mig!
 Thi elster hun Dig ei, da vover jeg at frie.
 Maaskee da stænkes mig, hvad Freia nægted ham.

... og som jeg ikke vil give dig,
... og som jeg ikke vil give dig, —
... og som jeg ikke vil give dig —

... og som jeg ikke vil give dig.

... og som jeg ikke vil give dig
... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig
... og som jeg ikke vil give dig
... og som jeg ikke vil give dig
... og som jeg ikke vil give dig
... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

... og som jeg ikke vil give dig

Din Søster
Dg fem, i
Seer alle
Gudm

~~Den første Digt for alle de her~~
~~Stroffer som er i den første~~
~~De første de første af de første~~
~~Stroffer~~

~~Den første Digt for alle de her~~
~~Stroffer som er i den første~~
~~De første de første af de første~~
~~Stroffer~~
~~Den første Digt for alle de her~~
~~Stroffer som er i den første~~
~~De første de første af de første~~
~~Stroffer~~

1871

Den første Digt for alle de her
Stroffer som er i den første
De første de første af de første
Stroffer
Den første Digt for alle de her
Stroffer som er i den første
De første de første af de første
Stroffer
Den første Digt for alle de her
Stroffer som er i den første
De første de første af de første
Stroffer

de her
det end

de her
de her for
de her

de her
de her for
de her

de her for

de her for

22
22

Hun er, som han, af hidstigt og uroligt Blod;
 Ei ægte nordist: han er irsk, og Moderen
 Til Gudrun en forthaaret Biv fra Sifilei.
 Velsk, siger Riartan, flyder Blodet; ingen Frugt
 Af Iduns Guldkar; gyldent slutter Skallen dog
 Om Saften, — sød — men uden Fasthed, uden Stof;
 Dog lædster denne Saft høistvederqvægende. —
 Jeg ynder hende meer end Riartan; skøndt jeg har
 Fra Barnsbeen vænt mig til hans stolte Hidstighed,
 Og Meget taalt; deels af en Slags Taknemlighed,
 Fordi hans Fader fostred mig. Men Alting har
 Sin Grændse. Lad nu Freia raade, som hun vil!
 Halvparten af de Slagne hører hende til.

(Gaaer.)

Gudrun, Hrefna og Riartan komme fra den modsatte Side.

Hrefna.

Du troer ei, Riartan, hvad det er et yndigt Dvad,
 Som hun har digtet om vor Slægt, om dens Bedrift.
 Gudrun, jeg beder, lad dog Riartan høre det!

Gudrun.

Du skader mig kun, Hrefna, med for megen Roes.
 En slet og ret Fortælling, andet er det ei.
 Det er kun Rimet, som har kildret Dret Dig;
 Thi Digtet sturrer ei med skarpe Bogstavlyd,
 Som Eders Skjalde bruge det; det klinger i
 Den velske, bløde Tone, som min Moders Sprog.

Hrefna.

O, Riartan! det vil glæde Dig at høre det;
 Det siger, hvad at vide Du har ønsket længst.

Riartan.

Jeg beder, Gudrun, lad mig høre dette Dvad!

Gudrun.

Ja, kostbar vil jeg ikke gjøre mig. Jeg har
 Alt varet Dig: det er kun noget Dagligdags.
 Men — Dagligdags man nyies med til daglig Brug.

Den Smule Tid, det koster Dig at lytte til,
Anvendte Du dog knap paa noget Bedre nu.

Kiartan.

Nei sikkert ikke!

Gudrun.

See! der staaer en Bænk af Steen,
Indbydende til magelig Laalmodighed.

Kiartan.

Saa sætter Eder begge! Min Nysgierrighed
Er ei taalmodig, den kan ikke sætte sig;
Dg mindst naar Du mig læser om Forfædres Daad.

Hrefna.

Dg mindst naar Kiartan hører, hvad han venter mindst.

Gudrun.

Forfædres Daad i Dvindemund kun flinger spag.

(Hun sætter sig med Hrefna, tager et libet Pergament frem og læser:)

Ketil var en mægtig Jarl,
Gist paa Thrønders Klippeborge;
Men for Haralds Enemagt
Fledede han og drog fra Norge.

Drot i Skotland blev han snart,
Ketil vandt sig der et Rige;
Men hans Datter Nude maa
For sin Faders Fiender vige.

Hun til Island med en Skat
Kom, beundret tidligt, silde.
Paa sin sidste Levedag
Gjorde hun et prægtigt Gilde.

Olaf, hendes Gilling der,
Blev til Arving høit forkyndet.
Derpaa gif hun til sin Seng,
Hvor hun fandtes død paa Gyndet.

Høilagt blev hun i et Skib;
 Guld med hende man begravet;
 Barn af hendes Barnebarn
 Høstuld var, en Helt paa Havet.

Gengang han til Siolund drog,
 At besøge danske Frænder;
 Paa et Marked der en Mø
 Skuer han, som Ingen kiender.

Deilig var hun, ung, men stum;
 Laarer ned ad Rinden trille;
 Trælleqvinde folgtes hun;
 Høstuld købte sig en Frille.

Kommen hid til Island, hun
 Vandrer fiernt paa Fjeldets Stene;
 Høstuld træffer hende der
 Gengang, da hun troer sig ene.

Kiærligt med sin spæde Son,
 Skiult af Stenens høie Dykker,
 Laler hun et fremmed Sprog,
 Mens hun liden Olaf kysker.

Det er irsk, det sære Sprog,
 Og snart Fader Høstuld fatter:
 Moderen Melkorfa var
 Konningens, Myrkiartans, Datter.

Snart besøgte Høstuld nu
 Irlands Drot, sin Svigerfader;
 Hjalp ham udi mangan Strid,
 Hielmbedækt, i Staalets Plader.

Men da Kongen byder ham
 Arving til sit Land at være, —
 For at undgaae Brodertyst,
 Vægrer han sig ved den Ære.

Glem til Island længes han
 Efter gule Marker saare;
 Hvor Melforka efter ham
 Grød en utaalmødig Laare.

Hendes Søn er Olaf Baa,
 I sin Pragt en Baafugls Lige.
 Olaf blev en deilig Mand,
 Hver en Svend ham maatte vige.

Gen dog fandtes mere smuk;
 Hvor forskiellig er dog Smagen!
 Riartan, Olafs egen Søn,
 Høvisst, tapper, velopdragen.

Jeg — af Olafs tvende Børn
 Foretrækker langt hans Datter.
 Hermed ender Gudruns Digt! —
 Kan I bare Jer for Latter?

(Hun springer op og leer.)

Hrefna.

Det sidste Niim ei stod der, da Du læste det
 For mig; det har Du tilfat.

Gudrun.

Da Du hørte det,
 Var det ei ganske færdigt, — nu er Dvadet endt!

Hrefna

(river Pergamentet fra hende).

Det staaer ei frevet! Riartan, vil Du bare see:
 Det har hun tilfat siden af Skalkagtighed.

Gudrun

(tager Pergamentet igjen).

Nu — frevet eller ikke frevet — Vers maa først
 Man digte, Hrefna, før man kan nedskrive dem.

Riartan.

Min Søster! Du har endnu ei vor Fader sagt
 Godmorgen.

Hrefna.

Nei; og Dauren ei beredet end.

Dg muligt har den vene Gudrun end et Niim
Nys faaet færdigt, som ei Hrefna høre skal,
Men Gudrun læser Dig, naar I er ene to.

(Gaaer.)

Kiartan.

Jeg kan ei famle længer i Uvidenhed,
Som i en balmørk Nat, hvor Himlens Hvælving, fiøndt
Af Stjerner fuld, er uden klare Maanestfin.
Lad Maanen lyse! den er Kiærlighedens Sol.

Gudrun.

Den lyser ei stort bedre dog end Stjernerne;
Den viser, Kiartan, Dig din egen smukke Drøm.

Kiartan.

Nei, Gudrun! Freias Maanestfin er ei Siøglelys.

Gudrun.

Hvad vil Du?

Kiartan.

Komme snart til Maalet!

Gudrun.

Daare! veed

Du ei, at Livets bedste Fryd netop bestaaer
I denne Stræben? Maalet, Kiartan, er din Grav.

Kiartan.

Lad som et Barn mig ikke gaae i Freias Lund,
Dg steds forseile Veien til Gudindens Huus!

Gudrun.

Kun liden, Kiartan, er den skønne Freias Lund;
Men den er anlagt med særdeles List og Kløgt;
Med mange krumme Gange, der bedrage Dig,
Med indbildt Strækning — vundet ved Tilbagegang.
Gif Du den lige Ve, — da gif Du ingen Ve.

Kiartan.

O, daar mig ei med Talemaader!

Gudrun.

Vel! saa lad

Da denne Gienstand fare, der faalidet kan
Undvære smukke Billeder, som Legemet
Eit Vintervadmél, at det ei skal døe af Frost. —
Jeg glæder mig særdeles med Veninden her,
Den snilde Hrefna; hendes vakke Broder er
Mig næsten ikke mindre kjær; jeg føler mig
En Søster mellem Jer; og til Beviis derpaa,
Saa tag mit Kys, og vær mig stedse dyrebar!

(Hun kysser ham.)

Kiartan (benrykt).

I Guder!

(Han vil omfavne hende, hun træder tilbage.)

Gudrun.

Kom nu! Lad os nu til Dauren gaae!

Kiartan.

Til Dauren? Guders Mundgodt drak jeg af din Mund;
Saa sød er ikke Odins Viin, Valkyriens Miød; —
Meer end dit Ord, dit Kys tilstod din Kiærlighed.

Gudrun (tødt).

Min Kiærlighed? Bistnok! Min Søsterkiærlighed.

Kiartan.

Du elsker mig!

Gudrun.

Som Søster! Vær en Broder mig,
Og uforandret finder Du mit Sindelag.

Kiartan.

Som Søster?

Gudrun.

Saa dan kan kun Gudrun elske Dig.
End er mit Hierte frit, jeg vil ei daare Dig.

Kiartan.

Du daarer mig! Det glæder Dig at pine mig;
Saaledes kysser Søsteren sin Broder ei,

Dg var der ikke Kiærlighed i dette Kys,
Saa var der Falskhed.

Gudrun.

Het saa! Du fornærmer mig!

Kiartan.

Du leger med den høie Freias Himmelild,
Som med en jordist Moses folde Lygtemand.
Endnu engang jeg byder, Gudrun, Dig min Haand!
Vær min, og jeg er lykkelig. Maaskee dit Ord
Var Følge blot af Vaklen og af Dvindesrygt.

Gudrun.

Dprigtig talt: — jeg, Kiartan, kan ei elske Dig!

Kiartan (fordittret).

Saa sønderlider jeg den Hiertets Rosenfrands,
Som mine Længsler og som Haabets Dnsfer bandt!
Igien jeg føler mig saa fri som Fugl i Luft,
Der slap af det forræderiske Fangebuur.

(Gaaer.)

Gudrun (ene).

Ja flyv Du kun! Du mærker ei den Traad, Du har
Om Venet; Gudrun holder den; din Flugt er kort. —
O, hvor det dog er kildrende for Dvindens Hu,
At tvinge Mandens Stolthed, hans Selvstændighed!
Hvad Sødhed eier Elskov vel saa sød som den? —
Men, Gudrun, Du maa vogte Dig for Svaghed selv,
At Du kan længe trodse som den Seirende.

(Gaaer.)

Olaf Paa kommer og seer tilfreds paa Bygningen.

Mit Gudehuus bestraalet Solens varme Glands.
Ja, det er Valhalsguderne, som hilse mig,
Fordi en Gal jeg bygged dem paa Den her,
Paa denne Steenkurv, fuld af Nordens bedste Frugt.
Hvi staaer Du dog saa høit i Nord, Du stionne Kurv?
Hvi kørte Dig ei Gefion, med sit Jettespand,
Hvor Irland staaer, min Moders Land? Nu spiller sig

Din bedste Kraft i golde Døiser. D, men dog
 Guldgule Mark henfølger under Fjeldets Gang;
 Og end har Stormen ikke kuet Skovens Top,
 Som vist i Fremtidsdagene nedsynke vil,
 Naar Kraften, naar Begeistring er sunken alt.
 Da staaer ei heller længer Olafs Gudestuur.
 Dog ogsaa Den, som virker i sin Samtid stærk,
 Er Fremtids Kæmpe. Christendommens Drøm skal ei
 Saasnart fortrænge Guders muntre Heltefreds;
 Thi Nordens Guder ei, som Irlands, stotske Fjelds,
 Er Laare-Laagebilleder paa Klippen fun.
 Og fiært er mig det Hverv, som mig Baulundur gav,
 Da jeg blandt disse Hyrder ei kan svinge Sværd.
 Men Kiartan duer ei til Smed; og han skal bort —
 Ud til Bedrift — og bort fra Gudruns Fangenæt.

Kiartan kommer.

Olaf.

Min Søn! jeg tale maa med Dig et venligt Ord.

Kiartan.

Glad aabner sig min Siæl for Fadervenlighed.

Olaf.

Til Glæde just ei egner sig min Tale dog.

Kiartan.

Bort største Hierte-kammer er bestemt for Sorg.

Olaf.

Du ynder Kunsten, som din Fader lærte Dig.

Kiartan.

Du lærte Kiærlighed til den mig ligerviis.

Olaf.

Ei, Kiartan, vil jeg svække denne Kiærlighed;
 Men Lyft til Kunst at øve maa jeg røve Dig.

Kiartan.

Hvorfor?

Olaf.

Baulundur ei til Kunstner stempled Dig.

Kiartan.

Det veed Du vist?

Dlaf.

Jeg vidste det alt længst, min Søn!
Men taug, og skiulte det for Dig — og for mig selv.

Kiartan

(tager en Hammer af sit Bælte og kaster den fra sig).

Taf, for Du talde! det beviser Agtelse.
Jeg lover, Dlaf, at Du aldrig rødme skal
For Fusteren, din Søn.

Dlaf.

Est Du fortørnet?

Kiartan.

Nei!

Jeg veed, det koster Fader=Overvindelse;
At gjerne Du en fløgtig Smed i Kiartan saae,
Ifald Naturen vilde det.

Dlaf

(trykker venligt hans Haand).

Den vil det ei!

Kiartan.

Godt!

Dlaf.

Jeg begriber, hvor det smerter Hjertet Dig,
At stilles fra Baulundur.

Kiartan.

Alt er Bane, Fa'er!

Alt stilles fra? Vi fødtes for at stilles fra.
Jeg Freia selv har sagt i denne Stund Farvel,
Saa kan jeg sagtens stilles fra den halte Smed.

Dlaf.

Fra Freia selv?

Kiartan.

Fra Gudrun.

Dlaf.

Hun er Freia stet.

Kiartan.

Sandt nok! Hun græder ei for Ddur; — tværtimod
Hun lader Ddur græde; — (nær) men han græder ei!

Olaf.

Min Søn!

Kiartan.

Min Fader! Du et Skib tiltaklet har,
Som Kiartan bringe skal fra Island. Længe holdt
Et Anker ham i Havnen; men det brast idag.
Vaulundur svigter? Freia? Lad dem fare da!
Jeg tigger ei om Gunst af Den, der vrager mig,
Var han selv Gud, ja var det en Gudinde selv.
Men stilles fra sin Fader, Søster, samme Dag,
Som Kunsten haaner, Elskov vender Ryggen mig,
Det kunde synes haardt for Den, som ikke veed,
At Skiæbnen træffer haardest, naar det ventes mindst.

Olaf.

Det Anker, som Dig brast, som Haab Du kaldet har,
Var kun en fulsort Rod, Rod af din Lidenskab.
Laf Guder, hvis Du rev den ud med mindste Trevl!
Thi Gudrun, Søn, fortæner ei din Kiærlighed.
Ei hindre kunde jeg, for hendes Frænders Skyld,
Til Hrefna det Besøg; men Følgen viste sig
Desværre, som det aned mig; thi hvor hun er,
Der gaaer det galt. Togange var alt Gudrun gift,
Skøndt knapt hun fylder tyve Aar. Den første Mand,
Man siger, ærgred hun ihjel; den Anden faldt
Fra Skibet, drukned; hun begræd ham saare lidt.
Paa Mødreside stammer hun fra Sikilei,
Hvor Dvinden lefler; hendes Fader stammer ned
Fra den Halgerde, som i Nials og i Gunnars Huus
Blev Manges Bane, stolt og deilig som hun selv.
Snart hentes Gudrun atter hjem. Men reis idag!
Den Lidenskab, som slumrer, kunde vaagne let.
Til til Bedrift! Jeg vil ei forefrive Dig
Bedriften, Kiartan! Læremester Hændelsen

Er ofte bedst; saa var den mig, saa være den
Dig med. Jeg Kunstnerhamren har berøvet Dig,
Til Giengiæld tag mit Heltesværd!

(Giver ham det.)

Det bruger Du
Som ægte Kunstner, kiender jeg min Vtling ret.
Begravet bli'er ei Nordens Rigers bedste Kraft
Paa disse Klipper; Kraften vender ofte did,
Hvorfra den udsprang; Skialden som er Kongen kjær,
Slaaer godt med Sværd, som godt han slaaer sin Harpestræng.
Følg mig til Stranden, Søn! hvor Skibet venter Dig.

Kiartan.

Jeg følger Dig, og reiser bort, saasnart jeg har
Min gode Søster sagt Farvel.

Diaf.

Men Gudrun ei!

Kiartan.

Paa Klippen staaer hun som Thorgerdur Horgabrud,
Og blæser mig fra Landet med sit Vægelsind.

(De gaae.)

Gudrun og Bodli komme.

Bodli.

Der gaaer han ned til Stranden med sin Fader alt,
At see det Skib, som seiler bort med ham idag.

Gudrun.

Du følger med, ei sandt?

Bodli.

Jeg hidtil fulgte; men
Det kieder mig tilsidst at være Følgesvend.

Gudrun.

Jeg troede, der var mellem Jer Fostbroderstab.

Bodli.

O, jeg har Kiartan mere kjær, end han har mig.

Gudrun.

Hvo veed hvad Kiartan svared, hvis han roste sig.

Bodli.

Heel ordknep var han, da han nys gif bort fra Dig.

Gudrun.

Ei munter, som den Fugl, der slap sit Fangebuur?

Bodli.

Nei, vred som Bjørnen, naar ham lægges Mundkurv paa.

Gudrun.

Det glæder mig!

Bodli.

Dig glæder hans Forbittrelse?

Gudrun.

Du veed, man siger: jeg er ond af Sindelag.

Bodli.

Bagtale!

Gudrun.

Hvoraf veed Du det?

Bodli.

Fortørnes Du,

fordi man tænker Godt om Dig?

Gudrun.

Nei, tænk Du kun!

Bodli.

Foragter Du mig?

Gudrun.

Jeg foragter ingen Helt.

Bodli.

Endnu har Heltegierninger jeg ikke viist.

Gudrun.

Saa viis dem, naar Du følger Riartan Olafson.

Bodli.

Os begge qvit Du være vil, det mærker man.

Gudrun.

Maastee den Ene helst jeg dog tilbageholdt.

Bodli.

Ham lod Du gaae.

Gudrun (seer).

Jeg holder heller ei paa Dig.

Bodli.

Saa skal da Bodli dele Riartans Skiabne?

Gudrun.

Ja!

Men Riartan ikke Bodlis.

Bodli.

Det er Gaadesprog —

Modsigelse! —

Gudrun.

Som dog der er en Mening i.

Bodli.

Saameget seer jeg, at Du ikke lider mig.

Gudrun.

Hvad, Kiære, har da bragt Dig paa den sære Tro?

Bodli.

Som Malen smutter smidig Du mig af min Haand,
Naar den vil gribe.

Gudrun.

Det beviser ingenting!

Den vil ei flemmes, derfor smutter Malen ud.

Bodli.

Forklar Dig mere tydeligt.

Gudrun.

Det skal jeg, Ven!

Naar Du tilbagevender med Berømmelse.

Bodli.

Du giver mig da Haab endnu?

Gudrun.

Jeg Haab? Hvorom?

Jeg siger blot: saa skal jeg tale tydeligt.

Bodli.

Farvel til den Tid da!

Gudrun.

Farvel!

Bodli.

Ræk mig Din Haand!

Gudrun.

Ja gierne!

(Rækker ham den.)

Bodli.

Den er støn!

Gudrun.

I Norges, Danmarks Land

Du vist vil finde Hænderne langt smukkere.

Bodli.

Men Dvinderne saa stolte knap jeg finder der.

Gudrun.

Tak for din Roes! Det huer mig at være stolt.

Bodli.

Der kommer Riartan med sin Søster.

Gudrun.

Saa Farvel!

Han Skibet har beseet, besee det ligerviis!

Den samme Ganger ogsaa jo bortbringer Dig.

Bodli.

Jeg troede, Gudrun, at Du før bortviste ham.

Gudrun.

Paa ingen Maade! Utaalmodig gif han selv;

Jeg havde gierne længer venligt talt med ham.

Og mit Farvel han have maa saavel som Du.

Du fik alt dit; tag det igien forsidstegang!

Bodli.

Forsidstegang?

Gudrun.

Jeg hnder intet langt Farvel;

Et langt Velkommen venter, naar vi sees igjen.

(Bodli gaaer.)

Kiartan kommer med Hrefna.

Hrefna.

Min Broder, vær nu snild!

Kiartan

(Lægger sin Haand paa hendes Skulder og trykker hendes Haand).

Din Bøn opfylder jeg!

(Hrefna gaaer.)

Kiartan.

Min Søster, Gudrun, vil at jeg skal sige Dig
Farvel, før bort jeg reiser. Hun har ganske Ret;
Jeg gif fortørnet før fra Dig, fornærmed Dig.
Min Beile vil Du ikke være; — Du er fri,
Og man skal ikke tvinge Folk til Kiærlighed.
Min Søster vil Du være, men det er Du ei;
Thi Elstovslænker smedder Freia paa en Dag,
Men Broder=Søsterbaandet væver langsomt først
En Levetid. Dog hvad Du er, og hvad jeg ei
Forglemme burde: Du er Olafs, Hrefnas Giæst.
Paa Giæstevensstabs Bud tilbage kommer jeg,
At hilse Dig til Afsted i al Høviskhed.

Gudrun (ventig).

Jeg takker Dig!

Kiartan.

Et roligt og et mildt Farvel!

Du har helbredet, Gudrun, for min Svaghed mig,
Og — som Du seer — mit Die taaler ganske frit
At møde dit.

Gudrun.

Farvel! — Men, Kiartan, da Du dog
Undskylder Dig for mig i bitter Afstedstund,
Lillad da Gudrun ligerviis Undskyldningen.
Tilgiv mig, hvis et daarligt Ord har krænket Dig!
See, Kiartan, Hiertet tænker ei, det føler kun;
Det maa betroe sin Sag til Tungen, Sprogets Tolk;
Men Sprogets Tolk, saa flink den er, dog saare slet
Kun oversætter, hvad ei noget Sprog formaaer.

Du harmedes, fordi jeg før ei mere snelt
 Dit Dnsfe kom imøde? See, togange var
 Jeg Brud og Biv; — ulykkelig, — fordi jeg svag
 Strax fandt mig i, hvad Frænder og hvad Veileren
 Af mig forlangte; — kan jeg da fortænktes i,
 Om langsomt jeg betænker mig den tredie Gang?

Kiartan.

Og elsted Du tilforn ei dine tvende Mænd?

Gudrun.

Nei, ingen af dem, ingen af dem elste mig.
 Der spurgtes ei om Kiærlighed. I dette Land
 Er Bryllup Brudkiøb: Pengehandel, intet meer.

Kiartan.

Jeg hød Dig meer!

Gudrun.

Og hvoraf veed da Kiartan vel,
 At Gudrun intet meer tilovers har for ham?

Kiartan.

Du selv har sagt det!

Gudrun.

Kiartan, tidt er Qvindens Ord
 Kun Klædebond for qvindelig Undseelse!

Kiartan.

O, jeg Lykjalige! Elster Du mig da igien?

Gudrun.

Den største Gave Qvinden give kan en Mand,
 Er Tilsagn om sin Kiærlighed; o, stil mig ei
 Endnu ved denne bedste Skat! Naar Du den har,
 Har Gudrun intet mere, som kan fængsle Dig.

Kiartan (smilende).

I Fængsel altsaa stedse vil Du have mig?

Gudrun.

Jeg med et Ord ei hæve vil dit Trylleri;
 Maaſtee fordi det mig fortryller meer end Dig.

Kiartan.

Forhadt er mig den Reise nu, jeg lovet har
Min Fader.

Gudrun.

Hold dit Løfte, Ven! Hiemsfødning maa
Du ikke være, reise bør hver adel Svend.

Kiartan.

Jeg loved, ei med Gudrun at trolove mig.

Gudrun.

Det maa Du holde. Jeg troloves ei med Dig;
Det har jeg sagt Dig eengang alt, gientager det.
Lad Liden, Skiæbuen raade! Kommer Du engang
Tilbage med den samme Blod i Hjertet end
For Gudrun, nærer hun for Dig en lignende,
Saa vorder hun din Hustru; men er Ilden slukt,
Saa bli'er der ingen Troløshed at harnes ved.
Og dermed er for dennegang Samtalen endt!
Dog — hvis Du atter ei forsmaaer, som sidst, et Kys,
Saa gives det Dig her i al Oprigtighed.
Udtyd det som Du vil!

(Hun kysser ham.)

Kiartan (benrokt).

Nu kan jeg tyde det!

(De stilles ad.)

Anden Handling.

En skion gothist Sommerhal i Norge, med aabne Buer
til begge Sider.

Bodli. Brand, en Skipper.

Bodli.

Hvor glædeligt, i fremmed Land at træffe strax
Saamange Landsmænd; fire Skibe fra vor De
Ved Nidarelvens Bredder.

Brand.

Maa jeg raade Dig,

Saa søg med Landsmænd ei for megen Dmgang dog,
Imens Du reiser.

Bodli.

Hvorfor ei?

Brand.

Du reiser ei,

At finde Hiemmet ude; for at finde det,
Du mageligst var bleven hiemme; reise gjør
Du for at træffe noget Nyt.

Bodli.

Jeg er alt fied

Af dette Ny, og Hiemvee stærkt betager mig.

Brand.

Søsyge Hiemvee kaldes kan paa faste Land;
Betving dit Onde mandeligt i Førstningen,
Saa har det ingen Nød.

Bodli.

Jeg kan ei tvinge det.

Brand.

Saa følsom? Ei, Du seer just ei saa følsom ud;
Det er vel mere Grille, sikkert Egenfind.

Bodli.

Du reiser jo alt hjem idag?

Brand.

Jeg reiser hjem
Med Kjøbmandsvarer; borte var jeg dog et Aar.
Knap fiorten Dage var Du her, og vil alt hjem,
Som lille Barn, der holder Mo'er i Skjorteerne.

Bodli.

Hør, Brand! af Alle kaldes Du den Gæmilde,
Vil ogsaa mig den Gæmildhed og tag mig med!
I fald Du vil, betaler gierne Fragten jeg.

Brand.

Du vil forlade Kiartan?

Bodli.

Han har mig forladt;
Paa Reisen har jeg mistet hans Fortrolighed.
Før stjænte han dog tidt paa mig, vi klamredes;
Det var vel ogsaa galt, men ei kedsommeligt;
Nu tier han og sluger mig med Dinene.

Brand.

Hvad har Du da gjort ham imod?

Bodli.

Jeg? Ingenting!

Jeg er forelsket i den samme Pige, som han;
Det er min hele Brøde.

Brand (seer).

Den er liden ei!

Bodli.

Maaskee det er slet ingen; thi det muligt er,
Sa meer, sandsynligt, at hans første Kiærlighed
Er dunstet bort i disse fiorten Dage, da
Han ofte seer og taler med Skøn Ingeborg,
Kong Olafs Søster.

Brand.

Men Du, at Riartans Haab
 Løer strække sig saa vidt?

Bodli.

For Riartans stolte Sind
 For lang er ingen Strækning, intet Maal for høit.

Brand.

J er med norske Konningen i Fætterstab.

Bodli.

Hun viser ham al Venlighed; de sammen gaae
 Hver Morgen lange Veie. Kongen ventes hjem!

Brand.

Han overrumpler os maaskee forflædt idag;
 Det morer ham endnu at gaae paa Eventyr.
 Han kommer hjem fra et mærkværdigt Frieri.

Bodli.

Det var jo til den svenske Dronning Sigrid?

Brand.

Ja!

Bestemt af Statsfløgt; men Naturen overgik
 Optugtelsen! Da Kongen saae den gamle Biv,
 Som endnu holdt paa Hedenskab, da kasted han
 Opbragt sin Handste Dronningen i Ansigtet.
 Nu frier han til Svend Tvestiags Søster.

Bodli.

Han er Helt;

Dg blot ei Helt, han har opbygget Nidaros,
 Den skønne Sommersvale her er Olafs Bærk,
 Dg Ormen lange, Skibet bliver ogsaa bygt,
 Dg Kirken!

Brand.

Deiligt, vistnok, lyder Sangen der.
 Jeg frygter at han christner os, og derfor vil
 Jeg skynde mig afsted, før Olaf træffer mig.

Bodli.

Dg, Brand, det er en Grund endnu til Felgestab.
Jeg vil ei heller christnes, kan jeg undgaae det.

Brand.

Ifald han overrumpler os, undgaaes det ei.
I denne Sag er Olaf ei at spøge med;
Dg Den, som ei affværger strax sit Hedenskab,
Naar Olaf vil, ham træffer ofte pinlig Død.

Bodli.

For Valhals Guder lod jeg mig kun pine fort. —
Der kommer Ingeborg!

Brand.

Farvel!

Bodli.

Du ra'er mig med?

Brand.

Vaa andre Lanke, mener jeg, Du falder nok.
Kom Du alt hiem, da vilde Landsmænd lee Dig ud.

Bodli.

Ifald jeg reiser hiem, er det til Landsmænd ei;
Det er til Landsmandinder.

Brand.

De kan ogsaa lee!

(Gaaer.)

Ingeborg kommer.

God Morgen, Bodli! Hvor er Riartan?

Bodli.

Gaaet ud

At søgme; det er Guttens vaute Morgensstif.

Ingeborg.

Min Broder har den samme Stif; han ligner ham.

Bodli.

Kong Olaf kommer hiem idag?

Ingeborg.

Maaskee han alt

Er kommen hjem. — Saa Kiartan har den samme Skik?
Han er vel stærk i Vaabenleg?

Bodli.

Paa Island er

Der Saa hans Ege.

Ingeborg.

Her i Norge findes ei

Min Broders Ege.

Bodli.

Island sammenlignes kan

Kun slet med Norge.

Ingeborg.

Men dog Eders frække Mand

Med vore Helte; det er samme Helteslægt.

Bodli.

Ung Kiartans Moder var en Irsk.

Ingeborg.

Jeg veed det nok;

Det har han selv fortalt. Jeg kiendte Frænderne,
Da jeg som Barn var hos min Broder i Dublin.

Bodli.

Saa ynder Du vel Kiartan for hans Frænders Skyld?

Ingeborg.

Han trænger ei til Bistand og til Andres Noes.

Bodli.

Sandt nok! Han gjør sig yndet let ved eget Værd.
Paa Island selv, hvor Midtkærlighed er Skjodesynd,
Misundtes aldrig Evenden, naar han viste sig.

Ingeborg.

Et venligt Blik afvæbner let Misundelsen.

Bodli.

Ei Mændene misundte Landets bedste Søn.

Ingeborg.

Og Dvinderne?

Bodli.

De bare ham paa Hænderne.

Ingeborg.

Og Riartan?

Bodli.

Var sit Sværd og sin Baadshageftang,

Sin Meisæl, i en hærdeet Haand, og rakte den

Til Qvinder ei.

Ingeborg.

Han seer dog ei koldhærtet ud.

Bodli.

Med Liden træffer ogsaa ham vel Freias Lyn.

Ingeborg (leer).

End traf det ei?

Bodli.

Saameget veed jeg, Kongemø!

Paa Island har endnu ei Straalen truffet ham.

Ingeborgs Jomfru træder ind.

Ingeborg.

Jeg kommer strax, Thorgerda!

(Til Bodli.)

Vist min Broder vil

Indbyde Jer tilbords idag. Farvel, tildes!

Bodli.

Jeg takker Dig!

(Ingeborg gaaer med sin Lærne.)

Bodli (ene).

Saadan jeg høift forstigtigt har

En herlig Fremtid, Riartan, her beredet Dig.

Du elstes af den elstelige Kongemø!

Det unge Hierte, som en Knud udspunget nys,

Sig selv ei kiender, ei sin egen Følelse;

Dg derfor stiuler hun sit Hiertes Tanker slet.

Hun er saa skøn som Gudrun, — o, langt skønnere!

Aldeles ung, fast Barn endnu, og Søster til

Den store, mægtige Kong Olaf Tryggvason.
 Du bli'er hans Svoger, Kiartan! Hvilken Lykke! Stien
 Paa Lykken, paa din Pleiebroder Bodli, som
 Dig grunder den. — Hvor let for mig her, med et Ord
 At røbe ham, at søndersprænge Broen til
 Hans Fremtids Held; men, tvertimod, den Bro, der gaaer
 Til dit Fordærv, og om just ei Fordærv, — dit Tab,
 Den vil jeg sprænge. Gudrun passer ei for Dig!
 Der Trolddom er i hendes Ansigt, hvo det seer,
 Ei glemmer det; men Kiartan, Du maa glemme det.
 Dit hidfige Væsen taaler hendes Sagter ei;
 Det ærgrer Dig; jeg leer deraf, jeg taaler dem
 Og finder fuldtop Giengiald i Forsoningen.
 Farvel da, Broder! Hvis Du troløs kalder mig,
 Belgioreren, din Ungdomsven, tilgiver Dig!

(Gaaer.)

Olaf Tryggvason kommer i en graa Raabe, fulgt af Kiartan, der
 ikke kender ham.

Olaf.

Du svømmer godt, Islænder! Hvis Du Dig forstaaer
 Saa vel paa anden Idræt, maa man rose Dig.

Kiartan.

Kun liden Ære staaed denne Svømning mig;
 Du havde nær mig dræbt, da dybt i Elven Du
 Mig holdt, som liden Hundehvalp, der drukne skal.
 En Blæsebælg Du have maa i bredden Bryst,
 Der sluger Luft, som Orkenens Kameler Vand.

Olaf.

Det er, som Alt, en Dvælse. Du holder Dig
 Saalænge fast paa Bund som jeg.

Kiartan.

Ja, hidindtil

Fandt ikke jeg min Overmand; men Meget vel
 Paa Island kaldes Idræt, som er Smaating her.

Olaf.

Ei blot i Smaating finder Du din Dvermand;
 Din Dvermand kan være stor i store Ting.
 Du statter Dig for ringe, hvis maaskee det ei
 Af krænket Stolthed kommer, som sig troer for stor.
 Hvad er dit Navn?

Kiartan.

Jeg hedder Kiartan Olafson.

Olaf.

Dog ei en Søn af den berømte Olaf Paa?

Kiartan.

Han er min Fader!

Olaf.

Kiartan! det fornøier mig

At see Dig her.

Kiartan.

Det morer Dig at see paa Den,
 Som nær Du havde druknet.

Olaf.

Det var aldrig seet.

Jeg mærkte tydeligt paa din Bevægelse,
 Naar det var Tid at slippe Dig. Bliv ikke vred!

Kiartan.

Jeg var ei bange for at drukne.

Olaf.

Kiartan! jeg

Er bange for, Du er for stolt.

Kiartan.

Frygt ei for det!

Olaf.

Jeg kender Dig, jeg veed dit Navn; Du spørger ei
 Om mit? Jeg har dog ogsaa eet.

Kiartan.

Jeg bryder mig

Ei om at vide det.

Olaf (leer).

Du skal dog vide det.

Kiartan.

Hvad hedder Du da vel?

Olaf.

Kong Olaf Tryggvason.

(Kiartan vender sig og vil gaae.)

Olaf.

Du gaaer? Hvor vil Du hen?

Kiartan.

Strax rejse bort igien.

Olaf.

Hvorfor?

Kiartan.

Fordi jeg Lykken her alt har forspildt.

Olaf.

Paa ingen Maade. Du er Ungling, jeg er Mand;
 Og troer Du ei, at Olaf i et broget Liv,
 Hvor Eventyr og hvor Bedrift afverlede,
 Som Sol og Regn en Foraarsdag; — troer Du, at jeg
 Har ikke lært at slaaes med Ubesindighed,
 Omfindtlighed, og mandigt at tilgive Sligt?

Kiartan.

Jeg takker, Herre, dersom Du tilgiver mig.

Olaf.

Jeg let tilgiver; kun i een Ting er jeg streng;
 Dog derom, Kiartan, vil vi ikke tale strax.
 Du er min Maag; din Stammefader Ketil var
 I Slægt med min; din Bedstemo'er Melkorka var
 Beslægtet Gyda, som mig skaffed Riget hist
 I Irland, i Dublin; men tabt ved hendes Død,
 Og ved mit eget Sindelag: jeg foretrak
 At vorde Norges Konning. Vær velkommen mig!
 Dit Væsen, Kiartan, og dit Ydre huer mig;
 Ja selv din Stolthed. Unglingsoverdrivelsen
 Nødvendig er, og der formeget være maa

Af Det, hvoraf om stoffet Lid let bli'er forlidt;
 Thi Liden tærer. Glem da nu Forstemningen,

(Reer.)

Dg at jeg vilde drukne Dig!

Kiartan.

Jeg skammer mig!

Olaf.

Det skal Du ei! Hvor kunde Du da tro, at Den,
 Som gjorde dit Befiendtskab under Badningen,
 Var Norges Konge? Men det er min gamle Wiis
 At overraske Folk. Fra Reisen kom inat
 Jeg ubemærkt, og før jeg her fik Nogen sagt
 God Dag, — min egen Søster ei — var Olaf alt
 I Bandet. Dagen bliver heed, og Morgenen
 Var tiel og sval. Jeg trængte til Forstrifelsen.

(En Huuskarl træder ind med tvende Kaaber.)

Olaf (til Kiartan).

Du har endnu, som jeg, blot Morgenkoste paa.
 Min Søster kommer strax, og snart jeg venter her
 De throndske Høvdinge i denne Sommerhal.
 Jeg beder, Kiartan, Du tilstede være vil
 Ved Sammenkomsten; hvad jeg har at sige dem,
 Vedkommer vistnok egentlig kun dem; men Du
 Kan ogsaa høste Nyttens af Samtalen dog. —
 Modtag en bedre Kaabe her af Kongens Haand,
 Til Velkomstgave! Gaven vil Du ei forsmaae
 Af Den, som saae Dig i Naturens bedste Dragt,
 Da førstegang vi taldes ved.

Kiartan.

Jeg takker Dig!

(Trællen hjælper dem Kaaberne paa.)

Kiartan (afides).

Maaskee vil mine Landsmænd dog bebreide mig,
 At jeg har taget Kaaben; de vil sige: jeg
 Har underkastet mig Kong Olaf; men det er
 Umuligt meer med Trods at møde Venlighed.

Olaf.

Der kommer alt min Søster; har med hende Du
Bekendtskab gjort?

Kiartan.

Alt flere Dage var jeg her,
Og Ingeborg Værtinde var, som Olaf Vært.

Olaf.

Deri hun gjorde saare vel.

Ingeborg kommer.

Olaf (omfavner hende).

Min Søster! Du

Alt kiender Kiartan?

Ingeborg.

Ja, min Broder! Kiartan er

vor Maag.

Olaf.

Jeg veed det. Tal med ham en liden Stund,
Mens jeg hidbringer hine throndske Hovdinger.
Mig huer Guttene saare vel!

Ingeborg.

Han ligner Dig!

Olaf.

Gid han i Manden ogsaa vilde ligne mig.
Det skulde glæde mig, hvis denne fagre Svend,
Hvis første Blik mig mødte, som en gammel Vens,
Og som mit Hierte synes, det har længe kiendt,
Lagt al den Muthed, der indhylled ham;
Det skulde glæde mig, hvis han gif rette Bei,
Og gjorde mig det muligt ret at elste ham.

(Gaaer.)

Kiartan.

Hvad mener Kongen?

Ingeborg.

Kiartan, af, hans Venlighed,

Saa venlig end den er, mig bringer Hiertet til
At isne.

Kiartan.

Sig mig, Ingeborg, hvi frygter Du?

Ingeborg.

Saa gierne jeg i Norges Land Dig, Frænde, seer,
Jeg ønskte dog, Du var paa Island alt igien,
Hos Fædreguder, ved din Faders Gudehuus.

Kiartan.

Jeg har jo sagt Dig alt, jeg duer ikke til
Som Faders Medhiælp at udhugge Guderne.

Ingeborg.

Gid da i Hiertet heller ei Du præged dem.
Troer Du paa Valhals Guder?

Kiartan.

Taler jeg med Dig,

Saa aabner sig mit Hierte, som for egen Hu.
Jeg veed ei om jeg troer paa dem; — jeg troer ei ret,
Dyrigtig talt, paa egen Tro, — en Bane mig
Fra spæde Barndom. Lunken i det mindste blev
Mig Troen i mit Hierte. Gudsbedrifterne
Jeg hørte gierne, som et andet Eventyr;
Heel sündrigt, smukt og yndigt, — herligt Skjaldeværk.

Ingeborg

(griber benroft hans Haand).

O, Kiartan! hvor Du glæder mig. Men sig mig først:
Hvad Indtryk paa dit Hierte gjør vor Christendom?

Kiartan.

Jeg kiender den for lidt til at bedømme den;
Dg — som det lader — ikke den begribes vil
Af menneskelig kort Forstand. Dien Himlens Ting
Begreb vel heller aldrig dette Livs Forstand.
Just det, som ei begribes kan, maa Siælen troe.
Det Jordiske — dertil behøves Guder ei;
Dg Valhals Guder er kun Jordens Billeder.
Jeg nægter ikke, naar jeg hører Sangen hist,

Det Sprog, som hører Hiernen ei, men Hiertet til;
 Naar Røgelsen opstiger med de lette Skyer
 Og trodser Støvets Lyngfelsesmagt; — og seer jeg Ham,
 Paa Korsset selv guddommelig og kongelig —
 Da — men som sagt — jeg veed det ei, — ei ret endnu!

Ingeborg.

Nu frygter jeg for Riartan og for Olaf ei.
 Der kommer han med alle thrøndste Høvdinge,
 O gid de fromme, gid de floge var som Du.

(Hun gaaer.)

Kongen kommer med Orm Eyrkia og de andre Høvdinge.
 Bodli følger med paa Kongens Bink.

Orm Eyrkia.

Du har idag indbudt os, Konge! Bønderne
 Vil snart Dig alle svare høit paa Frostething.

Olaf.

Godt, Orm! Men dog med Eder først et Alvorsord.

Orm.

Ihi kom vi, Herre! Tal, og vi skal svare Dig.

Olaf.

Saa sig mig først, hvad tykkes Trondhiems Bønder vel
 Om Olafs Bud: Omvendelsen til Christendom?

Orm.

Vi Bønder vil, at Du skal holde Landets Lov,
 At Du, som Sigurd Gladejarl, som Hakon Jarl,
 Og alle Konger hidindtil før Dig har gjort,
 Skal blote fromt til Guderne. En Christen var
 Alt Hakon Athelstein som Du, men nødtes til
 At tage Deel i Dffringen, i Blotningen.

Og Dig vi tvinge vil som ham; og hvis Du ei
 Dig lader tvinge, — nu saa vil vi dræbe Dig.

Saa tale Trondhiemsbønderne, saa tale vi!

Olaf.

Ha, det var tappert tænkt, ei mindre tappert svart!

Men Olaf mangler heller ikke Tapperhed,

Og han kan svare Jer igien. — Ja, — ret betænkt, —
 Saa finder jeg betyngt min Samvittighed
 Af megen Brøde: jeg har haanet Guderne,
 Banæret dem; jeg med min guldbeslagne Stok
 Slog Thor fra Stolen, sønderhug hans Billede;
 Som Klods i Elven og med Neb om Halsen, han
 Da maatte svømme, bundet til min Fisserbaad.
 Og Gudhuse brændte jeg, Blodstenene
 Nedvælted jeg; — jeg føler det — jeg ægget har
 Imod mig Guder's Harm, maa forsons dem.
 Men Offeret maa vorde stort, som Synden var.
 At slagte Erælle, nedrige Forbrydere,
 Det er et usfelt Offer, der fortørner meer
 De rige Guder; det kan ei formilde dem.
 I andre Lande, hvor man offerer Menneſter,
 Man bringer dem det Bedste! Saa har Hakon giort;
 Den Jarl I høit beundre, vog sin egen Søn
 I Nødens Tid; det hjalp ham vistnok saare lidt,
 Vel sandt; men jeg vil blote meget meer end han,
 At jeg kan vinde Gudernes Tilgivelse.
 Jer, Høvdinge! Jer, Kiærnen af den bedste Kraft
 I Throndelag, som jeg har stevnet hid idag,
 Jer vil jeg offere! — slagte Jer paa Guder's Steen.
 Da smiler Odin, Asathor høit sfoggerleer;
 Og I, som længes efter Valhals Herlighed,
 I selv vil række Struben froe til Godens Kniv.
 Da sender Eder Odin strax sin egen Hest,
 Den ottefødede Sleipner; og Valkyrien
 Har Bægret fyldt, før I betræde Valhals Gulv.

Dr m.

Drot — det er din Beslutning?

Da f.

Ja, saasandt mig Gud
 I Dødens Stund forløse vil med Christi Blod.
 I Lunden staaer alt Dffergoden, venter Jer
 Med Dren. — Hvorfor blegne Trondhiems Høvdinge?

Har I maaskee ei Lyft til denne Fart endnu?
 Ei Stinkedampen loffer Jer til Odins Bord?
 Ei Mjød og Mundgodt, Kamp ei med Einheriar? —
 O, I har Ret! Jeg tvivler meget selv derom.
 Jeg frygter selv, det er et farligt Gøglespil;
 At Diævelen, som ganske sikkert venter Jer,
 Alt stærker Kløer, for af et blodigt Legem grumt
 Alt slide bort til evig Dval den syndige Siæl. —
 Men — hvis I heller stemples vil til Salighed,
 Da venter Eder Præsten med den hellige Daab
 I Kirken, hvor til Eder Kongen Fadder staaer.
 Da sammenleve vi med Held et jordist Liv,
 Til Jesus Christus kalder os til Paradis.

(Høvdingerne tale sagte sammen, derpaa træder Orm frem for Kongen.)

Olaf.

Nu siger, hvad besluttet er, men kort og godt!

Orm.

Dit Bud at lyde, Konge, vi besluttet har;
 Vi døbes vil og offre til den hvide Christ.

Olaf.

Det Svar har Himlens Engel lagt i Eders Mund,
 Den harnisflædte Michael, Guds Sendebud.
 Gaaer hen til Kirken! Skønne hvide Særker der
 I Baabenhuset stænkes Jer; paadrager dem!
 I Ustylds Dragt I knæle for den hvide Christ.

(Høvdingerne gaae.)

Olaf

(til Riartan og Bodli).

Islandere! tilstede var I her i Hal
 Ved dette Møde; hvad er Eders Mening nu?
 Thi hvad der giælder Trondhiems stolte Høvdinge,
 Og siden alle Bønderne paa Frostething,
 Det giælder — tidligt eller silde — Jer, som dem.
 Dog overrastes skal I ei. Hvad svares mig?

Bodli.

Jeg, Konge, finder stort Behag i Christnes Skif,
 Hvis kun den ei forleder til Blødagtighed.

Olaf.

Du seer, den har ei Tryggvason blødagtig giort.

Bodli.

Velan, jeg vil antage den. Du sender jo
Ihangbrand til Island, for at christne Landet?

Olaf.

Ja!

Bodli.

Saa var det godt, ifald en Indfødt fulgte med.
Lad mig paa Loget følge Bispen, døbes først!
Jeg lover Dig: min Daab vil som et Sædekorn
Paa Island staffe Christendommen frugtbar Høst.

Olaf.

Velan, det see!

(Bodli hilser og gaaer.)

Olaf.

Nu, Kiartan, Naden er til Dig.

Du tier? Mæler ei et Ord? Hvad gjør Dig stum?

Kiartan.

Forundring, Drot! Forundring og Forbauselse.

Du tvinge vil?

Olaf (bestig).

Ja, jeg vil tvinge Godt i Ondt!

Kiartan (roltig).

Kald selv Dig god; en Anden bli'er ei ond for det.

Olaf.

Jeg, Kiartan, har for længe taalt din stolte Trods!

Tidt døier jeg taalmodig megen Egenfind;

Men i det Himmelske forstaaer ei Olaf Spøg.

Kiartan.

Jeg spørger ikke, jeg er høist alvorlig stemt.

Olaf.

Saa vil Du ikke være Christen?

Kiartan.

Derpaa kan

Dg vil endnu jeg, Olaf, ikke svare Dig.

Men hvad jeg vil, det gjør jeg efter eget Valg,
 Især hvad Hjertet angaaer.

Olaf.

Hedninghjertet tidt

Er haardt som Steen.

Kiartan.

Det bliver ikke blødere,

Om end med Bredehammeren Du knuser det.

Olaf.

Misbilliger Du denne Daad mod Thrønderne?

Kiartan.

De truede Dig først med Døden; — Død mod Død!

Jeg ikke vil opkaste mig til Voldgiftsmand

Imellem Dig og dem. Maaskee haardnakkede

De luffed langtid Dret for et Viisdomsord.

Det turrer, det tildeels undskylder Strengheden.

Jeg kiender dem kun af en angst Laalmodighed;

Den kan jeg ikke lide.

Olaf.

Og hvad havde Du

I deres Sted da gjort?

Kiartan.

Naar først det kommen var

Saavidt, — jeg troer, jeg havde ladet Dig slagte mig!

Olaf.

Kiartan! det gjør mig ondt for Dig.

Kiartan.

Hvor gjør det ondt?

I Hjertet ei; det hærder Du mod Mildheden.

Men lad saa være! Dine Bønder taalte det,

De hylde Dig, Du tvinger dem med Sværdets Ret;

Men Islands Mænd ei agte stort dit Kongesværd.

Og hvis Du i din Hidsigthed forløber Dig,

Og dræber her en fri, en uafhængig Mand,

Som kom, fordi han stolte paa din Gæstfrihed;

Saa er det godt, at denne Mand er Hedning end,

Der stolt, som Harald Hildetands staalklædte Helt,
 Med Diet blinker ikke for dit Bøddelsværd,
 Om ogsaa Du afbugger først mit Diebryn.

(Gaer.)

Ingeborg, som er kommen ind under Slutningen af Olafs og Riartans
 Samtale, iler hen til sin Broder og griber angstelig hans Haand.

For Himlens Skyld!

Olaf.

Min Søster! Du har Alting hørt?

Ingeborg.

Og kommer, Olaf, for at frelse ham og Dig!

Olaf.

Og mig?

Ingeborg.

Fra Døden ham, og Dig fra Skændselen,
 Langt værre end Døden! Vad ei i for meget Blod!
 Alt ei tilsidst, skøndt christen Drot, Du ligner Hel,
 Med Dødningbeen i Haanden, for et Kongespil.

Olaf.

Et farligt Saar helbredes kun ved dristigt Snit.
 Alt raft jeg mødte Trods med Trods hos Thrønderne,
 Har reddet dem. De døbes nu, jeg har dem frelst.

Ingeborg.

Du straffer grumt den Blinde, som i Mulm ei seer.

Olaf.

Forbi er Matten, tændt er Kirkens Altarlys.

Ingeborg.

Den Døve, som endnu ei hørte Troens Død —

Olaf.

Høit lyder Ordet, kraftigt og belærende,
 For hver, som stopper Dret ei med Lidskabs Vor.

Ingeborg.

Lod strax Du Herrens Røst? Lod Du Dig tvinge? Du
 Var lang Tid Hedning mellem Christne, til engang
 Den fromme Mand paa Syllingøen rørte Dig.

Dg hvorfor rørte Dig og mig den skønne Tro?
 O, Blodtørst har alt Hedenstabet øvet længst;
 At taale Forurettelser af Fienderne,
 Det har Dig Christus lært.

Dlaf.

Som Dvinde taler Du!

Hvad jordist rører Hjertet, sødt, behageligt,
 Det er ei Troens Hovedsag; det hellige
 Mystorium forlanger streng engang sin Ret.
 Forgjæves lyser Troens Fyrtaarn længer ei,
 Som Baunerne paa Dovrefjeld og Fjellfjeld;
 Hvo nu sig ikke vogte vil, maa sønderflaaes
 Paa Strengheds-Klippen; det er Skipperens egen Skyld.

Ingeborg.

Som Hedning kaldte Du din Søster Fylgie,
 Din Engel har som Christen tidt Du hende kaldt.

Dlaf.

Dg end, som før, Du er mig kjær og dyrebar.

Ingeborg.

Men, Dlaf, naar Du straffer denne sagre Svend
 Med Døden, straffer Du med Død din Søster med.

Dlaf.

Er han alt vorden Dig saa kjær?

Ingeborg.

Ja, saare kjær!

Hvad aldrig jeg Dig havde sagt, og ei mig selv
 Tilstaaet klart, det tilstaaer nu et Dieblit,
 Da Døden svæver over ham; han er mig kjær.
 Vi talde sammen, verled Tanker, Følelser.
 Han aldrig har mig sagt et ømt og kjærligt Ord,
 Jeg aldrig ham; behøves det, naar Hjærterne
 Forstaae hinanden? Dlaf, Du vil dræbe ham!

Dlaf.

Nei, Ingeborg, jeg vilde gierne staae ham.

Ingeborg.

Jeg veed, hans Hierte stemt er for den gode Sag;
Giv Tid, og Du skal see, han Dig imøde gaaer.

Olaf (seer ud).

Der sidder han paa Stenen hisset tankefuld —

Ingeborg.

Dg venter Døden!

Olaf.

Vi! jeg vil dog prøve ham.

(Gaaer hen til Indgangen og raaber:)

Rom Riartan! Jeg vil tale med Dig.

Riartan kommer.

Her er jeg!

Olaf.

Staaer Du ved din Beslutning?

Riartan.

Var mit Vægelsind

Som paa dit Tag Veirhanens, Olaf, neppe fik
Til Dreiningen af Dig det den fornødne Tid.

Olaf.

Du vilde døe, hvis jeg Dig tvang til Christendom?

Riartan.

Som Olafs Træl kan Riartan ikke leve meer.

Olaf.

For Christi Kors Du foretrækker Bøddelblof?

Riartan.

Frivillig har jeg intet Valg at gjøre her.

Olaf.

Hvad hindrer Valget?

Riartan.

Olafs Utaalmodighed.

Olaf.

Men om nu Kongen lidt kun vilde prøve Dig?

Hvis ei han vilde stude Dig, nei tvertimod,
 Taalmodig taalte din Foragt, som Frelseren
 De blinde Fienders; overlod din Skiebne Dig; —
 Hvad da?

Kiartan.

Saa havde selsomt verelvis
 Vi giækket her hinanden.

Dlaf.

Hvad?

Kiartan.

Du havde dræbt
 Den som en Hedning, der paa Blokken havde lagt
 Sit Hoved som en Christen.

Dlaf.

Est Du christnet alt?

Kiartan.

I Sind og Hu.

Dlaf.

Og hvilken Præst omvendte Dig?

Kiartan

(peger paa Ingeborg).

Der staaer min Præst!

Dlaf.

Og dog Du vilde lide Død?

Kiartan.

Seg fik jo ikke Lid af Dig til bedre Valg.
 Og tvinge lader Kiartan sig til Ingenting;
 Selv ikke til at leve!

Dlaf.

Stolt!

Ingeborg.

Han ligner Dig!

Dlaf.

Bliv hos mig, Kiartan, deel min Lykke, vær min Mand,
 Min Jarl, og snart maaskee min Ven, Fortrolige.

Jeg trænger til en Slig; den Slags Erobringer
Gjør ikke man med Sværdet. Der er Noget i
Dit Bæsen, Kiartan, som forraader Slægtskab, blot
I Blodet ei, men meer: i Manden; — bliv hos mig!

(Med et Blik paa Ingeborg.)

Med os forenet vil Du vorde lykkelig!

En Huuskarl kommer.

Herr Konge! Brand hin Gavnilde bortreiste nys;
Islander Bodli Thorleiffson, som fulgte ham,
Mig rakte dette lidet Skrift paa Faareffind,
Til Dig, kort før han steg ombord.

Ola f.

Giv mig det Brev!

(Huuskarlen giver Kongen det og gaaer.)

Ola f.

Han reiser bort? og loved dog —

(Læser.)

„Herr Konge! jeg

Benytter Leiligheden, reiser alt idag
Med Brand til Island; men hvad jeg har lovet, skal
Jeg ærligt holde: Thangbrand hist skal døbe mig.
Jeg flyer ei Dig, jeg viger Kiartan Olafson,
Og søger hiøset, hvad han her ei agter meer.
Guds Fred! Du seer, jeg hilser alt paa Christenviis.“

(Seer paa Kiartan.)

Hvad vil den Gaade sige?

Kiartan (forbittret).

Den Forræder vil
Bestiale mig, og flux jeg maa forfølge ham!

Ola f.

Og hvad vil han frastiale Dig?

Kiartan.

Min Fæstemø.

Ola f.

Din Fæstemø?

Kiartan.

Hvi skulde jeg da følge det?

En heilig Dvinde vandt min Hu; Medbeiler var
Den falske Bodli; nu han min Fraværelse
Benytte vil —

Diaf (med Satning).

Det, Kiartan, Du ei taale skal!

Indhente maa Du den Forræder, straffe ham.

Kiartan.

Ja, — hvis Du det tillader —

Diaf (stolt).

Jeg befaler det!

Bestig dit Skib! Farvel! Jeg ønsker Lykke Dig. —
Kom, Ingeborg!

Ingeborg (betrovet).

Maa jeg Farvel ei sige ham?

Diaf.

Jo, kort og godt, som det Fyrstinden sømmer sig.

Ingeborg.

Reis, Kiartan! og vær lykkelig; vi sees ei meer;
Men aldrig glemmes Du, og Du ei glemmer mig.

Kiartan.

Nei aldrig, aldrig!

Ingeborg.

Selv i kærlig Hustrus Favn.

Hvad hedder hun?

Kiartan.

Hun hedder Gudrun!

Ingeborg

(tager et Stør af sit Hoved).

Dette Stør

I Morgengave bringe Du din Brud fra mig!
Hun skal dog see: Veninden her i Norges Land
Var ei af Trælles Vt.

Dlaf.
 Kom, Søster!
 Ingeborg.

Broder, strax!

Kiartan.
 Et kostbart Slør, og dobbelt kostbart ved den Haand,
 Som rakte det. Skøn Ingeborg, jeg takker Dig!

Dlaf.
 Kast Sløret, Kiartan! over disse Hændelser.
 Ingeborg.

Farvel!

Kiartan.
 Farvel!

Dlaf.
 Reis heldigt, men kom aldrig meer!

(Han gaar med Ingeborg.)

Kiartan (ene).
 Kom aldrig meer? Han er fortørnet; Ingeborg
 Gif bort med vaade Dine. Hvad betyder det?
 O, alle Guder! nu jeg hende først forstaaer.
 Saa venlig, aabenhjertig, saa veltalende
 Bli'er Dvinden først, som elsker. — Uafnemme!
 Med Hjertet fuldt af Den, som ei er hende værd,
 Jeg oversaae, forstod ei, skønte slet kun paa
 Den Dmhed, som Ufskyldigheden viste mig.
 Ha, hvilken Forstiel! Uerlighed — Forstillelse,
 Oprigtighed og Underfund. — Dog elsker jeg
 Den Underfundigsledse; — den Ufskyldige
 Forlader jeg, — forlader Kongedatteren,
 Og Dlaf's Søster — Jarledom — hvad Livet har
 Bedst mig at byde, — for at gaae til Jøfkerne,
 Hvor Enken efter tvende Mænd mig Kurven gav. —
 Nei, Kiartan! Kurven har hun ikke givet Dig.
 Og rig og stor er Gudrun's Mand, skøndt Hjertet ei.
 Men Hjertet snart er kiendt, og skøndt det svæver høit,

Det kieder Iet med Genfold, med Genformighed;
Men Gudrun's Ild og Vid og Skiemt, Indbildningskraft,
Frembringer Vaar, saasnart hun aabner Læberne.
Stiøndt hendes Die mere jordist, sandseligt,
Ei søger Ustylds Himmel, straal'er Yndighed
Deraf med alle qvindlige Tilløftelser.
Den søde Gift inddrak jeg af dit Rosentys!
Den Drukne veed, han er berust; — men større Lyst
Ei findes dog paa denne Jord, end Elstovs Ruus!

(Gaacr.)

18

Broder far!

Fader!

... du ... far ...
... du ... far ...
... du ... far ...

18

Martin.

Broder!

Olaf.

Meis heldigt, men kom aldrig meer!

(Han gaaer med Ingeborg.)

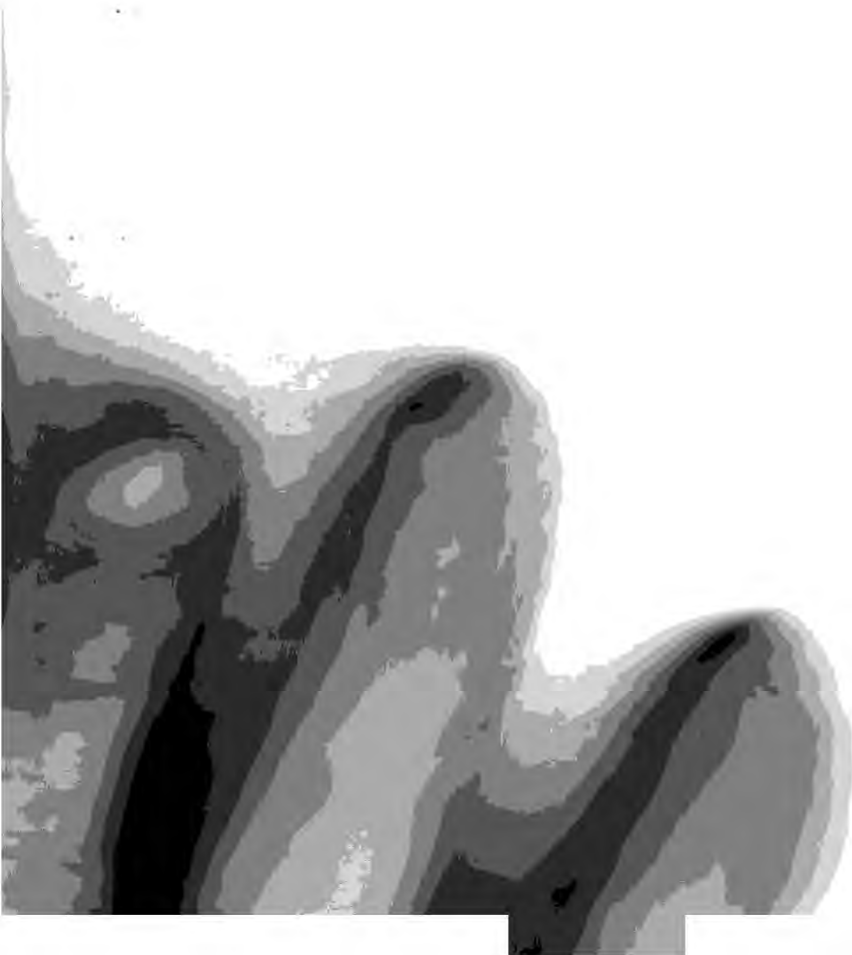
Martin (ene).

... du ... far ...
... du ... far ...
... du ... far ...
... du ... far ...
... du ... far ...
... du ... far ...
... du ... far ...
... du ... far ...

Det heder let med Genjald, med Genstornighed:
Men Gudrum's Ild og Vild og Skien, Indbildningskraft,
Strembringer Naar, haastnaa kun aabner Løberne.
Stiendt hendes Dine mere jerdisk, sandheligt,
Ei søger Ustylds Himmel, straaler Dindighed
Deraf med alle qvindlige Lillokkelfer,
Den søde Gift inddrak jeg af dit Rosentys!
Den Drukne veed, han er berust; — men stene Vyst
Ei findes dog paa denne Jord, end Gistens Muns!

(Gaar.)

Credie Handling.

**Gaarden Lauge i Sælingsdal paa Island hos Gudrun
Fader Dsvif Helgeson. Smuk Bondestue.**

Gudrun. Hrefna.

Hrefna.

Din Faders Sygdom, Gudrun, er betænkelig.
Den angster mig!

Gudrun.

Mit Barn, lad den ei angste Dig.

Hvad nytter Angst og Sorgen til? I to Aars Tid
Han stranted af det Saar, han i en Tvekamp fik.
Det er det Værste ved slig Kamp, med Følgerne;
Slog de hinanden strax ihjel, var det forbi;
Man græmmed sig da datterligt, som billigt var,
Entidlang, — saa har Gudrun gjort. — Nu stranter han
Beständig fort, — vredladen, — utilfreds med Alt.
Det er ei længer Dsvif, ei den raske Helt;
En Krøbling ligger der med Dsvifs matte Træk.
Den stærke, raske Sorg, med Mornens Vinger paa,
Til ussel Faarekylling har forvandlet sig.

Hrefna.

Han var dog raff dengang vi kom.

Gudrun.

Ja, det gaaer op

Og ned med ham; maaskee Naturen hjælper sig.
Hvad jeg kan gjøre, gjør jeg, og det har jeg gjort.

Hrefna.

Det veed jeg, Gudrun!

Gudrun.

Tert Besøg har glædet mig.

Jeg trængte til Afspredelsen. — I har ei hørt
Fra Riartan end?

Hrefna.

End ei.

Gudrun.

Du har ham kjær!

Hrefna.

Du med!

Gudrun (leer).

Det muligt er; thi Hiertet kiender ei sig selv,
Dg giemmer sine Hemmeligheder tidt saa godt,
At det kan ikke finde dem.

Hrefna.

Nu spørger Du!

Gudrun.

Din Fader er alt færdig med sit Arbeid?

Hrefna.

Ja!

Det var et fløgtigt Indfald, Gudrun, at Du lod
ham danne Dig en Freia til dit Tomfrubuur;
Ihi, naar han kun kan snitte, male, glemmer han
Alt Andet. Saadan, skøndt vi var en Uge her, —
Uagtet Værtens Sygdom, — uden Gæstebud
Dg Driffelag, sig Olaf mored saare godt.
Dg Du, — med din Bestilling har Du vundet ham.
Dyrigtig talt, han leed Dig ei; men medens han
Arbeided paa din Freia, gif Du til og fra,
Dg spurgte ham, og roste ham, og frammed ret
Din Klogskab og din fieldne Kundskab ud for ham.
Nu hader han Dig ikke meer; nei, tvertimod, —
Hvis Riartan kom, han nidkiær paa sin Fader blev.

Gudrun.

Nu spørger Du! — Ja vistnok er det stundom godt
 I dette Liv at have Lidt at lege med.

Hrefna.

* Dog — Guder er ei Leeg!

Gudrun.

Men vi en Leeg for dem.

Hrefna.

* Ja, naar Du saadan mener det, da har Du Ret.

Dlaf Paa træder ud af Sidesværelset og lader Døren staae aaben efter sig.
 Nu er din Freia færdig, Gudrun! hilser Dig.

Gudrun

(Slaaer Hænderne sammen).

O, hvilket Billede! Dlaf Paa, jeg takker Dig!

Dlaf.

Jeg klart erkjender, hvor umuligt Mandens Haand
 Det er at danne Guder. Det er blot et Tegn!
 Ja, selv at danne Mennesker for Mennesket
 Umuligt er; thi Guder ene skabe kan.
 Men med de fromme Tegne henrykte mane vi
 De høie Valhals Aser ned i Billedet;
 Saaledes vorder det, indviet af Goderne,
 Dog helligt, som den bedste Helt kan knæle for.

Gudrun.

Min Andagt jeg forbinder nu med Tak til Dig.

Dlaf.

Du hidrog ei saa lidet selv til dette Værk:
 Demanter klare gav Du mig til Dinene;
 Den gule Hør til Haaret yndigt ordned Du,
 Og selv den lysblaa Silkefortel har Du syet.

Gudrun.

Saaledes har vort Arbeid vi forenet her;
 Thi Herren avled Hrefna, Herren selv hun spandt
 Med sine Piger, den har hun foræret mig;
 De hvide Lin, som Freia fik, kom ligerviis

Fra Hrefnas Vintervævstol, hvor med sine Møer
Hun gamle Viser sang, imens hun væved dem.

Olaf.

Mig glæder, at endnu Du troer paa Guderne.
Din Faders lange Sygheds allerværste Frugt
Var, at han lod, af Munkene dertil forført,
Sig christne, bygge Kirken paa sin egen Grund.

Gudrun.

Den staaer der, men jeg mærker aldrig Kirkens Dør.

(Sagte.)

Lilgiv den lille Nødbøgn, hellige Jomfru, mig!

Cornelia kommer.

Din Fader kalder, Gudrun!

Gudrun.

Vel! jeg kommer strax.

Olaf.

Alt fablede til Rejsen vore Heste staae.

Gudrun.

Saa tager jeg da kærligst Afsted med Jer her,
Og takker Jer, fordi saa smukt og nøisomt I
Liltukke tog i drøvelige Sygehuus.
Maaskee jeg lever end den Dag, at vorde Jer
Værtinde paa en bedre Viis. Jeg beder Dig,
Saasnart Du Tidend har fra Kiartan, Olaf Paa,
Lad mig det vide! Hils ham paa det Venligste!

Olaf.

Det skal jeg — paa det Venligste!

Gudrun.

Jeg takker Dig!

(Gaaer med Cornelia.)

Olaf.

Jeg skammer mig! Jeg feil af denne Dvinde tog.

Hrefna.

Det glæder mig, at Du har hende kiende lært.

Olaf.

Bag Skæmt og Spøg, sig stuler en alvorlig Siæl.

Hrefna.

Dg hendes Alvor er ei af det skumle Slags.

Dlaf.

Vel sørged hun ei over sine tvende Mænd —

Hrefna.

Som ei hun elsked, som hun tog af Fadertvang.

Dlaf.

Jeg troer, hun elsker Riartan i sit stille Sind.

Hrefna.

Vel Sindet er ei stille, men hun elsker ham.

Dlaf.

Hun hjalp mig med Demanterne til Freias Blik;

Med Biddets Demant straaler hendes Die selv.

Hrefna (smilende).

Bogt, Fader, Dig for Freia, som Du satte der.

Dlaf.

Nu billiger jeg Riartans Valg, bifalder det.

Hrefna (tøser).

Jeg takker, paa min Broders Vegne, Freia, Dig,

At Dlaf Du forsonet har med Riartans Brud!

(De gaae.)

Gudrun kommer tilbage med Cornelia.

Gudrun.

Gik de? Gud være lovet! Jeg var fied af dem.

Cornelia.

Det er dog vakkre, snilde Folk, skøndt Hedninger.

Gudrun.

De snakkes efter Munden skal, det trætter mig.

Cornelia.

Den Hrefna er et vakkert lille Pigebarn!

Gudrun.

Med Hrefna kun man tale kan om Hør og Lin.

Cornelia.

Men Dlaf Paa — det er en knøv, en høvisk Mand.

Gudrun.

Ja, han er smuk endnu! Det har Besøget gjort
 Mig taaleligt; thi hvor jeg finder noget Smukt,
 Jeg sætter ogsaa Priis derpaa; dog Anden først!
 Og Olaf er ei uden And, — nei, tværtimod!
 Men latterlig indskrænket og vildfarende.
 Hvad synes Dig om denne Duffe, som jeg selv
 Har pyntet ud for ham?

Cornelia.

Jeg finder den for god
 Til Hedningdise; hvis hun fik en Krone paa,
 Et Barn paa Skjødets, kunde hun ret gierne gaae
 For en Madonna, som hun sees paa Sikilei.

Gudrun.

Ja, Noget er der virkelig paa hende smukt;
 Som Ansigtet, — skøndt det er skævt, — og Hænderne.

Cornelia.

Ja, Genius har Olaf, som det kaldes paa
 Sicilien.

Gudrun.

Du veed, der henraadt ingen Dag
 I lang Tid, hvor jeg ønskede mig ei bort med Dig
 Tilbage til Sicilien, min Moders De;
 Saa høist forstieellig fra den De, vi leve paa,
 Som Himmelen fra Helvede. Thi skøndt vel Iis
 Og Sneen hersker her i Aarets længste Tid,
 Saa strækker Diæblen dog Ildtungen vældigt ud
 Af Heklas Svælg, og viser her er Helveds Port.
 O, drøveligt tilbringes Ungdomslivet her!
 Den christne Tro, som hemmeligt Du lærte mig,
 Behøver jeg vel ei saa strengt at skjule meer,
 Da selv min Fader ikke længer skjuler den.
 Men Intet kunde dog mig gjøre taaleligt
 Mit Fængsel — dersom ei —

Cornelio.

Hvis ei?

Gudrun.

Den holdt mig fast,
Som er her ikke længer.

Cornelia.

Kiartan mener Du.

Gudrun.

Desværre, ja, Cornelia! Jeg frygter for,
Den Svaghed, som jeg spottet, — grusomt hævner sig.

Cornelia.

Hvad, grusomt? Det er sødt at elske.

Gudrun.

Bittersødt!

Cornelia (leer).

Du selv har fyldt med Malurt Dig den gyldne Skaal. —
Hvi lod Du Kiartan reise?

Gudrun.

Hvi er Mennesket

Forrykt af Særhed? — Men det hjælper ingenting
At kæmpe mod sit Lune; hvad Naturen vil,
Det vil den eengang, og kun dum Enfoldighed
Kan troe, med kolde Meninger at ave den. —
Jeg lod ham reise! Skulde han da mærke vel,
At han var mig saa nær? Nei, nei, Cornelia,
Min Stolthed overveier langt min Kiærlighed;
Og før jeg skulde døe, før noget Menneske
Beherskte mig, — selv Kiartan ei.

Cornelia.

Som gjør det dog!

Adskillelsen fra ham forbittrer Livet Dig.

Gudrun.

Adskillelsen? Hvor kunde Du mig troe saa svag?

Cornelia.

Hvori bestaaer det Bittre da?

Gudrun.

I Midkiærlighed!

Cornelia.

Hvad gjør Dig nidkær?

Gudrun.

Kiartan er en deilig Mand!

Dg troer Du ei, de norske Mæer vil elste ham,
 Vil vinde ham, ifald de kan? Dg han er svag;
 Ei ellers — men i Elskov; han er altfor øm.
 Cornelia! den Æmhed aldrig hued mig,
 Thi den er Svagheds Sødssindbarn. En Drømmer, fød,
 Beherske mig? Nei, aldrig! Derfor stred jeg tidt
 Heimodigt med mig selv; jeg frygted Kiartans Vlik,
 Jeg mærkte: mod min Willie det betvang min Hu.
 Dg derfor mored det mig mest at drille ham,
 At gjøre ham fortvivlet og ulykkelig;
 Thi saadan stemt var Helten i en Qvindes Vold.
 D aldrig burde Qvinden vælge sig til Mand
 Den Svend, hun elsker.

Cornelia (seer).

Gift Dig da med Bodli, Børn!

Gudrun.

Den lunkne Knøs? han er mig fad og væmmelig.
 Hans Kiærlighed paa Soffer gaaer, at Kiartan ei
 Skal høre den; han følger ham af Troløshed.

Cornelia (seer ud).

Ei følger Bodli Kiartan; er os Kiartan nær,
 Saa følger Kiartan Bodli; thi der kommer han!

Bodli kommer.

Vær hilset, Gudrun! Tilgiv et saa brat Besøg!
 Til Hest i Gaarden Olaf jeg med Grefna saae;
 Jeg ikke vilde hilse dem i fremmed Huus
 For Førstegang; den første Hilsen skyldtes Dig.

Gudrun.

Du vistnok, Bodli, selsomt overrasser mig.
 Du kommer uden Kiartan? Er ei Kiartan med?

Bodli.

Nei, Gudrun!

Gudrun.

Du forlod din Ven?

Bodli.

Han mig forlod,

Trolovet med Kong Olafs Søster Ingeborg.

Gudrun.

Cornelia, hvad fattes Dig? Du blegner! Kom!

Du vakler, Gamle? Hold Dig ved mig!

(Gudrun holder sig ved hende.)

Cornelia (forstaaer hende).

Alderen

Gjør strøbelig.

Bodli (sagte).

Jeg troer, det var nok Ungdommen,

Som blegned her.

Gudrun.

Ha, Bodli, Du bedrager mig,

Du lyver for mig! Ikke sandt, Du stiemter kun?

Bodli.

Jeg taler Sandhed: Ingeborg er Kiartans Brud.

Gudrun.

Og hjem med dette skønne Budskab sendtes Du?

Bodli.

Jeg er ei Kiartans Gangerpilt; min Faders Søn
Paa Island hos de Fleste gælder meer end han.

Gudrun (søger at fatte sig).

De Fleste, Bodli! ei de Bedste. Flest og Bedst
Er to forskiellige Tanker. (Sagte) Jeg begriber ei,
Hvorledes jeg kan tænke selv. Forstillelse,

Kom mig til Hjælp!

(Gøit med tilsyneladende Ligeagtydighed.)

Saa Kiartan har trolovet sig?

Det tænkte jeg, det vidste jeg snart vilde see.

Hans sømme Siæl er en fladbundet Laaredam,
 Hver den første, bedste Dvinde speiler sig,
 Naar blot hun er nærværende.

Bodli.

Ja, Du har Ret!
 Og Ret Du havde, dengang Du gav Kurven ham.

Gudrun.

Jeg ønsker ham til Lykke med den smukke Fugl!
 Som ogsaa nok har Fugls Forstand, hvis man kan troe
 Hvad Rhygtet siger.

Bodli.

Nei, det skal Du ikke troe!
 Skøn Ingeborg har god Forstand.

Gudrun.

Hvor veed Du det?

Bodli.

Jeg ofte talt med hende har.

Gudrun.

Kan være vel;

Men hvad beviser det?

Bodli.

Hun talde klogeligt!

Gudrun.

Hvo har da sagt Dig det?

Bodli.

Jeg mærker, Du er vred:

Og gyldig Grund til Bredden har Du visselig.
 Men hvorfor straffer Du den høist Ustyldige?
 Som tænkte kun paa Dig, skøndt Du foragted ham.
 Men da jeg saae, at Riartan ei fortiente Dig,
 At for en anden Skønhed, Gudrun, din blev glemt, —
 Da, som en Dødsyg, alt forladt af Lægerne,
 Mit Haab sig reiste.

Gudrun (spødt).

Kom igien paa Benene!

Bodli.

Jeg ilte hjem, saasnart mit Haab paa Fode kom.
Jeg vrager ei din Signelse!

Gudrun.

At bringe mig

Den fiære Nyhed.

Bodli.

Græmmer Dig hans Troløshed?

Gudrun.

Hans Troløshed? Hvis?

Bodli.

Kiartans!

Gudrun.

Han har ingen Tro

At løse, jeg har aldrig troet ham. Ofte har
Han kiedet mig med et blødagtigt Sværmeri.

Bodli.

Jeg sværmer ei blødagtig, Gudrun, drømmer ei;
Men beiler til Dig, da den sidste Sky forsvandt.
See, Gudrun, mens jeg borte var, har Lykken rigt
Lilsmilet mig.

Gudrun.

Bed Frænders Død? Den smilte Dig
Fra Frænders Liig.

Bodli.

Nei, deres Død bedrøved mig.

Gudrun.

Men arvet Rigdom glædte Dig.

Bodli.

Der findes Faa,

Der skumle suurt, naar Lykken byder dem sit Guld.
Guld har jeg nu, som ingen Mand i Landet her;
Det deler jeg med Gudrun, dersom Gudrun vil.
Jeg veed, Du dyrker hviden Christ; — jeg ligerviis.
Jeg er alt døbt,

Cornelia (forundret).
 Hvad? Du er Christen?
 Gudrun.

Sandelig,

Min Pleiemoder, Du forundrer Dig med Ret.
 Bobli en Christen!

Bobli.

Spot Du kun! jeg kiender Dig;
 Jeg veed, Du mener egentlig ei Ondt dermed.
 Det er kun saa din gamle Viis —

Gudrun.

At drille Folk!

Bobli.

At spørge, bringe Venner i Forlegenhed.

Gudrun.

Og Fiender med!

Bobli.

Er jeg din Fiende?

Gudrun.

Endnu ei; —

Men snart maaskee, — ifald Du bli'er min Hegtemand.

Bobli.

Jeg veed, Du lider Livet ei paa Island her;
 Men, Gudrun, hvis Du stænker Tro og Love mig,
 Jeg gierne reiser bort med Dig, hvorhen Du vil,
 Til Syden, Velsland, til det skønne Sicilei,
 Og kjober os en Eiendom, en Ridderborg; —
 Alt hvad Du vil, ifald Du stænker mig din Haand!

Cornelia.

Han er en Christen, han er rig, han elsker Dig —
 Vil lystre Dig — og gaae med Dig til Sicilei!

Gudrun.

Hvad kunde Gudruns Hierte da vel ønske meer?
 Og — sandelig — jeg indseer ei, hvorfor jeg da
 Mig skulde gjøre kostbar længer.

(Rækker ham sin Haand.)

Lag min Haand!

(Befstig.)

Men kys den ei!

Bodli (glad).

Hvordan? Du stænker mig din Haand,

Og jeg maa ikke kysse den? O, Gudrun! hvis

Du kærligt Dig trolover mig, da hører mig

Selv Munden til.

Gudrun (vred).

Saa flaaer jeg op med Dig igien!

Ihi, Bodli, jeg trolover mig vel her med Dig,

Men ikke kærligt!

Bodli (sagte).

Hvilket selsomt Dvindestind.

Gudrun.

Lad mig alene!

Cornelia (sagte til Bodli).

Hun maa give Hjertet Luft.

Følg mig og vær fornuftig! Vix ei hende mere!

Du seer, det klarer op for Dig.

Bodli.

Af, virkelig?

Var det dit Alvor, Gudrun?

Gudrun.

Seer jeg lystig ud?

Forsøi Dig bort! Jeg har dog Lov et Dieblif

At være sammen ene med min egen Hu?

(Bodli og Cornelia gaae.)

Gudrun (ene).

Foragtelig er Drukkenstab, — selv for en Mand,

For Dvinden reent affhyelig; — men Elstovs Ruus,

Er den da bedre? Den bebreider Ingen os,

Den varer længer, bringer meer Fordærvelse.

Hvi har jeg druffet mig en Ruus i Riartans Blik?

Skjønt er hans Die, Siælen staaer i Vinduet.

Og hvad det er, — hvad egentlig Aarsagen var

Lil denne svage, latterlige Kiærlighed,
 Det veed jeg ei; det Ingen veed, som var forelst.
 Men at jeg elsker længer ei den Sommerfugl, —
 Den Sykler for sig selv, som sukked, græd og lei, —
 Det veed jeg. Jeg vil hævne mig med kold Foragt,
 Og ægte Den, hvem mindst mit Hierte søler for.
 Jeg kan jo bilde selv mig ind: jeg maner op
 De Dødes Mander; stændt den hellige Jemfru veed,
 At Mand var det, som mindst besad de fiære Mænd.
 Og denne Tredie, stændt han færdigt sladdre kan,
 Og flette visne Krands af Andres tabte Blomst, —
 Velan da, jeg vil ægte ham! Men Lanken, som
 Han kalder Elffovs og en hellig Hegtetpagts,
 Den vorder mig et Bidsel i den Gangers Mund,
 Som paa mit Bink skal bringe mig hvorhen jeg vil. —
 I Syden, hvor hver Lidenskab er mere stærk,
 Hver blegen Yngling ofte døer af Kiærlighed,
 Jeg Kiartan med de røde Kinder glemme vil,
 Lil Døden visser Rosen af min egen Kind!

(Gaaer.)

I Norge.

Samme Hal som i anden Handling.

Rong Olaf. Thorgerda.

Olaf.

Hvor er min Søster? Skibet venter.

Thorgerda.

Ingeborg

Er færdig alt, hun iled kun i Lunden ud
 Endnu engang, at gaae den fiære Morgenvei.

Olaf (sagte).

Som hun med Kiartan vandred! (sagt) Reisen er ei lang,
 Er kun til Ryst, Adspredelse; med næste Vaar

J komme jo tilbage. Lov, Thorgerda, mig,
At Du vil troligt vogte paa min Diefteen!

Thorgerda.

Saa godt, jeg kan!

Dlaf.

Er Ingeborg først i Dublin,
Hun finder gode Venner nok og Frænder der.

Thorgerda.

Herr Konge! from Du taaler gammel Driftighed:
Hvad skal den Reisen til?

Dlaf.

Du er saa gammel ei,
At vel Du end kan røre Dig. Du spørger: hvad
Skal Reisen til, — saagodt Du kunde spørge: hvad
Skal Livet til? thi Livet er en Reise blot. —
Der kommer Ingeborg!

Thorgerda.

Jeg gaaer og pakker ind.

(Gaaer.)

Ingeborg kommer med en Birkeqvist.

Dlaf.

Med Birkeløv i Haand? Jeg vædder, Ingeborg,
Jeg kender Træet, som Du hentede Løvet fra.

Ingeborg.

Ja — det var Birken —

Dlaf.

Hvori Kiartan skar dit Navn,
Før han forlod Dig. Ingeborg! hvi hidser Du
Det Saar, Du selv vil læge?

Ingeborg.

Jeg har intet Saar

At læge; Kiartan har ei saaret Hjertet mig;
Han har kun rørt og varmet det; det bløder ei.
At stærkere det føler, det er Kiartans Værk.

Dlaf.

Det følte godt tilforn: med Søsterkiærlighed
Du elskte mig.

Ingeborg.

Dg er din Broderkiærlighed
Til Ingeborg Dig nok? er det af Ild for mig,
At Du bereber Bryllupsfest for Thyra her?

Dlaf.

Hun kaared mig, hun vorde vil min Ægteviv;
Men Skiæbnen — Gren — stierede fra Kiartan Dig.

Ingeborg.

Dg jeg vil aldrig see ham meer i dette Liv;
Men — tænke stundom paa ham tør jeg dog endnu.

Dlaf.

Du reiser til Dublin just for at glemme ham!

Ingeborg.

Nei! for med Veemod ei at mørkne Glæden her.
I lang Tid, Dlaf, kun min Fryd i din bestod;
Tilgiv, der kom et Dieblik i Livets Vaar,
Hvor Ingeborg det glemte, hvor hun blev sig selv.
Men snart Du seer besteden mig hos Dig igien.
Iforstningen ung Ægtemand har Søster ei;
Tilovers faaer han intet af sin Kiærlighed,
For Ægteqvinden, der forlanger Alting selv.

Dlaf.

Du er paa Thyra nidkiær alt før hun er her.

Ingeborg.

Dg Du paa Kiartan, stiondt jeg seer ham aldrig meer.

Dlaf.

Hvor nænner Du til Afsted at bedrøve mig?
Du veed, jeg frygter Pilen, Spydet, Sværdet ei, —
Uvenligt Ord af Dig mig gjorde stedse feig,
Det vog mit Mod!

Ingeborg.

Naar har mit Ord da faaret Dig?

Var Ingeborg ei god imod Dig?

Olaf (kysser hende).

Blisfelig!

Du var en Engel, som jeg ofte Dig har sagt.
Jeg lod Naturens Røst, og Elskov bragte mig
I Geiras Favn, i Gydas, — og i Thyras nu; —
Bed Siden stille gif af Elsterinderne
Min Søster; — ei en Morgensol, ei Aftensol, —
En venlig Maane, stedse roligtstraalende,
Naar Morgenrøden, Aftenrøden kom og vandt. —
Nu skjuler Irlands Sky min blide Maane mig!

Ingeborg (venlig).

Det, Broder, er dit eget Dnske!

Olaf.

Ganste vist,

For at adsprede Dig fra din Bedrøvelse.

Ingeborg.

Saa lev da vel!

Olaf.

Jeg følger Dig paa Skibet ud.

End ei Farvel!

(Vil gaae.)

Ingeborg.

Vi, Olaf! Tag den halve Deel

Af disse Løv! Det er den bedste Skat, jeg har.

(Deler Lovene med ham.)

Olaf (omfavner hende).

O, Freia! hvorfor knuser tidt Du Hjerterne?

(Gaaer.)

Ingeborg (ene).

Han nævnte Freia, gjør sig til en Hedning selv,
Den strenge Christen! Ja — naar Elskov Magten faaer,
Saa er vi alle Hedninger. Sand Kiærlighed
Er christelig, som lever af Dpoffrelser;
Men hedenst er den søde, stærke Ruus, hvori
Man glemmer Alt og tænker henrykt kun paa Een.
Den stakkels Freia, skændt en Hedningdissa selv,

Var dog fagtmødig, yndig og ulykkelig;
 Og Freias Omhed hører kun Ulykken til.
 Jeg glemme Kiartan? Aldrig, Kiartan, glemmes Du.
 Selv at Du mig forlod, forlod dit Jarledom,
 Var Trostabs Bærk. Saa ærligt intet Hjerte slog;
 Og naar han med sit Die' mig i Diet saae —
 Men det var Blendværk! — Disse Løv tilhøre mig!
 Og Navnet i min Birk udvorer ei saasnart.
 Men dækker ogsaa Barken hisset Vigens Navn, —

(Lægger sin Haand paa Hjertet.)

Her staaer hans Navn, — det vorer ud med Døden først!

(Gaar.)

En Egn paa Island i Nærheden af en lille Trækirke.

Kiartan.

Hvor selsomt banker Hjertet, da igjen jeg staaer
 I Gudrun's Nærhed. Altid forekom det mig
 Umuligt; — steds en Anelse tilhviiste mig:
 Forgjæves Haab! Du vorder aldrig hendes Mand.
 Og allerfiernest forekom hun mig, naar hun
 Var ganske nær og talde med mig; stulte blot
 Ds Lid og Rum, da ængsted ei Skilsmisfen stort.
 Men nu, da Jarledom og yndig Kongemø
 Og Konning Olafs Vensteb jeg opofret har,
 For hendes Skyld, — og staaer igjen ved dette Fjeld,
 Som eensomt heiner sig ved hendes Faders Lag —
 Nu tykkes mig — at jeg, hin stakkels Fisser lig,
 Nedstyrter mig til Døden i en Havstrus Arm!

(Man hører Sang fra Kirken.)

Kiartan (alab).

Hvad lyder hist? Hvad stander der? En Kirke? Ha,
 Tilgiv mig, huldste Christinde! Gudrun, Du
 Alt længst i Hjertet var, hvad seent først Kiartan blev.
 En Kirke bygt hun har i min Traværelse;

Der sidder hun og hører fromme Munkchor,
Med Bøn i Hjertet for sin Vens Tilbagekomst!

En lille Dreng kommer.

Kiartan.

Du liden Gut! sig mig, hvad skeer i Kirken der?

Drengen.

I Kirken? Der er Bryllupsstads og Lystighed.

Kiartan.

En Bryllupsfest? Hvo vies der?

Drengen.

Veed Du det ei?

Det Gudrun er, som Bobli faaer til Ugtemand.

Der komme de med Lurers og med Trommers Klang,

Og gaae til Gaarden pyntede, smukt Lo og Lo.

Det maa jeg see! Sig Gammen har jeg aldrig havt.

(Han løber.)

Toget nærmer sig.

Kiartan (fatter sig).

For silde, Kiartan? Nei, ved Gud, ret — ret tilpas!

Hvis Du som Brudgom ved den Falskes Side gif,

Du kunde kalde det for silde, — redningsløs! —

(Spillemand komme foran, Gudrun haand i haand med Bobli; en Række følger af deres Brønder.)

Kiartan

(bliver roligt staaende med Armene over kors og spærre Toget Veien).

Gudrun (forfærdet).

Hvad seer jeg? Hellige Jomfru! Skuffer Diet mig?

Kiartan (rolig).

Det træffer godt, at Kiartan er den første her,

Som Gudrun efter Vielsen lykønske kan.

Gudrun.

Du kommer —

Kiartan.

At lykønske Dig!

Gudrun.

Fra Ingeborg!

Kiartan.

Som jeg forlob, og greb et lustigt Gøgletant!

Gudrun.

Erolovet ei med Ingeborg?

Kiartan.

Jeg loved Dig

Min Ero, skøndt ikke Du med samme Løfte mig

Imødefom. Du har tilbørligt varskoet mig;

Og selv jeg maa tilskrive mig den billige Straf,

(Med et Blik paa Bodli.)

At her jeg overrendes af din Lykkes Hest!

Gudrun

(Laaer Hænderne sammen).

Erolovet ei med Ingeborg!

(Opbragt til Bodli.)

Det sagde Du!

Bodli.

Jeg troede det!

Kiartan.

Og styndte Dig saa flur affted

Lil Nidingsværket, før Du fik en bedre Ero.

Gudrun.

Forsæder! Løgner!

Bodli.

Jeg har ei bedraget Dig.

Det var et almeent Sagn, at Kiartan beiled til

Skøn Ingeborg, som han sig gjorde Møje med

At taffes efter Evne.

Kiartan.

Jeg foragter Dig

Saa dybt, at jeg neblader mig til Forsvar ei. —

Ulykkelige Gudrun! Du har selv beredt

Din Skiæbne Dig, spildt Glæden for dit Fremtidsliv.

Gud hjælpe Dig! Min Lykke blev forspildt med din.

(Gaaer.)

Gudrun

(river Brudekrandsen af sit Hoved, senderriver den, og raaber forbitret til Bodli):
 Her senderriver jeg den Krands, Du fatte mig
 Om Isen, som din Brud! Sig Slangen vinde skal
 Nu i min Lok; som hin Medusas — pynte mig!
 Skælv, Bodli, for den Hustru, Du blev viet til!
 Had, Avind, Havn skal indenfor din Tærffel boe,
 Hvor Skændegæsten venter Dig med skumle Blik.
 Kun Nælde, Tidsel, Torn dit Huus omslette skal!
 Ei trives dine Marker meer, de tørres ud
 Som Orkensand; og Melk i Dvægets Dver vil
 Du aldrig finde! Thi som Trold jeg sidder ved
 Dit Arnested og maner alle Glæder bort,
 Lykkelig ved din Angst og din Usalighed!

Fjerde Handling.

En smuk stor Stue paa Hiardarholt, med Døre i Baggrunden og til begge Sider.

Olaf Paa. Hrefna.

Olaf.

Har jeg dog Dig, min Hrefna? Kiartan misted jeg.

Hrefna.

Hvor kan Du sige, Fader, at Du misted ham?

Han boer hos os, forlader næsten Huset ei.

Han er saa blid!

Olaf.

Ak, altfor blid! Hans Blidhed gaaer
Til Sygdom og til Afslind.

Hrefna.

Kald det ikke saa!

Han blev en Christen, han er døbt; deri maa Du

Nu finde Dig; den nye Tro udbreder sig:

Hveranden Christen og Hveranden Hedning er.

Jeg, fiære Fader, dyrker Guderne med Dig;

Lad Kiartan, hvis han troer det bedre, bede til

Den hvide Christ!

Olaf.

For vidt gaaer din Taalmodighed.

Hrefna.

Dg gif den ei saa vidt, hvad hialp min Utaalmod?

Olaf.

Der ligger Sandhed, Datter, i dit Genfoldsord.

Hrefna.

Det gjorde mig for Gudrun altid ondt, naar hun
Med altfor stor Spidsfindighed bedrog sig selv.

Dlaf.

Men hvad for Dvinden alt er nok, det, Hrefna, kan
Ei Manden nøies med; thi Dvindens Guder er
Dog egenlig Forældre, Husbond; deres Hu
Bestemmer hendes Leveviis og Livets Løb;
Men Manden røres i en større Virkefreds,
Hvor Tidens, Mængdens Retning og dens Tankesæt
Er Binger eller Løkker for hans Livsbedrift.
Blød Christendom har stækket Kiartan Bingerne;
Dg Gudruns Trædskhed, lunefulde Vægelsind —

Hrefna.

Det er ei Trædskhed, hun har selv bedraget sig.

Dlaf.

Med Gudrun holder Du endnu, har hende kjær.

Hrefna.

Den eengang Kiære Hrefna slipper ei saa let.

Dlaf.

Jeg selv betvang min Stolthed, min Dmsfindtlighed;
Dg, som hin snilde Nial, i Uheldsdagene,
Der slutted Fred, forsoned ofte Frænderne,
Forlig tilveiebragt jeg fik; nu leves der
I No paa begge Sider. Men ung Kiartans No
Er Gravens lig; i Skrifter han begraver sig.
Han faster som en Munk, har lært Latin, og snart
Han bygger vel et Kloster, før vi veed deraf.

Hrefna.

Jeg frygter selv!

Dlaf.

Dg derfor tog jeg gierne mod
Forkyndelsen: at Gudrun med sin Hgtemand
Os gjæste vil, som gode Venner, der har glemt
En Mislyd, der forstyrred gammel Enighed.

Hrefna.

Ja, det var velgiort!

Dlaf.

Boveligt det vistnok var;
Men Munk maa Kiartan ikke vorde. Ei hans Siæl
Skal hærde sig endnu mod qvindlig Yndighed;
Nei, heller maa for Gudrun Gnist af gammel Ild
Af Aften vækkes, end hans Hierte ligne skal
En jodbrændt Steen paa et forstyrret Arnested.

Hrefna.

Der kommer han.

Dlaf.

Lad mig alene lidt med ham!

Hrefna.

Jeg vente vil paa Giæsterne, modtage dem.

(Gaaer ud af en Sidebor.)

Kiartan kommer ind ad Døren i Baggrunden, læsende i en Bog.

Dlaf.

Min Søn! Du læser altid som en Klostermunk.

Kiartan.

Hvad gjør vi bedre vel, end læse, skrive nu?
Et Kloster er kun Island!

Dlaf.

Nei, end dyrkes Thor!

Kiartan.

Desværre! Det er Uffind. Hedenst Kloster? Neen
Modsigelse. Steenkysten har os sammentrængt
Til Broderskab, — Betragtninger, Erindringer
Om hvad vi var, om hvad de stærke Fædre var,
Vi aldrig vorde. Vil vi slaaes i Gellerne,
I Sandhed, da vi ligne de' Forrykte blot
I Daarehuset.

Dlaf.

Ganste vist! Jeg hader selv
De smaae Skiærmydsler, som sig give Minger af

Forfædres Krige; disse Hyrderes Overfald
 Af Tylfter Mand mod andre Tylfter; ofte fleer
 Mod saa, kan ikke kaldes Krig.

Kiartan.

Jeg kalder dem

Mordoverfald.

Dlaf.

Ja, deri har Du ganske Ret!

Kiartan.

Men Uret i?

Dlaf.

O, megen Uret har Du vist.

Du spørger mig, Du, som forlod din Fædretro,
 Om Du har Uret?

Kiartan.

Tiden har sit Fremstridt giort,
 Det maae vi følge, Fader!

Dlaf.

Diebliffets Krav!

Kiartan.

Nei, tværtimod.

Dlaf.

Der atter komme vil en Tid,
 Hvor din Tid vrages; har da denne Fremtid Ret?

Kiartan.

Ei Mandens Rige følger gamle Fordoms Lov.

Dlaf.

Og var der Mand i Oldtid ei?

Kiartan.

So, fandelig!

Men Barnet først maa ret udvikle Legemet,
 Før moden Ungling føle kan, han har en Siæl;
 Før moden Manddom fatter, at den har en Mand.

Dlaf.

Heel megen Viisdom læres Fader nu af Søn.

Kiartan.

Hvad jeg min Fader skylder, lærte jeg først ret,
Da jeg blev Christen.

Dlaf.

Vidste Du det ikke før?

Kiartan.

Som Hedning ei; en god Natur har sagt mig det.

Dlaf.

Saa følg Naturen og bliv unaturlig ei!

Kiartan.

Hvori bestaaer min Unatur?

Dlaf.

I Sværmeri.

Hvi trækker Du, en Ungersvend i bedste Kraft,
Tilbage Dig fra Livet og fra Glæderne?

Kiartan.

Fordi mig Livets Glæder først har Ryggen vendt.
Dog ofte vører Gysten nær den Sundhedsrod,
Som læger. Jeg paa Skibet slutted Venstab med
Den fromme Broder Martin; han omvendte mig;
Han lærte mig den sande Tro, det hellige Sprog,
Hvori snart hele Jorden skal sig selv forstaae.
Thi Lovdragt er blot Lidsel af Uvidenhed;
Men snart vil Romersproget og den christne Tro
Dorene Jordens Børn i høi Samdrægtighed.

Dlaf.

O, hvilken Udfigt! naar først Alt er lige fladt,
Hvert Pierg er sløivet og hver Kløft opfyldt med Gruus;
Og Menneffene ligne sig fra Nord til Syd,
Som Myrer, Fluer, Gedehamse, Køer og Faar!
Men Thor stee Tak! som hærde min Gensidighed.
Ei Bølge vil jeg sluges op af Bølgerne;
Som Klippe fast jeg stander, meder bløden Skum.
Ei Verden atter vorde skal Ginnungagap,
Hvori kun Afgrund findes, ikke mindste Straa:
Vor Nutids Ungdom løber løbsk, den steiler frem; —

Men ældre Rytter holder kraftigt Tømmen stramt;
Saa sagtnes Gangren nok og gaaer i Trav igien!

Kiartan.

Tænk ei, at ægte Christendom er nidingsfeig!
Den fejrer over Hedenskabet i hvert Land,
Ei med Formaning, Lærdom blot; med Sværd og Mod,
Til Rædsel for Forstøffelsen. Og, sandelig,
Den Ungdomskraft, jeg føler i mit Hierte slaae,
Skal ikke mattes i et fiælent Munkeliiv.
Til Hedningerne gaaer jeg; dvæler ikke her,
Hvor Alle snart for Magten Rakken bøie vil,
Og tvungne Knæe for Korset; nei, til Benderne
Jeg drager, til et mere vildt, blodtørstigt Folk,
Og præker, som Ansgarius for Sveerne,
Som Bonifaz for Friserne; lykkelig, hvis
For Jesu Skyld jeg finder salig Martyrdød.

(Gaaer.)

Dlaf (atene).

Saaledes har, paa Lidet nær, jeg Alting tabt!
Han var mit Haab, min Stolthed. Denne Siælesot
Udbreder sig som Pest, bort svinde Guderne
I Taager, knap Indbildningskraften holder dem.
Mig tykkes, jeg er selv ei faa bestælet meer,
Ihi Gøten smitter; dog skal Valhals Aser steds
I Dlaf's Haller finde værdigt Tilflugtssted.

En Huuskarl kommer.

Et Skib, som kom fra Wiklagard, hjembringer Dig,
Hvad Du har langtid ønsket, Husbond!

Dlaf.

Hvad, min Søn?

Huuskarlen.

Et Odinsbilled!

Dlaf.

Værket af den græske Kunst?

Huuskarlen.

Jeg troer det, Herre!

(Raaber ud af Døren.)

Bringer Skamlen med herind,

Som det kan staae paa.

(Andre Trælle indbringe en tilbøjet Buxte, med en høj Skammel, hvorpaa de sætte Buxten og gaae.)

Huuskarlen.

Husbond! her er Billedet.

Skal jeg borttage Linene?

Olaf.

Nei, Keis! hi lidt!

Gaf ogsaa Du! Jeg skal nok selv aflære det.

(Trællen gaaer.)

Olaf (forventningsfuld).

Et Billed af den græste Kunst! Han loved mig
Det, Asmund, da han reiste did; — af Jupiter!
Saaledes kaldes Odin der. Mig Hjertet slaaer
Af sær Forventning; — thi man siger, Græfers Kunst
Skal overgaae, hvad Nogen forestiller sig
Om Skønhed og Fuldkommenhed. — Jeg længes stærkt,
Vil domme selv, om ikke Nygtet overdrev.

(Han tager Indbyllingen af, man seer det bekiendte skionne Jupitershoved.)

Olaf

(Staaer længe taus henrust og betragter det).

Til Eligt man aldrig Maae faae. Det Billedværk?

Ha, hvilket Ansigt! Det er Asaodin selv,

Som høit fra Glidstials stuer paa Bedrifterne.

Hvor muntert kongeligt han kører Banden ned!

Med Unglingslokker, med en Oldings tykke Skæg,

Med Dine — styrkte beggeto i Mimers Brønd,

Til Visdom og til Gistov. Naar Gumløde seer

Dig, Odin, maa hun elske Dig!

(Beføler Billedet.)

Dog Marmelsteen!

(Stirrer længe derpaa og ryster paa hovedet.)

Sig Asaodin hævner paa min Indbildstthed:

Som jeg ydmyged Kiartan, han ydmyger mig.
 Ei prøver jeg forgiæves Værk fra denne Stund!
 Forsvinde Fædreguderne nu fra vor De —
 Min svage Haand kan ei tilbage drage dem.

(Han grunder noale Dieblif, derpaa siger han:)

Hvor gierne griber Haabet Sæbeboblen dog!
 Hvor villigt tvivler Hjertet om Sorgvarslerne;
 Men Lyffens Glimt — dem stole vi som Stjerner paa. —
 Den stæggede Bragi for mig med sin Harpe stod,
 Da jeg paa Bænken fandt min vante Middagsro.
 Først sang han mørke Sørgeqvad om Kiartans Død,
 Saa trosted han mig i en festlig Glædesang:
 At vist en Vtling af min Rod i Fremtidsaar
 Den Kunst skal øve mesterligt, som svigter mig! —
 Jeg kan ei troe paa Kiartans Død; en Feighed det
 Mig tyffes, angst at stielve for den tomme Drøm;
 Men Bragis Løfter — Vtlingen i Fremtidsaar, —
 Dertil har jeg langt større Lyst at fæste Lid!

(Betænker sig.)

Thorleif? — Mig tyffes, det var ikke ganske saa;
 Skiondt meget nær, — i Drømmens Navn var ogsaa Thor.

(Glad idet han pludselig husker det igjen.)

Thorvald! Ja, Bragi! det var ham, Du nævnte mig!

(Han gaaer. Trællene komme ind og borttage Billedet.)

Kiartan aabner Døren.

Gik han? Man pleier ellers efter Middag mig
 At unde denne svale Gal til Læsested.

(Gaaer ud igjen.)

Gudrun og **Hrefna** snige sig ind ad den modsatte Dor, hvor Kiartan
 gif ud.

Hrefna.

Der var han! kommer vist igjen tilbage strax
 Og læser i den store Bog af Faarestind.

Gudrun.

Indliste maa jeg mig til ham paa sagte Fod;
 Thi seer han mig, da skynder han sig bort igjen.

Hrefna.

Ja, tal nu venligt med ham og forsvær Dig godt!
Saa kommer jeg og viser Dig Foræringen.

Kiartan aabner Døren; de smutte bort igjen; han kommer med en Foliant,
tager et lille Bord frem og sætter sig i Forgrunden af Skuepladsen.

Kiartan.

Mig huer den Legende fast af alle mest,
Om Kogleriet, som i Fjeldets Hule traf
Den hellige Antonius. At ei han sig
Om Slanger brød, om Pafilister, Flaggermuus, —
Ellig Giegleri foragtes kan; men dengang sig
Den Onde viste som en ung og deilig Biv,
Da først begyudte Fristelsen.

Gudrun kommer og lister sig hen bag ved hans Stol.

Kiartan

(Læser, men standser snart igjen).

Hun staaer for mig,

Forskyrret mig i hvad jeg gjør. Og selve paa
Hvert gustent Blad af dette gamle Pergament
Jeg seer et Aftryk af den stjerne, hvide Haand.

(Gudrun strækker sin Arm ud over hans Skulder og lægger sin Haand paa Bogsbladet.

Kiartan

(Springer forskædet op og raaber):

Apage, Satanas!

Gudrun (leer).

Du maner Diæblen bort?

Du læse kan Latin? Det har jeg ogsaa lært;
Og er der i Legendens noget Vanskeligt,
Saa skal jeg gierne hjælpe Dig.

Kiartan

(Som har fattet sig).

Du kender den?

Gudrun.

Troer Du, jeg kender ikke min Antonius?

Kiartan.

Du os besøger, Gudrun?

Gudrun.

Det gaaer mig, som Dig,
Jeg stræber ærligt; men jeg kan ei glemme Dig.

Kiartan.

Du sniger Dig med List i min Fortrolighed?
Du lytter efter, hvad jeg taler med mig selv?

Gudrun.

Det er den bedste Bliis at høre Sandhed paa.
Nu veed jeg vist, Du lyver ei.

Kiartan.

Jeg lyver dog!

Min Sandfælsighed taled, ei mit bedre Jeg.
Min Daarlighed er Dævlen, som jeg kæmper med.
Og jeg skal overvinde den. Forlad mig blot!

Gudrun.

Jeg Dig forlade? Ja! naar jeg endnu engang
Har talt fornøstigt med Dig, og det kommen er
Til en Forklaring mellem os. Thi stilles ad
Som dumme Folk, i Hidsigthed og Lidenskab,
Ei huer mig; og det behager Himlen ei.

Kiartan.

Dum kalder Du min Brede?

Gudrun.

Nei; thi hvad der end

Kan siges om os, ingen af os beggeto
Vil selv Bagvaskelsen og Løgn vel kalde dum.
Du havde Grund til Bredden; jeg indbildte mig
At have større Grund, og stormed meer end Du.

Kiartan.

Ja, Gudrun! jeg har smagt din Handlings bittre Frugt.

Gudrun.

Jeg nød af denne giftige Frugt vel meer end Du.
Det var af Hævnen; jeg troede mig forladt af Dig,
Og styrted blindt og vildt mig i Fordærvelsen.
Nu kiender jeg din Ukyld, derfor kommer jeg,
Udsætter mig for din Foragt og finder mig

Med Taalmod i, at Døren Du har viist din Gæst.
 Men jeg har syndet mod Dig og fornærmet Dig,
 Dig, Kiartan! med den rene Siæl, som elste mig; —
 Og derfor staaer jeg, som bodsærdig Pilegrim;
 Gjør Balfart til min døde Lyffes hellige Grav,
 Nædbøiet, kysfende den Haand, som mig forstød.

(Hun kysser hans Haand.)

Kiartan (omfarner hende).

Ak, Gudrun!

Gudrun.

Jeg Lyffalige! Kiartan elsker mig.

Kiartan (river sig løs).

Nei, Ulyffalige! selv Du sprængte Haabets Bro.

Gudrun.

Jeg bygger een igjen! I en fornuftig Hær
 Maae Tømmermænd med Dret følge Kæmperne;
 Hvad Fienden sprængte, sammenføies let igjen.

Kiartan.

Umuligt, Gudrun! Du har stilt os evigt ad.

Gudrun.

Fra Bodli vil jeg stilles, fra den falske Mand.

Kiartan.

Ei ganske falsk! Sandsynligheden —

Gudrun.

Vel forsvart!

Ei ganske falsk, — der har Du Ret; thi, Kiartan, naar
 Var Bodli noget ganske? Sid med Liv og Siæl
 Han var en Niding, — at jeg kunde hade ham;
 Men denne Halvbed gjør ham reent utaalelig
 For Den, som lever med ham. — Ikke ganske dum?
 O nei! han laaner Tanker af den Tænkende.
 Ei ganske styg — med taalelige Hverdagstræk;
 Ei ganske feig, — han stundem Dren bruge kan;
 Ei ganske lumsk; — han fulgte Dig som Sreiderven;
 Ei ganske kold; — han elsker mig til Vættelighed.
 Og sliq en Mand skal Gudrun ganske være tro?

Kiartan.

Hvad vil Du?

Gudrun.

Stilles fra ham, jeg vil ægte Dig!

Kiartan.

Nei aldrig, Gudrun! Husk, Du er Christinde selv,
En Christen jeg. Som Hedninger — det tilladt var;
Men selv for Hedning var en sliq Skilsmisse Skam;
For Christne —

Gudrun.

Nu, hvad er den da?

Kiartan.

En blodig Synd!

Gudrun.

Man mærker, Du er nybagt Christen, Kiartan! Du
Har altfor øm Samvittighed.

Kiartan.

Jeg frygter for,

Du har slet ingen.

Gudrun.

Kiartan! hvad jeg skyldte Dig,
Det folte min Samvittighed; Erkiendelsen
Af denne Gæld har gjort min haarde Stolthed blød.

Kiartan.

Hvad vil Du, Gudrun?

Gudrun.

Kort og godt: os Bodli har
Fornærmet, — Dig og mig — med listig Underfund;
Du skylder ham ei Bligt; og Troen, tænker jeg,
Har endnu ei med altfor spag Dvindagtighed
Et Manddrab gjort saa hedensfvederstyggeligt,
At Ingen længer vover det. — Paa Den her
Vel drives megen Daarskab; een og anden Skif,
Skiondt taabelig i Grunden, kommer dog tilpas.
Paa Fastland strider Hær mod Hær; da spørger man
Om Tallet ei; den Stærke slaaer den Svagere;

Her, hvor det Store med det Smaa man eftergior,
 Her fører ogsaa Gaardmand kæk mod Gaardmand Krig;
 De mødes ofte ti mod een; — og naar kun først
 De undsagt har hinanden, hver er varet først,
 Saa maa den Dræbte tage, hvad der følger paa,
 Og Seierherren klarer sig med Pengebod.

Kiartan.

Og saadan skal jeg fælde Bodli?

Gudrun.

Kiartan, ja!

Til Tvekamp med ham altfor god og altfor stærk.
 Han svigted dog Udfordringen; han fik den alt,
 Da Du i Frænders Paahør dybt foragted ham.

Kiartan.

Er Du en Christen?

Gudrun.

Offre kan i Kirken vi
 Til Helg'ne siden, til den hellige Jomfru selv.

Kiartan.

Du ligner Skyen, Gudrun! Skien i Frastrand, Guld
 Og rosenfarvet; men neddalet favner Du
 Den Vandrende med graaligkolde Laagedunst.

Gudrun.

Var det din Elskovs Afstedtsord?

Kiartan.

Tag dens Farvel!

Det var den første Dom af klar Besindighed.

Gudrun.

Den lærte Du vel af den fromme Helgen der!
 For ham Du sværmer nu; han løste Gudrun af.

Kiartan.

Spot kun! Jeg veed, Spot er dit Hjertes sande Sprog.

Gudrun.

O Du, som veed saameget, veed Du ogsaa vel,
 At ingen bedre Giødning nærer Hadets Frugt,
 End en begravet og forraadnet Kiærlighed?

Hrefna kommer med Sløret.

Forsonede? — Nu, fiære Børn! det glæder mig.
 Her, Gudrun, bringer Hrefna Dig det skønne Slør,
 Som Riartan fik af Ingeborg. Han gav mig det,
 Din Bryllupsdag, da han forlørnet var paa Dig;
 Men nu, da gammelt Vensteb faaer sin gamle Ret; —
 Nu Søsteren, med Broderens Tilladelse,
 Til Den forærer Sløret, hvem det var bestemt.
 „Giv Gudrun Sløret!“ saa var Kongedatterens Ord;
 Det lydes hør; — der har Du Sløret!

Riartan

(holder hende tilbage).

Hrefna, nei,

Saa var ei Ordet, saa var ikke Meningen:
 „Giv Bruden Sløret!“ saa var Kongedatterens Ord.
 End ei forsvandt al Mulighed om Fremtidsheld;
 Og komme vil maaskee endnu den Glædesdag,
 Da Riartan, med sin Søster hift i Norges Land,
 Kan bringe Bruden Sløret.

Gudrun.

Men dit Giældsbeviis

Til første Riærest, Riartan! maa dog flares først.
 (Hun snapper Sløret fra Hrefna, sønderriver det og kaster det for Riartans Fødder.)
 See saa! „Til Tak betalt!“ betyder Risten der.

Riartan.

Din Ondskab rangler, Slange! den bortjager os.
 Kom, Hrefna, Søster! hun foragter ogsaa Dig.
 Lad hende hade! Riartan sukker ikke meer
 For Anden uden Siæl; — thi Du har ingen Siæl,
 Du høitbegavede Dvinde! — Hiertet mangler Dig;
 Og derfor som en prægtig Giftblomst, Bolmesnog,
 Uagtet al din Skønhed maa Dig Livet flye.

(Han griber Hrefnas Haand og drager hende bort med sig.)

Bodli stikker Hovedet ind ad den anden Dør.

Hvad? Tvedragt alt igjen?

(Kommer ind.)

Gudrun

(med tilføneladende Rolighed).

Paa Kiartans gamle Viis.

Med Hov'det skjørt, han bruser ved hver Leilighed,
Som Skum paa Vand i Blæsten.

Bodli.

Hvorfor støier han?

Gudrun.

Det spørger Du? Du gav ham just Anledning ei
Til rolig Sammen.

Bodli.

Er der ikke stiftet Fred?

Gudrun.

Af Faderen og Hrefna.

Bodli.

Budt vi blev til Gæst!

Gudrun.

Af Faderen og Hrefna.

Bodli.

Glemte for evig reent

Al Tvedragt skulde være.

Gudrun.

Ja, saa blev der sagt

Af Faderen og Hrefna.

Bodli.

Kiartan?

Gudrun (leer).

Som en Munk

Mig maned ned til Dævlen!

Bodli.

Vel han meente mig?

Gudrun.

Du bilder Dig for meget ind! Ret oversat:
Jeg Dævlen var, som han til Helved sendte ned.

Bodli.

Du spørger!

Gudrun.

Ratten leger lidt med Musen først.

Bodli.

Dit Die har igien det fæle, stumle Blik,
Som mig forsærder.

Gudrun.

Du forsærdes altfor let!

Hvis jeg heresterdags som Mand skal agte Dig,
Maa Du Dig vænne til at døie Dvindeblik.

Bodli.

Hvad vil Du? Hvorfor stuler Du?

Gudrun.

Kiartan maa døe!

Bodli.

Døe? Hvorfor døe? Med Guld vil vi forsone ham.

Gudrun.

Nei, Guld paa ham ei bider, vi maae bruge Staal.

Bodli.

Hvi maa han døe?

Gudrun.

Han blodigt har fornærmet mig.

Bodli.

Hvad har han sagt?

Gudrun.

Dig ogsaa!

Bodli.

Jeg tilgiver ham!

Gudrun.

Saa vorder Du min Hu saa heist forhadet som han,
Dg pøndse maa jeg paa din egen Undergang.

Bodli.

Ufsindig gjør Du mig tilsidst! Jeg holder det
Ei længer ud; og havde jeg det forud vidst —

Gudrun.

Hvad saa?

Bodli.

Du veed, jeg sidder i dit Fangenæt
 Saa dybt indviklet, at der ei er Mulighed
 Til Flugt og Redning; — selv kun kan Du redde mig.
 Foragt Du siden Bryllupsdagen viste mig:
 Og skændt Dig nær — din Mand — jeg lever stilt fra Dig,
 Som før jeg beilede.

Gudrun.

Kun det kommer an paa Dig,
 Saa er jeg din.

Bodli.

Hvad?

Gudrun.

Drøb min gamle Kiærlighed!

Bodli

(efter en kort Betænkning).

Jeg gjør det ikke gierne; men — hvis Du det vil —
 Jeg skylder Kiartan Intet!

Gudrun.

Intet? Ivertimod,
 Du skylder ham en Blodbævn for en dyb Foragt!
 For Niding han udskieldte Dig i Frænders Kreds.
 Med Ord, med Bøder — har han gjort det godt igien?

Bodli.

Velan, jeg vil undsige ham!

Gudrun.

Behøves ei!
 Mig tykkes Hævnen kraftigt nok er udtalt her.
 Til Hest strax, uden Afsted!

Bodli.

Kiartan, jeg Dig slyer,
 For, paa en Omvei, snart igien at møde Dig.

(Gaaer.)

Gudrun (ene).

Ja — Hunden løbe kan i mange Svingninger,
 Mens Manden gaaer sit jeyne Skridt. — Det, Kiartan, er

Din egen Skyld! Min Hund jeg pudse maa paa Dig!

(Tager Sløret op.)

Det sønderrevne Slør er mig et Seierstegn;

Mit Mod det styrke, ægge mig min Havn til Til!

(I en blodere Tone.)

Men — er han død — begraves Sløret skal med ham;

Skjøndt ikke selv i Kisten jeg det lægge vil;

Thi smile kunde muligt da det blege Liig,

Og gammel Dmhed, som en Skindød, vaagne der,

Før vi fik Graven lukket — og med Blomster strøet!

(Hun gaaer.)

Femte Handling.

Stue paa Bodlis Gaard.

Bodli, bevæbnet med Hielm, Sværd, Spyd og Skjold.

Gudrun sidder og spinder.

Bodli.

Nu er jeg færdig.

Gudrun (ganske rolig).

Færdig alt? — Ja, sandelig!

Heel drabelig seer Bodli ud, med Hielm og Spyd.

Jeg aldrig havde troet, Du tog saa godt Dig ud

I Vaabenklæder. Olaf Paa bør stære Dig

I Træ, og male Dig med Sønnens eget Blod,

Naar Du har myrdet Kiartan.

Bodli.

Hvad jeg gjør, gjør jeg

For din Skyld, Gudrun!

Gudrun (spinder rolig fort).

Lad det heller være da!

Bodli.

Nei! nu det kommen er saa vidt, nu maa det stee.

Han uden Orlov træder paa min Eiendom.

Med otte Trælle møder jeg vor Helt idag.

Gudrun.

Lad ind dem komme! Jeg, som deres Madmo'er, maa

Dog ogsaa til Bedriften først formane dem.

(Bodli henter de otte bevæbnede Trælle.)

Gudrun

(Raaer op og nikker til dem).

Hvad Bodli, Børn, har sagt Jer, var naturligviis
 Hans Spøg; han vilde prøve Trælledighed.
 En Træl maa lystre; Herren tænke maa for ham.
 I indsee selv — er Eders Skarpsind end ei stor, —
 At sliq en Daad uværdig var en Dannemand.
 Ung Kiartan drager i Besøg, vor Gaard forbi,
 Fulgt af en Munk; hvis Bodli nu, selv Niende,
 Ham overfaldt og vog, — det blev en evig Skam!

Den ældste Træl.

Som Fiender de forlod hinanden sidstegang;
 Kiartan fornærmet Huusbond har med Uqvemsord,
 Og Boder ei betalt derved; han vover sig
 Paa Bodlis Grund, og uden Leide! Ny Foragt,
 Som Bodli hævner, med en udsøgt Karlesflok.

Gudrun.

Ja, saadan tænke mange Folk paa Den her,
 Det har vi ogsaa tænkt, men os betænkt igien.
 Nedlægger Eders Baaken, henter Eders Leer!
 Det sømmer Trælle sig, at meie Korn paa Mark;
 Men ei at myrde Folk, der gaae vor Gaard forbi,
 Og stele paa vor Gæstfrihed.

(Trællene see paa Bodli, han giver dem et Vink, de gaae.)

Bodli.

Dit Væsen er

Og vorder steds en uforklarlig Gaade mig.
 Du vil beherske Mænd, og mærker ei, at Du
 Beherskes selv af latterligste Vægelsind?

Gudrun.

Der er en Ondskab stundom i mit Sind, som dog
 Ei fæster Rod; den avles af et hidsiget Blod.
 Er Bredden fiolt, min Ondskab føies ligerviis,
 Som giftig Drm, der døer, hvor Solen brænder ei.
 Da Kiartan nylig havde sthygt fornærmet mig,
 Mig tyktes: Kiartan maatte døe; men alt som Dag

Dg Nat gaae mellem Forsæt og Fuldbyrkelse,
Nu tyffes mig — og, Bodli, altid meer og meer:
Kiartan maa leve!

Bodli (sagte).

Vist nok! thi Du elsker ham;
Forbittrelsen var en formummet Kiærlighed;
Men det skal ende!

Gudrun.

Lad da dette Forsæt flye, —
Vil Dig din Stamme værdig! Komme vil den Dag,
Da Gudrun faaer Dig kjær; men hav Taalmodighed,
Til Tiden overlad, hvad kun er Tidens Værk.
Min Godhed for Dig, Bodli, langsomt modnes vil,
Som Frugten i et Sommerliv; men riv den glubst
For tidligt ei af Dvisten! Det blev bitter Frugt.
Fra Kiartan stiller Skæbne mig og Sindelag.

(Rækker ham Haanden.)

Lov mig, Du vil ei myrde ham!

Bodli (tager den).

Jeg lover det!

Gudrun (ventlig).

Vind først mit Sind, saa vinder Du mit Hierte med!

(Gaaer.)

Bodli (ene).

Selfomt at vinde, hvad der alt er lovlig Mit.
Dit Sind? Saa vil jeg ogsaa gribe Skum paa Vand.
Dog nei, desværre, Sindet er ei længer Skum,
Naar Talen gælder Kiartan. — Oversalde ham
Og dræbe ham — jeg ikke vil; det var ei mit,
Men hendes eget Anslag; — hun forførte mig.
Men kæmpe med Dig, stolte Fiende! som en Mand,
Det vil jeg; jeg vil æfte Dig til Enekamp
Paa Liv og Død; thi mens Du lever, veed jeg vist
At Gudruns Hierte slaaer for Dig; hun slukker ei
Med hele Læs af Hadets Afse Treias Onist!

(Han gaaer.)

Gudrun kommer ind ad en anden Dør med en Pige.

Gudrun.

Du veed da vist, Cornelia sig skyndte did,
Hvor Kiartan ventes?

Pigen.

Ganske vist hun træffer ham.

Gudrun (sagte).

Dg varer ham! — Jeg haaber, det behøves ei;
Men sikkert er dog bedre.

Pigen.

Gudrun, har Du hørt

Den store Nyhed?

Gudrun.

Hvilken?

Pigen.

At et prægtigt Skib

Fra Norge kommet, som til Irland agter sig,
Af Stormen drevet til vor De, — er løbet fast,
Saa lykkeligt imellem tvende blinde Skær,
At uidentviol, naar Ebber er forbi, det gjør
Sig flot og seiler bort igien.

Gudrun.

Fra Norge?

Pigen.

Ja!

Fra Nidaros. Dg dersom man kan Nygtet troe,
Er der en saare fornem Dvinde med ombord.

Gudrun.

Dg hun er strandet paa vor De? Hvor langt herfra?

Pigen.

Vel knap en halv Meils Bei herfra, ved Thorleifs Gaard.

Gudrun.

Særdeles heldigt, Gunvar! Vi vil ogsaa did.
Vi stakkels Desolk see jo næsten ingenting!
Et saadant Syn er Morstab for det halve Liv.

Pigen.

Vil Du ei have Bodli med?

Gudrun.

Behøves ei!

Paa Marken høster han, han har Forretninger.
Han er ei Ven af Thorleif; — jeg vil mægle Fred.
Det er en deilig Dag; det bli'er ei mørkt inat.

(Tager en Bue med Pilefogger af Væggen.)

Min Bue blot jeg tager med; og Roggeret
Mig hænger let om Skuldren. Hent mig Sløret der
I Sovesamret.

(Pigen bringer hende Ingeborgs Slør, hun tager det paa.)

Det er atter sammensyet.

Mod Blæsten det mig Ansigtet forsvare skal.

(Slæær det tilside.)

See saa! Nu er vi væbnede til Fuglejagt.

Pigen.

Til Fuglejagt?

Gudrun.

Ja! møder os en næsviis Fugl,
Hvi skulde vi ei shyde den?

Pigen.

Du træffer godt!

Gudrun.

Ei altid! Haanden ryfter i den sidste Tid.

Pigen (leer).

Det er dog ei af Alderdom.

Gudrun.

Nei, Gunvar! men
Naar Blodet bruser, ryfter Ungdom ofte meer.

(De gaar.)

Et snevert Sted imellem Fjeldene.

Kiartan. Broder Martin, i Rejseklæder.

Kiartan.

Her er saa stenet. Trællen leder Hestene
Hinsides Dysien. Lad os dog paa denne Blof
Lidt hvile først. Mit Hierte føler Trang til Dig
At takke, fromme Mand, Du Løge for min Siæl!
For al den Godhed, Du har viist og viser mig.

Martin.

Jeg gjør kun, Kiartan, hvad der er mit Hierte kiært.
Troer Du, det for en stakkels Munk ei var et Held,
At træffe Dig, en høitbegavet Ungersvend,
Fjernt, i et vildt, barbarisk Land?

Kiartan.

Barbarisk ei!

Du kiender Landet ei. Den Mandens Modenhed,
Som Hedenskabet mægter, Du beundrer dog
Hos Græker og hos Romer? Jeg forsiktrer Dig,
Den mangler ikke Nordens bedste Hedninger.
Du Skialde finde vil og Sagasrivere,
Som høit Du agter, kiender Du først Sproget ret.

Martin.

Jeg kiender det ret godt; thi jeg er født en Dansk,
I fremmed Kloster man opdrog mig paa Latin;
Det Hiemlige mig fremmed blev; jeg lærer det
Vel snart igjen!

Kiartan.

Og kan saameget lettere

Da virke paa den Mand, Du er beslægtet med.
Du er ei Munk, som mange; hvis jeg havde vendt
Til andre Munke mig, betroet mit Forsæt dem,
At ville gaae som Martyr ud blandt Hedninger
I vilden Ørk; — de havde signet, styrket mig
Til dette Forsæt. Martin! Du beviste mig,
At denne Fromhed af en ureen Kilde sprang:

Det var fortørnet Elskov! Du beviste mig,
 At Hestigheden mod min Fader ikke var
 En hellig Iver, men blot Ungdoms Hidsigthed.
 Du mindte mig om Herrens Bud: Din Fader er!
 At det kan gaae Dig vel paa Jorden. — Staffels Mand! —
 Tilgiv mig, raske Fader! at jeg stakler Dig;
 Men Slag paa Slag dit Hierte traf; din Hrefna kun
 Blev tro, hun fulgte med Dig til en Gæstevæn;
 Dit eget Huus Du flyede fra din vrede Søn.
 Men Riartan kommer, — ei som den forlorne Søn! —

Cornelia kommer.

Guds Fred, I Fremmede! Jeg en Christen er, som I.

Riartan.

Jeg kiender denne Qvinde!

Cornelia.

Hid fra Gudrun sendt,

At vare Dig!

Riartan.

At vare mig? Hvorfor?

Cornelia.

Du slaer

Dig her til Ro, og veed ei, at det Fiend, hvorpaa
 Du stander, hører Bodli til?

Riartan.

Jeg veed det nok;

Jeg voved denne Gienvei; Veien rundtomkring
 Var mig for lang.

Cornelia.

Men Veien til din Undergang
 Her, kunde vorde let for fort.

Riartan.

Du truer mig?

Cornelia.

Vogt Dig for Bodli, Riartan! thi han hævner sig

Maastee, før Du formoder det. Dig følger blot
En Træl, — en Munk!

Kiartan.

Ørbødig tal om christne Præst!

Cornelia.

I Kirken og for Altret høit jeg agter ham;
Men overfaldet ei af Ni bevæbnede.

Kiartan.

Er Bodli sig en Niding?

Cornelia.

Muligt har han sig
Betænkt igien; men muligt driver Hævnen ham.
„Skynd Dig afsted!“ det hød mig Gudrun sige Dig.

Kiartan.

Jeg takker hende; seer at gammelt Vensteb dog
Ei ganske rufter.

Cornelia.

Kald det heller Kiærlighed!

Der er ei meget løiet i.

Kiartan.

En Andens Viv —

Cornelia.

Kan Wielsen ei reent forandre Hjertet paa.

(Forstræffet.)

Der kommer Bodli! Ak, for silde vartes Du!
Red Dig med Flugten, Kiartan! Fly til Klostrene!

(Gaar bort.)

Kiartan.

For Bodli flygte? Heller libe bratte Død.
Trød Du tilbage, fromme Mand!

Martin (brager sit Sværd).

Jeg har et Sværd,

Som Du, og Keif har eet som jeg.

Kiartan.

Tre kun mod Ni.

Bodli kommer bevæbnet.

Frygt ei! Jeg kommer. Een mod Een.

Kiartan.

Hvem giælder det?

Bodli.

Lil Tvekamp ud jeg æfter Dig, Du stolte Svend!
Som alt fra Bærnsbeen var en Torn i Diet mig.

Kiartan.

Ein Torn berøvet, seer ei Diet skarpere.

Bodli.

Som med dit fælste Glimmer overstraalte mig.

Kiartan.

Glet Glimmer straalere; aldrig jeg bestraalte Dig!

Bodli.

Som mødte mine Tanker med Modsigelser,
Min Følelse med kold Foragt.

Kiartan.

Ei nær saa kold

Som Følelsen, og stiveste steds var Tankerne.

Bodli.

Som røved mig min bedste Skat, min Elftes Hu!
Kun Gudrun, blev af Kiærlighed til Dig min Viv.

Kiartan.

Maaskee af Had til Dig hun vorder min igjen.

Bodli.

Men ei som Jette gaaer jeg meer i Gefions Nag.

Kiartan.

For Blougen? Bodli, det var dog dit rette Sted.

Bodli.

Du haaner den, som æfter Dig til ærlig Kamp?

Kiartan.

Jeg blander kun dit Bralersstum med Spottens Vand.

Bodli (drager sit Sværd).

Nu strax til Tvekamp!

Kiartan.

Gierne! men dog ikke her.

' Du er jo Christen, agt da denne fromme Mand,
 Og følg mig hen i Klippens Krog! Hans Dje skal
 Besmittes ei af Fiendernes udgydte Blod.
 Men falder een af os, som høist sandsynligt er,
 Han bede vil til Himlen for den Faldnes Siæl.

(Kiartan og Bodli gaar.)

Leif kommer bevæbnet og siger til Broder Martin:

Lad os nu overfalde Bodli! Kom, Herr Munk!
 Stor Ret vi har dertil.

Martin (holber ham tilbage.) •

Nei, Leif! Du bliver her.

Leif.

Vist Kiartan fejrer; dog — det er ei ganske vist.

Martin.

Hvis det var vist, begif din Husbond her et Mord.

Leif.

Det er just det, han vil; han Kiartan myrde vil.

Martin.

Nei, dræbe!

Leif.

Dræbe, myrde, kommer ud paa Gætt.

Martin.

Ei ganske, Leif!

Leif.

Og hvilken Forstiel er der da?

Martin.

Til Sædelære her er ikke Tid og Sted.

Leif.

Slip, siger jeg!

Martin.

Nei, sandelig, jeg slipper ei.

Leif.

Troer Du, at Du kan holde mig?

Martin.

Jeg veed det vist.

Leif.

Saa store Kræfter jeg tiltroede Munken ei!

Martin.

En Munk, som christner Hedninger, maa være stærk.

Leif.

Der er min Husbond.

Kiartan kommer.

Martin! Jeg har fældet ham.

Min Plageaand ei plager meer. — Nu er hun fri! —

Hun elsker mig, det sagde mig Cornelia.

Jeg føler, Haabet, Glæden vender efter fort

Fraværelse tilbage til min unge Barm.

Først til min Fader, til min Faders Gæstevæn!

Lad hende finde her sin Mand, — begrave ham,

Dg græde for ham, hvis hun vil, en stakket Tid!

Snart er hun trøstet; Siælemesser synge da

For Bodløs No skal Bræsterne; men Kiartan selv

Skal gribe Lyffens Sæbeboble, fastne den

Lil Kugle, hvorpaa Lyffen staaer og snubler ei.

(De gaae.)

En Gal paa Thorleifs Gaard.

Hrefna. En Lærne.

Hrefna.

Har Kongebatteren flædt sig om?

Lærnen.

Ja, Jomfru! hun

Er færdig alt.

Hrefna.

Dg bragte Du den varme Drik?

Lærnen.

Den har hun nydt.

Hrefna.

Befinder hun sig vel?

Lærnen.

Heel vel!

Hrefna.

Dg veed hun, hvor hun er?

Lærnen.

Ja vist! i Thorleifs Gaard.

Hrefna.

I Thorleifs Gaard? den kiender hun ei noget til.
Hun troer i mig at see Værtinden, Husets Viv;
Jeg — selv en Giæst, der ei kan Omsorg drage for
Den Fremmede, saa godt som det sig hør og bør.
Mon Thorleif og min Fader komme snart igien?

Lærnen.

De reed langt ud til Markerne, til Søterne.

Hrefna.

Dg tomt imens staaer Enkemandens store Huus,
Dg Hrefna skal, —

(Sagte.)

Men det er Himlens Styrelse,
Som sammenbringer Ingeborg og Kiartan her.

Lærnen.

Der kommer hun!

(Gaaer.)

Ingeborg venlig.

Jeg takker for din Giæstfrihed!

Hrefna.

Mig skyldes ingen Tak, jeg selv er Husets Giæst.

Ingeborg.

Jeg veed det; men dog takker jeg. Veninden tog
Sig venligt her af Huset i Værtindens Sted.

Hrefna.

Du kiender mig?

Ingeborg.

Ja! — jeg formoder hvem Du er.

(Orbager Ringen paa hendes Finger.)

Dg nu — nu veed jeg det!

Hrefna.

Du veed det?

Ingeborg

(veger paa Ringen).

Denne Ring

I Norge tidt jeg saae, men paa en anden Haand.

Hrefna.

Ja — Kiartan gav mig den ved sin Tilbagekomst.

Ingeborg

(tager begge hendes Hænder og betragter hende venligt).

Det glæder mig at see dit Ansigt — det er godt!

Jeg tilstaaer, jeg var bange for at træffe Dig;

Dg, meer end Stormen, som paa Grund vor Snekke slog,

Den Tidende mig trued: jeg paa Island var,

Dg at i første Huus, som jeg betraadte der,

Mig Olaf Paa — med sine Børn — imøde kom.

Hrefna.

Dog, Kongebatter, Du maaskee bedrager Dig.

Du troer i mig at finde Gudrun?

Ingeborg.

Kiartans Liv!

Hrefna.

Nei, jeg er Hrefna, Kiartans Søster; — Kiartan er
Ei gift.

Ingeborg.

Ei gift med Gudrun?

Hrefna.

Hun er Bodlis Liv.

Ingeborg.

Forladt af Kiartan?

Hrefna.

Kiartan har hun selv forladt,

I overilet Hidstighed, forført af Løgn.

Gid det var hendes værste Synd! Hun yndig er,

Dg fuld af Vid og Snille; hun indtager ei

Blot Mænd, men Dvinder; og det varer lang Tid, før

Man fiender hende ret. Mit Vensteb lange har
 Jeg hende skænkt; men Gudrun stormer altfor mørk, —
 Og Guderne maae vide, hvad hun ruger ud
 I skumle Hierte; thi jeg frygter, hun er lumst,
 Og at en fulsort, uheldsvanger Lordensthy
 Vil træffe Riartan, naar han det formoder mindst.

Ingeborg.

Saa lad os, Hrefna, da itide redde ham!
 Og følger begge — Broder, Søster, — Ingeborg
 Til Irland! Tert Besøg vil glæde Frænderne.

Hrefna.

Til Redning kom os Ingeborg! Jeg følger med!
 Men send mig til min gode Fader strax igien,
 Naar jeg har Dig og Riartan fulgt til Alteret.

Ingeborg.

Troer Du, han mindes mig endnu med Venlighed?

Hrefna.

Ja, Riartan har Dig saare kjær; det veed jeg vist.
 Han taler tidt om Dig med Suk, Bedrøvelse.
 Og hvis ei Gudruns Skionhed havde fængslet ham,
 Og hendes Væsen daaret ham —

(Etabler og siger undseelig:)

Men tilgiv den

Fortrolighed, som jeg Dig viser førstegang,
 Jeg taler med Dig.

Ingeborg

(trøffer hendes Haand).

Viis den kun! jeg takker Dig!

Har Riartan ofte talt om mig?

Hrefna.

Hvor tidt! hvor tidt!

Ingeborg (forstræffet).

Der er han!

Riartan kommer henrykt.

Ingeborg! Ha, Du Guldsalige!

Seer jeg Dig atter?

Ingeborg.

Stormen slog mig til din Kyst!

Kiartan.

Cherubens Vinger!

Hrefna.

Kiartan! hvilken Lykke, tænk!

En Engel er hun, det er baade vist og sandt.
 Og vi er alt Fortrolige. Du gjør Dig ei
 En Forestilling om, hvor hun er sød og god.
 Hun troede, jeg var Gudrun, troede Gudrun var
 Din Hustru, og dog tog hun vennefaligt mig
 I begge Hænder, stued mig i Diet, som
 Om søsterligt hun vilde kysse Siæl med Siæl.

Kiartan.

Det undrer mig slet ikke! Hrefna, Du har Ret:
 Hun er en Engel, kiender ei til Nidkiærhed.
 Nu, da jeg seer det kongelige Himmelblik,
 Nu føler jeg først ret igjen: det Hierte var
 For stort for mig. — Jeg sværmer i det Lavere;
 En jordist Alf har mig fortryllet, fængslet mig.
 Jeg slipper ei af hendes Garn; jeg sprætted, som
 En Fugl, — var vred, med gyldig Grund; — men Alf'en har
 Formildet mig! En Slethed jeg tiltroede den,
 Hvori den dog uskyldig var; og Gudrun har
 Nys reddet mig mit Liv.

Ingeborg.

Dit Liv?

Kiartan.

Til Snigmord alt

Sig Bodli væbned, for at overfalde mig.
 Hun varede mig. Da mødte han til Gnekamp.
 Han faldt! — Gudrun er Enke nu! —

Ingeborg.

Og Kiartans Brud!

Skipperen aabner Døren og raaber til Fyrstinden:

Vort Skib er flot og rejsesærdigt. Vinden god!

Ingeborg.

Godt, Halvor, godt!

(Han gaaer.)

Ingeborg (til Riartan).

Jeg kom til Dig endnu engang,

I dette Liv, at see Dig og — lykønske Dig;

Men det er vel, at Skibet rejsesærdigt er; —

Thi Gudrun vil jeg ikke see.

Riartan.

Du kiender min

Ustyldighed! Til Afsted vist ei nænner Du

At saare Den, der har Dig som en Broder kjær.

At, Elskov høist forskiellig er fra Kiærlighed:

Hin hører Jorden, denne hører Himlen til.

Ingeborg.

Til Afsted da som Søster jeg omfavner Dig.

Gudrun træder ind med sin Bue; da hun seer Riartan i Ingeborgs Arme, lægger hun hurtig en Piiil paa Strængen, skyder — og træffer Riartan, som styrter til Jorden.

Gudrun

(Iter fortvivlet hen til ham).

Dig traf jeg, Riartan?

(Med et dybt Suf)

Jeg tog fejl!

(Peger forbitret paa Ingeborg.)

Til hende var

Min Piiil bestemt.

Riartan (med mat Stemme).

Gudrun! Du tager altid fejl!

Men Gud skee Tak, at dengang atter fejl Du tog.

(Han doer.)

Ingeborg.

O, Himmel! traf ham dødeligt det grumme Skud?

Hrefna

(Knæler forvivlet og lægger sin Broders Hoved i sit Skød. Til Gudrun:)

Usalige! med Hjertet fuldt af Kiærlighed
Til Dig, som er ham ikke værd, Du dræbte ham.
Det ædle Hjerte bløder kun, det slaaer ei meer.

Ingeborg.

O, Kiartan! Den, som elste Dig, har voldt din Død.
Hvi saae han mig? Hvi kom jeg til hans Undergang?
Hvi traf ei Pilen Den, som den bestemtes til?

Hrefna (bestig).

For at han skulde vorde denne Svartals's Mand?
Nei, Odin, Tak! Med Geirsodd har Du mærket ham,
Befriet ham fra et ulykfsaligt Tvedragtssliv.

Gudrun

(Brommente, til Ingeborg).

Vel talt! Den, som ham elste, bragte Døden ham.
Mitt Blik indhylled Nidkiærhedens Taageslør.

(Løser Skjoldet af sit Hoved og rækker det til Ingeborg.)

Jeg bruger det ei længer; tag dit Skjold igien!

Ingeborg.

Det dække skal hans Ansigt som en Svededug.

(Hun knæler, kysser hans Haand, breder Skjoldet ud over ham, reiser sig og siger til Hrefna:)

Vil Du vel stænke mig den Ring, din Broder bar?
Reliquier af Kiartan har Du mange fleer;
Jeg kun en Birk i Skoven hist. Giv mig den Ring!

Hrefna.

Jeg stænker Dig den.

(Tager den af og giver hende den.)

Ingeborg

(kysser den og sætter den paa sin Finger).

Tak for det Klenodie! —

Endnu engang! —

(Blotter hans Ansigt.)

Ik! fort er Synet her paa Jord

Ik alt det Kiære!

(Hun lader Skjoldet falde over ham og gaaer.)

Gudrun (med rild Kulde).

Græd hun, den Blødagtige?

Taarer bethde lidt! Her grædes Hjerteblood! —
 Hvi skjuler hun hans Ansigt mig?

(River Sløret af Liget.)

Det hæfter ei!

Det skeer tidnok, naar Kistelaaget strues til,
 Naar Jorden ruller over ham, — hans Bautasteen
 Paa Graven kneiser.

(Lægger Haanden paa Hjertet.)

Ha, — der sprang den sidste Stræng

I Gudrun's Harpe! — Harpen klinger ikke meer; —
 Og jeg kan ikke tænke meer, — ei føle meer.
 Men føle, sagde Riartan, har jeg aldrig gjort,
 Thi jeg har ingen Siæl! — Det er min store Trøst!
 Jeg kommer ei til Helved; thi der straffes kun
 Fordømte Siæl; — jeg kommer ei til Himmerig,
 Thi Siæl kun nyder Salighed. — Som Jordens Alf
 Jeg spørge vil! — som Gienfærd — men ei græsfeligt —
 Jeg hyller mig i Blomsterduft og sagte Vind —
 I Bølgestum — mit Skum skal skulpe mod hans Grav —
 Som Urte jeg staaer derpaa, — som Drosfel synger jeg
 Om Elskov's korte Fryd og lange Hjertesorg!

(River en Blomst fra sit Bryst.)

Men denne vilde Rose, som paa Veien jeg
 Af Hjertet rev, jeg kaster paa dit blege Ligg,
 Til Afsted, Riartan! Gudrun selv var sliig en Blomst:
 Bildt Rose — ganske vakker — uden søde Dufte,
 Der stak Dig med sin Torn, til Du forblødte Dig!

(Hun kaster Rosen paa hans Ligg; Tæppet falder.)

Væringerne i Miklagard.

Tragedie i 5 Handlinger.

(1826).

Personerne.

Romanos Argyros, Keiser i Grækland.

Boe, Keiserinde.

Maria, hendes Frænke.

Georgios Maniakes, Overøteriar og for den græske Hær.

Simeon, Protovestiære, eller Marskal.

Harald Haarberaade, Drot fra Norge, Væringernes Høvding.

Ulf Espakson,

Halvor Snorroson,

Tiboldf,

Erif,

Edmund,

Kolstæg og

Flere

} Væringers.

Elisif, Fyrstinde af Garderike.

Ragnvald hendes Følgesvend.

En gammel Eremit fra Syrien.

Dione, Boes Fortrolige.

Doris, Marias Kammerpige.

En Fisker.

Leander,

Hiero,

Menalkas,

Kleophas,

Diogenes,

Et Drommebilled.

Chor af unge Piger og af Væringers.

} græske Borgere.

Handlingen foregaaer i Konstantinopel, omtrent Aar 1037.

Første Handling.

Sal i Keiserborgen.

Laokoons Gruppe i Baggrunden; langs med Væggene flere Billedstøtter,
 hvoriblandt Apollons i Forgrunden.

Joe. Georgios.

Joe.

Velkommen Ven Georgios, min Frænde!
 Jeg seer Dig, efter heldigt Seierstog,
 Tilkagevende med den tapre Harald,
 Paa stelte Snekker, til Konstantinopel.
 Alt Famas Lunger Eders Noes forkyndte,
 Før I kom hid. Har Middelhavets Røver,
 Har Saracenen ei i Afrika
 Og paa Sicilien smagt Eders Sværd?
 Dog dæmrer Skyen dunkel paa din Bænde;
 Du ligner ei den Helt, som Seier vandt.
 Hvad har forstemt Dig? Tal oprigtigt Ven!
 Est Du fortrædelig, fordi en Modvind
 Dig gjorde vanskelig Indsejlingen
 Til Bosporos? Der krydser Strømmen stridig;
 Men Overflødighedens gyldne Horn
 Gav ingen Kiøl, fra Afrika til Thule,
 Meer sikker og meer yndig Ankerplads.

Georgios.

Min Keiserinde! ingen Modvind har
 Forstemt mig.

3oe.

Dog, forelskte Helt! Tilstaa
 Dyrigtig, gierne havde Du i Morges,
 Den første Mai, da Pigerne, — din Skælm,
 Du vidste det, Maria førte dem; —
 Da de forsamled sig i Morgenrøden,
 Ved Solens Dypgang, efter gamlet Skif,
 At plukke Primler smaae, i Morgendug; —
 Tilstaa: Du vilde overrasse hende,
 Med gyldne Sneffers pludselige Bram;
 Hun skulde række Dig, som Seievinder,
 Den første, friske, dugbesprængte Krands.
 Men Euros, Notos var misundelige,
 De stækked Ringerne paa dine Seil;
 Og først i Mørkningen, i Gensomheden,
 Sandt Ankeret sin Grund.

Georgios.

Nei, min Hyrstinde!

Endstjændt jeg længtes efter Dig, Maria, —
 Det var ei denne Sinken, som forstemte,
 Det var ei Primlers Krands, jeg vilde vinde;
 Men reent ud talt: den Fiende hader jeg,
 Som vil berøve mig min Laurbærkrands.

3oe.

Hvo vover det? Og er I ikke To,
 Som eie den og kan forsvare den?
 Georgios Maniakes, Græfers Helt,
 Og Harald Haarderaade, Nordens Kæmpe.
 Mon selv Misundelsen med giftig Braad
 Lør nærme sig et saadant Heltepar?

Georgios.

Og dog —

3oe (ovbragt).

Siig frem! Hvo er den Niding her,
 Som vover strax, ved første Blomsterhøst
 Af vunden Roes, at kaste Ivedragtsfrø

J mine Urtebed? Bed alle Helgene,
 Lang — lang Tid nok vi maatte taale Skam.
 Vel, at som Christne vi ei hylde meer
 De gamle Guder; — de foragted os!
 Dg naar paa Hyppodrom jeg stundom fiorte
 Den store Kobber-Herkules forbt,
 Det tyktes mig, som om han med Foragt
 Saae ned fra Støtten paa min Purpurkaabe. —
 Hvo er den Niding? Blænder Eders Roes
 Hans Dine? Ha! saa kan han miise dem,
 Dg Livet med, ifald han turrer mig.

Georgios.

Indvortes Siæring er den værste Fiende,
 Som virker vist til Død — Forraadnelse.
 Ja, — var vi Lo! Men vi staae Een mod Een;
 Dg det er Harald Haarderaade selv,
 Hystinde, denne stolte Eventyrer,
 Som vover at beklippe mig min Krands.

Boe (forundret).

Hvad? Harald! Harald? Ham forklager Du?
 Det græffe Kampelegems høire Haand
 Er Dig imod?

Georgios.

Fordi han falder mig

Den Venstre.

Boe (leer).

Væringerne, veed Du vel,
 Er vittige og muntre; deres Spøg
 Man aldrig tage maa for Alvor.

Georgios.

Alvor

De tage selv for Spøg.

Boe.

Fordi et Indfald

Dg en Bedrift er dem fast lige let.
 Misundelsen, min Ven, her kommer altsaa

Formodentlig fra Dig. Siig Haralds Brøde!
 Hvormed har han fornærmet Dig? Hvad har
 Han sagt Dig?

Georgios.

Intet! Det er just det Værste.

Han spotter mig, fordi jeg kun er liden
 Af Vært; men var vel Alexander stor,
 Som Verden overvandt? Fjirfskaarenheden
 Udholder mindre tidt, end smidig Lethed.
 Han taler aldrig med mig, den Forvovne;
 Gjør hvad han vil, og naar jeg Noget vil,
 Som ikke huer ham, leer han mig ud;
 Han drager fort med sine Væringes,
 Og jeg er nødt til, flux at følge med,
 Hvis Hæren ei skal stilles ad.

Joe.

Udfaldet

Har viist, han ledte Hæren aldrig vild.

Georgios.

Kom han et nyt Sted hen, saa ilte han
 Alt flaae sin Leir, hvor der var sundt og tørt;
 Og Grækerne da maatte nøies med
 At boe i Mosen.

Joe (munter).

Den, som kommer først

Til Bækken, faaer først vandet. Hvorfor kom
 I ikke først?

Georgios.

Ja, hvo kan løbe vel
 Omkaps med disse norste, danske Ulve?
 Det er forunderligt! I deres Land
 Der vorer intet, uden Is og Niim
 Paa Grenene: og dog de løbe kan
 I Middagsheden her i tunge Brynier,
 Som Intet var i Veien.

Zoe.

De er stærke

Og hårbede, som Romerne, dengang
De feired under Romulus.

Georgios.

Ved List

Har han jo næsten dog udrettet Alt.

Zoe.

Hvad siger ei Virgil? „List, Tapperhed,
Hvo spørger derom, naar det gælder Fienden?“
Dog slaaer man ikke stærke Saracener
Med blotte List; og firsindstuyve Stæder
Har Harald sløifet, hører jeg.

Georgios.

Et Taarn

Med Muur omkring, og nogle usle Hytter
Man kalder strax en Stad.

Zoe.

Og har I ei

I Afrika forstyrret Fiendens Magt,
Og gjort stor Fremgang paa Sicilien?

Georgios.

Jo; men den Gæ deelte Græker med ham.

Zoe.

Og nægter han da det?

Georgios.

Han nægter Intet,

Han smiler kun. Fordømte Smil!

Zoe.

Og hvis

Din skumle Bande jeg nu selv fordømte
Mig meer utaalelig end Haralds Smil?

Georgios.

Hvorledes vandt han mangan Stad? Etsteds
Han grov sig under Jorden som en Muldvarp,
Med sine Børinger, og kom just op

I Giæstefalen, hvor man sad og svired.
 Da var det let at flappe dem som Fluier!
 Een Stad afbrændte han ved Fuglesfangst:
 Bændt Svamp og Spaan ved unge Fugles Vinger.
 Da nu de smutted ind bag Lagene
 I deres Reder, brændte Byen af;
 Da blev ham Seiren let. Dog allerværst
 Var sidste Eventyr.

Joe.

Hvorledes det?

Georgios.

Det hedder sagtens: Bæringen er Christen;
 Men vogt Dig, Keiserinde, tro ham ei!
 Jeg frygter, det er skjulte Hedninger,
 Der vel fortiente, man udrodded dem,
 Som fordums Tid Paulicianerne.

Joe.

Hvad synded Harald imod Christendommen?

Georgios.

Da han ei Byen overvinde kunde
 Paa ærlig Viis, anstilled han sig syg,
 Og endelig da døde han, til stor
 Bedrøvelse for alle Bæringer.
 Nu bad man om Tilladelse, at jorde
 Hans Lig i Kirken. Han er saare riig,
 Og Præster og Prælater, stakkels Folk,
 Af Kiærlighed til deres gode Kloster,
 I Haab om muligt dog at arve ham,
 Tillod hans Jordefærd. Man bar ham ind
 I Procession, med Hymner og med Lys,
 Ud Stadens Vort; hans Kæmper fulgte Liget.
 Men neppe stod i Kirken Haralds Skrin,
 Før han sprang ud af Kisten med sin Slavind
 Og gjorde røddeligt omkring sig brat.
 Siælp alle Helgne! hvilket Slagteri
 I Kirken, for Guds Altar. Var det Ret?

Jeg spørger, min Fyrstinde, var det Ret?
 Bør man bedrage Gud for verdselig Nøds?

Joe.

Dg Munkene for Guld, som de har ventet
 Med Gribstthed efter? Det var blodig Synd!
 Hvor vover Sinon atter vel at nærme
 Sig Fienden i et eventyrligt Skjul?

Georgios.

Det er en anden Sag! Sinon var Hedning,
 Men Harald er en Christen. Der er Forstiel
 Paa Hest og paa Riigfiste; dog tilstaaer jeg:
 Til begge hører der en Hestelykke.

Joe.

Min Ven, jeg mærker hvor Rothurnen trykker.
 Betving din Brede, din Misundelse!
 Misundelsen kun kommer her fra Dig.
 Ei Harald styrter Du; hold Dig ved ham!
 Dg undergrav ei Klippen, som i Faldet
 Tog Dig i Dybet med. Est Du ei Sol,
 Find Dig bestedent i at være Maane!
 Du fik dit Lys fra ham, og lyser selv,
 Naar han er ei tilstede; ganske borte
 Fra ham, Du blev en mørk Planet. Skien paa
 Din Lykke! Jeg har lovet Dig til Brud
 Min Frænke her, den deilige Maria.
 Bind hendes Hierte; deel saa broderlig
 Med Harald Haarderaade din Triumf;
 Dg giv mig ei i denne Keiserborg,
 Hvor jeg har Sorger nok, Ulykker fleer!

(Georgios hilser dybt og gaaer.)

Dione, som har holdt sig tilbage og er gaaet ind i Sidegalleriet, kommer nu
 igjen, naar Georgios er borte.

Joe.

Du Svage! Er det Laffen, Harald nyder,
 Fordi han deelte Vren med Dig? Est

Du een af de nedfaaete Dragetænder,
 Der troer at vore til en Mand i Harnisf,
 Alt fælde Jason? Nei, ved Grækenlands
 Eldgamle Guder, ved det hellige Kors!
 Jason skal faae det gyldne Skind. Medea —
 Medea er der end, hun elsker ham;
 Dg Nordens Helt vil ikke lønne hende
 Med Uttaknemlighed, som Oldtids Hedning.

Dione.

Ifald kun ei det Rygte, høie Zoe!
 Om Garderiksfyrstindens falske Død,
 Modsiges af et andet, mere sandt.
 Man siger, at en ny Flok Væringer
 Er end i Vente, kommer alt idag.

Zoe.

Du gjør mit Blod til Jis med din Formodning.
 Dog — det har ingen Nød. — Dg var det saa —
 Ei Harald veed, hvv der udbredte Rygtet.
 I tre Aar saae han ei sin Fæstemø.
 Han elsked aldrig liden Elisf;
 Ham tyktes vel om dette halve Barn,
 I Garderike, hvor han kieded sig
 Blandt Sne og Grauer hos Kong Farisleif.
 Den Tid han havde inret seet endnu,
 Som kunde vække hans Beundring; derfor
 Behaged ham den lille norffe Pige,
 (Thi Kuriks Afkom er jo halve Normænd)
 Med foldetsorte Skjort, med Sølvfrands
 Om Flåtningen i røde Silkelidser.
 Nu har i tre Aars Tid han levet i
 Fortrolig Dmgang med det Herligste,
 Som Jorden eier. Sine Vieltehusse,
 Med tættet Mos, har Marmorhallen faaet
 Ham til at glemme, med sit Mosaik,
 Fuldbendte kostelige Billedstøtter;
 Nu har han Skjønhed seet, og lært at fatte

Hvad Sielvent er. Et Nar alt har hans Brud
 Jo været død for ham. Det falske Mygte
 Jeg for en Sommer siden bragte ham.
 Han græd ei ved det.

Dione.

Harald kan ei græde;
 Men hvo har sagt Dig, at han ei kan sørge?

Joe.

En Siæl, som Haralds, kan ei længe sørge.

Dione.

Maaſtee han ei kan elſte.

Joe.

Han er Mand!

Ved Harald Haarderaad er intet halvt;
 Den Mand er halvt kun Mand, som ei kan elſte.

Dione.

Jeg hører Keiseren.

Joe.

Saa lad os flye!

Medusahovedet, som Perſeus bar
 I Solverſtiold, forſtened Ingen meer,
 End det utaalelige Afſyn mig.

Dione.

Den gamle Herre næſten gaaer i Barndom;
 Hvor kan det Latterlige, min Fyrſtinde,
 Forſtene Dig?

Joe.

Jo, naar den grumme Skæbne
 Dertil mig binder med en evig Kænke,
 Redværdiger mit Væſen, til at lide
 En daglig Ewang i den Forhadtes Nærhed.
 Men ved det hellige Kors ſom Helena
 Fra Jorſal bragte til Konſtantinopel:
 Snart ſkal jeg ſprænge Kænken eller døe!

(Gaaer med Dione.)

Romanos Argyros kommer med Simeon og med en gammel
graahaaret Eremit.

Romanos.

Her, fromme Herrens Mand! er Keiserborgen.
Befee den, om Du vil, i alle Kroge,
Foragt den, om Du kan! Jeg veed det nok,
I Orkens Eremiter, som har tilbragt
En tyve, tred've Aar, med at nedknæle
For Korset, i en mørk og fugtig Hule,
I ændse Sølv og Guld og Edelstene,
Marmor og Elfenbeen, kun saare ringe.
Dig, fromme Fader! gaaer det, — Hedensfabet
Fraregnet, — som Diogenes; og mig,
Romanos, ligerviis som Alexander:
Hvis ikke jeg var Grækenlands Despot,
Jeg vilde være Syriens Eremit.
Jeg haaber, at Du bliver hos os her
En føie Tid, og Guds Betsignelse
Vil staa os derved. Og naar Du gaaer,
Saa rækker jeg Dig glad en Lærepenge
Paa Veien med.

(Sagte til Simeon.)

Det byder Politik!

Deilige hellige Gubber maa man smigre.

Eremiten.

Jeg takker Dig! Vel har for lang Tid siden
Forfængelige Sværm jeg Ryggen vendt;
Dog morer det mig end, for sidstegang,
At giennemvandre disse gyldne Sale;
At see de døde Afgudsbilleder
Staae der, forstenet blegt i deres Vanmagt,
Fra den Tid Christi Lære Seier vandt.

Romanos.

Saa see Dig om! Og ikke sandt? Du spiser
I Aften ved mit Taffel?

Ermiten.

Mig kun nærer
Brød, Vand og Urter, i min Gensomhed.

Romanos.

Men, fromme Mand, imorgen følger Du
Mig dog i Kirken, til Trisagion?

Ermiten.

Ja, derfor kom jeg. Christendommens Fæst
Ved Hedningernes Fald, var fra min Barndom
Min største Fryd. Min gamle Stemme skal
Indblande sig i Menighedens Røst,
Til Lovsang for den himmelske Sophia.

(Gaaer.)

Romanos.

Jeg haaber, Simeon, Du misforstaaer
Mig ei: det er ei dumt Bigotteri.
Din Keiser hylde ikke Mængdens Fordom;
Men man maa smigre Bøvelen. De Gubber
Tilbedes fast som halve Guder. Husker
Du end hin Støttehelgen, Daniel?
Saakaldt, fordi hans Bolig virkelig
En Støtte var, hvorfra i mange Aar
Han ei kom ned, men laae paa Knæ og bad;
Og hvor han nær engang var død af Kulde,
Hvis ikke hans Disciple havde toet
Sam op med varme Svampe. Lod han sig
Ei dristig bære til Konstantinopel,
Da han af Stivhed meer ei kunde gaae;
Ussatte Basiliskos i et Oprør,
Og gav ham hen til skændig Hungersdød?

Simeon.

Vel sandt! men det er nu saa længe siden.

Romanos.

Vi er ei blevne klogere, min Ven!
I denne Mellemtid. Hvo sørger vel
I sig en Hurlumhei af Waabengny

For Kunster og for Videnskaber? Jeg
Gjør hvad jeg kan.

Simeon.

Dg det vil sige meget.

Romanos.

Der kommer Bæringen med Keiserinden.
Nu er jeg ikke oplagt til at tale
Med ham, og mindst naar hun er der tilstede.
Han skal ubede sig en Audients,
Dg ikke træffe mig tilfældigvis.

(Gaaer med Simeon.)

Joe kommer med Harald.

Harald.

Den gamle Keiser har særdeles travlt.
Det gjør mig ondt, at han har ikke Tid
At hilse mig; min Tid er ogsaa knap,
Dg jeg har ikke længe Tid at dvæle.

Joe.

Nu Harald! Længe nok, mig synes, har
Du tumlet om paa dristigt Eventyr;
Tid vel at hvile lidt paa dine Laurbær.

Harald.

Det er just det jeg meget længes efter,
Min Keiserinde!

Joe.

Ja, det glæder mig.

Harald.

Idag en vigtig Tidende mig bragtes,
Hiemkalder mig jo før jo heller.

Joe (affides).

Himmel

Dg alle Helgne! Har han hørt maaskee,
At Elisif i Rusland lever end?

Harald.

Jeg ønsker at faae Hiemlov. Bleg, som Vast,

Din Fiende flygted for os, hvor vi kom;
 Fodsaalen bar ham hastigt, og de Slagne
 Paa Stranden laae, som store Dyrger Tang.
 Et stormfuldt Hav omtumler deres Been
 Og Hoveder paa hviden Strand. Men nu,
 Nu længes Hjertet efter Fædrelandet!
 Mig tykkes, hist de fjerne Bierge vinke.
 Jeg spørger de smaa Fugle hver en Morgen,
 Som flyve did: „Vil I vel hilse Doyre
 Fra Harald Haarderaade?“ — Grækeren
 Har mangan Sygdom, som den sunde Nordbo
 Ei kiender til; der er kun een, som han
 Ei pines af, og som anfalder os,
 Og det er Hiemvee, høie Keiserinde!

Soe.

Du kunde længes midt i Glædens Favn?
 Hvorefter? Vinker Dig en Vinterørk
 Fra Paradis?

Harald.

Kun der er Paradis,
 Hvor Mennesket de første Dage nød
 Ustyldighedens Stand; og det vil sige,
 Hvor han nød Livet som et lille Barn.
 Urgierrighedens Engel driver os
 Med Sværdet ud; da selv vi gribe Sværdet.
 Til stærken Ungdom vie vi Bedrift;
 Men kommer Manddom med sin brune Høst,
 Da vil vi nyde Frugten, hvor vi pluffed
 De første Blomster, og da vinker mægtigt
 Det gamle Fædreland.

Soe.

Før vinkte Gren.
 Beherskes Harald nu af Sværmerdrømme?

Harald.

Nei, Keiserinde! Gren er endnu

Min Fylgie som før, men den forenes
Med mine Hjertensønster.

Joe (uroilig).

Lydeligt

Maa Harald tale, hvis jeg skal forstaae ham.

(Sagte.)

Hvad vil han sige med sit Hjertes Ønster?

Han spænder mig paa Pinebænk.

Harald.

Fyrstinde!

Jeg er en Søn af Sigurd Svr; min Broder

Paa Mødrene, den hellige Olaf faldt

Paa Stiklestad, da jeg var femten Aar.

Jeg stred alt med ham. Lyffelig undgif

Jeg Throndelagens Bønders Raseri;

Blev over Kiølen bragt til Garderike,

Til Konning Jarisleif —

Joe (affides).

Nu kommer det!

Belav Dig paa det Værste, hange Hjerte!

Harald.

Blev Landeværnets Høvding hos ham, beiled

Til liden Elisif, som nu er død;

Christ være hende naadig i sin Himmel!

Joe

(med et lettende Suf).

Det ønster jeg af Hjertet med!

Harald.

Det Suf

Kom ærligt, høie Joe! men beflemt.

Mistvivler Du om hendes Salighed?

Joe.

Nei, nei! Nicephoros Rhofos Datter Anna,

Som ægted Baldemar, indferte der

Den christne Tro; fra den Lid nyder ogsaa

Ruslands Barbar den evige Salighed.

Harald.

Hvis Nogen nyder den, da er det Gende;
Hun var alt her en god uskyldig Engel.

Joe.

Et Barn endnu jo næsten! Men hvad meer,
Om dine egne Kaar?

Harald.

Det hørte med
Til mine Kaar, i Sandhed, at jeg misted
Min stakkels Fæstemø.

Joe.

Men siden hun
Er død, hvad drager Dig til Norden nu?

Harald (smilende).

En anden Brud.

Joe.

Hvordan?

Harald.

Som aldrig døer,
Som overlever alle sine Mænd;
Som trykker dem i kærlig Favn, og dog
Er lige sund og ung og fager for
De Følgende: den gyldne Kongekrone.

Joe.

En Kongekrone! Mon ei Keiserkronen
Formaaer at overstraale den?

Harald

(uden at lægge Mærke til hendes Ord).

Et Budskab

Er bragt idag af megen Bigtighed:
Europas og vor Nutids største Mand
Og største Helt er død.

Joe.

Hvem mener Du?

Jeg kender kun een stor Mand, og han lever.

Harald.

Hvem?

Joe.

Du!

Harald.

Jeg? Imod ham var jeg at regne
Som liden Taarnfalk mod en Kongeørn.

Joe.

Siig da den store, ubekjendte Mand!

Harald.

Knud, Danmarks, Engellands og Norges Konge.

Joe.

Man har fortalt mig om ham; han har gjort
En Reise, hvis jeg feiler ei, til Rom.
Var han saa stor?

Harald.

Han var et Menneſte!

Ei uden Synd. — Misundelsen forgiæves
Hans Rygte vilde plette, mens han leved;
Den skal ei gnave paa den Dødes Been.
Troer Du, der hører ingen Storhed til,
At vorde Danmarks, Bretlands, Norges Konge?
Knud var ei tapper blot, men viis og from;
Det lærte man, dengang, blandt Smigrerne,
Paa Ekremt han Havet tvang til Lydighed.
Med Vitherlagets Net han bygte Landet;
Hans Thinglit var en Samling Udelstene
Af Kæmper, som i Nols og Odins Tid.
Alt blomstred under ham! Ei Angelsjaren,
Ei Gudbrandsdalens Sønner følte sig
Ydmyged' ved. at lyde ham. Og villig,
Dg uforbittret, overlod jeg ham,
Som Den, Natur bestemte til at herſke,
Det Rige, hvortil dog min Fødsel gav
Mig større Net. Men ſee, nu er han død!
Den store, stærke Sol er ſunket ned, •

Hvis Straaler dæmpede de mindre Lys;
 Nu blinke Stierner atter frem i Mørket;
 Hver griber fiæk til Sit, og jeg til Mit.
 Min Brodersøn, den unge Magnus tænker
 At fange Riget, efter Hardeknud —
 Sam vil jeg ikke vige. Vi vil nappes
 Om dette Bytte; lad saa Lykken raade!

Joe (i Tanke).

Naar agter Du da vel at reise bort?

Harald.

Strax, høie Keiserinde! Mine Landsmand
 Indtræffe her i Aften. De kan ventes
 Hvert Dietlik. Saa lad imorgen tidlig
 Mig drage bort! Derved undgaaes endeel
 Besværlighed for denne gode Keiser,
 For hans Senat, og for Georgios.
 Man synger strax jo her Trisagion
 I prægtige Sophiakirke, for
 En vunden Seir. Nu troer jeg nok, din Husbond,
 Og hvad der hører til hans nære Kreds,
 Har intet mod at Seieren blev bundet;
 Men — at en Fremmed vandt den, — ærgrer dem.
 Misundelsen alt giærer hemmelig
 I Mærke; jeg maa see, hvor jeg skal staaes.
 Saa lad mig reise bort, og glem mig ikke!

Joe (vort).

Jeg glemme Dig? Nei aldrig Harald! Men
 Ved Gud, jeg vil ei heller miste Dig.
 Oprigtigheden lærte jeg af Dig,
 Hør mig! Jeg blues ikke ved at tilstaae,
 Hvad mangen Viv vel stuler i sit Hierte;
 Men Den, som Harald Haarderaad skal agte,
 Maa være noget værd, og eie Mod.

(Med Hoihed)

Jeg elsker Dig! Jeg vil besidde Dig.
 Du reise bort med dine stærke Kæmper,

Dg lade mig i denne Sværm af Halvmænd
 Tilbage, i en overflødig Vrimmel
 Af Pragt, som stuler føleligste Savn?
 Nei aldrig! Heller døe! Jeg rækker Dig
 Min Haand; jeg hæver Dig paa Konstantins
 Eldgamle Throne. Glem de norste Fielde!
 Den Verdensdronning, mægtige Byzants,
 Der selv behersker tvende Verdenshave
 Med tvende Verdensdele, skal Du styre,
 Idet Du raader over Zoes Hierte.

Harald (forbausset).

Men — Gud og Mænd! — din Husbond lever jo!
 Du est ei Enke.

Zoe (smertelig).

Enke! Den ei Enke,
 Hvis Ungdomsbaar blev strax formælet med
 En Nattesfrost, der næsten dræbte mig
 Hver Knup paa Haabets Blomst? Beed Du det ei?
 Vil Du, jeg røbe skal min Faders Skam?
 Den grumme Keisergubbe gif i Barndom,
 Dg paa sin Sotteseng tvang han Romanos,
 Med Trudsel om sit Dieshys Forliis,
 At ægte mig. Romanos lod sig stille
 Næd ved Eudocia, sin første Viv,
 Dg rakte tvungen mig sin kolde Haand.
 I Alting er vi saa forskiellige,
 Som Dag og Nat, som Venus og Saturn.
 Jeg — Ketting af den macedonske Stamme,
 Han — blot Patricier. Jeg — frisk som Rosen,
 Han — stielvende, som Høstens visne Blad;
 Sindssvag, forfængelig, raadvild og feig.
 Men ved det hellige Kors paa Hippodrom!
 End er ei Skuespillet reent til Ende.
 Min unge stærke Sol staaer i sit Solhverf,
 Dg der er endnu langt til Høstens Jevndøgn.

Mit Liv, jeg nyde vil din Sommerglæde!
 Gi blot med Edelsteen vil jeg bedækkes,
 Som Offerdyr med Blomster, før det slagtes.
 Og hvad er bedste Glæde for en Dvinde,
 Ja, for et Menneske? Kun Kærlighed!
 Og er det Nyt vel, at en ung Fyrstinde
 Sig stille ved en vranten Huustyran?
 Semiramis! Kleopatra! Og Du,
 Theophano — Forgængerinde! styrk mig,
 Og giv mig Kraft til dette raske Værk.

Harald.

Du myrde vil din Husbond?

Joe.

Hvorfor myrde?

Lad Klosteret begrave! Har han Syn?
 Hvor er det Syn, som jeg berøver ham?
 Han gaaer igjen, et lustigt Spøgelse;
 Ved Graven vakler han og kan ei synke,
 Kun Andre kan han hindre Nydelsen;
 Hvad var min Synd, hvis jeg forfordet ham —
 Gi nogen Dag engang, men høiest regnet
 En Aftenstund, der er ham selv for lang?

Harald (fatter sig).

Det kommer mig uventet; — men din Kæfthed
 Og din Hengivenhed for mig, Du Skionne!
 Jeg statter — efter sin Fortieneste.

Joe.

Du bliver altsaa her?

Harald.

Ja, ja! Jeg bliver.

Joe.

Torraader ikke din Veninde, Harald?

Harald.

Nei, nei! Vel veed jeg, hvad jeg skylder Tillid.

Zoe.

Jeg har talt meget, muligt altsor meget —
 Stærkt blusse mine Kinder. Jeg er Dvinde!
 Og stiondt det Helteblod, som rinder flækt
 I mine Arer, gav et Dieblif
 Mig Mandens Mod, mig overraster nu
 Undseeligheden dog og gjør mig svag.
 Du skal ei svare mig! — Ei strax — ei nu!
 Nei, raste Harald! Du skal ikke svare.
 Maaste imorgen, eller overmorgen —
 Naar selv Du vil — naar vel Du har betænkt Dig.
 Kun reise maa Du ei. — Og vær taknemlig!

(Gaaer.)

Harald

(seer med Foragt efter hende).

Forbryderste! — Det bliver Enden da
 Paa Regen? Derfor har vi stridt som Løver,
 For at en Dvinde ester eget Lykke —
 Det er den Afgtelse, som vises os,
 Os Børinger, den græste Keisers Diovagt,
 Os norste, danske Mænd, om hvem tilforn
 Gydboen havde flige gode Tanker,
 Hvad Troskab angaaer, at det Ord en Børing
 Og Troskab, havde næsten een Betydning.
 Maria, hulde Pige! havde Du
 Besejret ei mit Hjerte, — aldrig var
 Jeg vendt tilbage meer til Miklagard,
 Til Sodom og Gomorra. — Men nu vil
 Jeg frelse Dig fra den forhadte Brudgom,
 Til hvem den kronbedækte Synderinde
 Vil koble Dig. Snys kun, Georgios!
 Det er det sidste Puds, jeg spiller Dig.
 Snys, Zoe! vend din Hævn fra Keiseren
 Til mig! — Saa reddes han; og vugget af
 Min gyldne Drage, paa det sorte Hav,
 Med vundet Guld, med elstelige Brud,

Jeg iler giennem Garderik og Sverrig,
 Til Norges mosbegroete Kongestein,
 Og leer ad dine Hænder og din Havn.

(Han gaaer; ved Udgangen af Hallen møder han Maria og nogle græsse Piger med
 Lyrer, de bringe Primelkrandsse; Harald følger tilbage med dem.)

C h o r.

Ewig Naturen stænkter sine Gaver;
 Iis ødelægger ei de græsse Gaver;
 Vaaren, med Sangfugl, Jesfir og Aurora,
 Kommer med Flora.

Laurbærret grønnes deiligt end tilviisse;
 Ak, men det pryder meer ei Heltens Iisse;
 Fiernt nu fra Thule, fra det kolde Belte
 Drage kun Helte.

Jorden er venlig alle Skabtes Moder;
 Skionhed er Søster, Lapperhed er Broder;
 Ei da forsmaa, Du Helt fra fierne Kyster,
 Tak af din Søster!

Fienden, som fræk sig Grændsen havde nærmet,
 Beeg for din Glavind! Du har os beffiærmet.
 Modtag da Krandsen! Haabet den har bundet,
 Du har den vundet!

(De række ham Krandsen.)

H a r a l d (rørt).

I smelte mig! hvor kan man smelte Harald?
 Jeg studser selv fast over disse Taarer,
 Som Eders hulde Sang aflofte mig.
 Man siger: Kun den Svage fælder Taarer;
 Ved hellig Olaf, det er ikke sandt,
 Den Stærke, mærker jeg, kan ogsaa græde.

M a r i a.

Du stænkter Svaghed din Medlidenhed.

H a r a l d.

Maria, tal ei saa! Heel vel Du fiender

Din Almagt; under et beskedent Slør
Du trodser med den.

• Maria.

Følgiv dette Skridt,
Hvortil Beundring og Taknemlighed
Drev vore Hjerter. Lidt, med mine Søstre,
Har jeg kun levet i den mørke Nutid.
I Palmesthyggen, Cedertæts Ly,
Stilt fra en daarlig Brimmel, stued vi
Endnu det ynderige Grækenland.
For os Athenen ikke var forbundet.
Dets Helte leved os, dets Digtere;
Dg daglig fulgte vi Achil, Patroklos,
Paa lette Stridsvogn, giennem Slagets Lummel.
Da lærte vi at fatte Heltetmod!
Dg Døgnets Pragt vi at foragte lærte,
Naar med Naufikaa vi stykked Linn,
Dg spillede Bolt paa fiøle Morgengrønning.
Forundret fandt vi i det Virkelige
Slet intet af det Store, Herlige,
Hvorefter vore unge Hjerter længtes.
Fordærvelsen, det lumste Riddingsværk
Behængte sig med rige Purpurlapper;
Ei meer høimodig dog, end Liggeren,
Der vilde prøve Kræfter med Odysseus.
Da, Harald! drog Du frem med dine Helte,
Dg atter stod Achilleus for vor Siæl,
Kun mere from. Du høier stolten Knæ
For Christi Kors; og aldrig kunde Du
Uædelmodig haane faldne Fiende,
Dg slæbe Hektors Liig bag dine Hiul.

Harald.

Maria! kiære Pige, hør min Bøn,
Lad dine Legesøstre gaae tilside!

(Hun giver dem et Bink, de gaae.)

Harald.

Jeg pleier ei at undres over Modet,
 Dog veed jeg selv i dette Dieblif
 Ei hvor jeg faaer det fra. Du stænker mig
 Din Yndest, og det glæder mig af Hiertet,
 Maria! thi mit Hierte elsker Dig.
 Til Omsvøb er her ifkun liden Tid,
 Og jeg forstaaer mig ei paa kunstig Tale.
 Jeg er en Bonde fra det norske Fjeld,
 En halv Barbar mod Dig; jeg ved det, Pige!
 Men ærlig, diærv og trofast. Kan Du nøies,
 Maria! med en Mand, — ei meer, ei mindre, —
 Der er min Haand! O, tag den! Den blev fri,
 Da Døden tog min liden Elisf.
 Kan Du forsage denne stolte Bragt,
 Og drage, med en Skare Børinger,
 Til fremmed Himmelegn og fremmed Sprog?

Maria (hærlig).

Ja, Harald! Jeg vil svare Dig, min Helt!
 Med lignende Oprigtighed — jeg kan.

Harald.

Og vil Du gjerne?

Maria.

Ja, jeg vil det gjerne.

Harald.

Saa er jeg lykkelig. Din Primelfrands,
 Tag selv den, som en yndig Brudefrands.

(Han sætter den raa hendes hoved.)

Men reise maae vi fra den søle Jøe.

Maria.

Og fra den nedrige Georgios.
 Jeg drager med Dig, hvor Du vil.

Harald.

Og hvis

Jeg alt imorgen vil? Imorgen Nat?

Maria.

Jeg eier Intet, er en fattig Slægtning
 Af Keiserinden, har indpakked snart.
 Alt hvad jeg havde, var et kjærligt Hierte;
 Det er ei længer mit, det hører Dig til,
 Du tog det dog jo med Dig, naar Du reiste.

Harald.

Saa est Du da min Brud. Giv mig et Kys!

(Hun vil kysse ham.)

Den gamle Eremit træder ind igien og raaber:

Kys hende ei, hvis Du har hende kjær!
 Brænd ei et Saar i hendes unge Hierte,
 Som Du kan ikke læge.

Harald.

Hvu est Du?

Maria.

Den fromme Eremit fra Syriens Drk?
 Af, hellige Fader!

Eremiten.

Gaf herfra, Maria!

Maria.

Farvel, min Harald! Jeg maa lyde her;
 Men aldrig skal jeg glemme Dig! Saalænge
 Mit Hierte banker, skal det elske Dig;
 Og hvor Du drager hen, jeg følger efter!

(Gaaer.)

Eremiten.

Nei, ved den hellige Ansgarius,
 Det gjør Du ikke. Dæmp din Lidenskab,
 Hvis ei, fortviol, og vaand Dig i din Synd!

Harald.

Du røver mig min Brud?

Eremiten.

Nei tvertimod,

Jeg værner fredelig om hendes Ret.

Harald.

Jeg kan ei tyde dit Drakelsprog,
Maaskee din Banvid. Thi jeg kiender nok
Ter gamle Sværmere! I Gensomheden
I tabe fast ved Grubleri Forstanden,
Og komme saa forrykt fra Ebers Drik,
For at beherske Konger, Keisere,
Med dunkle Magtsprog.

Eremiten (venlig).

Ven! jeg vil Dig vel.

Siig, hvilken Dyd Du agter høist i Verden,
Næst from Tilbedelse for Christi Kors?
Siig mig det Valgsprog, Væringerne streve
Paa Korsets Fane?

Harald.

Trofskab!

Eremiten.

Godt, min Ven!

Jeg redder Dig dit helligste Klenodie.

(Gaaer.)

Harald (forbittret).

Du redde mig? Du lære Trofskab mig?
Troer Du, den fiætte Fisser taber bleg
Sin fundne Perle strax igien af Skræk,
Fordi en Havmand truer? — Sieldne Perle!
Jeg fatter Dig i Kronens ægte Guld,
Og Du skal straale som dens bedste Smykke!

(Gaaer.)

Anden Handling.

Hallen som før.

Romanos Arghros. Simeon.

Romanos
(pedantisk fornem).

S overmorgen holder jeg et Møde.
Lad Himmeltegnene, — det lærde Selskab, —
For samle sig! Lad Videnskabens Sol —
Jeg mener Præsident med Protocol —
Tilstede være! Lad af Dyrekrebsens
Tolv Fakulteter ei det mindste mangle.
Alt maa gaae ordentligt. Philosophien
Har Krebsens Teg, Jurisprudentsen Tyrens,
Theologien Skorpionens, Digtkunst
Vandmandens — og saa videre! Jeg agter
At læse selv en Undersøgelse:
„Om Brug i Krigen af den græste Ild.“
Jeg haaber, det vil gjøre Virkning.

Simeon.

Sikkert!

Hvor er den Keiser, der i sig forener
Saamegen Iver for det Vigtigste
Og for det Ringeste, som vor Romanos?

Romanos.

I Videnskaben, Ven! er intet ringe,
Naar man, som jeg, har druffet af Kastale,

Af Hyppokrene. See, Justinian
 Berømmes for sin Corpus Juris, for
 Pandecter, og for Institutioner,
 Som han ei selv, men som Tribonian
 Og andre lærde Mænd har strevet for ham!
 Jeg skriver selv; og dog maaskee berømmer
 Mig Efterlægten mindre. Lad saa være!
 En Philosoph bør handle, virke blot
 Af Kiærlighed til Tingen. — Lad Homer
 Paa Slangehuden rullés ud imorgen!
 Man siger, Væringerne komme snart;
 De pleie da, blandt andre Herligheder,
 At see Bibliotheket. Læse kan de
 Vel ikke; men det imponerer dem.
 Jeg holder meget af at imponere,
 Iser Barbarer uden Mandskultur.

Simeon.

Ja, naar de see de sex og tredve tusind
 Femhundred Bind —

Romanos.

Og naar de see Homer
 Paa Slangehuden — hundredtyve Fod lang —

Simeon.

Det vækker Grefrygt. De undersøge
 Vel Huden ei saa nøie, mærke vel
 Ei Sammenlimingen. I deres Viser
 Lindormen spiller tidt en vigtig Rolle;
 Vi kan indbilde dem: Homer er streven
 Paa Hammen af en Lindorm.

Romanos.

Simeon!

Jeg lider ikke denne Spøgetone,
 Og heller ei den Tivol. Det er en Skat,
 Saa stor som stelden. Det er virkelig
 En Slangehud. Der gives flige Slanger;
 Og paa mit Tog til Syrien —

Simeon

(sagte, spødft i Keiserens alvorlige Tone).

Hvorfra

Jeg kom med uforrettet Sag —

Romanos.

Jeg hørte

Om flige Kæmpeslanger. — Men for ei
 At blande her det Ene med det Andet:
 Nu er da Harald kommen! — Han har seiret.

Simeon.

Saa hedder det; men spørg Georgios!
 Det Tog, som skulde vorde Græfers Ære,
 Blev meer til Græfers Skade, Græfers Spot.
 Den halve Deel af vore Folk er dræbt;
 Af Børingerne mangle saare faa.

Romanos.

De har en bedre Helbred, taale bedre
 Forandring af Klimat, Strabads og Føden.
 Det er en hæslig Feil af mine Landsmænd,
 De er saa læffermunde, saa kiælne.
 Hvi gif Dreft det i Sicilien
 Saa slet, dengang min Formand Konstantin
 Didsendte ham? Og hvorfor gif det siden
 Andronikus ei bedre? Var det Feighed?
 Nei, ved det hellige Kors! Men de forspiste
 Sig i Meloner, Druer, Appelsiner, —
 Og deraf døde de som Fluer. Have
 Vi selv ei Frugter nok? Men det var hedt,
 De vilde vederqvæges og forfristes.
 Nu kiøles deres Been forfristede
 Bag sorten Muld.

Simeon.

Hvad har vel Harald virket?

Sicilien er ikke vundet end,
 Om end han brændte nogle Byer af
 Og dræbte nogle Hedninger.

Romanos.

Nei, nei!

Der vil desværre mere til; og vi —
 Vi Græker har slet ikke Lykken med os.
 Det søle Barsel er ei heller glemt,
 Den Lyd, som kom fra Bierget, fra Kustnos:
 „Ulykke!“ streg det høit, som af en Dvinde;
 Men kom man did, da hulkede kun Vandet
 Af Biergets Indvold. Saadan blev det ved,
 I flere Maaneder.

Simeon.

Et Dvindefagn!

Romanos.

Nei, jeg forsikkrer Dig, jeg hørte det
 Af lutter Mænd, da jeg paa mine Tog
 I Syrien —

Simeon (sagte).

Hvorfra jeg kom tilbage

Med uforrettet Sag —

Romanos.

Men — for at blande

For meget ei det Ene med det Andet —
 Hvad gjør jeg Harald til? Han maa dog lønnes.
 Lad see: Sebastokrator, Cæsar! — Nei,
 Det er for meget. Nei! Jeg tænkte paa —
 Hvad synes Dig om Panhypersebastos?
 Om Prosebastos?

Simeon.

Alt for godt for ham!

Romanos.

Nei, Keiseren maa lønne keiserligt.
 Og stændt den Roes er overdreven, naar
 Mit Folk mig kalder en Forening af
 Augustus, Mark Anton og Antonin,
 Maa jeg dog vise Hæmmod efter Evne.
 Nei — Panhypersebastos, derved bli'er det.

Simeon.

Min Keiser! Du tillod din Ungdoms-Ben
 Før mangt et dristigt Ord.

Romanos.

Tal, Simeon!

Jeg mindes, da jeg var Patricier
 Saagodt som Du. Jeg veed, Du mener mi.
 Det altid ærligt. Tal, hvad vil Du mig?

Simeon.

Kun bede Dig: ei altfor ydmygt nu
 At møde denne stolte Normands Hovmod.

Romanos.

Vær Du kun ikke bange! Vel jeg veed,
 Hvad jeg mig skylder selv. Før gif jeg bort,
 Fordi han her sig nærmed uanmeldt;
 Før Du, min Protovestiære var
 Tilstede, med dit Embeds Sølvstok.
 Thi Formen, Formen er det Vigtigste. —
 Godt — Panhypersebastos! Ved min Krone,
 En herlig Titel! Men han skal dog føle,
 At jeg er Keiser.

Simeon.

Denne gamle Skif,
 At Væringen er fri for hvad vi kalde
 Tilbedelsen, for Fodfaldet, huer
 Mig ikke meget.

Romanos.

Heller ikke mig!

De kunde gierne knæle for en Keiser;
 Dog, — det er gammel Nættighed.

Harald kommer munter.

Hil Dig og Sæl, min gamle fromme Herre!
 Her har Du Væringes i Misflagard
 Igien. Tilgiv, vi dvælte noget lange.
 Men stærke Normand kan ei altid gaae

Med Dren blot paa Skuldren for sin Keiser,
 I Kirken, Borgen og paa Hyppodrom;
 Ei blot forsvare Dig ved dine Sale;
 Den ydre Kreds maa stundum fredes for.
 Nu har vi lustet om Dig. Frække Hedning
 Vil ei saasnart igien forstyrre Dig.
 Snart nu afløser os en anden Flok,
 Som hænger Breiden trofast paa sin Skulder,
 Og staaer som ærlig Skioldvagt ved din Borg.

Romanos

(vigtig nebladende).

Den Drot, som stammer fra Cæsar August
 Og fra den store Konstantin, min Søn!
 Vil altid vise sig erkjendtlig mod
 Den Underfaat, som vil ham vel. — Du har
 Udmærket Dig ved lykkelig Bedrift,
 I Afrika og paa Sicilien.
 Gud raader Lykken! Da jeg drog med Hæren
 I Syrien —

Simeon (sagte).

Med uforrettet Sag —

Romanos.

Var jeg ei lykkelig. Men desto bedre,
 Nu Bladet vendte sig. Din Tapperhed
 Jeg lønner med en Hæderstitel, som
 End aldrig nævntes før ved Bosporos,
 De syv lykkelige byzantinske Bierge.
 Knæl ned, min Søn! Tag min Velsignelse!
 Jeg kaarer Dig til — Panhypersebastos!
 En Rang, som endnu ingen Cæsar har.

Harald.

Jeg takker Dig for Titlen, Herre Keiser!
 Med lad mig heller staae. Velsignelsen
 Er lige kraftig.

Romanos.

Vil Du ei, min Søn,

Nedknæle for din Fader, naar den Gamle
Befigener Dig?

Harald.

Min ældste Fader, Keiser!

Er Gud i Himlen; Ham jeg knæler for.
Dig takker jeg af Hjertet for din Godhed,
Dg sønligt vil jeg kysse Dig din Haand;
Men staaende. Det er en gammel Ret,
Forsædrene fra Nord mig gav i Arv,
Dg ubeskaaret Arven jeg maa glemme
Til mine Eftermænd.

Romanos (fortrædelig).

Saa staa, Du Stolte!

Men tro dog ei, fordi Du nu kan kalde
Dig Panhypersebastos, at Du har
Den samme Rettighed, som selv Despoten.
Vel staaer den Titel Panhypersebastos
Strax efter en Augusts, en Cæsars Rang;

(Nærmer sig ham med Vigtighed og siger med Vægt:)

Men — Purpurstøvlerne tør Du ei bære!
Læg Mærke dertil, Harald Haarderaade!
Du maa bestedent nøies med de grønne.
Dg Diademmet, eller Tiara smykke
Kun tør Despotens Ise. — Nu Farvel!
Jeg iler til Forretninger. Ei Sværdet
Allene kræver min Opmærksomhed;
Mig kalder Videnskaber, Industrie.
Imorgen sees vi ved Trisagion.

(Gaaer med Simeon.)

Harald (alene).

Jeg tilstaaer — han er ynkkelig! Men derfor
Skal man dog ei forraade ham; om end
Man blev af Skæbnen tvungen til at leve
Sin Tid med ham. En ulykkelig Tilstand!
Jeg kan ei nægte det. Men Alderdom

Dg Skrantenhed vil snart befrie Tyrstinden,
Dg hun skal ei forgribe sig paa Gubben.

(Smilende.)

Din Panhypersebastos, store Keiser!
Skal redde Dig dit Liv, endstjændt han ei
Maa gaae med røde Støvler og med Tiara;
Endstjændt han selv ei bliver her tilstede,
Din Livvagt skal forsvare Dig. —

(Efter et Diebligs Lausebet.)

Med Vold!

Men hvad forsvarer ham mod lumste Gift?
Der er ei andet for, — jeg maa forklage
Den grumme Zoe, naar med min Maria
Jeg er i Sikkerhed for hendes Rånker.
Thi hun er listig, som en smidig Drm,
Dg jeg har ogsaa hende mistænkt for
Den gamle Eremit. Sandsynligviis
Et Værktøi kun i hendes lumste Haand. —
Hvor kan Forræderi dog føre Trostfab
I Munden? — Ha, men ingen hellig Raabe,
I denne Tid, er Midingsfærd for god,
Dg ingen Vei til Maalet den for slet.

(Gaaer.)

**Haralds Pallads, med en Buegang, som vender
til Gaden.**

Leander. Hiero. Menalkas. Kleophas. Diogenes.

Leander.

Menalkas! Ja, Du har den største Ret!
Imens de Store tiebe sig i Ladhed,
Opfinderiske kun til nye Laster
Dg nye Forbrydelser, mens de sig søle
I Belløst af en asiatisk Pragt,
Er det os Smaafolk kun, os Borgere,

Som holde Staten opreist. Thi hvorfra
 Fik Keiseren vel daglig nu sin Skat,
 De tyvetusind Stykker myntet Guld,
 Om ei af os?

Hiero.

Han bruger ogsaa meget,
 Og eet Sted, veed jeg, maa han faae dem fra.

Leander.

Du taler Hoffets Sag, fordi Du er
 Hof=Burpurfarver og befriet fra Skat.

Hiero.

Mit Haandværk gjør Konstantinopel Gre;
 Thi aldrig før, i Tyrus eller Sidon,
 Forstod man at berede Skarlagstind
 Saa hoirødt, og at give Silkens Bæv
 Saa frisk det lysgrønne Farvestær.

Leander.

Men var der ingen Uld og ingen Væver;
 Besad vi, fremfor andre Nationer,
 Et hemmeligt den kostelige Kunst,
 Som veed at nære snildt hin liden Orm
 Paa Morbærtræet, og at nytte Larven,
 Svad hjalp Dig da din hele Muslingbanke?

Diogenes (i Lanter).

Heel selsomt, at en Orm paa Morbærtræet
 Skal være mere værd, end tusind Græker
 Ved Laurbærtræet! At en Dsters i
 Sin brystne Skal, med sit udgydte Blod,
 Skal gjøre Fædrelandet større Hæder,
 End mangan Helt, der hjemkom blødende
 Med brystent Skiold!

Hiero.

Tal ei saa frit, min Ven!

Kleophas.

Han hedder ei Diogenes for intet;
 Der mangler ham ei andet, end en Lønde

Dg gamle Græfers Nøjsomhed, saa var han
 fuldstændig Philosoph; thi Løgten har han.
 Skøndt der er intet Lys i, — ligemeget!
 Dg Menneſter? Ja, hellige Maria!
 Hvis ei man fandt dem i Perikles Tid,
 Selv i Athen, hvor findes de da nu?

Hiero.

Menalkas! Hvorfor ſtaaer Du der i Tanker;

Kleophas.

Forſtyr ham ei, vor Architekt. Han maaler
 Med Diet Buegangen, er fordybet
 I alle diſſe mange Ordener
 Paa Kapitælerne, ſom viſt tilſidſt
 Ham blandes i Uorden.

Menalkas.

Kiære Venner!

En herlig Buegang om Haralds Pallads;
 En værdig Samlingsplads for Børinger.

Kleophas.

Mig synes dog, at dette Tralværk ei
 Er tæt nok gittret, mod de norſte Børne.

Leander.

Menalkas, er det ſandt, at Du ſkal bygge
 En Pavillon, ſom den Kalifen eied
 I Bagdad, til vort Guld=Triklinion?

Menalkas.

Hvad Keiſeren befaler, maa jeg bygge
 Saa godt, jeg kan.

Kleophas.

Ja, bedre gjør en Skielmt.

Menalkas.

Man blander Alting ſammen nu tilbogs;
 Den gode Smag fortrænges. Jeg maa handle
 Lil mod min Overthydning.

Kleophas.

Det er fornemt,
Dg høiest Mode for Konstantinopel.

Leander.

Men stille! Hift alt komme Børinger.
Saa maae vi gaae; thi de kan ikke lide,
Man vandrer her i deres Buegang,
Naar de vil tale sammen.

Hiero.

Hvorfor vise

Vi disse lodne Bildmænd dog saamegen
Urbødighed? De tale slet om os;
De sige: vi er ikke mere stiftet
Til Krig, end Høns; at man en Græker kiender
Paa folden Haand og fladderagtig Lunge.

Kleophas.

Det kommer af, de har slet ingen Smag.
Jeg kiender da de fleste, jeg, som Kronens
Hofflædningmager. Jeg gjør Dragter til dem;
At sige mine Svende, hvoraf jeg
Har otte Kamre, ferten Borde fulde.
De komme her som Ulve, Bjørne, Ræve,
I lodne Skind; først naar de været har
I mine Hænder, faae de rette Snit.
Jeg gjør dem to Slags Dragter: først den røde,
Hvidstribede, med Keiserbilledet;
Dg saa den himmelblaa, med hyiden Løve
Paa Brystet. Denne sidste vælge de
Nu alle, jeg begriber ei hvorfor.

Diogenes.

Det burde dog saa klog en Skræder vide.
Vi stifte Keiser her i Grækenland
Hvert Dieblif; men Løven svigter ei.
De Danste, Norste kaare Løven helst,
Dg bære gierne den i deres Skjold;

Thi den betyder deres egen Styrke,
Som skal forsvare dem.

Keophas.

Dg denne Harald

hin Haarderaade, som de kalde ham;
Troer I, jeg faaer engang ham overtalt til,
At købe sig en Raabe, smukt brodeert
Med Paafuglfær, med ægte store Perler?
Naar ei han er i Væringdragt, saa gaaer
han i en brun, med hvide Silkefor.
Nei disse Menneſter har ei Forſtand;
Men Marv i Knoſterne, det kan ei nægtes.
I Krigen kan man ei undvære dem.
De trodſe Døden, og det er et eget
Slags Elefanter, ſom gaae fremſt i Flokken,
Dg træder alting ned med plumpe Poter.
Dg Elefanten er et ædelt Dyr,
Dg grumme flog, af ſligt et Fæ at være:
Kan med ſin Tryne trække Proppen af
En Flaſke, drikke Vinen —

Diogenes.

Lag Dig vare!

En Elefant kan ogsaa hævne ſig.
Du har dog ikke glemt hin Anekdot,
Om Elefanten og om Skræderen?
Vogt Dig! Du eſt ei langt fra Rendeſtenen.

(De gaae.)

Ulf i den blaa Væringdragt. Kolſkæg, Thiodolf, Erik, Edmund i
Iodne Koſter, med Bylte paa Nakken, Drer paa Skuldrene.

Erik.

Her er da Haralds Huus?

Edmund.

En herlig Borg!

Ulf.

Ja, Venner! Dg i denne Buegang

Forsamle Væringar sig tidt i Dvæld,
Og tale sammen om hvad Vigtigt er.

Kolskæg.

Men her er dog ei Gildeshallen?

Ulf.

Nei,

Den staaer tre Gader herfra.

Thiodolf.

Her er fagert

I Miklagard, det kan ei nægtes. Stærkt
Jeg længes efter Hypprodomen, for
At see Stærkfodders Billed støbt i Malm.

Ulf.

Det Sagn er falsk, min Ven! Thi ogsaa Orifland
Har eiet sig en Helt i gamle Dage,
Som hed Herakles, eller Herkules;
Hans Billed staaer der; og det kan ei nægtes,
Han ligner Stærkfodd.

Kolskæg.

Om et Dieblif

Er Høvdingssloffen her; Nysgigheden
Drev os lidt forud.

Ulf.

Nu velkomne da!

En byvant Broder favner Eder glad.
Snart kommer Harald med Georgios,
At hilse paa Jer med en Velkomst-Lale.
Hvad hedder Du?

Kolskæg.

Jeg hedder Kolskæg, kommer

Fra Island.

Ulf.

Du?

Thiodolf.

Jeg? Thiodolf; er en Normand.

Ulf.

Du?

Erik.

Erik, Svenske.

Edmund.

Og jeg hedder Edmund,

En Angelsfar.

Ulf.

Godt! Jeg hedder Ulf,
 En Danst fra Roskild. Mærker I nu ei
 Et Tertegn, mine nysankomne Venner?
 Forsielligheden platus er forsvunden;
 Islænder, Norst, Svensst, Danst og Angelsfar
 Er alle Brødre, hver af samme Kulb,
 Af Asa=Odins Vt. Den ringe Forsiel,
 Som stilt os har i Norden ad, ophører,
 Naar med de lysblaae Dine vi betragte
 De nøddebrune Græker og Latiner.

Erik.

Ved Upsals gamle Blodsteen, Du har Ret!

Edmund.

Jeg føler det!

Thiodolf.

Jeg med!

Kolskæg.

Jeg ligerviis.

Ulf.

Er det ei herligt, mine tappre Venner?
 Og, troer I mig: det er den største Vinding
 Og bedste Nytte, Reisen gav.

Kolskæg.

Det ville

Vi ikke haabe! Guld er ogsaa værd
 At vinde.

Ulf.

Det vil ikke mangle.

Thiodolf.

Wren

I Kamp er heller aldrig at foragte.

Ulf.

Det ene med det andet! Døde Knud
I England, nu saa lever Haarderaad
I Miklagard.

Edmund.

Han kaldes Haarderaade!

Det Navn mig huer ikke just.

Ulf.

Forði Du

Ei ret forstaaer vort Sprog, min Angelsare!
Han kaldes Haarderaade, for sin Manddom,
Men ei Ildraade, som betyder Dndt.
Lær først at kiende ham! Han elstes høit
Af alle Væringes.

Thiodolf.

Vi kiende ham

Alt godt, vi Normænd. Som et Barn han sad
Paa hellig Olafs Knæ, og napped ham
Lidt usorfærdet i det gule Skæg,
Naar Kongen, med de store, stive Dine,
Ham vilde ængste, faae ham til at blinke.
Som liden Gut han gjorde sig en Flaade
Af Fyrrespaaner, mens hans Brødre ønsked
Sig Mark og Dvæg, som rædde Bønder. Harald
Var med som Ungersvend paa Stiklestad.

Edmund

(ryster paa Hovedet).

Min store Knud jeg faaer dog ei igien.
Vel muligt, Harald er saa glæv som han;
Men eier han hans Fromhed?

Erif.

Var Kong Knud

Da virkelig saa from?

Edmund.

Seg glemmer aldrig,
Da jidstegang jeg foer med ham i Snekken
Til Ely, paa Mariae Kensefsdag.
Skjøndt Kirken laa høit paa den steile Klippe,
Og som vi flød paa Vandet, hørte vi
En Morgensang af Munkene deroppe.
Da Kongen selv er qvad en Vise for os.

Ulf.

Uf, kan Du ikke den?

Edmund.

Jo, Ord til Andet.

„Eifligt Munkene sang ved Ely,
Da Kong Knud foer der forbi.
Hoer, mine Mænd! os nu nærmere Land!
At vi kan høre Munkenes Sang.“

Ulf.

Kong Knud var Skiald, og Skiald er Haarderaade.

Erik.

Hvo kommer hisset?

Ulf.

Haldor Snorroson.

Thiodolf.

Ei, Haldor! — Du, min Ulf, og Haldor, veed vi,
Er Kongens første Kæmper.

Ulf.

Luren famler

Til Kampen os forenede; men Freden,
Med Harper og med Giger, stiller os.
Thi meer forskiellige kan ingen findes.

Erik.

Er han ei bold i Fred?

Ulf.

Geel bold og blid;

Men kold, som Fjeldet, for hver Følelse.

Der bider Intet paa ham; og hans Aand
 Dpløfter aldrig sig til henrykt Glæde,
 Saalidt som Nøden bøier ham til Sorg.
 Han kunde næsten, som sit tause Sværd,
 Undvære Talens Brug. Men skal der handles,
 Da er han Manden.

Erif.

See, der kommer han!

Halbor Snorroson kommer og siger ligegyldig, men venlig:

Velkommen her i Grifland, gode Venner!
 Hør Ulf! nu skal der sluges, og Du veed,
 Jeg striger som en Ravn; jeg snaffer lidet,
 Men synger flettere. Desuden gider
 Jeg ikke hørt de alenlange Taler,
 Sær naar de holdes af Georgios.
 Nu gaaer jeg hjem og hjælper Koffen med
 At lave Maden til i Aften. Han
 Forstaaer sig ei paa danske, norske Netter.
 Jeg tilberede vil vort gode Flest,
 Og see om Æl og Mjød er stærkt nok brygget.

(Gaaer.)

Thiodolf.

Der kommer Skaren samlet, mine Brødre!
 Nu hilser Haarderaade med et Drapa!

Musik. **Bæringerne** komme i lodne Skindkørtler, med barbariske Strids-
 huer af Jern, med Drex, Sværd, Skjold og Spyd. De stille sig i Række
 og slunge, idet Harald kommer, fulgt af Georgios.

Stærke vi stande,
 Stridende gange,
 Gierne den gnistrende
 Glavind svinge.
 Brødre fra Veltet,
 Bretlands Hirdmand;
 Drengene fra Dofres
 Dale borne!

Svithiods Sønner,
 Fra Skaanes Marker,
 Helte fra Heklas
 Hal og Tøfles,
 Hylde vi Harald
 Haarderaade:
 Madsel for rædde
 Niser alle.

Sværdet Du svang paa
 Sikilsøen,
 Kæmped med Kraft, for
 Christ hin hvide.
 Liig da i Lynget
 Laae for Hegen.
 Blødhjertet Barm sit
 Banner svigter.

Før os i Faren,
 Fagre Konge!
 Det er som Vin, med
 Ven at drikke.
 Det er som Dvinders
 Rys at smage.
 Leende lader
 Helten Livet.

Georgios

(med paataget Værdighed).

I tappre Skandinavier og Briter
 Velkomne! Jeg, Georgios Maniakos,
 Den græske Keisers første Hovedsmand,
 Til hvem al Grækerhæren er betroet,
 Af Hjerttet raaber, i min Keisers Navn:
 Velkommen i Konstantinopel! Himlen,
 Dens Englestarer og dens Helgene
 Har faaret Eder til et sjeldent Hverv.
 Med Tapperhed og Kraft mod Clementet,

Har I, som før Israelliterne,
 Jer giennem Orknen stridt til Kanaan.
 Som ædelt Malm, der laa i Mulmets Skjød
 Bag Biergene, blev I for Dagen bragt,
 At præges med Humanitetens Stempel;
 Hvad kun kan stee hos os, i denne Stad,
 Som famler Ostens Rigdom, Sydens Skjønhed,
 Vestens og Nordens Kræfter i sit Skjød.
 Saa qvæger Jer i Cedartræets Skygger,
 Dg nyder vore himmelsøde Frugter!
 Saa seer Jer møtte da paa vore Skatte,
 Paa Hyppodromens gamle Billeder,
 Hvor Hestevæddeløb og Vaabendands
 I Dvermorgen gives, Jer til Lyst;
 Naar i den hellige Sophias Kirke
 Med Keisren I har hørt Triasgion.
 Betragter saa Triflinion, det Gyldne!
 Dg ængstes ei ved, med Jer Fod at træde
 Paa Guld; I, som med Hænder kun tilforn,
 I Norden, Jern og Kobber har berørt.
 Da vorde Gaderne bestrøet med Blomster;
 Med Silketæpper af en stion Baldyring
 Behænge vi Palladserne; da quiddre
 I Keiserhallen, i et Træ af Guld,
 De kunstige Sølvfugle, som i Skoven
 Smaa Nattergale; — men to gyldne Løver —
 (Lad, kiære Venner, det Jer ei forstrække!)
 Med Dine som Rubiner og Smaragd,
 Vil brøle græsseligt ved Eders Komme.

(Væringerne smile og see paa hinanden.)

Dog — vender Blikket til alvorlig Daad!
 Her lærer I den sande Krigens Kunst;
 Thi ei blot en barbarisk Tapperhed
 Kan hjælpe stort mod Katapult, Ballist,
 Stormbuk, og fremfor alt — den græske Id,
 Som gyseligt igiennem Luften blusser,

Dg strax fortærer, hvad den hester ved. —
 Alt hvad vi fordre for saamegen Godhed,
 For Landsoptugtelsen, for Guld hin røde,
 Som I kan bringe med til Fædrelandet,
 Er Lydighed mod Eders Foresatte,
 Trostfab mod Keiseren, og, fremfor alt,
 Betvingelsen af dette stolte Væsen,
 Hvormed Barbaren i sin Raahed stiller
 Sig fra en Romer. — Romere, (Forstaaer!)
 Os kalde vi, skøndt Græker, da vor Keiser
 Og Keiserdømmet stammer ned fra Rom.
 Og dermed Gud befalet! Jeg har talet.

(Træder tilside.)

Harald (smilende).

Jeg maa dog ogsaa sige vel et Ord,
 Som Væringernes Drot i Miklagard.

(Kraftig og ligefrem.)

Velkommen, tappre Svende, fra vort Land!
 Jeg veed, det falder ei Nordboen let
 At rive sig fra Hjemmet; hvor i Danmark
 Det sølvblaa Hay, den grønne Bøgeskov,
 I Norge ranken Gran paa steile Kyst
 Sam holde fast. Thi hvor i Syden finder
 Man Søen mere blaa, meer grøn en Mark,
 Meer malerist et Fjeld med hviden Fos?
 Hvor findes Aand og Hierte mere vaft,
 End der, hvor Odin bragte Aserne,
 Fra brunlige forbrændte Læterheder?
 Dog Manddomsmødet, Lyst at hærde sig,
 Behersker Helten, han vil kiende Verden;
 Og da i Nordens Krog ei Verden kommer
 Til os, saa maae vi komme ned til den.
 Lidt gjorde vore Formænd slikt Besøg,
 Og kom ei nær som saa bestedne Gæster.
 Da Gæssene paa Capitol forsvared
 Den sidste Romerære, lagde Brennus

Dit Sværd i Bægten; Langobarden siden
 Har gjort et langt Besøg, bortjaget Bårten,
 Og blev fra Gæst selv Bært. Saa Gotherne,
 Og mangt et Folkeslag i Slægt med os.
 Ei Væringerne komme saa til Grikland!
 En Eed, som høit ved hellig Olaf vi
 Paa Biblen svore, strengt forpligter os
 Til Villighed og Trofskab. Ei vi drage
 Til Vosporos som Fiender, men som Venner.
 Vor Breide stærk forsvare Keiseren,
 Mod Overfald af Hedninger — og Landsmænd!
 Thi lader Eder ei forblinde, Venner!
 Af disse falkede bemalte Grave,
 Hvorunder, efter Skriftens Ord, Uhumskhed
 Og halvforfulgte Knokler stule sig.
 I staaer ei under nogen Mand i Landet,
 Kun under Den, som selv I vælge til
 Jer Formand, — og det er for Tiden jeg!

(Georgios gaaer fortørnet bort.)

Harald

(seer smilende efter ham og vedbliver rolig).

I ere Keiserens fornemste Vagt,
 Hans Livvagt. Naar han deer engang, belønnes
 Jer Trofskab med Polota=Svarf! vil sige:
 I gaaer omkring i Keiserborgens Haller
 Og stifter al hans Efterladenskab
 I lige Arv. — I føre tvende Faner,

(Han giver et Bink; nogle prægtigklædte Væringere komme med Fanerne.)

Mariafanen — og Korsfanen. Brødre!
 Betragter disse gamle Bannere
 Med Grefrygt! De slagred ofte, hvor
 Det gif alvorligt til, og gjorde Norrig
 Og Danmark Gre.

(Der blæses en høitidelig Melodie; alle Væringere blotte deres Hoveder, knæle for Fanerne og gjøre en stille Bøn.)

Saa har I nu da hilset disse Mærker,
 Hvorom vor Skjtspatron, den hellige Olaf,

Uhyrlig svæver. Undertiden rider
 Han synlig for os, paa sin hvide Hest,
 Naar Faren vorer og naar Modet synker.
 Og nu Guds Fred! Fordeler Eder rundt
 I Staden, efter Eders Herrestiold,
 Og blander Eder med de ældre Brødre.
 Afserer Eder disse lodne Skind,
 Der er for varme her; isører Eder
 De lysblaae Kiortler og de blanke Hjelme,
 Hvoraf der findes nok i Vaakenhuset.
 I Gildeshuset møde Høvdinger;
 Der samles vi til Vaabenthing; der see
 I Eders Gildesfrøa, samt Eders Lade,
 Som giemmer vore Privilegier.
 Der findes Borde, Bænke, Kyskrone,
 Samt Skjtspatronens Billed. Der vi træffes
 Det snart igien. Nu trænger jeg til Hvile
 En liden Stund; og det gjør I, som jeg.

(Han hilser dem og gaaer.)

Bæringerne (sunge).
 Falske Diser
 Ei Daner daare;
 Mattens Nørner ei
 Normænd blinde.
 Christne for Korset
 Knæle vi Iydigt.
 Olafs Dre
 Hv Du os Modet!

(De gaae.)

Haralds Sal.

En Leibant i Baggrunden. En ung Bæring, i Vaabenbragt, gaaer som Vagt
 frem og tilbage, med Dren paa Stulderen og med en liden Harpe hæn-
 gende ved Siden.

Harald kommer.

Est Du min Vagt i Aften?

Bæringen.

Ja, Herr Konge!

Harald.

Du est heel ung endnu.

Bæringen.

Kun sytten Aar.

Harald.

Dg alt i Miklagard?

Bæringen.

Kong Harald var

Paa Stiklestad, da han var femten.

Harald.

Vel svart!

Mig tykkes, jeg har her ei seet Dig før.

Bæringen.

Jeg kom med disse sidste Bæringer.

Harald.

Dg flædt alt i den lysblaa Vaabenfiortel?

Bæringen.

Jeg længtes efter Vagt hos Dig.

Harald.

Men est

Du selv ei træt?

Bæringen.

Nei, jeg sov Middagsføvn

Paa Skibet, Herre!

Harald.

Dg hvor est Du fra?

Bæringen.

Fra Rusland, Herre!

Harald.

Ik, saa kommer Du

Jo fra min Elifss mosgroete Grav!

Væringen.

Nei, Konge! Graven har jeg ikke seet.

Harald.

En liden Harpe hænger ved din Skulder.
Du est vel Skiald?

Væringen.

Min Drot, jeg fuster lidt
Paa dette Haandværk.

Harald

(lægger sig paa Loibanken).

Syng mig kun en Vise!

Væringen.

Hvorved Du falde kan i Søvn? Det vil
Ei vorde vanskeligt.

Harald (sagte).

Den spæde Stemme
Mig tykkes, — kiender jeg.

Væringen

(sætter sig og synger ved Harpen).

Vil Du vel høre denne Dragt,
Som Thora Hiortur eied?
At vælge den til Høitidspragt
Hun i sin Ungdom pleied.
Om disse Somme tidt hun foer
Med sine hvide Hænder.
Nu hviler hun i forten Jord —
En anden Elskov brænder:

Harald

(reiser sig forfærdet halvoverende).

O, alle Helgene! Hvad hører jeg?

Væringen (synger).

Jeg tør ei bære dette Skrud,
Det vil mig ikke smykke.
End lever hun, din unge Brud,
Du raader hendes Lykke.

Hun har paa Dig det første Krav;
Men kan Du Dig beklage —
Send atter hende til sin Grav!
Hun kommer ei tilbage.

Harald (springer op).

Min Elisif! Du lever! — Hellig Olaf! —
Kom i min Arm og overtyd mig! Est
Du intet Gienfærd?

Elisif.

Strækker jeg Dig, Harald,
Som Gienfærd? — o, saa kan Du med et Ord
Bortmane mig.

Harald (omfavner hende).

Du lever? Rikere Pige

Elisif.

Min elskte Harald! Er din Elisif
Dig da i Sandhed kjær?

Harald.

Hvor kan Du tvivle?

Elisif.

O, jeg har hørt saa mange søle Rygter.

Harald.

Man bør ei Rygter troe, de tidt bedrage.
Et almeent Rygte har udbredt sig om
Din Død, min Fæstemø!

Elisif.

Det hørte jeg

I Garderike; neppe var det hørt,
Før jeg beslutted selv at overtyde
Dig om mit Liv.

Harald.

Og Du forklædte Dig
Som Ungerhvend, og drog den lange Vej,
Og deelte Reifens Farer og Besvær —

Elisif.

Hvor gierne! For at see min Harald atter.

Harald

(trykker hendes Haand).

Du kom til rette Tid, min vakke Giente!
 Jeg reiser bort i Overmorgen; var
 Du kommen senere — Gud være lovet!
 Nu følges fluk vi ad til Garderike —
 Der skal vort Bryllup staae. — Din gamle Fader
 Dog lever vel? — Ha, Du est bleven større, —
 Og sagerere.

Elisif.

Min Harald, tykkes Dig?

Mig synes og, Du har forandret Dig.

Harald.

I Krigen hærdes man. Maaſkee jeg alt
 Har tabt endeel af Ungersvendens Væsen;
 Desbedre passer jeg til Ægtemand. —
 Fra Garderike følges vi til Norge,
 Der gjør jeg Elisif til Landets Dronning.

Elisif.

O, hvilken Glæde paa det lange Savn!
 Nu er al Sorg og al Bekymring endt.
 Jeg vidste nok, min Harald var mig tro.

Harald.

Ja, — Troſkab ſtander i vort hellige Banner.
 Nu, ſølvgraa Gubbe! nu forſtaaer jeg Dig.

Elisif.

Hvad mener Du?

Harald.

En ærlig Eremit

Gav mig et Vink, for noget ſiden, ſom
 Jeg miſforſtod, og det fortryder mig.

Elisif.

Min Harald er dog ikke rigtig glad.

Du skjuler mig en Sorg. Est Du bedrovet,
Fordi jeg kommer?

Harald.

Nei, ved alle Helgne,
Jeg takker Gud. Og var Du ikke kommen,
Og havde jeg for silde, fiære Mø! .
Din falske Død opdaget — aldrig var
Jeg vorden Helt og Norges Kæmpe meer.
Men viid, mit Barn! her gaae vi mod en Alfgrund,
Let brister Skorpen under os. — Du skal
Saae det at vide. Gaf i næste Rum!
Jeg først maa give Bud til mine Svende.
Forsigtigheden er en Alf, som her
Tilbeels selv glæve Kæmper smigre maa,
For at faae Bugt med Dndstabs lede Trolb.

Elisif.

Alf, kom da snart!

Harald.

Ja, ja! Ret snart, ret snart!

(Elisif gaaer.)

Ragnvald, en gammel Kæmpe, kommer.

Nu, Konge! har min unge Bæring stunget
Dig godt i Søvn?

Harald.

Du est deelagtig, altsaa,

I Hemligheden?

Ragnvald.

Jeg har hende fulgt
Den hele lange Vej, tillands, tilføes,
Og værnet om din spæde Kæmpes Fred.

Harald.

Saa gjør Du til din Skyldner mig for Livstid.
Følg hende nu i Hallen gamle Ragnvald!

(Ragnvald gaaer.)

Harald

(Kaster sig paa Loibanken, skjuler sit Ansigt i sine Hænder og tler længe stille. Derpaa springer han op og gaaer tankefuld frem i Hallen).

Da Herkules paa Marken stod,
 Hvor tvende Veie sammenstødte,
 Da fristed intet Heltens Mod;
 Thi Bellyst ham og Dyden mødte.
 Hvad hørte der Betænkning til?
 Sin Kraft han kunde Pligten vie.
 Men jeg — en Bold for Lykkens Spil! —
 Min Elisf — og min Marie!

Min Elisf i forten Grav
 Ei meer, i fagreft Ungdom, sover;
 Hun seiled over forten Hav,
 Hun bragtes paa de forte Bover.
 Jeg troede hende længe død;
 Og — kan jeg Sandhed det fortie?
 Jeg glædte mig, da Lykken hød
 Til Bederlag — en fød Marie.

Mod hende, min Elisabeth!
 Est Du, skøndt yndig i din Sommer,
 En lille blaa Migeisforgiet,
 Mod Dronningen for alle Blommer.
 Ufskyldigt end dit Hierte flaaer,
 Som da din Moder gav Dig Die;
 Men Himlen aaben for mig staaer,
 Naar jeg dit Die seer, Marie!

Som Ruslands Kuld, med Gran og Is,
 Med smukke Nordlys og med Stierner,
 Mod græske Blomsterparadis,
 Hvor end Natur om Skønhed værner;
 Som liden Kirke, slet og ret,
 Mod Græklunds himmelske Sophie,
 Forholder sig Elisabeth
 Til Dig, min elskede Marie!

Dg dog — jeg flygter af din Arm!
Mit første Løfte mig forbinder.
Nei, Gليف! Ei Sorg og Harm
Skal blege dine røde Kinder.
Du har et helligt Krav paa mig?
Velan! saa skal os Bræsten vie.
Jeg følger — og jeg ægter Dig —
Men aldrig glemmer jeg Marie!

(Gaacr.)

Credie Handling.

Keiserhallen.

Georgios (alene).

Hvor underligt dog tidt Bedrifterne
 Gientage sig i denne Verden atter!
 Er dette Keiserpar et Billed ei
 Af gamle Svagbed, da Justinian
 Indbildst paa Thronen vaklede? Kan jeg
 Ei sammenlignes med en Belisar,
 En mistkiendt Verdenshelt? Og kappes ei,
 Som hin Eunuch, hin Usling Marses, Harald
 Med en Georgios om Gren? — Men
 Konstantinopel skal som Mailand ei
 Nedtrampes af Barbarer. Belisar!
 I een Ting ligne vi hinanden ei:
 Du var en altfor god trosthyldig Glæk!
 Jeg veed at sætte Vaaben imod Vaaben,
 Og List skal fælde List. — Det er en skion
 Indretning, hist og her i Salene,
 Med disse hule Spiler. Keiserparret
 Ei blot, men jeg og Protovestiarer
 Har ogsaa Nøglen. — Ha, fordømte Biørn! —
 Vel Harald, Du har slængt i Laster mig
 Mit Gressbanner, traadt det under Fødder;
 Ei nok med Laurbærkrandsen, — Myrtens Krands,
 Min Fæstemø vil Du berøve mig,
 Vil flygte med Maria? Men mit Skiftavl
 Staaer stillet viseligt; og kun to Træk —
 Saa vaander Du Dig mat i Smertens Favn.

Jeg hører Keiserinden. Falske Zoe,
 Forblindede! Du Alt erfare skal,
 Men drille vil jeg Dig dog langsomt først.
 Jeg veed, hun lider mig i Grunden ei,
 Kun fælleds Nød og Hævn forbinder os.

Zoe kommer.

Hvad vil Du mig igien, Georgios?
 Du kieder mig med tidtgientagne Klager.
 Har jeg Dig bedet ei, fordrive Tiden
 Hos din Maria?

Georgios.

Tilgiv, Keiserinde!

Jeg kommer for at strifte redeligt:
 At jeg har miskiendt Harald Haarderaade.

Zoe.

Det er mig fiært, Du kom engang til Sandheds
 Erkiendelse. Kun undrer det mig, Ven!
 At Keiserstadens Gader og dens Borg
 Har viist Dig, hvad Du kunde bedre seet
 I Dalen og paa Sletten.

Georgios.

Keiserinde!

Du kaldte mig en Maane! Maanen, veed Du,
 Seer Solen kun om Natten, og hvor Maanen
 Skal skinne, maa der være mørkt.

Zoe.

Saa har

Din Maane nu tilsidst dog spejdet ind —

Georgios.

I Haralds Eensomhed.

Zoe.

En herlig Elsker!

Hvi lod Du den igiennem Vindvesranken
 Ei skinne heller i Marias Buur?

Georgios.

Om Natten skinner Maanen allevegne,

I Amors Myrthelund paa Roserne,
Paa skumle Kettersted ved øden Kyst.

Soe.

Hy, hvilke fæle Billeder! Jeg hader
En Phantast, der jager efter Rædsler.

Georgios.

Dg en Forstand, der kan opdage Sandhed?

Soe.

Hvad har din kraftige Forstand opdaget?

Georgios (smilende).

At jeg har miskiendt Harald.

Soe (bestig).

Frygt min Brede!

Ifald Du turrer mig.

Georgios (iistolt).

Jeg troede, han

Var herstefyg, ærgierrig, stolt, — men aaben

Dg ærlig. Høie Keiserinde, jeg

Har gjort ham Uret; — Harald er en Ridning!

Soe.

Nu svæver Døden over Dig!

Georgios.

Dg over

Dig med, ifald taalmodig Du ei hører

Din Redningsmand.

Soe (med stolt Foragt).

Du redde mig?

Georgios (bestandig rolig).

Fra Harald,

Som vil forraade Dig til Keiseren.

Soe (uroilig).

Forraade mig? Dg hvad vil han forraade?

Georgios.

Et ubetænksomt Indfald, der vist aldrig

Rom Dig fra Hiertet; der var strax fortrudt,

Som det fra Læben foer, og aldrig meent.

Jeg kiender Zoe! — Men i Lidenfhaben
 Forløber man sig let. Din Whantast,
 Indtaget, efterjog Kong Haralds — Rædsler,
 Dg en barbariff Bildffab rørte Dig.
 At han ei skionte paa din høie Raade,
 At han misbruger din Fortrolighed,
 Det er i Haralds Land og Væfen.

Zoe (angst).

Tal,

Georgios! For Himlens Skyld, min Ven!
 Gier ingen Dmsvøb!

Georgios.

Viſſe Ting, Fyrftinde!

Udtaler man anftændigt kun med Dmsvøb;
 Thi om jeg ſagde Dig nu plump og kort:
 „Du vil affætte Keiferen og hæve
 Paa Thronen Harald, ſom Du elſter høit;
 Men Harald, ſom foragter Dig, med ſamt
 Din Kiærlighed, vil flygte med min Brud
 Maria, ſom han elſter, og forraade
 Dig, den Forſmaaete, til din Egteherre“ —
 Hvorledes Klang vel Det for ſine Øren?

Zoe.

O, alle Helgene!

(Hun er nær ved at ſynke i Uſmagt, han griber hende i ſine Arme.)

Georgios.

Tal Dig, Fyrftinde,

Dg hør mig!

(Halvsagte.)

Ha, det er en deilig Qvinde,
 Jeg trykker i min Arm. Fordømte Bildmand!
 Som vover at forſmaae en ſaadan Berle.

Zoe

(fatter ſig, reifer ſig med Kraft og ſiger):

Har han forſmaaet, vil han forraade mig?
 Saa maa han miſte Livet.

Georgios.

Vel, det lad ham!

Men hvordan, høie Keiserinde! agter
Du at indlede Hævnen?

Soe.

Ingen Omsvøb!

Han er en lumst Forræder, han maa falde.

Georgios.

Retgodt! Men kan Du fælde ham? Du har
Ei Magten over Liv og Død, Fyrstinde!

Det har Despoten kun, Sebastokrator.

Og dræbe ham ved Snigmord? — Fy, det kan
Hver Trælleqvinde gjøre ved sin Boler;

Det er ei Havn for Soe.

Soe,

Raad mig da!

Vis mig den Urte ved Vethes skumle Bred,
Som giemmer Giften smertelig og sikker.

Georgios.

Harald maa falde som en Landsforræder;
Det er han! Som en Majestætsforbryder;
Og Keiseren maa selv affige Dommen.

Soe.

Du Rasende! Troer Du vel, Keiseren
Vil dræbe Den, som redder Livet ham?

Georgios.

Jeg bringer med to velbetalte Vidner,
Som begge hørte: Harald vilde myrde
Romanos, for at sætte sig paa Thronen.

Soe.

Fortræffligt!

Georgios.

Triumphheer for tidligt ei!

Soe.

Jeg kiender min Romanos Argvros;
Saa ræd er Ingen for sin Død, som han;

Dg hører han af tvende Vidners Mund
Et Anslag mod sit Liv, saa er det nok,
Saa føres Harald lænkebunden strax
Til Dødens Laarn.

Georgios.

Ja, hvis man faaer ham fat.

Men hvor er Harald nu? Midt i sin Hær,
Som ligger vidt fordeelt i Hovedstaden.
Hvor vil man hente ham? I Gildehuset,
Hos Børinger? Det turde holde haardt.

Boe.

Han loffes maa herhen.

Georgios.

Det er alt skeet.

Tilgiv min Driftighed, Fyrstinde! Kun
Jeg handled til dit Bedste. Jeg har ladet,
I dit Navn, Harald bede, komme strax
Endnu i Aften her paa Borgen.

Boe.

Herligt!

Georgios.

Du jubler alt?

Boe.

Her skal han gribes, bindes,
Dg føres til sit Rettersted.

Georgios.

Let sagt!

Dg heller ei det just er vanskeligt,
At hugge Hov'det meer af ham, at støde
Sin Dolk i Brystet ham, end mangan Anden.
Men, Keiserinde, tænk paa Følgerne!
Thi høre Børingerne: deres Drot
Er fængslet her og givet hen til Døden, —
Da gjør man Oprør, brænder Byer af,
Dg dræber os tilsammen, alle Græker,
Med Dyrerne, som Slagteqvæg.

Joe.

Du viser
 Mig lutter Spindevæv, som mindste Vindpust
 Kan sønderrive.

Georgios (smitende).

Mener Du, Fyrstinde!

Nei, skønne Joe! Jeg har Strikken snoet
 Af Hadets og af Havnens seige Bast;
 Den passer vel til Haralds Hals, og Dævlen
 Skal selv ei løse denne stramme Knude.

Joe.

Saa ængst mig ei, og før ei meer min Frygt
 Igiennem alle Tvivlens Labyrinth.
 Vis mig en Udsigt til hans Rettersted!
 Kun der er Maalet for min No.

Georgios.

Ei, ei!

Saa var det ikke dog saa ganske galt,
 At Maanen skinte hen paa Retterstedet?
 Nu, seer Du — det er ingen ringe Fordeel,
 Hvad flau Moral end sladdrer derimod,
 At Politiken, der ophøiet hæver
 Sig over Huslighedens Borgerbyd,
 Betiener sig iblandt af — falske Vidner; —
 En hæslig Titel for en nyttig Ting;
 Thi de er bedre stundom end de sande.

Joe.

Hvad vil Du sige dermed? Du har skaffet —

Georgios.

End tvende Vidner.

Joe.

Du er vel bekiendt

Med Byens Udflugt.

Georgios.

Ik, for den Sags Skyld
 Behøver man just ei at søge langt;

Fra Guldrifflinien til Liggersturet,
 I alle Stænder findes slige Folk,
 Til høist forstieilig Priis; og mine fik jeg
 For Røveriøb. To stakkels Fiskere,
 Hvem Bosphoros, stiondt den (som Hellespont
 Alt hos Homer) kan kaldes fisserig,
 Ei altid dog forsyner efter Nødtørst; —
 Hvad synde de vel, ved at gaae i Hallen,
 Til Børinger, og siige dem: „Kong Harald
 Er plumpet ud i Vandet, da han vilde
 Besøge Skibet?“ Det er vores Held,
 At den Forvovne gaaer saa tidt alene
 Paa Gaden, uden Følge. Dgfaa haaber
 Jeg vist, han kommer ene her i Aften;
 Hvis ei, maae vi opsætte Hævnen til
 Imorgen.

Soe.

Altfaa — naar han er her?

Georgios.

Dg

Naar Keiseren har fældet Dommen først,
 Saa lade vi ham gribe, kneble, lægge
 Med i et Skrin og føre flur til Laarnet.
 En Græker, der har nogen Lighed med ham,
 Jeg udfledt har omtrent som han; han gaaer
 Med langt nedfaldne Haar, med Haralds Hielm
 Og Haralds Raabe, Børingernes Vagt
 Forbi; saa seer Enhver at deres Drot
 Er gaaet hjem herfra. Han pleier stelden
 At tale til dem, naar han gaaer forbi;
 Og uspurgt taler Ingen til ham først.
 Saa sender jeg til Havnen Haralds Skygge,
 Hvor den forsvinder, nær ved Strandens Bolværk.
 Paa Vandet flyder Heltens brune Raabe;
 Saa er der ingen Tvivl om, han er druknet.
 Vi har erobret ham fra denne Verden!

Han er vor Træl, vor lænkebundne Fange;
 Og vi kan, uden Fare, sende ham
 Ned i den anden Verden, naar vi lyst.

Joe.

Du er en vakker Dævel! Men hvad staaer
 Mig inde for, Du som saa godt kan lyste,
 At ikke her Du kun bebrager — mig?

Georgios.

Saa staf Dig Visshed! Vi, og lad din Normand
 Forraade Dig til Keiseren; saa faaer Du
 Beviis i Hænde. Spilen der er huul,
 Der kan i Skiul Du høre hvad Du ønsker.
 Men vil Du meer Beviis? Her er et Vers,
 Som han har tabt paa Trappen; ikke just
 Til mig, men til min hulde Fæstemø.
 Tilgiv, jeg bringer Dig det, ikke hende.
 Det er paa Græst, men strevet dog med Runer.
 Læs det! Du kiender Haralds Kragetæer.

Joe (læser).

„Trofast Harald tænker
 Tidt paa sin Maria.
 Selved skal ei Helten
 Fra sin Himmel stille.“

(Hun stuler sit Ansigt i sin Haand, gaaer forbitret og beklemmt hen til Vinues-
 aabningen, for at faae Luft igien, og stirrer paa Maanen.)

(Med tvungen Kulde.)

Du stinner saa fornøiet, Artemis?
 Du kolde Jomfru! smiler Du saa rolig,
 Med blege Diadem om hviden Bænde?
 Og dog er Skiæbnens Rædsel i dit Blik.
 Jeg kiender Dig vel ved dit ældste Navn:

(Med vilb Lidenskab, der ikke længer lader sig tvinge.)

Titanens Datter, Hekate! Dig er det,
 Hvis hemmelige Trolddom strækker sig,
 Saa langt som Natten med sin forte Vinge.
 Ja — Du est min Gudinde! Thi nu vender

Mit Die sig fra Gud og Helgene,
 Fra Stiernehimmelen, og finder blot
 I Mørkets Afgrund sin Forræfelse. —
 Bestal mig Utreus og Thvestes Aander!
 Hvem Overtroens Dumbhed kalder Diæble.
 Udslukker i min Barm hver Gnist af Medhønf!
 Forvandler mig til Furie! Døpfylder
 Mit Blod med Ild! — Endnu — jeg føler det
 End flyder der af Aphrodites Mælk
 Formeget her i disse Aarer. Taaren
 Vanhelliger mit Blik, den svage Dvinde
 Begræder feig sin Spot. Men, Cypria!
 Nu gjorde Svaghed Dig det sidste Offer.

(Til Georgios.)

Du faaer din Havn! Jeg gaaer til Keiseren.
 Her holder Du med Taler Harald op,
 Til jeg udvirket har hans Dødsdom. Da,
 Naar det er steet, skal Sølvkloffen ringe,
 Som hænger Hallen nær, i Galleriet.
 Lad ham saa gribe, som Du har besluttet.

(Seer paa Pergamentet.)

Den lille Pergamentstump er et Pas,
 Som neppe Charon seer, før med sin Stang
 Han skyder den beegsorte Baad fra Land,
 Og stænkter ham fri Overfart paa Reth.

(Gaaer.)

Georgios.

Hvor hedenst! Stikker det sig for en Christen?
 Du vil ei tale med ham? Og mig synes
 Det er den bedste Spøg. Lidt har jeg moret
 Mig over Ratten, naar saa venlig først
 Den legebe med Musen, før den beed.
 Dog — hun er Dvinde! Kiærligheden er
 Ei ganske dunstet bort, og Isen kunde
 Let smelte, hvis den kom i Haralds Solstin.
 Maaskee hun lurker der i Billen først,

Dg spilder Tiden mig. Men ligemeget!
 Alt mine Bidner er hos Keiseren.
 Hun finde vil det halve Arbeid giort,
 Dg hun behøver blot at frone Værket. —
 Jeg maa indrette Talen saa, at Harald
 Staaer i sin hele, stolte Nøgenhed.
 Dg det vil ikke falde vanffeligt.
 Den Uforstammede foragter mig,
 Os alle her, og han forstaaer kun slet,
 At sætte Kurven paa sin Bjørnemund.

Harald kommer.

Er Keiserinden ikke her? Hun har
 Indbudet mig i Dvelden.

Georgios.

Afslyth!

Hun kommer strax.

Harald.

Vel, gunstige Herr Over-
 Mesterark! Saa vil jeg vente hende
 Derude ved min Vagt.

Georgios.

Ei! Sømmet det sig

En Afslyth, som har Befaling over
 Varangerhæren, at staae Skildvagt ude
 Paa Gangen mellem Dørene?

Harald.

Det trækker

Derude, mener Du? Jeg kan forkiøles?
 Jeg takker Dig, fordi saa om forsigtig
 Du sørger for min Sundhed.

Georgios.

Sundhed er

Et kosteligt Akenodie. Jeg veed,
 Du vælger gierne, hvor Du kan, et Sted
 At være paa, hvor der er tørt og sundt.

Harald.

Dg derfor skal jeg blive her hos Dig?
Saa mener Du, der er bestandig sundt,
Hvor der er tørt?

Georgios.

I Normænd ere saa
Barnagtige, forsængelige, som
Vi Græker selv. Nu est Du vred, fordi
Man kalder mig Over-Vteriark,
Dg Dig kun Akolyth! Nu est Du stødt,
Fordi jeg nævner ei din nye Titel,
Din Panhypersebastos. Men det maa
Først Keiseren, og offentligt erklære;
Før er det ei authentisk.

Harald.

Gierne skænker

Jeg Dig Kredit paa Titelen saa længe.

Georgios.

Min høie Keiserinde ønsker, Harald!
Vi skal forsones; — hun befaler det,
Dg jeg adlyder hende. Jeg gjør gierne
Det første Skridt, ifald Du gjør det andet.

Harald.

Hvor vil Du, vi skal stride hen? Til Holmgang,
Til Tvekamp? Dertil gjør jeg ogsaa gierne
Det første Skridt.

Georgios.

Det kalder Du Forsoning?

Det maa jeg sige! Tvekamp er Forsoning
Da i Barangersproget.

Harald.

Gives der

En bedre? Da faaer Brede Luft, man hugger
Forbittrelsen af Sindet. Garmen koges,
Dg ligger ikke suur og giærer raa
Dig under Hjertekulen, indtil Du

Tilfaldt faaer Dvalmer og Beklemmelser.
 Man bliver aldrig bedre Venner, tro mig,
 Kteriarf! end efter dygtig Lvekamp.
 Det renser Luften, som en Sommertorden,
 Og let man aander siden i det Riple.

Georgios.

Men Keiserinden har befalet os —

Harald.

Jeg lyder intet Dvindebud.

Georgios.

Du kommer

Dog her paa hendes Bud.

Harald.

Paa hendes Bøn!

Men først jeg tale vil med Keiseren.

Georgios (Rytter til Solten).

Med Keiseren? Han tidlig gaaer tilfængs;
 I Aften kan Du ikke tale med ham.

Harald.

Det maa jeg, om jeg skulde mane ham
 Af Gravens Muld.

Georgios.

Ei, ei! Er det saa vigtigt?

Harald.

Seel vigtigt. Hold mig op ei meer!

Georgios.

Det maa jeg

En liden Stund; Du maa dog meldes først,

Og Protovestiareren er ei kommen.

(Man hører en sagte Raslen i den hule Sælle, som af Een, der gaaer bort.
 Georgios Rytter smilende derhen; Harald mærker Intet.)

Harald.

De dræbe ham tilfaldt, den gamle Mand,
 Med lutter taabelig Ceremoni.

Georgios (sagte).

Det trætter Bjørnen, at gaae længe reist
Paa Bagbeen, han vil ned paa alle Fire.

(Sott.)

Da dog vi altsaa nu har Tid at vente,
Saa siig oprigtig — hvi Du hader mig?

Harald.

Siig — uoprigtig — hvi Du hader mig?

Georgios.

Mig mangler dog ei Tapperhed.

Harald.

O, nei!

Men det er kommen vidt, naar Græfveren
Skal selv sig bryste med sin Tapperhed,
Som noget Overordentligt. Blandt os
Er Feighed Skiæmsel, Tapperhed saa vis
At træffe hos en Mand, som Arm og Haand.

Georgios.

Mig fattes ikke Klogskab.

Harald.

Ræven er

Et listigt Dyr, skøndt den besidder ei
Et Menneskes Forstand.

Georgios.

Fornærmer Du

Saa dybt mig, Harald, at Du nægter mig
Et Menneskes Forstand?

Harald.

Vær Menneske!

Hvis Du bevise vil, Du har Forstand.

Georgios.

Og hvad Umenneskeligt har jeg øvet?

Harald.

Er jeg en Munk, at jeg skal strifte Dig?

Georgios.

Siig mig oprigtig alle mine Feil!

Jeg sværger ved St. Helenas Mirakler,
Jeg vil forbedre mig, ifald det lykkes
Dig klarligt først at overtøde mig.

Harald.

Nu vel, saa vil jeg ærligt sige Dig:
Først est Du grusom mod en falden Fiende,
Og det er ingen hold og christen Helt.
Lidt har Du ærgret mig, naar efter Seiren
Du altfor vildt lod dine Bødler hærge.

Georgios.

Det er et let at tvinge Trodsjet, efter
Et Slag, til Lydighed.

Harald.

Saa est Du gierdig.

Georgios.

Det samme siger man om Dig, Kong Harald!

Harald.

Jeg lider Guld, Guld er et vakkert Malm,
Og det er Nøglen til al Verdens Kræfter;
Men alt med Maade.

Georgios.

Nu, hvad er jeg meer?

Harald.

Misundelig.

Georgios.

Urgierrigheden driver
Stundom en ædel Siæl.

Harald.

Saa tilfredsstil

Den med Bedrift; men bliv et syg og bleg,
Naar mere Vældige fordunkle Dig!

Georgios

(med indædt Forbittrelse).

Hvad er jeg mere?

Harald.

Lunsk og falsk, Georgios!

Troer Du, jeg veed ei, at Du sværter mig
 For Keiser og for Keiserinde, skøndt
 Du nu vil lade sindig og besteden?

Georgios.

Hvad er jeg meer?

Harald.

Uædelmodig, Græker!

Du twinge vil et stakkels Pigebarn,
 Som aldrig elsker Dig, til Kiærlighed.

Georgios.

Maaskee hun elsker Dig?

Harald.

Hun elsker Dyden,

Og hendes Tro vil skænke hende Trøst.

(Klokken ringer.)

Georgios.

Nu takker jeg Dig for mit Skriftemaal!
 Nu ringer Klokken — og din Time falder.
 Nu kan Du gaae til Keiser, Keiserinde,
 Som selv Dig lyfter. Jeg er Dig forbunden
 For din Oprigtighed.

Harald.

Den ønskte Du.

Det er det sidste Ord, jeg taler med Dig.
 Det skulde glæde mig, var Du istand
 Til at forbedre Dig. Som Christen bør
 Jeg troe det; skøndt jeg veed, det holder haardt,
 Alt smedde Malmet om, naar det er foldt.

(Gaaer.)

Georgios.

Spring nu fra Fjeldets Tinde, raske Steenbuk!
 Ned i din Afgrund og bræk Benene.
 Paa Klippen er der ingen Udvei meer,
 Hvor Jægeren, med sine rappe Hunde,
 Forsølger Dig. — Det er en evig Trøst
 For os Koldsjindige, Foragtede,

Vi dog, som Badder, altid komme sikkert
 Til Maalet, mens de opblæstdumme Harer
 Forsøve sig. — At aldrig dog de Daarer
 Kan lære den Historie, der er
 Meer gammel end Methusalem; der alt
 Tilbrog i Himlen sig med Lucifer;
 Den korte Lære: Hovmod gaaer for Fald!

(Lytter.)

Nu gribe de ham. Man har knevlet ham!
 Han kan et raabe, men han vrider sig
 I Heltemodets sidste Krampetræk.
 Jeg gider ikke være selv tilstede
 Derinde, ved det Optrin; det er under
 Asteriarkens Værdighed. — Nu, Harald!
 Det er denandengang, at man begraver
 Dig levende! Jeg haaber sidstegang.

(Stirrer paa en Statue.)

Hvad vil Du mig, Du blege Spøgelse?
 Apollons Billed! hvide Marmorstøtte!
 Staaer han og truer ei, som Haralds Mand,
 Med munter Trods, med smilende Foragt?
 Og Stolthed svæver over Pandens Bryn.
 Hovmoder Du Dig end i Døden, Harald?
 Brudt er din Bue, som Apollons der!
 Snart est Du kold og bleg, som denne Steen,
 Og da først aander mig mit Hierte let.

(Gaaer.)

Marias Bærelse.

Maria

(alene; hun staaer op fra et lille Skriverbord, og læser af et Stykke Pergament,
 hvorpaa hun har skrevet).

Utsaa skal jeg da nu forlade det blomstrende Grækland,
 Følge den nordiske Helt fiæk til sin stormende Kyst?

Balmen jeg siger et evigt Farvel og den dunkle Cypressse,
 Laurbærbladet i Dug glindser med Taaren: Farvel.
 Hvalvede Gal, med Støtter fra Phidias Tid, fra Perikles
 Old! Praxiteles Kunst qvæger ei længer mit Blik.
 Heller ei, Theokrit, din sødlylliste Fløite
 Fra Weinrankernes Ly lokker til Bækken mig meer.
 Giennem utallige Graners Drk gaaer Veien til Trondhjem;
 Der, ved det stummende Hav, stander paa Klippen mit Maal.
 Der skal jeg høre, hvor i Badmel klædt de trodsige Bønder
 Møde paa Thinget med Gny, træffes i Dalen til Strid.
 Ulven sniger sig lumst forbi den eenlige Søter,
 Bjørnen i fulsørt Pels boltres i hvideste Sne.
 Dagen skifter ei lige med Nat, sin rolige Søster,
 Varm af helleniske Sol, kjølt af propontiske Flod;
 Lyset om Sommeren Skyggen betvinger, om Vinteren Mørket,
 Nordblusflammende koldt, dræber den qvægende Dag.
 Ak, men hvad siger det alt, om jeg forlader Olympen?
 Cypria følger mig dog did, jeg ledsager Achil.
 Let er da Savnet mit Hierte, skiondt alle de sydlige Glæder
 Bende mig Ryggen, naar Du følger mig kun, og din Søn,
 Aphrodite, Gudinde! Og Du, Herakles, og Ares!
 Tapperhed, vegen fra Syd, har kun i Norden sit Hiem.
 Ogsaa den hellige Christ, som her vanhelliges, følger;
 Fromt mig til Midaros kalder den sølverne Glad,
 Klokken, som Olaf støbte, den ringer de Christne til Messe;
 Himmelske Fader! dit Ord smelter Barbarernes Bryst.
 Nu da, velan, i den Helliges Navn, jeg kommer, min Harald!
 Paradiset har kun hjemme, hvor Kiærligheden boer.
 Gierne tilbringer jeg Fremtids Liv i Hallen af Vielker,
 Græferinden skal mild sidde ved larmende Fos;
 Lære de nordiske Piger at virke Bøven i Silke,
 Synge dem mangt et Qvad, vise dem Indiens Kunst;
 Mildne sin Haralds frigerste Stæl med venlige Kiærtegn,
 Herlige Fader Homer! atter oplever din Old.

Den gamle Eremit træder ind.

Eremiten.

Mit vakre Barn! tilgiv, at jeg saa huusvant
 Indtræder i dit Kammer og saa silde;
 Jeg kunde dog ei gaae til Hvile, før
 Jeg var forsonet med Dig. Mine Ord,
 Hvormed jeg hød Dig stilles fra Kong Harald
 I Aften, vare strenge. Jeg vil nødig
 Du skulde troe, jeg var en vranten Gubbe,
 Som intet Hierte har i Barmen, for
 En ung og dydig Qvindes Yndighed.
 Jeg selv har Qvinder kiendt, har været ung,
 Har elsket og var elsket. Men, Maria!
 Jeg er din Ven og Haralds Ven; tilgiv!
 Jeg handled her som Ven.

Maria.

Min fromme Fader!

Du, som i Livet alt tilbedes fast
 Af Folket som en Helgen, Du har Magten
 At staae mig; men misbrug ei din Magt!
 Dit gamle Hierte nærer kun sin sidste
 Halvslukte Glød ved Salighedens Flamme;
 Men Gud forlanger ei, at Støvet blot
 Skal elske ham og Himlen; han har sat
 Paa Jorden os og tændt i vore Hierter,
 Ved Siden af en himmelsk Ild, en jordist
 Usthyldig Kiærlighed.

Eremiten.

Du est usthyldig,

Usthyldig er din Kiærlighed, Maria!
 Men — stakkels Mø — Du maa bekæmpe den.

Maria.

Jeg Harald gav min Tro, mit Hiertes Omhed,
 Og ei al Verdens List og Underfund
 Og ingen Fordom af en stummel Lid
 Udfiller os.

Ermiten.

Det skyldes, mener Du,
Din Trostab.

Maria.

Ja, det skylder jeg min Trostab!

Ermiten.

Men hvis nu Trostab kæmped imod Trostab,
Og hvis et ældre Løfte bandt din Veiler?

Maria.

Hvo tør bestylde Haralds Ærlighed?

Ermiten.

Den — arme Bige — stiller ham fra Dig.

Maria.

O, piin ei meer mit angstbespændte Bryst!

Ermiten.

Hvor gierne vilde jeg berede først
En Balsom for det Saar, Dig Skæbnen sender.

Maria.

Dræb mig med Skæbnens Dolk, ifald Du bringer
Mig Døden vis; men lad mig ikke tomme
Det vandle Giftens Bæger draabevis.

Ermiten.

Du veed, at Harald, før han kiendte Dig,
Trolovet var med liben Elisf.

Maria.

Men hende dækker Gravens sorte Nat.

Ermiten.

Nei, Solen skinner end paa hendes Rose.

Maria (forfærdet).

Er hun ei død?

Ermiten.

Et falst, ugrundet Rygte
Har løiet hende skindød. Hun er her,
Hun kom med disse sidste Væringer;
Og — som hans Først-Trolovede, hun følger
Til Norge ham som Viv.

Maria.

Elisabeth

Af Garderike —

Ermiten.

Er i Haralds Borg,

Dg flygter aarle, inden Dagen gryer,
Med Kongen, for at undgaae Synderindens,
Den grumme Joes Efterstræbelse.

Maria

(vriber fortvivlet sine Hænder).

Dg jeg — o Gud — hvor flygter da Maria —
For Harald — Verden — Glæden — og sig selv?

(Hun kaster sig for hans Fodder og omfavner hans Knæ.)

Ermiten

(lofter hende saderligt op).

Ufhyldige Skabning! i din Frelseres Favn.

Maria.

Ja, ja, ærværdige Fader! Klosteret
Skal stille mig, med sine høie Mure,
Fra Glæden og fra Haabet.

(Smertelig.)

Men hvor bygges

En Muur saa høi, at ei Erindringen
Kan overstige den?

Ermiten

(med voi forunderlig Begeistring).

O, lad den stige

Paa sine Englevinger! Dgsaa jeg,
Maria! som en sølverhaaret Gubbe,
Har mangt Besøg af den i Aftenstunden;
Thi ogsaa jeg har i min raske Ungdom
Sagt Verdens Fryd Godnat, da Lykken svigted,
Dg fundet Trøst i Gensomhedens Kirke,
Laud for Naturens Altar, hos min Gud.
Maria! vil Du følge mig i Orken,
Dg være mig en Datter? Vil Du trykke

Mit matte Die til engang, og arve
Min Bibel og min Hytte?

Maria (kysser hans Haand).

Ja — jeg vil!

Eremiten.

Saa kom mit Barn, og følg din gamle Fader!
Dg lad os flye fra denne falske Verden,
Hvor tusind mørke Sørgestyer fordunkle
Den lille Glædestraale, naar den dæmrer.
Hos Gud er Trøst!

Maria

(strækker sine Hænder mod Himlen).

O, kom da, kære Død!

Dg bring mig fra min Harald til min Gud.

Fjerde Handling.

Et Fangetaarn.

Harald

(gaaer i Lænker grublende frem og tilbage, pludselig standser han og siger):

Min Fader Sigurd Svr af Gringerike
 Nedstammer fra Kong Harald Haarfager
 I lige Linie. Kong Haralds Moder
 Var Ragnhild; hendes Fader Sigurd Hiort;
 Hans Moder Aslaug; hendes Fader kaldte
 Man Sigurd Orm i Die; han var Søn
 Af Regnar Lodbrok. — Altsaa stammer jeg
 Da ned fra Dig, ulykkelige Regnar!
 Og deler snart din smertefulde Død.
 Thi Ella kasted Dig i Ormetaarnet;
 Mig styrte disse græffe Nidinger
 I rædsfulde Kielberhvælving, skilt
 Fra hver en Hiælp og fra hver trofast Ven.
 Som Du — som Du, kan jeg nu raabe, Regnar:
 „Ha, vidste Grisene, hvad Galten leed,
 De vilde grynte græsfeligt, og snart
 Forløse ham af Pinen." — Bjørn, din Søn,
 Saa fast omklemte Spydet, da han hørte
 Din Død, at Fingermærket sad i Stagen.
 Hvitserk saa vældigt fatted Skaktavlbrikken,
 At Blodet sprang ham af hans Neglerødder.
 Da Sigurd Orm i Die, som just stræbed
 Sig Neglen med en Kniv, fik Budskab om

Dit Fald, da trykfed, uden Følelse,
 Saa dybt han Kniven giennem Negl og Riød,
 At den stod fast i Benet. — Ivar taug,
 Dg skifted Farve, rød og hvid og blaa,
 Men blev den gyseligste Hævner. — Saadan —
 Jeg veed det vist — I tappre Gutter alle,
 Som fulgte Harald fiækt paa sine Tog,
 I vilde fnyse; — Halvor Snorroson,
 Hvem Intet rører, vilde tie kun
 Dg hævne græsfeligst.

Men hævne kan

Mig intet Menneſte; ſlet ingen veed,
 At jeg er her. — Farvel da, ſtaffels Liv!
 Med dine praleriſte Tiggerpialter,
 Dit ruſtne Glimmer, dine Sæbebobler.
 Glem Kronen, Harald! af hin røden Guld,
 Dg tænk paa Lornekronen!

(Analer og beter.)

Gode Chriſt!

Mig vederqvæg i Døden! Styrk en Helt,
 Som kæmped Dig til Kre. — Jeg beſøgte
 Jorſal, din Stad, hvor Du har lært og lidt;
 Jeg baded mig i Jordan, hvor Du døbtes;
 Dit Tempel reiſer ſig igien paa Zion,
 Dg Harald var den første chriſtne Drot,
 Som Muren hød at reiſes af ſit Gruus.
 — Send mig en Engel, gode Chriſt! til Trøſt.
 Dg vil Du styrke dette Heltehierte,
 Der førſtegang i Livet føler ſig
 Modløs og mat, — ſaa lad din Trøſteengel
 Nu ligne min Maria!

(Staaer op.)

Jeg er træt

Af Dagens Værk, af Nattens Rødselsfærd,
 Dg maa, ſom andet Støv, betale Sønnen
 Min Giæld. — Skee da Guds Villie! Siælen lægger

Sig roligt, i den mørke Farens Stund,
 Til Hvilen under Korset, som et Noer
 Ved Moderbrystet. Han, deroppe, raader
 Vor Skæbne; Manden er udødelig,
 Og hvor kan en Udødelig fortvivle?

(Han gaaer hen til sit Lede.)

Marias Bærelse.

Maria (svinger ved Harpen).

En Rose stander i Himlens Lund,
 Den blomstrer Aften og Morgen;
 De Lilier paa Nattens mørke Grund,
 Af Hjertet fjerne de Sorgen;
 De stunge: Trøst Dig, o svage Mø!
 For sødt at leve, Du kun skal døe.
 Da Smertens Torn vil ei saare.

Saa kom kun, Olding! og før mig bort,
 Jeg Ungdommens Kredse forlader;
 En Veiler eied mit Hjerte kort,
 Lad længe mig kalde Dig Fader!
 Og naar jeg trykker dit Die til,
 Min hellige Navne mig vogte vil,
 Og mig til sin Datter udkaare.

Farvel, min Harald, min elste Helt!
 Her seer Du ei atter din Pige;
 Men Sorgens Timer forsvinde snelt,
 Og evigt er Glædernes Rige.
 Som Engel hilsed Du hos din Gud
 Omfavner Maria, med samt din Brud.
 Der lønnes Kiærligheds Laare!

(Staaer op og sætter Harpen hen.)

Jeg i Naturens Skjød vil dyrke Gud
 Og tænke paa min Harald. Evige Fader!

Du regner ei Maria det til Synd,
Om tidt hun mindes end sin fiære Helt,
Om mangt et Suk, som offres Dig i Veemod,
Ei stiger til det Himmelblaa; men tager
En nordlig Retning, ad det sorte Hav. —
Men at han ikke bragte mig sit sidste
Farvel, det var ei smukt. Du frygted Harald,
For at bedrøve mig, og aned ei,
At denne Smerte havde været Glæde. —
Jeg tager Intet med mig i min Drik;
Kun denne Primelfrands, som Harald gav
Tilbage. For dit Fremtidsliv, Maria!
Nu blomstrer ingen Vaar og Rose meer.
Nei, ingensinde plukker meer jeg Blomster;
Dg stod de selv i tusindtal og vinkte
Mig ved min Fod, jeg plukte dem ei meer.
De visned jo dog snart om føie Tid,
Som disse Primler; men min Haralds Haand
Har ei berørt og raft mig dem tilbage.
— Der kommer Gubben, for at hente mig.
Fat Mod, min Siæl!

Gremiten træder ind.

Min Datter, est Du færdig?

Maria.

Ja, Fader! jeg staaer rede til at følge.

Gremiten.

Tomhændet?

Maria.

Nei — jeg har min Primelfrands.

Gremiten.

Den, vene Sværmerse! vil ei beskytte
Dit Legem imod Nattefulden.

Maria.

Lad

Da Nattefulden dræbe mig.

Ermiten.

Nei, nei,

Du med maa tage de fornødne Klæder.

Maria.

Min Pige følger mig, hun sørger for mig.

Ermiten.

Gjør det Dig ondt at stilles fra din Bragt?

Maria.

Jeg stilles nødig fra min kjære Harpe.

Ermiten.

Skjøndt den er stor, vil jeg dog bære den.

Jeg læsset siden den paa min Kameel.

Jeg spiller ogsaa Harpe; men min gamle —

Den brast, den er fordærvet. Lad os tage

Din med, min Datter!

Maria.

Du est altfor god

Mod en Ulykkelig.

Doris styrter forskædet ind.

Maria.

Hvad er der, Doris?

Du stælver og Du er saa bleg som Døden.

Doris.

Jeg bringer Dig en rædsom Tidende.

Med Harald — Norges Drot — Baranger-Fyrsten!

Maria.

For Himlens Skyld, tal Doris!

Doris.

Damon er

Min Fæstemand, det veed Du, min Fyrstinde!

Han er mig tro — og Dig, — han elsker Harald;

Det vidste Nidingen Georgios

Kun slet. Den hellige Jomfru vilde redde

Vor Helt, og har betient sig af min Brudgom

Som gavnligt Redskab. Thi Georgios,

I Haab om Damons Hiælp — han ligner Harald —
 Paa denne Lighed bygte Nidingen —
 Han har hidlokket Drotten, sluttet ham
 I Skrin, og bragt ham til et rædsomt Taarn.
 Men Damon maatte klæde sig som Harald,
 For at bedrage Bagterne paa Slottet.
 Nu lyve de ham død og druknet.

Maria (sorfærdet).

Himmel!

Kan Ondskab gaae saavidt?

Doris.

Dg lade ham

Hentæres i det græsseligste Fængsel!

Gremiten

(pludseligt med et vildt udbrud af frigerst Hidsigbed).

Ved St. Ansgar! nei, det skal aldrig skee.
 End har jeg Mary i mine gamle Knokler,
 Dg Ilden i mit Blod er ikke slukt.
 Hvordan? Haarfagers Æt vil man behandle
 Som Stimænd? Dg jeg sulde rolig staae
 Dg see min Slægt — Ja, yndige Maria!
 Han er min Æt — langt ude, det forstaaer sig;
 Thi ogsaa jeg engang har boet i Nord.
 Nei, raste Harald! Du skal ei forsmægte.
 Jeg kiender Ansigtstrækket: Athelsteins
 Dg Olafs Hoved bær han paa sin Skulder.
 I firti Aar fast lod jeg Sværdet hvile,
 Men stiondt det rusted, rusted ei mit Mod.
 Som Bjørnen, der om Vinteren i Sne
 Paa Labben suger, bliver rast og rørig
 Til Eventyr, naar kolden Vistap smelter,
 Saa vaagner al min Kraft ved dette Budskab.
 Jeg svinger Spiudet i min runfne Haand —
 — See! den er stor og seig og stærk endnu!
 Vi skal bestorme det fordømte Taarn,
 Dg frelse Harald Haarderaade.

Maria (forundret).

Gubbe!

Du strækker mig med denne Hestighed.
 Mig tyffes pludselig jeg seer en Palme,
 Der strakte sine Grene front mod Himlen,
 Forvandles til en Løve, som vil bryde
 Det stærke Jern. Dit Die gnistrer rødt,
 Og som en Manke ryster Du dit Sølvsfiæg.
 Nei, Fader! tving din Harm, og lad os tænke
 Paa Haralds Redning ad en rolig Wei.
 Ei sandt? Du est bekiendt i Hovedstaden,
 Som en mærkværdig hellig Herrens Mand
 Fra Syrien, for hvem selv Keiseren
 Idmyger sig?

Ermiten.

Det er jeg.

Maria.

Nu, saa gaf

Til Haralds Puur! Siig Fangevogteren,
 At Himmelen har aabenbaret Dig
 Kong Haralds Fængsling, og at Du est kommen
 Som Munk, at forberede ham til Døden.
 En Chordreng kan Du gierne tage med,
 Som bærer Bogen, svinger Røgefarret.
 O, Fader! lad mig være denne Dreng,
 Indhyllet i en Kappe med en Hætte.
 Naar jeg da staaer i Laarnet, drager Harald
 Min Kappe paa, gaaer snelt med Dig derfra.
 Saa kan I bringe Væring, og hente
 Maria.

Ermiten.

Hvad Maria? Skulde Du —

Maria.

O, nægt mig ikke denne sidste Glæde!
 Jeg tager Afsted med den kære Harald;
 Er ei en saadan Fare mere værd,

End Sikkerhed i mange Længselsaar?
 O Gud, min Elfte! jeg kan redde Dig?
 Den svage Sværmerste, der alt nedfank
 Som visfen Blomst mod Jorden, folder ud,
 Før Dødens Stemme kalder, Modets Vinge;
 Hun flyver som en Drn, og redder Harald.
 Hvad taber Verden, om den taber mig?
 Snart Sorg og Kummer svække vil min Sundhed,
 Og viske Rosenfarven af min Kind.
 Et stort, et herligt Rige venter ham,
 En Old gjør Regning paa hans Heltebaad.
 Saa lad Maria være da den Alf,
 Som redder hendes Ven, før hun forsvinder.

Ermiten.

O, skønne Siæl! Du havde vel fortient
 At vorde lykkelig.

Maria.

Er Lykken da

Det Bedste vel i Livet for en Siæl?
 Gud skabte denne Mand til Kiærlighed;
 Saa lad den elste saligt og forsvinde!

Ermiten.

Velan, saa kom, Du skønne Sværmerste!
 Vær kiæk, og vær din Haralds Redningsengel!

(De gaae.)

Haralds Fængsel.

Han ligger sovende paa Loibanken.

Georgios

(Sniger sig ind og hen til ham).

Han sover. Er det mueligt? Sove roligt
 I sig en Tilstand? I det Dieblik
 Et Lyn har truffet ham, som ødelægger
 Hans Liv med rædsfulde Tordenbrag?

Mens Døden hænger i et Haar ham over
 Hans Isse? Ha, men det er Svagbed — Lambed! —
 Henslyrtet ligger han i slappe Dødsblund,
 Som Offerdyret, før det har forblødt sig.
 Op, Harald! — Han maa vækkes! — Jeg vil nyde
 Min bedste Hævn i hans Ydmygelse.
 For førstegang jeg føler Overmagten,
 I det jeg staaer for ham. Nu skal den Stolte
 Betale mig den Haan, han viste mig.
 Nu skal Du betle Livet af min Haand.
 Vaagn, Harald! Harald! Straffen venter Dig.

(Harald vaagner, springer op og seer sig om. Da han opdager Georgios, sætter han sig rolig paa en Bænk i Forgrunden, med Armene overfors, og venter med et stolt Blik paa hvad han vil sige ham.)

Georgios.

Nu er din Lime kommen, Haarderaade!
 Udspillet er din stolte Rolle. Tæppet
 Er faldet mellem Dig og Verdens Lyst.
 Kun Døden venter Dig.

(Harald tier.)

Georgios.

Du haaber vel,

At dine Børinger skal frelse Dig?
 Det er der sørget for; thi Ingen veed,
 At Du est her. De troe Dig død og druknet
 I Bosporos.

(Harald tier.)

Georgios.

Dit stolte, frække Væsen,
 Der trued, som en stumfuld Flod fra Bierget,
 At overskylle Grækenland, er tæmt.
 Nu er der sat et Bolværk for din Trods.
 Despoten, som erfaret har din Ondskab,
 Din Stoltheds Overmod, din Troløshed,
 At hidse dine Landsmænd til et Oprør,
 Mens jeg formanet dem til Lydighed
 Mod Keiseren, har endelig bekæmpet

En faderlig Langmodighed. Han finder
 Nødvendigt — skøndt det græmmer ham — at straffe
 En glimrende, men frygtelig Forbryder,
 Og sender mig — at melde Dig din Død.

(Harald tier.)

Georgios.

Jeg mærker, Skrækken lammet har din Lunge.
 Du gyser, Harald! for din Overmand;
 Kan ikke staae for Angst, og bliver derfor
 Nat siddende paa Bænken; skøndt det sømte
 Sig bedre Dig, at styrte ned paa Knæ
 Med Tryglen om Barmhiertighed.

(Harald tier.)

Georgios.

Du mener,

Den er umulig? Tro just ikke det!
 Endskøndt din frække Lunge sidstegang
 Bestyldte mig for alle Feil og Laster,
 Er jeg dog ei saa grum, som Du formoder.
 Fald ned paa Knæ! Beed mig om Naade, Harald!
 Og i Betragtning af Staldbroderskabet
 I Lyffens Dage, jeg det saadan mager
 Alt Livet skænkes Dig, og at Du slipper
 Med Dinnes Forliis og evigt Fængsel,
 Hvori forresten Intet mangler Dig.

(Harald tier.)

Georgios (opbragt).

Tal til mig! Eller, ved min Manddoms Ære,
 Jeg render Dig min Daggert selv i Brystet.

(Harald tier.)

Georgios.

Glendige! Du kan ei tale! Skrækken,
 Feigheden bundet har din lamme Lunge.

(Med Haan.)

Tal dog et lidet Ord! som viser mig,
 At Du endnu est ikke dræbt af Rædsel.

Harald (med rolig Foragt).

Skurk!

Georgios.

Ha, Fordømte!

(Han trænger ind paa ham med Dolken. Harald springer op, vrister ham den af Haanden og truer ham med at anfalte ham.)

Vi, Glendige!

Jeg spare vil min Hævn; dit Liv er kostbart,
 Det skal ei ødes af et Dieblifs
 Forbittrelse. Nei, Pinsler vente Dig.
 Beklag Dig saa, med hæseammerstrig,
 At Du i Galenskab forspildte Naaden!

(Gaaer.)

Harald (seer smilende efter ham).

Saaledes havde jeg dog end den Trost,
 At ængste Nidingen for sidstegang,
 Og at forskaffe mig en herlig Daggert,
 Hvis staaiblaa Blink mig siger muntert: Harald,
 Hat Mod! jeg bringer ved et dristigt Stød
 Dig over alle Dødens Pinebænke,
 Til Paradisets Port. — Nu kan jeg sove
 En Limestid aldeles usorsthyrret.
 Han gaaer at hente sine blege Bødler?
 Det lad ham! — Kiære Drem! Ulyffens Ven!
 Som ryster Blomster af dit Fyldehorn
 I mørkest Krog, i koldest Vinternat;
 Som bringer Betleren paa Kongethronen,
 Usalig Elskov i sin Glædes Favn:
 Fryd ogsaa mig engang endnu, før Døden
 Din Broder og din Ven afløser Dig.
 Vilis mig det Kiære, som jeg maa forlade,
 Det Salige, hvortil mit Hierte stunder!

(En ston sagte Musik udtrykker den sig nærmende Slummer, Haralds Følelser og hans Drem. Et Blindvindue i Fængselsmuren aabner sig over hans Lovbænk, og i en lys Baggrund, omkranset af Roser og Vilier, staaer en Helteskikkelse, med Hielm, gult Haar, Skiag, og Dren paa sin Skulder. Synet boier sig over ham. Han strækker i Søvne sine Arme op derimod lyten, og siger med dæmpet Røst:)

Jeg kiender Dig! thi Du est hellig Dlaf.

Drømmebilledet.

Du siger den, jeg er.

Harald.

Du kommer for

At trøste mig i Døden?

Drømmebilledet.

Nei, min Broder!

Harald.

Saa skal din Broder myrdes, uden Trøst?

Drømmebilledet.

Nei, han skal frelses! leve sundt og længe,
Til Lyst for sig, til Held for gamle Norge.

Harald.

Og hvad skal redde Harald?

Drømmebilledet.

Kiærlighed.

Harald (sutter).

Olaf!

Drømmebilledet.

Ja, Broder! Kiærlighed og Olaf.

(Forsvinder.)

(Harald sover igjen. Musikken, som har ledsaget Samtalen, tier.)

Ermiten og Maria træde ind. Hun er hyllet i en Kappe, og bærer en Bonnebrog og et Rogelsekar.

Ermiten.

Her ligger han og slumrer paa sit Leie.

Uroligt!

Maria (seer sig om).

Himmel, hvilken Rædselsvraa!

De plumptudhugne Søiler staae som Jetter

Med tykke Hoveder, med lumste Miner,

Som Vødler, følesløse ved hans Dval.

De rustne Lænker hænge rundt omkring

I Murens Væg; og een er sluttet til

Den Kiæffes Fod. Som lænkbundet Dyr

Har man ham fanget i den mørke Gule.

Ermiten.

Jeg løser Lænken.

(Han luffer Laasen op med en Nøgle.)

Maria.

Harde jeg da Ret ei?

Den bistre Fangesoged seer i Dig
En Helgen, fromme Fader! Hvad Du vil,
Det finder han sig i.

Ermiten.

Jo, gode Datter!

Fuldkommen Ret! Naturen har foreent
Din Deilighed med Blidhed og Forstand.

Harald (i Sovne).

Olaf!

Ermiten.

Han falder!

Harald.

Rønning Olaf!

Ermiten (forundret).

Harald!

Harald.

St. Olaf!

Ermiten (roligere).

Uds! Han falder hellig Olaf!

Harald (springer op).

Olaf, hvor est Du? Redder Du din Slægt,
Som Du har lovet?

Ermiten

(tager ham ved Haanden).

Olaf redder Dig.

Harald (vaagen).

Ja — hvor est Du?

Ermiten.

Din Ven, forladte Helt!

Harald.

Nu kender jeg Dig — Fader Ermit!

Eremiten.

Spild Tiden ei, den er os alle kostbar.
 Jeg sneg i Taarnet mig som Skriftestader,
 Min Chordreng fulgte mig, den vakre Gut.
 Kom, svøb Dig i hans Kappe! Følg mig, Harald!
 Han bliver her tilbage. Midlertid
 Du henter Børinger og frelser Drengen.

Harald.

Du, gode Barn! Lør Du vel vove Livet,
 For Harald Haarderaade?

Maria.

Wilde Drot!

Jeg vover kun en Ting af ringe Værd.
 Men vil Du gierne tage mod min Hiælp?

Harald.

Jeg var ei Kiød, ei stabt af Jord og Støv,
 Hvis Lyften til at leve, til at frelses
 Fra fiændig Pinselsdød, ei var i mig.
 Jeg tager mod dit Tilbud; henter Mænd
 Og bringer Dig med Magt igien af Taarnet.

Maria.

Lov mig, at Du vil aldrig glemme mig!

Harald.

Nei, aldrig glemmer jeg min Redningsmand.

Maria.

Og lov endnu engang mig, uden Børing:
 Du gaaer herfra, og lader mig tilbage.

Harald.

Jeg lover det.

Maria.

Sværg det, ved hellig Olaf!

Harald.

Jeg sværges ved St. Olaf!

Maria (aaffaster Kappen).

Nu, velan!

Saa kom, min elste Harald! Du est fri.

Harald.

O, alle Helgne! — Modige Maria!

Eremiten (affbes).

Jeg vogter Døren. Denne sidste Stund
Tilhører uløfsalig Kiærlighed.

(Gaaer.)

Harald.

Du kommer for at redde mig, Maria?

Maria.

Og for at sige Dig Farvel, min Harald!

Harald.

Hvad har Du vovet?

Maria.

Intet! Den ei vover,

Som tilfredsstiller kun sit Hjertes Attraa.

Du vilde reise fra mig uden Afsked —

Harald.

Trofaste, dyrebareste Veninde,

Var Skylden min? Og var jeg ikke fængslet?

Maria.

Nu — derfor kommer jeg at løse Dig.

Il til din unge Brud, drag til dit Hiem!

Var Drot — lykkelig Gusbond — heldig Kriger!

Glem Grækenland og alle Sydens Drømme!

(Rort.)

Men een Ting maa Du love mig!

Harald.

Og hvad?

Maria.

Din første Datter hedde maa Maria!

Harald.

Er der endnu en saadan Engel til

Paa denne taagefulde Jord? — Ja, ja!

Stort, herligt er det, naar Krigsluren falder,

At see en Flok forvoynne Ungersvende

Med sionne MASHN, rynthetædle Bryn,

Thors Kraft i hvert et Ledemod, og Odins
 Begierlighed, at mærke Banden med
 Den hellige Geiersodd. Da vender Balhal
 Med sine vilde Glæder stolt tilbage;
 Og selv hver Christen, naar han er en Helt,
 I det stormende Føstbrødreleg
 Sig føler atter Hedning. — Men Maria,
 Men i dit Ansigt smiler Frelseren,
 Med alle sine stille, store Dyder.
 Den Salighed, som ingen Skiald kan tolke,
 Udtrykker mig dit Blik; og i dit Smil
 Er Jordens Lyst, og Trøsten i din Taare.
 O, følg mig kiæk til Norge! Vær mig der
 En huld Veninde!

Maria.

Nei, min Harald, nei!

Vel er min Kiærlighed ulykkelig,
 Men dog for god, for hellig, til at kioles
 Til blotte Benfab. Stor vil Smerten vorde,
 Naar jeg berøves Dig, naar Lid og Rum
 Adskiller os; men Lid og Rum adskiller
 Ei nær saa smerteligt, som kolde Bligt,
 Som daglig Tvang med sine lunkne Baner.
 Nei, holde Harald! Maanen stinner dog
 Ned fra sin Himmel mangan herlig Aften
 Til Trondhiem og til Syrien. Hvo veed,
 Om ei den lille Nattergal, som synger
 For mig i Laurbærtræet denne Vaar,
 Slaaer næste Sommer i dit Birketræ?
 Ustyldig Kiærlighed har Englevinger,
 I bitre Malurt mange søde Draaber;
 Dem vil vi nyde. Jeg vil elske Dig,
 Ei tvinge mig til Kuld i Haralds Nærhed;
 Ei see din Elisf med sine Kiærtegn;
 Det vilde vække qvalfuld Midkiærlighed
 I Begges Bryst. Far evig vel, min Ven!

Harald.

Maria, nei! Jeg lader Dig ei her!

Maria.

Det har Du svoret mig ved hellig Olaf.

Harald.

Du har forloftet mig ved kjarlig Svig.

Maria.

O, kiære Selt, forsmaa ei denne Hiælp!
 Maaskee Du troer, jeg og den gamle Mand
 Først kunde gaae til Væringernes Hal;
 De kunde ile hid og frelse Dig?
 Men nei! Jeg kiender dem, det er umuligt.
 De kan ei liste sig umærkeligt;
 De kom med harmfuldt Gny, kom flokkeviis;
 Og alt var røbet og min Harald myrdet.

Harald.

O, min Maria! — Nei!

Maria.

Afslaaer Du mig

Min sidste Bøn? Ja saa er Alting tabt.

Harald.

Kan Kiærlighed forlede hellig Genfold
 Til sliq Spidsfindighed og svagt Beviis?
 Nei, ingen Dødelig, selv ei Maria
 Skil Harald overtalt til at forlade
 Sin Elskte feig. — Men en Udødelig
 Har aabenbaret sig og lovet Redning;
 Og knap var Drømmen endt, før Hiælpen kom.
 Saa stee Guds Villie! Olaf vil bevare
 Den Engel, som han sendte mig.

Maria.

Det vil han!

Harald.

Jeg iler som en Storm med mine Kæmper
 Til Taarnet atter, for at frelse Dig.

Maria.

Farvel! — For sidstegang i dette Liv
Vi mødes ene sammen.

Harald.

O, Maria!

Du græder — søde Mø — min Haand Du trykker —
Giv mig det Kys, som Eremiten streng
Forbød os før.

Maria.

Ja — det tilhører Dig!

Den lille Synd vil Gud tilgive mig.

Femte Handling.

Bæringernes Gildeshal.

hellig Olafs Billed hænger i Baggrunden, i Legemøstærrelse, saaledes som han viste sig for Harald i Dromme. Lysekrone under Loftet, Bænke langs ad Baggene. Mariafanen og Korsfanen staae opstillede paa begge Sider af helgenbilledet. Under en Sergemusik komme Bæringshovdingerne, alle rigt klædte, i lyseblaae Vaabenkiortler, med Solølever paa Brystet, med blanke Staalhelme og med Guldkjæder om Halsen. De sætte sig bebrovede paa Bænkene med nedsinkede Hoveder og solbede Hænder. Naar Alt er stille, taler

Uf.

Hvi tie Luur og Krumhorn for mit Ord?
 De blæse stærkt, med sørgelige Toner,
 Langt bedre Sorgen, kraftigere Talsmænd
 For vor Bedrøvelse, vor Nød, end Talen.
 Vi mødte med vor Harald tusind Farer,
 I Afrikaners Ord, paa vilden Sø,
 Sicilien; hvor Saraceners Dine
 Høft sprubled Ild, som Vætna, mod vort Pandser;
 Og Modet trodsed, Styrken Seier vandt.
 Nu har blot Hændelsen, et usfelt Vanhæld
 I Freden, midt i Miklagard — et Feiltrin
 Paa Bielfen ud til Sneffen, — der kan hændes
 Hver Høfer, hver feig Ligger, hver en Dvinde,
 Berøvet os vor Helt, vor fiære Drot.
 I holde Landsmænd! nysankomne, lang Tid,
 I Haabet glade til et Aftengilde,

Der skulde bringe fra Propontos Kyst
 Tilbage, snelt i Landen, Jer til Sundet,
 Til Isfjord, til Nisjen, Thems, Mælaren;
 Hvor Fader, Moder, Søster, Brud, i Hytten
 Med trofast Kængsel mindes os, forladte; —
 Af, selv forladte nu vi, som en Hiord,
 Der mistet har sin Hyrde, samles ængsteligt
 Ved Naen, hvor den stærke Leders Røst
 Ei kalder Flokken meer. — Jeg kan ei tale;
 Thi jeg har elsket ham, og stammer mig
 Ei ved min Venstabsstaare. Den er salt
 Og bitter, men ei kold, som Havets Bove,
 Der overstyler nu hans Kæmpellig.

(Han træder tilbage, overvældet af sine Følelser.)

Halbor Snorroson kommer rolig.

Hør Alf, har Du nu læst for Brødrene
 Vor Gildeskraa? Har Du alt taget dem
 I Gæd, Forpligtelse?

Alf.

Hvo kan i Aften

Vel foretage Slikt?

Halbor.

Hvorfor ei det?

Jeg haaber dog, at Ingen vil forsmaa
 En Madver, som jeg selv har været med
 At tilberede paa det lækkreste?

Alf.

Spis Du, hvis Du har Lyst! Vi kan ei spise.

Halbor.

Hvorfor? Det er dog rette Spisetid.

Alf.

Er Du da virkelig saa hierteløs,
 At Haralds Død ei smerter Dig og røver
 Dig Nydelysten?

Haldor.

Røver? — Haldor lader
 Sig Intet røve. Hvorfor skulde Harald,
 Som Alf, som Spøgelse, vel drille mig?
 Vi var i Livet altfor gode Venner
 Til, at han skulde skade mig min Sundhed
 Med Kogleri, og svække mig min Madlyst.
 Lad os fortære Madveren, og drikke
 Hans Minni med et roligt Sind! Nu er han
 Hvor vi skal ogsaa hen. Det haster ei!

Ulf.

Saaledes taler Du? Hans Ven?

Haldor.

Det var jeg;

Og hvis jeg kunde frelse ham — Men sig, —
 Jeg veed endnu jo ret ei Sammenhængen; —
 Jeg havde ikke Tid — Den dumme Kof
 Kan tilberede Sod og Rækkerheder;
 En ærlig Stinke kan han ikke koge.
 Hvo bragte Jer den Lidende? — I Vandet?
 I Vandet er han plumpet? Druknet? Harald?
 Der svømmer som en Hal!

Ulf.

See der! der hænger
 Hans Raabe, vaad endnu, som Fisserne
 Paa Bølgen fandt.

Haldor (til en Børing).

Bring mig den ene Fisser!

(Man henter ham.)

Haldor.

Du altsaa? Du saae Kongen styrte ned
 Og drukne, Fisser?

Fiskeren.

Ja, min ædle Herre!

Han vilde redde sig og løste Raaben,
 Men Himlen veed, hvordan det gik, — han fik

Vel Krampetræk i Vandet, — og vi saae ham
 Gi meer. Han blev vel skyllet bort af Strømmen.
 Den lette Raabe mere langsomt flød
 Paa Bølgerne, og den opfisked vi.

Haldor

(tager ham i Brøstet, løfter ham paa Gulvet, drager sin Daggert, sætter Foden paa ham og siger rolig:)

Du lyver, Fisser! Læs dit Fadervor!
 Saa kan Du himle, gaae til Helvede;
 Mig ligemeget.

Fiskeren.

Naade, Herre! Naade!

Haldor.

Du lyver. Harald lever!

Fiskeren.

Ja — han lever.

Alt skal jeg tilstaae Dig; men stænk mig Livet!

Haldor (stipper ham).

Hvad bryder jeg mig om dit usle Liv? —
 Seer I? Han lever! Sagde jeg det ikke?
 Nu kan vi uden Kummer gaae tilbords,
 Og spise Skinken, før den bliver kold.
 Dog — det er sandt! — først maae vi redde ham,
 I fald han er i Fare.

Alle.

Harald lever!

Held os og Glæde! Harald — Harald lever!

Haldor.

Vist lever han. Er det at straaale for?
 Før sad de stille hver som døde Fluer,
 Nu snabde de som Vænder, der faae Havre.

Alle.

Han lever! Harald lever! Held og Lykke!

Den gamle Eremit træder ind, og hilser med Korsets Teg.

I veed det Væring? Nu saa behøver

Jeg ei at melde Jer, hvorfor jeg kommer.
 Han lever! lovet være hviden Christ!
 Og han er uden Fare.

Ulf.

Hvorfor bragtes

Os denne falske Livende?

Ermiten.

Naar Harald

Tilbagevender om en liden Stund,
 Han siger Eder selv, hvad I skal vide.
 Nu gif han med en Flok af sine Landsmænd,
 Som han paa Veien mødte, til et Taarn,
 For at befrie en ung uskyldig Mø
 Fra stændigt Fængsel.

Haldor.

Vel, at Elfsf

Indskibet er igjen. Er han blandt Landsmænd,
 Og gaaer han alt paa Dvindejagt, saa haaber
 Jeg dog, Bedrøvelsen er her forbi;
 Og at vi hyggeligt kan nyde Dvalden
 I Gammensfryd, paa gammel nordisk Viis.

(Alle Børingerne sætte sig rolige ned, undtagen Ulf og et Par Andre, der blive staaende for Ermiten.)

Ermiten

(med et opmærksomt, fornoieligt Blik paa den hele Forsamling).

Guds Fred! I stærke Kæmper, høit fra Nord.
 Hvis I tillade, vil jeg glæde mig
 En liden Stund ved Eders Vystighed.
 Jeg elsker Normænd, tappre danske Mænd,
 Og ofte fandt hos mig i Syrien
 Og i mit Kloster, Norske, Danske, Svenske,
 Forfristelse, der drog den Veie til Jorsfal.

Ulf.

Du hædret os med din Nærværelse.
 Sid ned, og tag til takke med vort Gilde!

Ermiten.

Nei, spise vil jeg ei; jeg vil kun høre
 Jer Tale, Jer Fortælling.

(Sætter sig med de Øvrige.)

Stig mig dog:

Hvorledes lever Einar Lambestælver?
 Han er dog ikke død? Jeg kiendte ham
 Som vakker Gut paa atten Aar.

Thiodolf.

Nei, nei!

End lever han, en riig og mægtig Mand
 I Throndelagen; eier mange Gaarde,
 Heel meget Guld; har bygget selv et Skib,
 Vidunder kaldet, hvor der staaer forgyldt
 Et Spøgelse paa Stovnen.

Ermiten.

Bygger I

End store stærke Skibe som tilforn?

Thiodolf.

Ja, skønne Skibe, min ærværdige Fader!
 Men intet Skib er dog berømt, som Ormen
 Hin lange, hvorpaa Konning Olaf faldt.

Ermiten

(Staaer op og seer hen paa Billebet).

Hvem? Hellig Olaf?

Uf.

Nei, I farer vild,

Han mener Konning Olaf Tryggvason.

Ermiten.

Hvo var den Olaf Tryggvason? Han hersked
 Da før hin hellige Olaf?

Uf.

Længe før.

Ermiten.

Var han berømt, og taler man endnu
 Om ham i Norge?

Thiodolf.

Om Kong Olaf, Gubbe?

Flere Børinger (leende).

Om Olaf Trygvason? Det var et Spørgsmaal.

Thiodolf.

Han var jo Folkets Afgud.

Ermiten.

Det var slemt!

Thi, eftersom hvad jeg formoder, straffed
han hardt Afguderiet, mens han leved.
Hvi holder man endnu saa meget af ham?

Thiodolf.

Kong Olaf Trygvason i alle Stykker
Var herligst Idrætsmand, og mere stærk
Dg raff og snar end Nogen. Kiæk besteg
han Smalserhorn, før holdt ustigeligt,
Dg fæstet høit sit Skjold paa Klippens Top.
En, som forvilbed sig deroppe, tog han
Dg bar ham under Armen ned igien.
Han kunde gaae paa Narer uden Bord,
Dg med tre Sare legte han paa eengang,
Skjød med to Spiud, og hug paa baade Hænder.
I Bueskydning Ingen overgik ham.
Han svømmed under Vandet som en Fisk.
Han spogte gierne, han var glad og skæmtsom;
Orum mod sin Fiende, trofast mod sin Ven.
Dg derfor bar man ham paa Hænderne!

Ermiten (seer paa Billebet).

Men, som jeg seer, har dog hin hellig Olaf
Fordunklet ham.

Uf.

Just ei fordunklet ham;
Men han har vandret kraftigt i hans Spor.

Ermiten.

Var hellig Olaf, eller Trygvason

Den Første, der indførte Christendommen
i Norge?

Flere.

Tryggvason!

Eremiten.

Hvi har da Paven

Ei først kanoniseret ham?

Ulf.

Der skete

Heel mange Tertegn med St. Olafs Liig,
Dg efter Døden.

Eremiten.

Nu forstaaer jeg Eder!

Den hellige Olaf har udmærket sig
Fremt efter Døden, Tryggvason i Livet.

En Normand.

En saadan Tale høre vi ei gierne!

Thiodolf.

Den, som i Gildeshallen med Foragt
Dntaler Bæringernes Helgen, — var han
En Ungling, slog vi ham ihjel. En Olding
Kan liiste sig herfra.

Eremiten.

I raske Helte!

I vise mig — en sølvgraa Gubbe — Døren?

Halbor (rolig).

Vist ikke Munk! Bliv Du kun! Jeg vil see
Paa Den, der krummer Dig det mindste Haar.

Eremiten (heftig).

Jeg siger Eder, Olaf Tryggvason
Fortiener vel den samme Vrefrygt,
Som Olaf Haraldsøn, der kaldes hellig.
Dg begge staae de dog tilbage for
En bedre Christen, end de begge vare,
Skjøndt kun en Hedning.

Thiodolf.
 Læs os dine Gaader!

For hvem?

Ermiten.

Den ædle Hakon Athelstein,
 Der lagde ned det første christne Frø
 Paa Norges Steengrund. Han var stærk og tapper,
 Som begge Olaf; men meer huldsalig,
 Meer staansom over Menneskenes Liv,
 Meer Christen i sit Hierte. Derfor taalte
 Saalmodig han Forsmædelsen, som Jesus,
 Og fremmed Christendom med Fred og Rærdom,
 Men ei med Pinsler og med grumme Drab.
 Og i sin rene Siæls Ustyldighed
 Han troede, barnlig dog at døe som Hedning.

(Med høj Røst.)

Den som fornædrer sig han skal ophøies!

(Væger paa Helgenbillebet.)

Mal Hakon der! Tag Olafs Billed ned!

Væringerne

(Springe op og gribe deres Værer).

Fornæderi! Han hover at nedrive
 Vor Helgens Billed? Dø, Du galne Graastæg!

Ermiten

(bestig og stolt bevæget).

Ja lad mig døe kun! Løfter Eders Værer!
 Det er ei første Gang mit Hierte mødes
 Af Landsmænds Hug. For syv og tretti Aar,
 Ved Svolder, mødte Normænd mig og Fiender,
 Og farved Søen med mit Helteblod.
 Dengang fik de dog ikke Livet af mig,
 Skiondt alle Skibe slog med Aarerne
 Fornøiet, da jeg sank til Havsens Bund.
 Jeg spømmed under Bølgen, under Skioldet,
 Drog paa min lille Baad til Benden; derfra
 Til Grifland og til Syrien. Der jeg,

Som fattig Pilegrim i fierne Braa,
 Vandt Verdens Agt; ei som vredagtig Drot,
 Men som en ydmyg Broder i Guds Kirke.
 Nu vilde jeg besøge Miklagard,
 At hilse, første — sidste Gang i Verden,
 Mit elste gamle Norges unge Sønner;
 Men mine Sønner atter Dren svinge
 Mod deres Faders Isse. — Hugger til da!

(Slaer sig med Haanden for Brystet.)

Her staaer for Eder Olaf Tryggvason!

Thiodolf.

Kong Olaf Tryggvason? Umuligt!

Ulf.

Nei,

Hvist virkeligt. Fortalte Gauter ei,
 At han har seet Kong Olaf, da han reiste
 Til Jorsal, i et Kloster?

Haldor (rolig).

Kiender I

Ei Ansigtstrækkene, som gaae i Arv?

Ulf.

Fortæller Edvard, Olafs Ven i England,
 Ei en Legende Paastebag om ham,
 Og om hans Redning? Og just Paastebag,
 Fordi han siger, at, som Paastefesten
 I Hellighed hver anden overgaaer,
 Hvit overgif Kong Olaf alle Konger.

Alle Bæringerne (styrte paa Knæ).

Vor Konge! — Olaf Tryggvason! Vor Helt!
 Tilgivelse! Hil være Dig! Vor Skytsaand!

Olaf (døbt bevæget).

Saa er ei Kiærlighedens Funke slukt?
 Den ei af Kummer døde med min Hustru,
 Den ædle Thyra? Trostak overleved
 Min Vig, den stakkels Hund, der sulted sig

Ihiel, fordi dens Herre var forsvunden?
 O, saa blev al min Længsel rigt belønnet:
 Naar i min Gensomhed, bag Sydens Palmer
 I gule Sand, jeg daglig tænkte paa
 De grønne Graner i den hvide Sne!
 Naar Higen efter dog engang iblandt
 At flue norske Drotters Element,
 Den grønne Bølge, drev, i Støv og Hede,
 Mig ned til Kysten af det røde Hav,
 Hvorfra jeg, over Vandet, sendte Suk
 Til Gud, for Eders Lykke. — Mine Børn!
 Jeg staaer igjen i Eders fiære Kreds,
 Jeg har Beviis paa Eders Kiærlighed,
 Og gaaer med Fryd tilbage til min Drk.
 Modtager min Velsignelse!

(Han breder sine Arme ud og velsigner dem; de boie alle Hovederne mod Jorden, dybt bevægede, med Armene i Kors over Brystet. En kort Tausched hersker.)

Harald styrter fortvivlet ind, men standser stubsende, ved at see alle
 Bæringerne knæle.

Du stænkter

Dem kraftigt din Velsignelse, min Fader?
 Kun ikke mig? O, Du har Ret! Ihi Harald
 Bli'er ei velsignet. Sorgen ruger over
 Hans Hoved, som en Tordensky, hvorfra
 Kun vild Bedrift nedsender sine Lyn.

Bæringerne (staae op).

Vor Harald reddet! lever!

Harald.

Ja, her staaer han,
 Et Gravens Gienfærd, som hin gamle Konge.

(Vilb.)

Velan! saa lad os i det mindste giøgle
 Som frygtelige Spøgelses i Mørke!
 Nu er din Time kommen, Miklagard!
 Nu synker Du, som Sodom, i din Bøl.

En mægtig Steenhob skal betegne blot
 Hvor Babel stod; og vildt, som Nastronds Mander,
 Skal Nordens Søner trampe paa dit Gruus.

Diaf.

Min Søn, hvad fattes Dig? Hvor er Maria?
 Af, — er Maria død?

Harald.

Jeg veed det ei!

Dg denne søde Løvl, med samit sin Pine,
 Jeg bortgav ei for alle Jordens Skatte.
 Maaskee det store Hierte slaaer endnu,
 Hvis Lige findes aldrig, naar det brister.
 Hør — mine Brødre! — Jeg kan ikke tale,
 — Ei sammenhængende. — Forræderi! —
 Den usle Argvros — den lumste Zoe —
 Min Avindsmand Georgios — Jeg bragtes
 Til Fangetaarnet! — Men Maria frelste
 Sin Ven fra Døden, blev i Fængslet for mig —

(Vriker sine Hænder.)

Dg da jeg kom igjen, — var hun forsvundet!

Bæringerne.

Op! Lad os tugte de Forrædere!

Harald.

Nei! ikke før vi først har reddet hende.
 Der skal ei krummes dem et Hovedhaar,
 Hvis de frigive hende. Jeg vil vilse
 En Blomsterkrands om Miklagard af Roser,
 Dg gjøre hver en Ligger riig paa Guld,
 Ifald man staaente hende. —
 Vi binde Filt os under Saalerne,
 Ei at forstyrre nogen Borgers Søn,
 Ifald hun gives uskadt os tilbage.
 Op, til Triflinion, til Keiserborgen!

Diaf.

Ja, min Maria! Vi skal hente Dig.

For Intet stiger ei to norske Konger
 Af Graven fra formeente Død. Vøgt Dig,
 Konstantinopel, hvis Du har forgrebet
 Dig paa din Skjtsaand; — hvis paa blodige Vinger
 Hun foer til Himlen; — hvis ei, som en Due
 Ved Noahs Ark, hun svæver over Borgen
 Med Fredens Dlieblad.

Harald.

Op, alle Kæmper!

(De ise ud.)

Gallen i Keiserborgen.

Joe. Simeon.

Joe.

Er Grækerhæren samlet?

Simeon.

Alle Græker,

Som findes vaabendygtige til Strid,
 Har vor Georgios i store Skarer
 Forsamlet; nogle ved Sophiakirken,
 Endeel paa Hyppodrom, endeel ved Sigma,
 Augustion; den stærste Skare byder
 Han selv paa Bladsen ved Triflinion.

Joe.

Saa lad det briste, hvis det ei kan bære!
 I altfor lang Tid var vi, med vor Pragt,
 Kun Trælle steds af fremmede Barbarer.
 Ei Væringernes Flok vil sige stort,
 Naar alle Græker i Konstantinopel
 Gjør fælleds Sag. Hvor gaar det Keiseren?

Simeon.

Han sniger sig, som en urolig Mand,
 Der ei har Fred i Graven, sagte, bleg
 Igiennem Hallerne. Han drikker Viin

Dg stærke Naphtadraaber, for sin Afsmagt.
 Snart vil han ned i Katakomberne,
 Dg stule sig bag Gravens skumle Muur;
 Snart klæder han sig i sin Keiserpragt,
 Dg sætter sig med Scepteret paa Thronen;
 Men saa igien afkaster han det Alt,
 Strøer Afse paa sit Hoved og indhyller
 Det arme Legem i en ussel Haardug.

3 o e.

Ha, store Konstantin! Det er din Throne.
 Saa dybt sank Scepteret i Tidens Haand,
 Der syntes smeddet for en Evighed!
 Men er nu Mænd forvandlede til Qvinder,
 Saa skal en Qvinde vorde Mand igien.
 Jeg falde vil som Dido paa Karthago,
 Men hævnnes først. Man bringe mig Maria!

(Simeon gaaer.)

Hør hvilke dumpe Gny! De nærme sig
 I bælmerk Nat, de frygtelige Jordstælv.
 De ruste sig til Strid, de grimme Normænd.
 Harald! Saa lønner Du min Kiærlighed?

(Simeon bringer Maria, og gaaer paa Keiserindens Vink.)

3 o e

(betragter hende med Bredde og Foragt).

Forræderfke! Hvo drog Dig af din Gensomhed,
 Forældreløs og fattig, til Triflinion?
 Hvo stænkte Mestre Dig til din Opdragelse,
 Som lærte Dig at kiende Hellas gamle Kunst?
 Hvo hylled Dig i Purpur, kostelige Kiin,
 Dg sørged for, at daglig til Forlystelse
 Du fandt Alt, hvad en Dødelig kan ønske sig?

Maria (med adel Fatning).

Dig skylder jeg min Ungdomspleie; gierne gav
 Mit Hierte Dig til Giengæld sin Taknemlighed.

3 o e.

Dg nu — fort, utaknemlig — Du forbinder Dig

Med mine Fiender! Laabelig jeg klækked ud
En giftig Dgle ved et kærligt Moderbryst.

Maria.

Min Siæl er ingen nedrig Brøde sig bevidst.

Zoe.

Dg har Du ei til Fangetaarnet sneget Dig,
At redde lumst min Avindsmand?

Maria.

En ædel Helt

Jeg frelste der fra ufortiente Martyrød.

Zoe.

Dg Hvo besøel Dig Daare vel at redde ham?

Maria.

Den Gud, som lagde Dydens Kraft i dette Bryst.

Zoe.

Dg burde Du ei elstet Zoe meer end Hin?

Maria.

En Barm, som selv udruget kun vilb Lidenstak,
Kan ikke røre Hierterne til Kærlighed.

Zoe.

Hvem skulder Du din Trostak?

Maria.

Kun den Verlige.

Zoe.

Dg naar nu Fædrelandets Vel Dig Hadet hød?

Maria.

Saa svarer jeg Dig kæk, som hin Antigone,
Hvem Dødens Straf ei afholdt fra, med spæden Haand
At dække Broderliget tyndt med Gravens Muld:
„Medsiende var jeg aldrig, kun Medelstende!“

Zoe.

Ja, syndig Elstovsbrynde til ham bragte Dig.

Maria.

Fra Harald stiller englereen Ustydighed.

Joe.

Dg elsker Du ham ei, Du Fromme?

Maria.

Stiernes Hær,

Dg Sol og Maane, Gud og Engle, Mennesker
Maa høre det: mit Hierte trofast elsker ham.

Joe.

Dg elsker han ei Dig igien?

Maria.

Han elsker mig;

Men fiernt til Norge følger han dog tro sin Brud.

(Karm af Lurer, Trommer og Kæmpenes Raab udenfor Slottet.)

Simeon kommer hurtig.

Fly, Keiserinde! giennem Ienligskulte Gang.

Georgios er slagen med den hele Flok.

Nu styrter Harald op med sine Væringes.

Joe.

Dig skal han ikke redde!

(Hun roder Maria en Dolk i Brystet, og flygter med Simeon.)

Maria.

O, jeg takker Dig!

Den sidste Godhed skænkte mig din Morderdolk.

Gud, tag min Siæl! men skaan mit Liv et Dieblif,

Lil Haralds Afsted — Frelse for mit Fædreland!

(Hun raver hen og holder sig opreist ved Apollons Billedstøtte i Forgrunden.)

Harald kommer, fulgt af Væringes, han astørrer sit Sværd i sit Axlsskjærf.

Dit Nidingsblod, elendige Georgios!

Skal ikke flæbe længer sig til Heltens Staal.

(Han opbager Maria.)

Der staaer hun — min Maria! Gud i Himlen — Dræbt!

Med Dolken i det skønne Bryst, og klamrer sig

Lil Billedstøtten, selv som Marmor hvid og kold.

Maria (mat).

Min Harald! see, den hellige Jomfru skænkte mig

Endnu engang, før Døden luffer Diets Laag,
At varme mig og qvæges i din Manddoms Sol.

Harald

(tager hende i sine Arme og bringer hende frem paa Skuepladsen).

Maria! Hvo har myrdet Dig, min Elskede?
Den grumme Zoe? — Normænd! svinger Fattens Blus!
Og tænder Byen; raser vildt med Drenge!
Redstyrter alle Græker! Blodet strømme rødt,
Som Pæffen, hen ad Gaderne! Forvandler brat
Den babiloniske Skjæge, gamle Miklagard,
Til Affehob, og blander den med Knokler af
De Myrdede!

Maria (forfærdet).

Barbar! Skal i min sidste Stund
Til Afsty da forvandle sig min Kjærlighed?

Harald (forfærdet).

Maria! Du forbander mig i Dødens Stund?

Maria.

Ja! hvis Du raser grusomt mod mit Fædreland.

Harald.

Hvad vil Du, Engel?

Maria.

Skaansel og Høimodighed.

Blant disse Blomster paa din stakkels Piges Grav!

Harald.

Du puster Skaansel over disse Nidinger?

Maria.

Nei, over Landsmænd, som Du myrded ufortient.

Harald.

Velan, for din Skyld, Engel! skal jeg skaane dem.

Jeg skaaner og foragter dem! Og Verden skal

Foragte denne Dgleæt med Ret, som jeg.

Maria

(reiser sig i hans Arme, med Begeistringens sidste Kraft).

Nei — atter skal Hellas

Reise sig stærk, ædel og stign!

Og af Laurbærrets Blad skal Krandsse paany
 Flettes om Heltens og Skialdens Lof.
 Ei Sproget forgaaer; ei det yndige Land,
 Med sine Kilder og Bierge blaae;
 Ikke den Mand i fordærvede Slægt,
 Som Europa stænked sin Wiisdom og Smag.
 Jeg stuer det klart — giennem Dødens Nat —
 Mit Fædreland vinder atter sin Agt!
 Og som Epaminondas river jeg fiæf
 Dolken af mit blødende Bryst.

(Hun river den ud.)

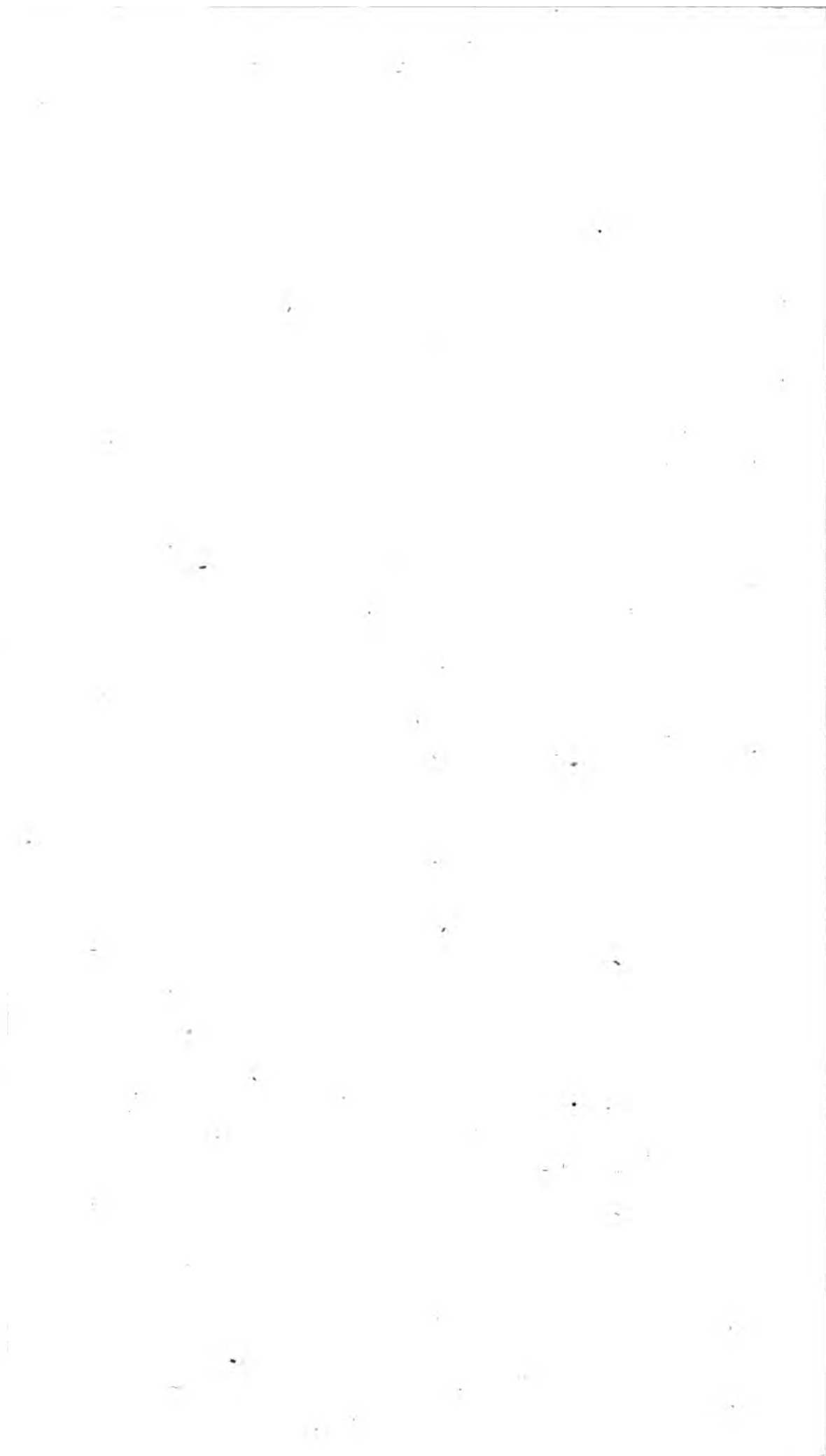
Farvel, min elskede Harald!

(Hun synker bød i hans Arme.)

Wehlenschlägers Tragödien.

Siette Bind.

Wehlenschlägers
Tragedier.

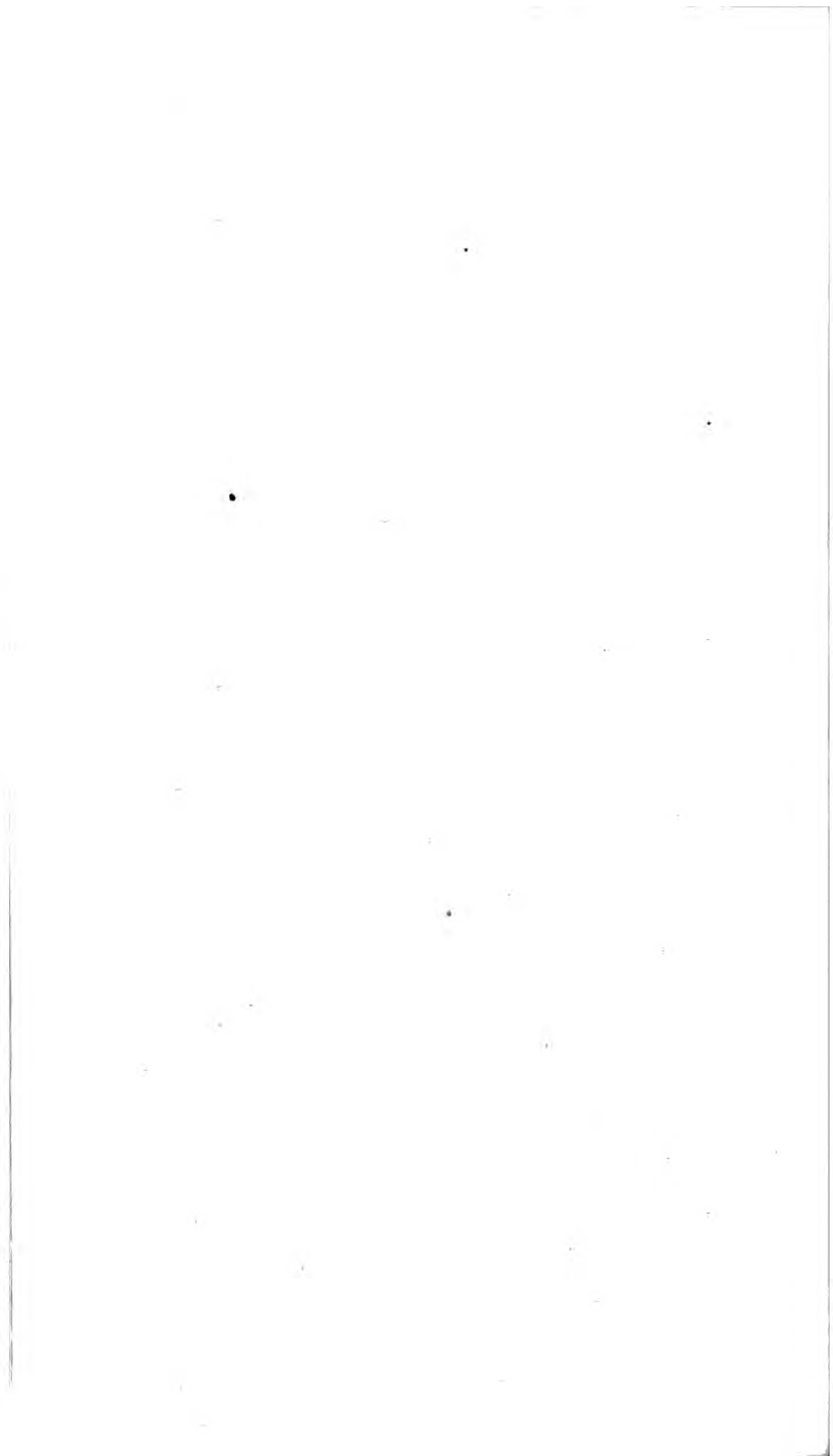
Siette Bind.

København.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1849.

I n d h o l d.

Axel og Valborg.

Erik og Abel.

Axel og Valborg.

Tragedie i 5 Handlinger.

(1808.)

Personerne.

Hakon Herdebred, Norges Konge.
Sigurd af Reine, hans Staller.
Arel Thordson, hans Frænde.
Valborg, Arels Brud.
Wilhelm, hans Ven.
Erland, Erkebiskop.
Knud, Sortebroder.
Biorn, Gamle.
Endrid, hin Unge.
Kolbein og flere Kæmper.
En fiendtlig Kæmpe med Følge.
Gotfred, Wilhelms Svend.
Dronning Thora, med sine Fruer og Somfruer.
Biarkebeiner. Munk.

Tiden er 1162.

Handlingen foregaaer i Christ-Kirken i Nidaros. Til begge Sider Begravelser i Murene; midt paa Gulvet Harald Gille's Liigsteen. I Forgrunden tvende mægtige Kirkepiller, som understøtte Hvalvingen; den venstre betegnet med tre Kors; den høire viser Tegnet **M** omfrandsset af Kiærminder. Dybt i Baggrunden Høialteret. Over Altertavlen et gyldent Skrin, der oplyses af de brogede Ruder i Choret, hvorigiennem Solen skinner. I Midten af Gangen en Lysekrone.

Første Handling.

Arel. Wilhelm.

Wilhelm.

Her er da den berømte Trondhiems Kirke,
Hvis Ny har bredet sig til selve Rom. —

Arel.

Har Nygtet pralet?

Wilhelm.

Nei.

Arel.

O, hvilket Tempel!

Wilhelm.

Et høit udhulet hvælvet Dobrefield.

Arel.

Erværdig Holighed har her sin Bolig,
Dg gyder Fromhed i det stille Sind.

Wilhelm.

Et prægtigt Syn, naar man staaer midt i Gangen
Dg skuer op til Altret.

Arel.

Messen holdes

I Choret. Hør, hvor Morgensangen klinger
Igiennem Kirkens trinde Hvalvinger.
De gule Vorlys brede svage Straaler

Fra Messingkronen hen i Kirkens Gange;
 Saa glimter Haabet i et forgyldt Hierte.
 O, hvilket Syn! Den unge Morgen gløder
 Igiennem Farverne paa Vinduesruden.
 Hil Dig Du skønne, nysoprundne Sol!
 Du vækker alle mine Barndoms minder!

Wilhelm.

Og hvad betyder vel den gyldne Kiste,
 Hift over Alteret?

Axel.

Sanct Olafs Skrin.

Wilhelm.

Ha, det er Olafs Skrin!

Axel.

Der glemmes front
 De hellige Levninger af Nordens Helgen.

Wilhelm.

Og klippes end hans Skiag og Negle stundom
 Af Kongerne?

Axel.

Nei; Harald Haarberaade
 Fandt det uværdigt, at forstyrre Riget
 I sin høitidelige Ro; han kasted'
 I Havet Skrinets Røgler, og nu hviler
 Den ædle Helgens Støv i stille Fred.

Wilhelm (betragter Pilen).

Ha, ved St. Innocents, grundfaste Støtter!
 De har en stærkere Rygrad, bred're Skulder,
 End Du og jeg; og de vil kneise fort,
 Naar vore trætte Been er længst i Muld.
 Men hvad betyde disse trende Kors?

Axel.

Kom, Wilhelm! Lad os see den næste Spile.

Wilhelm.

Slig mig kun først, hvad disse Kors betyde?

Arel.

De trende Kors betyde Gaarderaades,
Kong Olaf Kyrres og Kong Magni Høider.
Men lad os eftersee den næste Spøle.

Wilhelm.

Hvad vil Du see?

Arel.

Et mindre Mærke, Wilhelm!

Ei nær saa høit, ei nogen Kæmpehøide,
Saa høit kun som en femtenaarig Mø;
Ei hugget ud i Stenen, ridset ind
Med svage Træk i Træomfatningen.

Wilhelm.

Din Valborgs Maal?

Arel.

Vi, bi en liden Stund!

Lad mig forhøie Nydelsen ved Dvælen.

Wilhelm.

Naar star Du det?

Arel.

For fem Aar siden, da
Jeg treen i Kirken, for til Gud at bede,
For Afsked med min Kiærlighed og med
Mit Fædreland at tage. — Valborgs Moder
Var nylig død, og Valborg sat i Kloster
At lære Sømmen sye og læse lære.
Hun var kun femten Aar; men, o min Broder!
Den modne Siæl alt smilte som en Engel
Igiennem Diets Himmelblaa. — Jeg kom,
Det var en aarle Morgenstund; Kong Eisten
Var fanget Dagen før og stændigt myrdet.
En Rædsel drev mig bort fra Norges Land.
Grunt raste Landets Sønner mod hverandre;
Stærkt kæmped Kiærligheden i mit Bryst.
Jeg bad til Gud, at ud han vilde slukke
Den stærke Flamme, der, endstjøndt uskyldig,

Dog skyldig brændte til min skionne Frænke.
 Jeg bad, og som jeg bad, opluffedes
 Hift Klosterdøren, hvorigiennem ellers
 De fromme Nonner hid til Messen komme.
 Det undred mig, de kom, thi det var aarle.
 Men af! Det var kun Gen, en Uindviet,
 Hvis Skionhed endnu Sløret grusomt ei
 Bedæfte. Læt det sorte Klædebond
 Sig vandt om hendes smeffre Medie; blegt
 Som Silke faldt det silkebløde Haar
 I Fletninger om Skuldrene. Hun saae
 Mig ei, hun knalte her for Graven, Wilhelm!
 Af, for sin Moders Grav; hun hæved front
 De trinde Arme, lillehvite Hænder;
 Hun bad som jeg: „O Himmel slut min Elskov!
 O Moder! Styrk din Datter i sin Dyd!“
 Da glemte jeg St. Olaf, alle Helgne,
 Ja Himlen selv; thi Himlen aabenbarede
 Sig for mig i min Valborg. — Aldrig var
 Tilstaaelsen end kommen mig paa Læben.
 Fra Barnsbeen kaldtes vi vel Egtesfolk;
 Det var i Spog, fordi den søde Mø
 Som Slut alt var mit Hierte dyrebar.
 Jeg nærmed mig, igiennemglødet af
 Det stærkeste, det elskovsfulde Mod.
 Nu syntes alle Farer mig forsvundne.
 Min Skiabne laa som Lindorm for min Fod;
 Jeg stod paa den, kæk som Sanct Michael,
 Og stødte Spydet i Uhyrets Ryg,
 Mens mine Følelser med stærke Binger
 Sig løsteb imod Himlen. Saadan treen jeg
 For Valborg; med min venstre Haand omslyngte
 Jeg hendes skionne Midie, med den høire
 Drog jeg mit Sværd, og svor ved alle Helgne:
 Skion Valborg vorder Arel Thordsons Brud
 Paa Jorden, eller hift i Himlen.

Wilhelm.

Amen,

Min holde Broder!

Arel.

Alt, da stjalved Balborg:

„Hvad sværger Du, min Arel? Er vor Elskov
 Mod Religionen ei? mod Sæderne?
 Er vi ei Slægtninge? Forbyder Kirken
 Ei fligt et Hgteskab? Vad vore Mødre
 Paa Sottesengen os indstændigt ei,
 At tvinge denne Flamme? Spaaede man
 Os idel Kummer ei og Undergang,
 Ifald vi handleb imod deres Raad?
 See vore Mødre paa Ligstenene!
 De høie deres Hoveder, de græde
 Med inderlig Medlidenhed, for os,
 For deres Børns grusomme Skiæbne!“ Wilhelm!
 Da star jeg vore Træk i Søilen der,
 Og svor igien: „Jeg kommer hjem med Orlov
 Fra Baven, eller aldrig, — aldrig meer.“

Wilhelm.

Hvor lykkeligt at stande ved sit Maal,
 Begavet nu med Alt, hvad forhen mangled.
 Kom, lad os eftersee dit Navnetræk!

Arel.

Ja! Det skal være mig mit første Varsel.

(Han gaaer hen mod Søilen og opdager Blomsterkrandsen.)

O, Wilhelm! Wilhelm! Balborg er mig tro;
 Himlen er ei saa blaa, som disse Blomster.

(Han omfavner sin Ven.)

Wilhelm.

Lykkelige, som elsker og som elstes!

Arel.

Stalbroder, hav Taalmodighed med Arel!
 Lad ei hans Blødhed trætte Dig. Snart er
 Han lykkelig, da skal han nyde Livet

Med Valborg og sin ædle Broder Wilhelm.
 Du fulgte mig til Norge, for at kiende
 Den nordiske Natur; Alt skal Du stue,
 Men Kiærligheden, Ven, er ogsaa nordisk;
 Høiagtelsen for Dvinden, Wilhelm! lærte
 Dog Sydens Ridder først af Nordens Kæmpe.
 Hvis Du vil kiende Nordens Land og Sæder,
 Maa Du begynde med vor Kiærlighed.

Wilhelm.

Erst Du, min Ven, sværm og vær lykkelig!
 Du faared Dig en ærlig Lydsker til
 Din Ven, og Du skal stedsje finde sand
 Deeltagelse ved dette Bryst.

Ærl.

Det veed jeg!

Da Odins Skarer stilletes ad, blev Roden
 Af Sproget og vort Sindelags Natur
 Udeelt; og derfor bør det sig bestandig
 At Gothen og Germanen vorde Venner.

Wilhelm.

Du viste Dig i Henrik Løves Tog
 Saa diærv en Ridder, som en trofast Veiler
 Ved disse vakte Minder af din Æstov.
 Jeg lader ene Dig med Kiærligheden,
 Og iler ud paa Skibet, for at bringe
 Vort Folk Bæfed og Bud.

Ærl.

Jeg skulde selv —

Wilhelm.

Er, Du est undskyldt! Lad Du mig kun raade.
 Tak, for Du viste mig den skønne Kirke.
 I Stolestadet ligger Vandringstaven,
 Og Pilegrimekaaben med, i hvilken
 Du førstegang igjen vil see din Valborg.
 Jeg overlader Dig til denne Glæde;
 Paa Skibet kan Du atter træffe mig.

Arel.

Jeg bringer Dig i Kongens Sal, saasnart —

Wilhelm.

Først ønsked jeg at hilse Bispen; — dog

Det haster ei, men Kiærligheden haster.

(Han gaaer.)

Arel.

Du tappre Wilhelm! Redelige Lydsfer! —

Udkaarne Ven! Trofaste Vaabenbroder!

Hvor lifligt straaler Solen Munterhed

Ind i mit Hierte, som i Kirkens Hvalving. —

Men hvilken Skygge kommer at formørke

Den lyse Fryd? Ha, Sortebroder Knud!

Jeg kender ham, det samme lumste Træk

Bed Diet og det samme sledste Smil

Paa Læben, som for fem Aar siden. — Kunde

Jeg undgaae ham! Men han har seet mig alt.

Hvis her han dvæler til min Valborg kommer!

Ulykkesfugl, skal Du den første være,

Som her mig møder? Et usaligt Varsel! —

Knud kommer.

Ei hellige Guds Kors! Hvad? Seer jeg ret?

Hvad? Arel Thordson? Arel her i Vandet?

Bedrage mine Dine mig?

Arel.

Tert Die

Seer klart og fundt, min fromme Fader! Arel

Er her. Guds Fred! Hvor gaaer det, Broder Knud?

Knud.

Gud takke Dig for denne gode Hilsen!

Hvordan det gaaer? Det Gamle! Præstegang!

Fra Klosteret til Kirken, og fra Kirken

Til Klosteret, og endelig fra Klofret

Et Skridt til Graven; det er Munkelivet.

Men, fiære Søn! hvorledes gaaer det Dig?

Ei, ei! Hvor Du est bleven stær og stærk!
 Hvor har Du særbedes? Hvad har Du øvet?
 En tapper Svend oplever meer eet Aar,
 End alle Munkes deres Levedage.
 Hvordan forstaaer jeg her Tilbagekomsten?

(Han betragter Arel opmærksom.)

Arel.

Det undrer Eder, at en Normand atter
 Tilbagevender til sit Fædreland?

Knud.

Jeg veed, hvorfor Du drog af Landet ud;
 Ak! Alle Kirkens Brødre maatte rose
 Saa fromt et Forsæt hos en Ungersvend.
 Du vilde ved Fraværelsen betvinge
 Din syndefulde Brynde til stien Valborg;
 Nu, det var smukt giort; det var godt giort, vel giort!
 Men nu Tilbagereisen, kære Søn?
 Dog fem Aars Tid er gaaet, det er sandt!
 I fem Aars Tid kan glemmes meget, veed jeg;
 Og hist i Romerland er stionne Dvinder,
 Som Lilier trinde, blussende som Roser,
 Som Duer blide, fyrige som Ild;
 Da glemmes Nordens blege Skønhed snart.
 Ei sandt, min Søn?

Arel.

Det kan vel hændes, Fader!

Knud.

Ja, ja! Saa hændte det sig, kan jeg troe,
 Som vel var; thi det var en blodig Synd,
 Dit unge Hierte dengang stod i Fare
 For at begaae.

Arel.

Hvorledes lever Valborg?

Knud.

Nu, som det gaaer de unge Møer; hun
 Er bleven from, god, smuk —

Arel.

Det var hun alt,

Da jeg drog bort.

Knud.

Ja, ja! Hun tegned godt,

Hun tegned godt!

Arel.

Saa er hun mere veilig?

Knud.

Det, kære Søn! kan ikke jeg bedømme.

En Munk forstaaer sig ei paa jordist Skønhed,

Han seer kun paa den Himmelste.

Arel.

Er Valborg

Endnu i Klofret?

Knud.

Undertiden, ja!

Dog oftere hos Thora, Kongens Moder,

Paa Kongens Gaard. Snart bli'er hun der vel stedse!

Arel.

Hvorledes det?

Knud.

Hun kaldes Arels Brud

Vel end for Spøg af Byens Piger; men

Vi vide vel, at Konning Hakon snart

Wil dele Norges Krone med skøn Valborg.

Arel.

Hvad? Hakon?

Knud.

Nu, han elsker Jomfru Valborg

Med al sit Hjertes Heflighed.

Arel.

Og Valborg?

Knud.

Hun — ham igien.

Arel.

Der lögst Du, Broder Knud!

Knud.

Ei, ei! min unge Ven! Jeg troede sikkert,
Du havde fromt bekæmpet dine Synder.

Arel.

Hun elsker Hakon ei, hun hader ham.

Knud.

Christ frie os! Hade Kongen?

Arel.

Har han beilet

Til hendes Haand?

Knud.

Alt længst; og Valborgs Frænder
Gav Kongen alle Ja.

Arel.

Men Valborg, Munk!

Men Valborg gav ham Nei.

Knud.

Hun er optugtet

I Erbarhed og Christendom; hun veed,
At Lydighed er Qvindens Hovedsmykke.

Arel.

Nei, Munk! ved alle Himlens Stierner! Valborg
Ugter ei Hakon, hun er Arels Brud.

Knud.

Du troer at giennemdrive denne store
Forargelse?

Arel.

Med Rette skal hun vorde
Min Brud, for Gud, som for mit Hierte.

Knud.

Arel!

Hvorledes? —

Arel.

Derom taler jeg med Kongen,
Dg skylder Eder intet Regnskab. Valborg
Er min, trods alle Dæyle, — alle Munk.

(Han gaaer.)

Knud.

En vigtig Nyhed! Dnskelig for mig!
Det bli'er en Kirkesag. Vor Erkebisp
Vil neppe blande sig i denne Handel;
Han har engang jo været selv forelsket,
Den gamle Laabe. Altsaa — Broder Knud! —
Ei Arel afstaaer Valborg med det Gode;
I Elskovsheden har han atter glemt — —
Jeg skynder mig at aabenbare Kongen
Den hele Sag. Syg Erland er og gammel,
Snart maa der tænkes paa en anden Biskop.
Et vigtigt Kald, især i disse Tider;
Normannakonning trænger til en Mand
Med Kraft og Klogskab, der ved sin Idræt
Har viist Hengivenhed. — Mod, Broder Knud!
Her byder sig en Leilighed, som kaldet.
Hvorned belønner høit nok Elsteren
Den Ven, som skaffer ham hans Elsterinde?
En vigtig Nyhed! Dnskelig for mig!

(Han gaaer.)

Arel kommer tilbage i en Pilegrimskappe, befaestet med Muslingeskaller; han
har en hvid Stav og en bred Hat i Haand.

Alt horte? Vel! Vil kun at bringe Hakon
Det høistvelkomne Bud; jeg kommer selv. —
Han elsker hende! Hakon elsker Valborg! —
Men Valborg elsker mig. Dg hvoraf veed —
Dg hvoraf veed Du, at hun elsker Dig?
Han er en Konge, Valborg er en Dø,
Dg Dvindens Lod er Svagheit. Skam Dig, Arel!
Betvivler Synderen en Engels Dyd?
Men Pigen elsker Glimmer! — Arel! Arel!

Da her for Gud hun knælte, med sin Siæl
 Af hellig Elskov fuld, var Jordens Glimmer
 Da det, som straalte fra den Reens Blik? —
 Ak, Tiden matter Alt! Den sløifer selv
 Gist Pyramiderne paa Nilens Sletter,
 Hvor meget meer — — O Kærlighed! Du est
 Ei nogen god uskyldig Drift; Du vækker
 Mistillid, Had og Frygt i Mandens Hierte! — —
 Fem Aar! Jeg har forandret mig i den Tid;
 Har ikke tabt derved, er vorden Helt;
 Mit Blik er mere roligt, mere skarpt,
 Min Sæge stiules tæt af dunkle Duun;
 Mit Sværd har ikke rustet i sin Balg
 Imidlertid; den store Henrik Løve
 Udmærkte mig; for hans Skyld bærer jeg
 Mangt sammenvoret Ar paa Bryst og Skulder;
 Var jeg elskværdig før i Valborgs Dine,
 Da maa jeg mere vorde det som Mand;
 Hvad elsker Dvinden meer end kraftig Manddom?

(Hans Dte falder paa Kranstien.)

Ak, hulde Blomster! Som den lyse Maadag,
 Omhyælvet af det Himmelblaa, I mildne
 Mig Sorgen i mit Hierte. — Thora kommer
 Fra Ottesfangen alt med sine Møer.
 Til Sagen! Som en sølverhaaret Gubbe
 Jeg speide vil min Skiæbne. Svigter Valborg —
 Da bort saa hurtig, som jeg kom; som Lynet,
 I Henrik Løves Hær tilbage; der
 Jeg finde vil min Død for Bendens Dre.
 Og fanges jeg, og offerer Hedningen
 Mig til sin Madegast, sin Svantevit,
 Sin Provo, eller til den grumme Siva —
 Hvad er det meer? Jeg faldt et Dffer alt
 Her for en Christen, mere grum Gudinde.

(Han gaaer affbæd. Dronningen gaaer igiennem Kirken med sine Fruer og Somfruer.)

Balborg kommer i det sidste Par; hun standser i Forgrunden og siger til sin
Følgesøster:

Gaf Du foran, Svanhvide! Lad mig ene,
At efter daglig Skik jeg bede kan
Først ved min Faders, ved min Moders Grav.
Jeg følger efter.

(Dronningens Følge gaar. Balborg knæler ved sine Forældres Grav.)

Axel

(Som forklædt er kommen tilbage, knæler ligeledes i en Afstand).

Himmel! Det er Balborg!

Jeg kender hende neppe. Hvilken Bært!
En fyldig Rose, hvad kun før var Knup.
Hvor hun er bleven deilig! Hendes Maslyn
Er kun det samme. Men de røde Roser
Er bleget hen til hvide Veemods Lilier.
Held mig! Jeg vilde gysse, hvis hun blussede
I freidig Munterhed.

Balborg (staaer op og seer sig om).

Jeg er alene;

Hist knæler kun en gammel Pilegrim.

(Hun gaar hen for Søilen med Navnetrækket, tager den forrige Krands af, og
hænger en frisk istedet.)

Jeg hilser Dig, min Kierlighed, god Morgen!

Axel.

O Himmel!

Balborg (betragter Axel).

Hvor han beder fromt, den Gamle!

Axel.

Tak, høie Fader, for din Misfandhed!

Balborg.

Hvor salig er hans Fryd, den sølvgraa Gubbe!
Han har tilbagelagt en hellig Reise,
Og lettet Hiertet for en tung Bekymring;
Nu staaer han reen, uskyldig ved sin Grav,
Der aabner sig, som Favnen af en Ven.
O, gode Gud! Hvor sølsomt gaar det dog
Paa denne Jord! Lidt nyder Alderdommen

En barnlig Ungdomslyst, imens den Unge
Maa tæres hen af glædeløse Sorger.

(Hun gaaer ham imøde, ibet han reiser sig.)

Hil Dig og Sæl, min fromme Vandringsmand!

Axel.

Jeg takker Eder, skønne Jomfru Valborg!

Valborg.

Du kender mig?

Axel.

Jeg gik til Nidaros,
Deels for at knæle ved St. Olafs Etrin,
Deels for at bringe Jer et Brev og Hilsen
Fra Lydsland, hvorigiennem Veien faldt.
Jeg har alt hilset Helfred, Eders Frænke
Baa Immersborg; hun spaaede mig en god
Modtagelse for dette gode Budskab.

Valborg.

Mig kender Ingen i den vide Verden;
Kun Helfred er min tro Veninde; men
Du kommer langveis fra; hvad kan Du bringe?

Axel.

Fru Helfred har en Broder.

Valborg (rødmer).

Axel Thordson?

Axel (affides).

O søde Lilier, I forvandler Eder
Til Roser atter! (vovt) Rigtig! Axel Thordson,
En ærlig Kæmpe, kun lidt kummerfuld.
I Saren traf jeg ham i Henriks Leir;
Og neppe hørte han, jeg drog til Norrig,
Saa flyde han mig dette Brev, og bad
Mig bringe det i Eders egne Hænder.

Valborg

(kastet et frygtomt Sideblik hen i Kirken; da hun finder sig ene med den Fremmede,
tager hun Brevet og siger):

Min Gubbe! Du har bragt kjærkomment Budskab.

Arel.

Har jeg? Nu Gud velsigne Jer for det.

Balborg.

Du tager Deel i Arel Thordsøns Skiæbne?

Arel.

Dg i stien Balborgs med. Læs Evers Brev!

Balborg (bryder Brevet og læser).

Ung Arel lader Brev udgaae.

Balborg, Du søde Dvinde!

Christ give, det Dig finde maa,

Min Brud, min Elsterinde!

En Ring jeg tager af min Haand,

Du den paa Fingren sætte.

Jeg elsker Dig med trofast Aand,

Dg kan Dig ei forgiette.

Kom vel ihu, min unge Brud!

At jeg Dig saa mon fæste,

Skiondt Arel drog i Verden ud,

For fremmed Folk at giæste.

Han tiener i Herr Henriks Hær,

Med gyldne Ridderspore;

Fra Velsland er hans gode Sværd,

Dg ridderlig hans Fore.

Men af, han sover ei sødelig,

Som sig mon Kæmpen sømme;

Hver Nat han har ei Ro hos sig

Alt for de stærke Drømme.

O vær mig tro, min Fæstemø!

Vøi fra mig ei din Villie!

Jeg sviger ei paa Verdens D

Balborg, min hulde Lillie.

Dg ofte verler Lykken om;
 Det kan sig end vel hende,
 At Arel bringer Bud fra Rom,
 Kiært for hans søde Frænde.

Maaskee han for dit Nafn staaer,
 Naar mindst Du troer hans Komme.
 Farvel nu Valborg, hulde Maard,
 Rose for alle Blomme!

(Valborg stirrer veemodigt paa Brevet og glentager langsomt og forjagt:)

Maaskee han for dit Nafn staaer,
 Naar mindst Du troer hans Komme!

(Sun slaaer Vinene op, og bliver i det samme Arel vaer, som har affaaket Pilegrims-
 taaben.)

O Himmel!

Arel (i hendes Arme).

Her er han, Valborg! hulde Maard,
 Rose for alle Blomme!

Valborg.

Arel!

Arel.

Valborg!

Valborg.

Christ Maria!

Er det Dig selv?

Arel.

Nei, det er Arel ei;

Chi Arel var en taus bedrøvet Svend;
 Dg, vene Valborg! Du omfavner her
 Den lykkeligste Gælt i hviden Arm.

Valborg.

Min Arel! er det muligt?

Arel.

Elfte Mø!

Alting er muligt for et trofast Hierte,
 Dg Alting lykkes din Pilegrim!

Han stander ved sit Maal, ei ved sin Grav,
 Og takker Himlen for dens Mistundhed.
 Jeg svor en Eed, at jeg kom ei tilbage,
 Før Kirken havde billiget vor Elstov;
 See, her er Orlov fra den hellige Fader!
 Nu kan vi elske, Valborg, uden Synd.
 Jeg bærer Pergamentet i et Omflag
 Af Silke paa mit Bryst. Et Himmelbrev,
 Det gule Pergament! Læs: „Hadrianus
 Episcopus, servus servorum Dei“ —
 Af, det er sandt, det er i Romersproget;
 Men det tillader Dig at elske mig;
 Den gode Olding svor mig det. Og nu
 Sværg Du, mit Hjertes Allertiæreste!
 Paa denne brede Liigsteen, som bedækker
 Vor Stammefaders, Harald Gilles Stov,
 At end i Dag Du vil for Altret træde
 Med Arel, som din Fæstemand.

Valborg.

Min Arel!

Veed Du, at Kongen —

Arel.

Altting veed jeg, Alt!

Han elsker Dig! — Og Du?

Valborg.

Jeg elsker Arel.

Arel.

O søde, himmelske Veltalenhed!
 Endnu engang! Siig det endnu engang,
 Du skønne Lilievand! Ei hørte jeg
 Hvad førstegang din Rosenløbe talde.

Valborg.

Jeg elsker Arel!

Arel.

Har I hørt det, Mure?

I høie Hvalvinger! I Herrens Altre?

Hun elsker Arel! Nu, saa skal da Døden
 Kun ogsaa stille Dig fra Arel. Kom!
 Kom, lad mig sætte Ringen paa din Finger!

(Han taber den.)

Den faldt.

Valborg.

O Gud!

Arel.

Den trilled i en Ævne.

Valborg.

Den trilled ned i Harald Gille's Grav.

Arel.

Jeg lader smedde bedre ti, til hver
 Af dine trinde. Maafterfingre.
 Med Perler skal Du flette dine Haar;
 Silke, med Roser og med Lilier sat,
 Skal svulme fring dit Bryst; din spæde Fod
 Skal stattes ind i sølverspændte Sko.
 Af dit Skarlagenstind skal Gangerpiltens
 Strunk bære Slæbet, naar som Arel's Hustru
 Du vandrer hen til Kirken fra hans Gaard.
 Heel mangan Klump af Vendernes Skurdguder
 Faldt i din Ridders Lod; Du var hans Skoldmø,
 Granvorne Valborg!

Valborg.

Elstelige Svend!

Hvor har Du ogsaa stærkt forandret Dig;
 Dit Hjerte kun, din Elskov er den samme.
 Jeg stuer neppe meer den stielmste Kløst
 I Hagen her, for lutter sorte Kruser.
 Barbar, som Du est vorden! Valborg elstet
 En hvid, glathaget Ungersvend; nu favner
 Hun jo en solbrændt, stæggehaget Bildmand.

Arel.

Og til Bevii's derpaa, at Du ei frygter
 Den barske Bildmand med det sorte Stæg,

Saa tryk din glatte, silkebløde Hage
 Mod disse dunkle Duun, i det Du trykker
 Det første Indsegl af din Kiærlighed
 Paa Arels Kæber med din Mund.

(Han kysker hende.)

Valborg.

Min Arel!

Arel.

Min Valborg! — Saa! Nu træder jeg for Hakon,
 Nu har jeg druffet Driftighed og Mod.
 Jeg frygter ei; han skal ei røve mig
 Min Brud; han kan det heller ei; han er
 En nordisk Drot og vil ei være nedrig;
 Det er min Bligt, ei at formode det.
 Farvel! Af Gulde, hvor det koster Arel
 At rive sig fra Dig, min Elsterinde!
 Men det maa være. Snart forenes vi
 Saa huldt og fast som vore Navnetræk.
 See, søde Pige, hvad er dette A?
 Et omvendt V. Og hvad er dette V?
 Et omvendt A! Saa gaaer det vore Hierter.
 Vi er een Siæl, i tvende Parter skilt,
 Hvis hele Stræben er at enes atter.
 Christ signe Dig! Smyk Dig som Brud! Du finder
 Din Arel her igjen som Brudgom.

(Han gaaer.)

Valborg.

Arel!

Hvor er han vorden mandig tillidsfuld!
 Hans Blik udstømmer Munterhed og Trøst.
 Hvi gif Du bort og lod din Valborg ene
 Tilbage mellem Gravene, min Arel?
 Nu falder atter ængstligt hendes Blik
 Paa hendes Moders blege Billed hist.
 Hun græder end bedrøvet; af, som om
 Hun vilde sige: „Ulyksalige!

I fryder Eder i et staffet Haab;
En grusom Skiæbne har opreist sin Muur
Af Jern imellem Eders Hierter. Først
I Graven" — Gud! i Graven faldt hans Ring;
I Haralds Grav! — — Han stander i sin Rustning,
Den døde Konge, barsk og trudselsfuld,
Med Haand paa Sværd, med vredtindtrukne Bryn.
Vor Stammefader, af, fortørnes ei!
Min Arel bringer Havens Orlov hjem,
Vort Egteffab er ingen Brøde længer. —
Men af! Han truer ubevæget fort;
Dg Arels Ring — o alle gode Helgne!
Den trilled i vor Stammefaders Grav.

(Sun gaaer.)

Anden Handling.

Kong Hakon. Sigurd af Reine.

Sigurd.

Hil og lykkelig Dig, min Herre Hakon!
 Jeg mærker, man maa gaae til Kirke nu,
 Naar man vil være sikker paa at træffe
 Normannakonning.

Hakon.

Bringer Du os Budskab?

Har Du indhentet Nys om Erling, Sigurd?

Sigurd.

Et Kjøbmandsskib er løbet ind i Fiorden,
 Har sneget sig ved Nattetide bort
 Fra Bergens By; det bringer ilde Nyhed:
 Ung Magnús faares rundt i søndre Norge
 Og Erling stormer slemt i Bergen. Dræbt
 Er Arne Brigdestal, din Snyfmand;
 Dødeligst Ingebjørn, Landsøvdingen.
 Hver Kjøbmandsnekke holdes fast i Bergen,
 For ei at bringe Bud til Nidaros
 Om Erling Skaffes Rustning. Hændelsen
 Kan vi kun takke for den sidste Tidend.

Hakon.

Den Niding ønsker sig den samme Hilsen,
 Som Inge fik paa Bekesuden.

Sigurd.

Herre!

Klog Mand foragter ei sin stærke Fiende.

Ei altid hjælper Lykkekræf, som sidst,
 Da Du paa Isen traf Gregorius Dagsøn.
 Ei Erling er en Niding, som Kong Inge,
 Den skranten Vissefod; fra Barnsbeen har
 Han lært at taale Jern. I Niorfsafund
 Formaede selv Blaamandens Drebug
 Ham ei at fælde; da med Ragnvald Jarl
 Han drog til Særkland og paa Veien æntred
 Den stolte Dromund. Endnu bærer han
 Paa Skraa sit Hoved efter dette Hug —
 Og kaldes Erling Skaffe.

Hakon.

Prøve vil vi
 At hugge til ham fra den anden Side,
 Saa tænker jeg det gaaer.

Sigurd.

Det give Gud!
 Men, Konge! taal en Gubbes Driftighed.
 Hvad gjør Du mellem Gravene? Hvi sukker
 Du som en skranten Dvinde? Hvorfor bleges
 Din brune Kind? Hvi gløder Diet Dig
 Sygt som den Druknes? Hakon! Kan en Mø
 Din Sundhed og din Dygtighed betvinge?
 See, Landet trænger til en ærlig Drot,
 Som fiæk forener Haarderaades Kraft
 Med Magni Visdom. Du besidder nu
 Den norste Throne, Rigets Arvinger
 Er faldne; Ketten hævder Dig dit Spir,
 Som Harald Gilles sidste Sønnesøn.
 Nu reiser sig en anden Slægt, for atter
 At spille Landets Blod ved indre Krig;
 See, Hakon! Norges Haab staaer kun til Dig!
 I Danmark har alt Baldemar beviist,
 Hvor snart en Helt kan vende Splid til Orden.

Hakon.

Du giver mig Exempel af min Fiende?

Sigurd.

Rign ham i Gren, viig ham i hans Feil!
 Sværm ikke længer her bag disse Mure,
 De stolte Legn paa Augustini Hovmod.
 Nu bygger han i Bergen anden Muur
 Imod din Magt, til Erling Skaffes Løv.

Hakon.

Vær rolig, Sigurd! Snart, snart har min Længsel
 Sin Gienstand fundet.

Sigurd.

Nu, saa skynd Dig da!

Men gjør det fort og godt. Stil dine Længsler;
 Ryst Ungersvenden, Elfteren af Ormet,
 Og mød som Helt og Drot for dine Kæmper.

Hakon.

Som Helte vil vi Erling Skaffe møde.

Sigurd.

Det er paa Liden, at derpaa Du tænker;
 Hvad sikker Dig for Erlings Overfald?
 Saml dine Skibe, lad der blæses Hærblæst
 Endnu i Dag! Lad høit Krigspiben fløite!
 Kast Brynien over hviden Hals, og viis
 Dig vaabendiarv og færdig at undfange
 Korræderne.

Hakon.

Vel, vel, imorgen, Sigurd!

Imorgen! Kun i Dag er det umuligt.

Sigurd.

Imorgen er kanske det meer umuligt,
 Hvis Erling overfalder os i Nat.
 Glem ei —

Hakon.

Glem heller ei Ordbødigheden!

Sigurd.

Kun af enfoldig Trostøb har jeg talt.
 Det frænker mig, at Erlings Rygter troes,

Forbi tilfældigt Uheld styrker dem:
 Det er et Folkesagn, at Harald Gille
 Fik ved Bedrag det norske Kongespir;
 Og at til Straf for det, og for den Grumhed,
 Han viste Magnus Blinde, Biskop Reinald,
 Det gaaer saa ilde med hans Afkom nu;
 At der er intet Held og ingen Trivsel
 Med al den gilske Slægt, i hvad den virker.
 Saa taler Folket, og det frænker mig.

Hakon.

Sligt Eventyr bør frænke gammel Kiærling,
 Et gammel Helt.

Sigurd.

Ærværdighed og Varsel

Er i et Folkesagn.

Hakon.

Og Døvertro. —

Hist kommer Broder Knud.

Sigurd.

I ham er Vantro,
 Men ei Ærværdighed. Den lumste Hylfer! —
 Jeg væmmes over denne sorte Snegl.
 Kom, Hakon! Følg mig, og lad Sneglen frybe.

Hakon.

Ærbødigt tal om Kongens Skriftefader!

Sigurd.

Din Skriftefader? — Nu i Herrens Navn!

Hakon.

Jeg har en vigtig Sag ham at betro.

Sigurd.

Gud naade da din Sag. Farvel! Jeg pleier
 Just ellers ei at drives let paa Flugt;
 Men for den sorte Diavel er jeg Niding.

(Gaaer.)

Hakon.

Utaalelig, med samt sin Erlighed,
 Med samt sin Kraft. En evig Tugtemester.
 Hvor kildrer det dog den Forsængelige,
 At revse, rette, hvor han seer en Higen
 Hos Andre, som han selv ei har. Du finder
 Din Fryd i Kampen kun; derfer skal Hakon
 Kun flyde Fryd i den; din Alderdom
 Har slukket Elstovs-Ilden, derfor Hakon
 Skal ogsaa dæmpe Flammen i sit Hierte.
 Hvor viist! Den froesne Vinter, med sin Sne,
 Bredder Baaren, at den staaer i Blomster.
 Nei, elste vil jeg, elste med mit Hiertes
 Ungdommelige Fylde. See saa Du
 Mit Kongedoms i Midaros, i Bergen,
 I Wigen, hvor Du vil; jeg stuer det
 I Valborgs Hierte; det skal ingen Erling
 Berøve mig, naar først min Kiærlighed
 Har huldt erhvervet mig min skønne Throne.

(Til Munken, som holder sig i en arbejdig Afstand.)

Kom nærmere! Kom, Broder Knud! Alt Gubben
 Er borte.

Knud.

Jeg forbauses ved at see ham
 I Kirken her; den allerførste Gang
 I thyse Aar!

Hakon.

Tal! Har Du fundet Valborg?
 Har ved forstandig Tale Du forsøgt —

Knud.

Forsøgt? Af, Eders Naade! ellers kan
 Forstandig Tale vel udrette meget;
 Men her er Talen spildt; saa meget meer —

Hakon.

Hvad nu?

Knud.

I kiender jo de gamle Griller,
Den uforglemmelige Kiærlighed!

Hakon.

Og kan Du ei afmale den saa styg
Med alle Helvedes ildrøde Farver,
At hun forfærdes? Kan Du ei bevise
Desuden, efter al Sandsynlighed,
At sliq en Veiler, som saa reent forsvinder,
Maa enten være troløs eller dødt?

Knud.

Det er en egen Sag at disputere
Med Dvindfolk, Herre! Synderlig, naar heftigt
Der elstes. Ingen Grund antages da,
Der agtes ingen Tid og intet Sted.
Den Elfte bli'er dem altid nær, om selv
Han tiende mellem Børingerne, hos
Kyrialar i Græfland; —

Hakon.

Grumme Skiæbne!

Knud.

Hvormeget meer, naar pludselig han staaer
I Nidaros.

Hakon.

Hvad siger Du?

Knud.

Jeg siger:

Hvormeget meer, naar pludselig han staaer
I Nidaros.

Hakon.

I Nidaros?

Knud.

Saa kaldte

Kong Olaf Trygvason, Jer Stammefader,
Vor gode By.

Hakon.

Ha, Munk!

Knud.

Tilgiv, min Konge!

Jeg troede vist, man havde sagt Jer alt,
At Arel Thordson kommen er tilbage.

Hakon.

Tilbage?

Knud.

Hvad? I veed det ei? Tilgiv,
At jeg uskyldig bringer Eder da
Et liget ufiærkommet Budskab.

Hakon.

Arel her?

Knud.

Hans søger Eder overalt, min Herre!

Hakon.

Har alle Magter sig da sammensvoret?
Hvad? Arel her! Og har han samme Tanker
Om Valborg?

Knud.

Tanker, Eders Naade? Ha!

Naar tænker Elstere? Som Hekla brænder
Han ivrigt efter hendes Favnetag.

Hakon.

Nu vil vi see, hvo af os To, der vinder
Det Skakspil!

Knud.

Eders Naade vogte Kongen

For Løberen! Med Sindighed og Kulde
Kan Spillet vindes, Dronningen bevares.
Tillader I mig her at tale frit?

Hakon.

Tal!

Knud.

Arel er en Drømmer nu som før.
 En Tidlang har han sværmet om i Lydsland
 Og vovet eet og andet Lykkespil
 Paa Henrik Løves Tog; den tydske Drot
 Har med et Ord opmuntret Svendens Mob;
 Nu svulmer han af Selvtillid og troer,
 Alt Alt maa lykkes ham. Den gamle Pave,
 Den hellige Hadrianus har omstiftet
 Det Timelige med det Evige;
 Nu strider Victor hardt med Alexander
 Om Pavedømmet. Alexander valgtes
 Vel af Conciliet, men Fredrik Rødsfiæg
 Beskytter Victor imod Alexander.
 Alt er i Kamp og Oprør; Henrik stormer
 Mod Benden, Fredrik til Italien;
 I Danemark og Norge raste længe
 Mord, Udelæggelser og Borgerkrige.
 De stolte Ridd're nytte denne Tilstand:
 Jo meer en Overherres Vælde synker,
 Desmere stiger enkelt Ridders Magt.
 De mene: Baverne, samt Fyrsterne,
 Har nok at gjøre nu med egne Sager;
 Hver troer at kunne handle som ham lyst —
 Og sligt et Dieblif benytter Arel.

Hakon.

Saa sandt jeg er en Konge —

Knud.

Eders Naade

Har huldt tilstedet mig at tale frit;
 Jeg beder derfor om et gunstigt Dre,
 Til jeg har udtalt. Eders Naade elsker
 Skøn Valborg — hvor naturligt! hun er skøn.
 I hader Arel Thordson — hvor naturligt!
 Han er den Lykkelige. Eders Naade
 Troer dog at vinde Seier, — hvor naturligt!

I er den Mægtige. Saavidt er Alt
 Fornuftigt, i sin Orden, og naturligt. —
 Nu gaae vi videre! Hiem kommer Arel
 Og beiler om skøn Valborgs Haand; skøn Valborg
 Er fader=moderløs; som Norges Konge
 Staaer I skøn Valborg i en Faders Sted.
 Hos Jer, til hendes Haand maa Svenden beile;
 En Haand, som I af ovenmeldte gode,
 Naturlige, uroffelige Grund
 Gi giver ham. Her er endnu ei Talen
 Om noget Spil; vor Sag gaaer uanfegtet
 Sin retlige, sin skæve Gang; en Gang,
 Der sikkert falder ud til Kongens Larv.
 Her Eders Naade har da nødig ei
 At sætte Drottens Værdighed tilside,
 Ved hidsig Ordstrid eller noget Sligt.
 Ung Arel kommer som en Undersaat;
 Frembærer Eder i Værdighed
 Sit Værd. — Udentvivel, da han er draget
 Til Nidaros, vil han tilbyde Kongen
 Sin Tjeneste mod Erling Skaffe. Nu,
 Sligt Tilbud er ei noget Afslag værd.
 Nu gaaer han videre og frier til Valborg —
 Det er en Kirkesag! I sender ham
 Til Præsterne. Jeg henter Kirkebogen,
 Beviser Arels Slægtskab med skøn Valborg;
 Den gamle Biskop nødes efter Bligt
 Til at forbyde, hvad han sikkerlig
 Af Sindelag er heel uvillig til;
 I rolig Høihed har sig Kongen holdt, —
 Og dog er Maalet naaet.

Hakon.

Jeg føler dybt

Forstfælligheden af den barske Sigurds
 Umilde Stolthed og dit Venstabsraad,
 Min Skriftefader! Ja, saa skal det være.

At gribe Lykken stræber Mennesket,
 Og bruger hvert et Middel, som Naturen
 Har stemplet med sin Lovlighed. Hans Elskov
 Er imod Kirken, imod Sæderne;
 Min er ustyldig, derfor Himlen vil
 Beskytte den. Gaa, hent mig Kirkebogen!
 Bring mig den ufortøvet, Broder Knud!

(Knud gaar.)

Deri har Sigurd Ret: det sømmer sig
 Normannakonning ei at sukke, syg
 At tæres hen af Længsler. Hun skal vorde
 Min Dronning, tvungen eller villig. Ha,
 En Mø er som et Barn; det græder efter
 Hvad Blisdom nægter det, men glemmer snart
 Sin Kummer, takker snart den kloge Leder,
 Der tvang det til sin virkelige Lykke. —
 Er Hakon ei en fagerboren Mand?
 Ung, raff og fyrig? Er han Konning ei?
 Ei Konning over Throndelagens Bønder?
 Et Folk saa stolt, at fast man skulde troe,
 Det lod sig styre kun af Gud i Himlen.
 Valborg skal vorde min. Men seer jeg ret?
 Tving Dig, min Brede! Svulm ei nu, mit Hierte!

Arel kommer.

Hil og lykkelig Hakon Herdebred!

Hakon.

Velkommen Arel! Man har meldet mig
 Din Ankomst alt.

Arel.

Man sagde mig, at her
 Jeg vilde træffe Dig; og da —

Hakon.

Velkommen!

Velkommen Frænde! — Hvad kan vi tilskrive
 Den Lykke nu, at see Dig atter, Arel?

Vi alle troede, Du var worden sig
 En fornem Ridder hos den tydske Henrik,
 At reent Du havde glemt det stakkels Norge.

Arsl.

Det er ei Normands eller Danstes Viis
 At glemme deres Fædreland. Normannen
 Kan streife vidt og bredt i fremmed Land;
 Han vender sikkert dog engang tilbage
 Til Fædrelandet; eller ogsaa tager
 Han Fædrelandet bort med sig, og stifter
 Et lille Danemark og Norge, snart
 I England, snart i Frankrig, snart i Velsland;
 Hvor det nu saa kan træffe.

Hakon.

Mangen Selt

Drog ud af Landet paa den Tid, da Freden
 Ham hjemme kieded; eller og naar Vandflod,
 Naar Pest og Hunger drev ham fra sin Arne;
 Med Dig har det en anden Art; Du gif,
 Da dragne Sværd klang blodigt mod hinanden;
 Da der var nok at tage Haand i, for
 En ærlig Kæmpe. Deraf maa man troe,
 Du foretrak et andet, fremmed Rige
 Dit Fædreland.

Arsl.

Mit Fædreland! Og hvad

Er Fædrelandet, hvad et Broderfolk,
 Naar Raseri og Herksesygge girer
 I alle Aarer og omspænder Hjertet?
 Hvad er en Undersaats, en Kæmpes Pligt,
 Naar alle Pligter, alle Forhold løses?
 Den er en Ridding, som ei ærligt stander
 I Modgang som i Medgang Kongen hi
 Med Liv og Blod; men hvad skal Kæmpen gjøre,
 Naar fire Konger fives om et Land;
 Og hver med lige Ret, og alle Brødre,

Skjændt alle Tigre, Bødler mod hinanden?
 Min Fader Thord Guusfreia var din Faders
 Kong Sigurds ærlige, trofaste Mand;
 Han stod og faldt med ham. Da Gisten kom
 Fra Skotland, Hakon! tog sig af din Ungdom,
 Og arved Throndelagen efter Sigurd, —
 Jeg tiende ham, saalænge til han faldt
 I Inges Hænder, og paa stændig Viis
 Blev hugget med en Dre Kors paa Ryggen,
 Imens hans blege Læber beed i Græsset.
 Nu var kun Inge Konge. Skulde jeg
 Dog blevet? Svoret Inge Trostab? Trostab
 Din Faders Banemand? Da flygted jeg,
 Med Rædsel uden og med Kummer inden.
 Nu har sig Skiæbnen mildnet; Gistens Hær
 Har faaret Dig, og Du har sældet Inge.
 Nu est Du Drot med Rette for vort Folk;
 Og jeg er her igien, og byder Dig
 Som Thronder, Kæmper og din nære Frænde
 Min høire Haand mod dine stolte Fiender.

Hakon.

I lang Tid, Arel! har Du været Ven
 Af Danmarks Baldemar, min Avindsmand.

Arel.

Det var han ei, den Tid, jeg kiendte ham.
 Han var en tapper, en elskværdig Helt;
 Det er han end. Jeg laante ham min Arm,
 Mens han, trods List og Svig, med Heltetmod
 Grundfæsted sig udi sit eget Rige.

Hakon.

Sit Rige? Du vil siige Barbarosfas.
 Har han ei taget Danemark til Lehn
 Af Tydslands Keiser?

Arel.

Et Spilfægteri

Var dette Lehn, det gialdt jo kun for Benden.

Med Rænker fik ham Fredrik loffet til
 St. Jean de Laune; han maatte Gaand ham række.
 Al Verden loe af Keiser Fredrik Rødsfiægs
 Forføngelige List. Men Valdemar
 I Lybskland var saa anseet og saa agtet,
 At Mødre mødte ham i Stadens Porte
 Med deres Børn, og bad ham røre dem,
 At Held de kunde faae til Vært og Lugt.
 Paa Landet bad ham Bonden tage Korn
 I Hæand og kaste det paa Agren ud,
 At Sæden derved kunde vore bedre.

Hakon.

Og sig en Keiser-tiente Du?

Aræl.

Jeg tiente

Den store Henrik Løve, Sarens Hertug.

Hakon.

Vel stor! Jeg nys har hørt et Træk af ham,
 Som huer mig; som viser, at han er
 Ei blot en Helt med Driftighed og Styrke,
 Men selv en Christen med Samvittighed:
 Han har sig ladet stille ved sin Hustru
 Clementia, fordi de var hinanden
 For nær beslægtede.

Aræl.

Det var ei Grunden.

Henrik er Kriger, Løve; grunde vil han
 En vældig Fyrsteslægt; hans Hustru skænkede
 Ham ingen Sønner; det var Hovedsagen. —
 At dette Træk ei huer mig, indseer
 Du ganske vist, Kong Hakon! da Du veed
 Jeg elsker Valborg, min Beslægtede;
 Og haaber ei, at Du vil lægge Hindring
 For min og hendes Lykke.

Hakon.

Er det muligt?

Du har end ei forglemmt den Daarlighed?

Arel.

Saalidet, at jeg agter end i Dag,
Med din Forlov, at føre Valborg Brud
Til Alteret.

Hakon.

Ei, Du est hurtig, Arel!

Arel.

Den Veiler kan ei kaldes saa, som trolig
Har ventet lange fem Aar paa sin Brud.

Hakon.

Din Brud? Og er det da saa vist og afgjort,
At Valborg elsker Dig?

Arel.

See denne Krands

Om vore Navne! Den har Valborg bundet.
Fem Somre stænkte Marken daglig Blomster
Til sig en Krands, der bandtes af min Valborgs
Sneehvide Hænder.

Hakon.

Dette Navnetræk!

Arel.

Har Arel skaaret.

Hakon.

Denne Blomsterkrands?

Arel.

Har Valborg bundet.

Hakon.

Ha! —

Arel.

Hør mig, min Herre!

Jeg seer dit Die gløder, og jeg kiender
Dit Hjertes Tilstand. Lad os ærligt tale,

Som Normænd, om vor Siæls Anliggende.
 Mig er Forstillelsen umulig, Hakon!
 Jeg elsker Valborg, Valborg elsker mig.
 See, Hakon! Du est Konge til et Land,
 Et stolt og stort og herligt Kæmpesfolk;
 Vil Du berøve nu en ærlig Frænde
 Det Eneste han har — sin Fæstemø?
 Drot! Wren kalder Dig. Din Fødsel vinker
 Til Kamp og Daad. End er ei Timen kommen
 Til rolig Elfov; det indseer din Norne;
 Hun kalder Dig til Hildursleeg. Velan!
 Følg hendes Vink; udrust Dig mod din Fiende;
 Tilintetgør den Modstand, der vil røkke
 Dig paa din Throne. Mangen tapper Mand
 Vil følge Dig; og med det sidste Blod
 Af Arels Hierte skal han Dig betale
 Din Godhed, hvis Du skænker ham sin Valborg.

Hakon.

Du rober tydeligt din Tilstand, Frænde!
 Dit Hierte hidses i et Dieblik
 Af de forskielligste Bevægelser.
 Du beiler om en Mø, i det Du melder
 Dig som en Stridsmand i din Konges Gaard;
 Raad giver Du, Formaning, mig som Olding,
 Imens Du som en heftig Ungersvend
 Din Tilflugt tager til mit Hiertes Godhed.
 Find her Dig i, at Hakon kold og rolig
 Med Værdighed Dig møder, og Dig svarer
 Med Orden paa din Tales Bilderede.
 Forstod jeg ret, saa bød Du mig din Arm
 Og Trostab, som en indfødt Thrønder, mig,
 Den thrøndste Konning, imod Erling Skafke?

Arel.

Det byder jeg med al Oprigtighed.

Hakon.

Dg jeg modtager dette gode Tilbud
Paa samme Maade.

Arrel.

Dette Haandtag gjør
Mig til din tro, usvigelige Mand.

Hakon.

Jeg takker Dig, og stionner paa dit Værd. —
Hvad nu den anden Sag vedkommer, om
Den Elfskild, Du troer at spore hos mig,
Om Grumheden, Du frygter for, med mere;
Da er det Ting, min Høihed maatte tage
For Mangel af Uerbødighed, hvis ei
Din Lidenskab var mig bekiendt. Ung Valborg
Er faderløs og moderløs, forladt;
Min kongelige Magt beskytter hende.
Ifald jeg, ved at dele Norges Krone
Med denne hulde Skabning, lønne vil
En Dyd, en Skionhed, som er Kronen værd;
Ifald jeg derved vilde see at døve
Den Kiærlighed, som Kirken kalder syndig;
Saae hende til at glemme, ved min Omhed,
En Veiler, som i fem Aar blev usynlig —
Var det en Brøde?

Arrel.

Edle Hakon! Nu
Forstaaer jeg Dig: Du vilde som en Konge,
En faderlig Belgjører, huldt beskytte
Den stionne Mø, formilde hende Livet.
Du elsked ei, — og saa er Alting godt!
Den samme Godhed, samme Venlighed,
Der drev Dig til at ægte Valborg, vil
Formaae Dig til at afstaae fra dit Forsæt,
Naar Veileren er her, og Valborgs Lykke
Beroer paa denne hellige Forening.

Hakon.

Beständig taler Du som den Beruste.
 Jeg elsker ei? og hvorfor ei? Hvoraf
 har Du opdaget det? Formaaer kun Du
 At s'ue Valborgs Skønhed, hendes Vnde?
 Og kan en Helt ei føle Kiærlighed,
 Fordi han ikke bruser vildt som Du?

Arel.

Du elsker altsaa Valborg?

Hakon.

Som en Mand,
 Og som en Konge. Jeg vil hendes Vel;
 Jeg vil, at hendes Ægteskab skal grundes
 Paa Lovlighed og Ustyld; og forresten
 Troer jeg at kunne gjøre Valborg Livet
 Saa lykkeligt og glædefuldt som Du.

Arel.

Den Elskende seer ene Livets Held
 I den udkaarne Gienstand.

Hakon.

Du est altsaa

Den lykkelig Udkaarne?

Arel.

Valborg dele

Den Sag imellem os. Som ædel Helt
 Og Dvindes Villie; som en Konning agt
 Din Undergivnes Ret; og som en Christen,
 Glem ei det hellige Sagn om Naboths Wiingard!

Hakon.

Selvraadig vil jeg ikke handle her;
 Men Valborg kan imellem os ei dele.
 En Mø er efter Loven sat en Børge,
 Hun kan ei raade, dele selv sin Sag.
 Den hellige Kirke dømme mellem os!

Arel.

Dermed er jeg tilfreds.

Hakon.

Tænk ei, at Hakon

Vil handle som Tyrann; men tænk ei heller,
At daarlig han forsage vil sin Lykke,
Naar Kirkens Lov har udeluffet Dig.

Arel.

Er det din sande Mening og din Agt?

Hakon.

Det hører Olaf, min udkaarne Helgen.

Arel.

For dette Sindelag behøver Retfærd
Ei at forsage, Kiærlighed at sørge.
Din Fordring grunder sig paa christen Pligt,
En Fordring, som sig Arel selv har gjort.
Just derfor har hans Valborg ikke seet ham
I mange Længselsaar; og aldrig havde
Hun seet ham, ædle Hakon! hvis den Gud,
Der huldt beskytter trofast Kiærlighed,
Ei havde banet Veien ham til Valborg,
Igiennem Kirkens hellige Hvalvinger.

Hakon.

Hvad siger Du?

Arel.

Her giver jeg en Afskrift

Af Hadriani faderlige Brev
I dine Hænder; det, han selv har skrevet,
Er kommet alt til Erkebispen. Bullen
Ophæver Arels Slægtstaf med stien Valborg;
Bort Egtestaf er ingen Brøde meer.

Hakon (med udbrydende Hefstighed).

O, Argelist! Ha, Helved!

Arel.

Er det muligt?

Kong Hakon Herdebred har Arel sat
Et ærligt Vilkaar, i den Mening blot:
Det blev umuligt ham at gjøre Fyldest?

Hakon.

Blig bort fra mine Dine!

Arel.

Hakon! Hakon!

Hakon.

Bort, siger jeg! Hvorlænge vover Du,
En Undersaat, med plumpforvoven Færd
At sætte min Langmodighed paa Prøve?

Arel.

Jeg er en Thrønder af den gylffe Rod
Saagodt som Du; jeg var en agtet Kriger
I Henrik Løves Hær, og nu din Kæmpe,
Men ei din Træl; ung Valborg er min Brud.
Gi naaer din Magt til Kirkens Helligdom.
Jeg gaaer og bringer hende for Guds Alter.
Fat Dig! Betving dit Hjertes Lidenskab!
Den største Seier for en ærlig Helt.

Hakon.

Bort, siger jeg!

Arel.

Gud dele mellem os!

(Han gaaer.)

Hakon.

Og det var Enden paa den hele Drøm?
Det var din Skjæbne, Hakon Herdebred?
Hin kommer for at røve Dig dit Rige,
Den Anden for at røve Dig din Brud.
Hvad har Du mere, der kan røves? Ha,
Et opbragt Hjerte! Vel! Men dette Rov
Bl'et ei saa let. Det spulmer efter Hævn,
Det tørster efter Blod, det vrede Hjerte.

(Han bliver Broder Knud vaer, som er kommen ind under Slutningen af foregaaende
Optrin, har henlagt Kirkebogen, og læser med stor Opmærksomhed i Pergamentet,
som Hakon har ladet falde.)

Hvad vil Du, Munk?

Knud

(rolig, uden at vende Biet fra Pergamentet).

Tillader Eders Naade —

Hakon

(stirrer forbitret paa Krandsen og Navnetræffet, drager sit Sværd, og hugger det med en stor Spaan fra Søilen).

Vel truffet, Hakons Sværd! Saaledes skal
Du overhugge Baandet, der forbinder
Mitt Gæt og Alt til denne lumste Niding.
Hvor snedigt han forstod at dreie Sagen,
At lokke mig et Ord fra Læberne.
Men hi, Forræder! Nei, din falske Kløgt
Skal ikke lykkes Dig. Du skal ei trykke
Den Fagre til dit Bryst, saalange dette
Mitt Hoved oven Mulden staaer. Det sværger
Jeg ved min Krone.

Knud

(bestandig læsende med tilsynsladende Glæde).

Derfom Eders Naade —

Hakon.

Gak med din Bog, og ti med dine Laler!
Det sømmer Munke sig ved Læbens Kløgt
At bane Lykkens Vej; en Konge bruger
Sin kongelige Magt. Og, ved min Høihed,
Det vil jeg. Hakon skulde som en vakker Yngling
Vel holde Lyset for Dig her ved Altret?
Vel lyse Dig dermed til Brudesengen?
Din Brudeseeng skal vorde smykt med Roser,
Med røde Lagen og med hvoolblaae Volfstre.
Alt Løsnet givet er. — Hvad vil Du, Munk?

Knud (som har ublast).

Tillader Eders Naade med et Ord —

Hakon.

Ti, Du Glendige! — Jeg vil ei længer
Hensmægte mellem Gravene; jeg vil

Ei fladdre Tiden bort inellem Munk;

Ei sværme, Sigurd! Nei, det loves Dig.

Jeg ryster Elstere af Hermet; nyder

Min Glæde som en Mand, og møder Dig

Som Helt, min tappe Sigurd! og som Konge.

(Han iler bort.)

K n u d.

Bild som en Ulv. Hør dog, Kong Hakon! hør dog!

Den hele Bulle vorder uden Kraft;

Glemt er det Vigtigste! Hør mig, min Herre!

(Han skynder sig efter Kongen.)

Credie Handling.

Erkebiskop Erland. Knud, med Kirkebogen.

Knud.

Tilgiv, ærværdige Fader! at jeg kalder
 I Genrum Eder hid fra Choret's Brødre!
 Men Pligten byder, I maae forberedes
 I Gast; ung Axel skynder paa sit Bryllup,
 Og vi kan vente Brudeffaren her*
 Hvert Dieblif, den drager alt fra Borgen.

Erland.

Mig under Himlen før min Død den Fryd,
 At sammenføie tvende æble Hierter.

Knud.

Det smerter mig, at maatte med et Ord
 Forskyrre denne Fryd, ærværdige Fader!
 Dog Skæbnens Styrelse maa jo den Vise
 Betragte som et Vink fra Himlen; derfor
 Vil I hengive Jer i Herrens Villie,
 Naar I erfarer, at ung Axels Bryllup
 Har ikke fundet Naadens Bifald; og
 At ved en synderlig Omstændighed
 Den Orlov, som den hellige Hadrianus
 Har givet Axel, vorder uden Kraft.

Erland.

Saavist som Kirkens Arm med Vælde strækker
 Ud over Kongernes, saa sikkert skal
 Det hele Brey stadfæstes i sin Kraft.

Knud.

Den Bul er uden Kraft, ærværdige Fader!

Erland.

Har Hadrian ei tydeligt og klart
Ophævet Arels Slægtstam med skøn Valborg?

Knud.

Ret vel, Herr Biskop! Jeg har ogsaa læst
Den hele Bulle, har end ei forglemt
Saa ganske mit Latin, at jeg jo vel
Forstaaet har hvert Ord. Den hellige Fader
Tilintetgør det Forhold mellem Arel
Og Valborg, der er mellem dem, som Frænder,
Som Sødsfindbørn; —

Erland.

Og er ei Dette nok?

Knud.

Det skulde synes saa. Selv Arel Thordson
Har udentviul formodet, det var nok;
Ihi ellers er det ubegribeligt,
Hvordan han kunde forbigaae en Sag
Af samme Bigtighed, som deres Frændstam.
Dog har formodentlig han selv ei vidst det.

Erland (stusser).

Knud.

Som Sødsfindbarn kan Arel elske Valborg;
Men som Daabsødsfindinde forbyder Kirken
Endnu dem Ægtestam.

Erland.

Hvad siger Du?

Knud.

Sandhed, som Kirkebogen skal bevidne.
Høiværdige Fader! I er nylig kommen
Til Stedet, efter Augustini Flugt;
Og derfor veed I ei saa god Bested
Om Kirkens Ting, som en aarvaagen Tiener,
Hvis Liv randt hen imellem disse Mure.

Jert fromme Levnet gjorde Jer til Bisp.
 Vel har man troet tilforn, at til med Hæder
 At styre Bissestaven, hørte meer
 End hellig Wandel. Absalon i Danmark
 Har viist hvor smukt Staalbrynien klæder over
 Det uldenhyide Pallium; at Hielmen
 Kan ogsaa spændes om et raget Hoved;
 At ei det bør en Bislop blot sig være
 Ustraffelig, men vaabendiarv og stærk,
 Som en Cherub i straalende Metal,
 Med Bredens vældige Slagsværd for sit Eden.
 Dog, Augustini Sledstthed lærte Hakon
 At søge sig en Bisp, som forestaaer
 Sin Post — ufsadelig. Jeg ønsker Eder
 Al Held og Lykke til det høie Kald.

Erland.

Jeg takker Dig. Lad mig med Fred og Ro
 Henvandre det Var Skridt jeg har til Graven!
 Jeg vil ei længe være Dig i Veien.
 Spild Tiden ei! Beretningen om Arel
 Bedrøver mig langt meer. En Yngling stuer
 Sit Haab imøde; Oldingen er vant
 Til Frost og Storm. Den Uforsigtige
 Har kunnet glemme —

Rnud.

Udentviol har han
 Saalidt som Valborg vidst det; thi som Sagen
 Forholdt sig, har nok deres Mødre søgt
 At skjule det. Den stærke Thord Guusfrei
 Var Konning Sigurds Mand; saa vild en Kæmpe,
 Som Sigurd her fra Heine. Denne Thord
 Løb i en fem Mars Tid sin Søn, ung Arel,
 Omløbe som en Hedning, uden Daab.
 Da Immers Datter Valborg skulde døbes,
 Og holdes over Daaben af Fru Helvig,
 Bad han sin Frænke tage Gutten med:

„At det dog eengang kunde vorde giort
 Fra Haand“. Saaledes døbtes de tilsammen,
 Skiondt Arel fem Aar ældre var end Balborg;
 Og for at undgaae videre Skandal
 Har deres Mødre dulgt det. Men i Bogen
 Har Jon optegnet Alt. Jeg var tilstede
 Som Famulus; og mange Vidner leve
 Med mig, som kan bekræfte denne Sag.

(Han viser ham Stedet i Kirkebogen.)

Erland.

En grusom Skæbne følger denne Slægt.

Knud.

En grusom Skæbne følger stedse Synden,
 Og straffer Synder i den gylste Slægt,
 Som i hver anden. Dersom Thord Huusfrel
 Smukt havde ladet døbe strax sin Søn,
 Var Arel ei Daabbroder nu til Balborg;
 Og elsted Arel ei mod Kirkens Bud
 Sin nære Frænke, men en anden Mø,
 Da hindred ingen Lov ham i hans Lykke.
 Af Gylsteflægten er Kong Hakon vigtigst;
 Vel! Hvad der straffer Dvertræderen,
 Ulyksaliggjør hans byderige Liv.

Erland.

I Ulyksalige!

Knud.

Jeg indseer vel

At sig Begivenhed, ærværdige Herre,
 Bedrøver Eders Hierte. I er gammel
 Og Eders Helbred er just ikke stærk;
 I troer kun slet om Broder Knud; jeg veed det;
 Dog har maaskee han meer Hengivenhed
 For Eder end I tænker. Gaae I kun
 Med Fred til Klosteret! Jeg vil undskyldte
 For Kongen Eders Bortgang her, og gierne
 Forrette Tienesten i Dag for Eder.

Erland.

Forrette gierne Tienesten? Jeg troer det.
 Nei Knud! Du skal ei være deres Bøddel.
 Det lindrer den Ulykkelige's Nød,
 At høre Skæbnens Dom forkyndes venligt
 Med Skaansel af Medlidenhedens Læbe.
 Jeg vil forrette selv min haarde Pligt,
 Og skulde saa mit gamle Hjerter breste.
 Jeg vil af alle Kræfter virke for
 De Ulykkelige. Jeg selv vil skrive
 Til Paven, og udvirke dem en Orlov,
 For Dette som for Hint.

Knud.

Derpaa er ei

At tænke, fiære Herre! Hadrianus,
 Den gamle Normandsøven, er død og borte;
 Victor og Alexander kives ivrigt
 Om Pavedømmet, gribe hvert et Middel,
 For at indsmigre sig hos Kongerne.
 Kong Hakon her har hyllet Alexander,
 Og Alexander glemmer vist ei heller
 I sli'g en ringe Sag at være Kongen
 Igien til Tieneste.

Erland.

En ringe Sag!

To ædle Menneskers Ulykkelighed.

Knud.

Saaledes taler man paa Prækestolen;
 I Vatikanet og paa Kongeborgen
 Udfordrer sindrig Statskløgt anden Mening.

Erland.

Ha, hvad de kalde Statskløgt! Helved eier
 Ei værre Monstrum i sin skumle Kule —
 Mod den var Hydra skion, og Cerberus,
 Og Fenris i det hedenske Valhalla.
 De viste deres Struber aabenlyst;

Men denne Satan, riig paa hver en Last,
 Med bundløs Uforstammenhed tør falde
 Sit Nidingsværk Fornuft, og stuler Dolken
 Bag Værdighedens Flig, mens han forraader
 Ustyldighed, som Judas, med et Kys.

Knud.

En prægtig Strøm af Ord, ærværdige Fader!

Erland.

See den, hvem Dydens Røst er ifkun Ord.

Knud.

Man nærmer sig; jeg hører Skaren komme.

Erland.

Styrk Dig, mit gamle Bryst og tøm din Skaal!
 Det var jo længst en Siælesørgers Pligt,
 At følge den Ulykkelige til
 Hans Golgatha.

Knud.

Nu maae vi gaae til Choret,

For siden i ærværdig Procession

At møde Skaren her og standse den.

(Under en Choral kommer Brudestaren i følgende Orden: først Kongens Drabanter med Hellebarder; derpaa en Skare Chordrenge i røde Kiortler og med Hætter af samme Farve paa Hovedet, bærende Brudeblus; Axel Thordson og Sakon; flere Riddere Par og Par; en Flok unge Piger med Kurve, hvoraf de største Blomster paa Kirkegulvet; Dronning Thora, som fører Valborg, klædt i hvidt Aflast med en Rosenfrands over det lange Haar; Dronningens Fruer og Jomfruer parviis. Toget gaaer rundt om Harald Gille's Liigsteen i Forgunden og om begge Søilerne; derpaa standse de saaledes, at Mændene staae paa høire Side ved Axels, Qvinderne paa venstre Side ved Valborgs Familiebegravelser. De Gæstende knæle og gjøre en Bøn ved deres Forældres Grave. I Baggrunden stiller Kongens Drabanter sig i en Række, og foran dem staae de unge Piger og Drengene med Fakler og Blomsterkurve. I Midten mellem Pillerne lades en Udsigt gennem Hovedgangen til Sjalteret og Choret, hvorfra Munkene komme i Procession; Broder Knud med Kirkebogen, Erkebiskopen med sin sølverbundne Stav. Imidlertid synger Choret:)

Den Mand, Gud gav en Viv saa huld,
 Han eier meer end Perler, Guld;
 Et Kiøbmandsstib hun vel er lig,
 Hun gjør lykkelig ham og rig.

Hun strækker ud sin Haand saa ven,
Til Rokken og den fulde Leen;
Hun virker Tæpper, Kiin og Kiol,
Alt paa sin gyldne Bæverstol.

Hun gaaer i Silke, hvid som Sne,
Med Purpurbræmmer stign at see;
Saa snildt og fromt hun tale veed;
I Hjertet boer Ustyldighed.

Dg Søner stænker hun sin Mand,
Dg Dannemænd sit Fædreland.
Lov, Pris og Ære, Gudheds Gud!
Lyfsalig Svend! Lyfsalig Brud!

Munkene.

Gloria in excelsis Deo!

Choret.

Amen!

(Agel og Balborg reise sig fra Bønnen. Kong Hakon leder Agel til Balborg, Enkedronningen Balborg til Agel. De række hinanden Hænder over Harald Gille's Liigsteen og vende sig derpaa, for at vandre Haand i Haand op imod Alteret. Mellem Kirkesøilerne mødes de af Munkchoret, hvor Bisoppen standser dem med sin Stav.)

Erland.

Ulykkelige! Efter Embedslygt
En Dding nødes til at standse Jer
Paa Haabets blomsterstrøede Bei. Fortvivler
Ei over Eders Skiæbne! Giver Eder
I Herrens Haand; og fatter Nag ei til
En Gubbe, der sin største Glæde fandt
I at forene Jer, hvis Himlens Villie
Tillod ham det.

Agel.

Gud! Kristus! Hvad er det?
Ærværdige Herre! fik I Bullen ei?
Har I ei seet, vort Ægteskab er tilladt,
Dg at vort nære Slægtskabsbaand er løst?

Erland.

Min gode Søn, udrust Dig mod din Skæbne
Med Heltetmod! Du tør ei ægte Valborg.
Jert Slægtstak er vel hævet; men I ere
Gudsødsfinde, der bragtes hid til Daaben
Paa een og samme Tid af samme Dvinde.
Fru Helvig var Gudmoder for Jer begge.
Om dette Forhold ymter Bullen intet,
Og Kirken hindrer sligt et Ægtestak.

Arel.

Ha, Bisp. hvad siger Du? O Gud, min Valborg!
Hun blegner. Piger! Hjælp!

Valborg

(understøttet af en Mø).

O det er Intet!

Lidt svimmel blev jeg kun. Laan mig din Skulder,
Evanhyide! Det gaaer over strax igjen.

Arel.

Gudsødsfinde?

Knud

(kommer med Kirkebogen).

Ja, Sødssinde for Gud.

Arel.

Staaer det der? Lad mig see, Du blege Judas!
Du lyer haaber jeg. Viis mig det! Arel
Kan ogsaa læse. Viis mig —

(Han stirrer i Bogen, som Knud holder hen for ham.)

Alting løber

I Gæt for mine Dine.

(Han styrter for Valbergs Fødder.)

Valborg! Valborg!

Det er forbi.

Valborg.

Nei, nei!

Arel (springer op).

Det er forbi!

Jeg seer det grant, jeg indseer hele Følgen.
 Min Stræben i de lange fem Mars Tid:
 At nærme mig den gamle Hadrian,
 At staffe mig hans Agtelse, hans Venstak,
 At aabenbare ham mit Hjertes Tilstand,
 Som endeligen lyktes mig; — det er
 Nu spildt og uden Virkning. Hvis han leved,
 Hvad var det meer? En kort Opsættelse!
 Men han er død, og Alexander lever,
 En listig Cardinal; og Hakon lever,
 Min Avindsmand. Jeg seer Dig Uly, Du lurer
 Alt paa dit Bytte, smilker under Skind.
 Min Stav er brudt! Alt er forbi, min Valborg!
 (Han kaster sig atter paa Knæ og skjuler sit Ansigt i hendes Hænder.)

Erland

(med et strengt Blik paa Kungen).

Det var ei fromt, ei velgiort, at man lod
 Det komme til saa yderligt et Skridt;
 At spænde disse arme Hjertes med
 Et stakket Haab, for i den sidste Stund
 At lade Haabets Sæbeboble bryde;
 Ei velgiort, at man overrumpled mig,
 En Dding, der fortiener Agt, saavel for
 Mit Embed som min Alder, med et sligt
 Unkværdigt Optrin.

Hakon.

Hele Skylden falder
 Paa Arel Thordson selv, hans Heflighed
 Har hid ham styndet til hans bratte Sorg.
 Ifald han havde fulgt sin Konges Raad,
 Da havde flogt han givet Tid. Jeg kan
 Ei spørre mine Kæmper Vei til Kirken;
 Og Kirkens Love tale giennem Dig.

Knud

(kommer med et Linkæde).

Da Arel Thordson ei kan ægte Valborg,

Saa kræver Kirkens Lov et Mærke paa
Skilsmisfens Vigtighed.

Erland (til Hakon).

Jeg tænker, vi
Undlade denne Skik for denne gang.

Hakon.

Min Værdighed befaler mig med Strengthed
At hævde Landets Love. Gjør din Pligt!

Erland

(nærmer sig de Elskende).

O mine Børn! Halvfjerdsjindsthye Vintre
Har knuget dette gamle Hierte; men
Ei drak det før saa beest en Skaal. Min Arel!
Tilgiv en ærlig, gammel Herrens Tiener
Sin Pligt. Mig er det ei; Dig stiller Skiæbneu
Fra Valborg; men Skilsmisfen gælder kun
For dette Liv; hist kan I evig elske.

Arel og Valborg

(Knæle for ham, gribe hans Hænder og kysse dem).

O min ærværdige Fader!

Erland.

Kære Børn!

Stat op, min Arel! Elskelige Valborg!
Stat op! Tag med din Haand i denne Dug,
Min gode Ven! Du stakkels Pige! Tag
I denne Dug.

(Arel og Valborg tage hver i sin Ende af Linflædet. Kongen rækker Bispen sit Sværd,
han nærmer sig for at klære det sonder, men holder inde.)

Nei, nei, jeg kan det ei.

Kom, Broder Knud! Du har tilbudet jo
Din Hiælp i denne Sag. Jeg er for gammel,
Jeg ryfter paa min Haand; jeg har forglemt
At bruge Sværd i fyrgethye Vintre.
Jeg kan det ei.

Knud.

Vel, ræk mig Sværdet, Herre!

(Han nærmer sig Arel og Valborg, træder imellem dem med Sværdet i Haand og siger:)

Som Kongens Sværd, i Geistlighedens Haand,
 Her overfiærer denne Dug, saaledes
 Udfiller Himlen evig Arel Thordson
 Fra Valborg Immers Datter.

(Han fiærer Klædet sonder imellem dem.)

Munkene (i Baggrunden).

Amen! Amen!

(Pigerne tage den røde Rosenkrants af Valborgs Hoved, en hvid sættes ifædet.)

Hakon.

Forretningen er endt. Man bringe Valborg
 Til Klosteret. Tilgiv, min ædle Moder!
 Hvis I var Dievidne til et Dyrtrin,
 Som frænked Eder.

Dronningen.

Gud tilgive Dig!

Hakon

(rækker sin Moder Haand; ibet han vender sig og betragter Arel og Valborg).

Forretningen er endt. Udfiller dem!

Erland (bestemt).

End ei! — Du har med Strenghed drevet paa
 Den Lovs Dpfylbelse, som maatte gyde
 Sin heeste Malurtdrif i disse Hiærtter;
 Velan, jeg bringer i Grindring atter
 En anden Lov, der vennehuld tillader
 Sligt ulykkfæligt Par at tage Afsted
 Først med hinanden.

Hakon (bæler).

Vel, saa giv det kort.

Tag Afsted, Arel, med din Søster Valborg!

Erland.

Saaledes er det ikke meent; det stedes
 Dem frit, at tale sammen her i Cenrum.

Hakon.

For atter daarlige Leilighed at give
 Til denne syndefulde Flammes Næring?
 Urimeligt er dette Bud.

Erland (fast).

Men dog

Et Bud, der kræver Esterlevelse.

Hakon.

Dg hvis nu Kongen ei tilsteder det?

Erland (med Værdighed)

Saa overtræder han sin Skyldighed,
Dg jeg erklærer ham i Kirkens Band.

Hakon.

Du taler dristigt.

Erland.

Som en Erkebiskop.

Hakon.

Hvo gjorde Dig til Erkebiskop?

Erland.

Gud.

Hakon.

Ha, Gubbe!

Erland

(befalende, i det han bærer sin Stav).

Man forsøje sig herfra!

Man stænke den Ulykkelige No

Til Hjertets Trøst, til Fatning, til Farvel.

Hakon (tvinger sig).

Ha! — Du har Ret til at befale her.

(Han gaaer med sit Følge. Erkebispens giver Knud og de andre Munkes et Vink, hvorpaa de forsøje sig burt til Choret.)

Erland.

Intet forstyrrer meer den stille Nummer.

Nu giver Eders spændte Hjertes Lust

Dg tager Afsted, mine kiære Børn!

Men Tiden er kun kort, som stænkes Eder;

Benytter den. Gud styrke Jer, I Arme!

(Han gaaer.)

Ar el.

Tak, Gubbe! Tak! Du dækker Smertens Torn med
Medlidenhedens blege Rose.

Valborg

(tager Krandsen af sit Haar og betragter den).

Mærke

Paa hellig Elstov er den blege Rose:
Det jordiske, det røde Blus er slukt, —
Som Englevinger staae de hyide Blade.

Arel.

O Valborg! Valborg!

Valborg.

Troßt Dig, elste Ven!

Arel.

Jeg troste mig? Hvor er Du dog istand til
Saa let, saa snart at fatte Dig?

Valborg.

Jeg var

Alt forberedt.

Arel.

Du forberedt? Nei Valborg!

Jeg saae din Glæde, da Du steg i Karmen.
Hvor smilte sødt din Læbe, kiære Pige!
Hvor tindrede dit Øie!

Valborg.

Diet tindrer

Med stærkest Glands, naar det er fuldt af Taarer.

Arel.

Hvor kunde Valborg tvivle? Tegned' Alt
Ei til vort Held? Er jeg da som en Daare
Hidstormet til min drømte Lykke? Har,
Som Jakob, jeg med usfortrøden Stræben
Ei virket Nar for Nar, for at erhverve
Min elste Rachel? Og nu træffer mig
Et saadant Stød? Nei, nei! Min Skiæbne var
Uforudseelig, strækkelig, — den knuser
Mit hele Mod. Du havde Ret, min Valborg!
Da hift Du Pilegrimen knæle saae:
Han stander ved sin Grav, ei ved sit Maal.

Du havde Ret, den aabner sig som Favnen,
 Som Favnen af en træfast Ven. Hvad har
 Jeg over Jordens Flade meer at søge?
 Min Sol er sunken og mit Lys er slukt.
 Vel, luk Dig op, min Grav! Du est jo luun;
 Vel, luk Dig op, og tryk mig til dit Bryst;
 Min Valborg tør ei trykke mig til sit.

Valborg.

Jo, Arel jo! Forsidstegang til Afsted
 Tør Dig din Valborg trykke til sit Bryst.

Arel.

O Skiæbne! knus mig nu i hendes Arme!

Valborg.

Nei, elskelige Svend! Nei, Du maa leve.

Arel.

Hvad skal jeg leve for?

Valborg.

For Uren, Arel!

Erindre Dig dit skønne Heltenavn:
 Stor, herlig, riig, betyder Arel i
 Vort gamle Sprog.

Arel.

Ja, det var Arel vorden,

Det var han vorden, hvis ei Skiæbnen havde
 Berøvet ham sit salige Valhalla,
 Sin Valborg, Kampens Løn.

Valborg.

O, gode Svend!

Arel.

Krigsluren kaldte mig til Kampens Larm,
 Ei for at vinde dunkelt Egesløv;
 Du sad paa Skyen, som min Norne, Valborg!
 Og strakte Rosenfrandsen mod din Veiler,
 Den røde Rosenfrands.

Valborg.

Nu visned Rosen.

Arel.

Jeg naaede Rom, jeg saae den gamle Pave;
 Med Staalven nærmed jeg mig Jordens Herre,
 Draf Liv og Redning af hans Fadersmil.
 Han rakte mig det kiære Trolddomsbrev.
 Italienske sneebedæfte Bierge!
 Hvor hurtigt svandt I da i fierne Synskreds.
 Mit Die, idelig mod Norden vendt,
 Alt troede der at flue blege Nordlys.
 De glimted som Grindringer fra Hjemmet.

Valborg.

Det var din Valborgs Kælelser, min Arel!

Arel.

Den unge Pilegrim gif ufortrøden,
 Snart over Klipper, snart i lave Dal,
 Langt fra sin Arne med sin Vandringstav;
 Et sikkert Haab om salig Fremtid lindred
 Den kiælne Længsel, veemodsfulde Hiemvee;
 Naar Bærken vakte ham, da sang den: Valborg!
 Og Morgenrøden lued som hans Elstov.
 Middagen drev ham i den dunkle Skov;
 I mange velske Stammer, tydske Bege
 Staaer Valborgs Navn. O skynd Dig, runkne Barf!
 At dække disse kiære Træf. Men Du,
 Druider! syng med sagte Røst i Stammen,
 Om det ulykkelige Bar i Nord,
 For Sydens Hyrdpiger, mens Du ryster
 I Aftenvinden dine grønne Loffer.

Valborg.

O, Arel! Arel! Du har elstet mig.

Arel.

Nu skal Du atter see mig, vide Verden!
 Men uden Vandringstav — min Stav er brudt.
 Nu skal jeg vandre mellem Stammer atter
 I Skovens Nat; men uden Maal og Stræben.
 Den første lille Tue paa min Sti

Kan aabne sig og stænke mig en Grav;
Der staaer min Urne.

Balborg.

Grumme! Saadan vil Du
Forlade Balborg?

Arel.

Arel skulde blive,
For rolig her at see Dig slæbes hen
Til Altret af din Bøddel?

Balborg.

Før skal han
Genslæbe mig til Retterstedet.

Arel.

Tiger!

Et saadant Hierte knuser Du, og kalder
Det Kiærlighed!

Balborg.

Mit Die, søvt af Taarer,
Vil snart ei kunne taale Dagens Lys;
Før Døden lukker det, vil huldt min Moder,
Den hellige Kirke, laane mig et Slør.

Arel.

O Gud! Min Balborg Nonne! Disse Haar,
De lange, gule, silkebløde Lokker
Afskaarne! Disse stionne Lemmer hylled'
I tykke, stive, forte Klæder!

Balborg.

Da

Skal ene mangen Nat jeg vandre her,
Og tænke paa min søde Drøm, og paa
Din Gienkomst, Arel! og vor bittere Skiæbne;
Da skal mit Hierte stige frontt til Gud
I Bonnen og den høie Sang; og for
Min Bøns Skyld, skal han lette Dig dit Hierte.

Arel.

O, Balborg!

Balborg.

Stille skal jeg sidde saadan
 I lille Celle; virke Guld i Silke;
 Henleve blid og sørgelig min Tid,
 Som Turtelduen, der med al sin Fromhed
 Dog aldrig finder Ro; der aldrig hviler
 Paa grønne Green, om den er nok saa mødig;
 Der aldrig drifter af det klare Vand,
 Før den har muddret det med sine Fødder.

Arel.

Dg Arel?

Balborg.

Du skal drage til din Gaard,
 Op til din Søster, til den gode Helfred;
 Gi vild forfage reent dit Fædreland,
 Gi heller blive paa et Sted, hvor daglig
 Din Harme maatte vore. Tiden læger
 I Verden Alt, den læge dine Saar!
 Naturen, i sin ædle, stille Storhed,
 En kjærlig Søsters Dmgang lindrer Hjertet
 Meer end det muntre Selskab. Derfor skal
 Du drage til din Gaard, der kneiser høit
 Paa Fjeldets Kant, og stuer over Elven
 Og over Dalen, over vilden Hav.
 Saaledes skal Du stue paa din Skjæbne.
 Begynder Hjertet alt for stærkt at banke,
 Da grib dit Spyd, din Bue, styr Dig i
 De mørke Granestove! Dy din Harm
 Paa Bjørnen og den ondskabsfulde Los,
 Som strække Skovens Fred. Saaledes vil
 Du efterhaanden overdøve Smerten.
 Om Vinteraften skal Du sidde hos
 Din gode Helfred tidt, i Bielkestuen,
 Og læse hende for af gammelt Sagn,
 Om Odin, Thor, og om den gode Baldur.
 Ved Helfreds Harpe kan Du ogsaa synge;

Men vogt Dig dog for Signes, Hagbarths Vise,
 Syng heller ei om Nag' og Jomfru Else.

(Hun brister i Graad.)

Axel.

O, Valborg! Valborg! Dem kun vil jeg synge.

(Han omfavner hende.)

Erland kommer tilbage.

Nu, mine Børn, det kan ei andet være —

Mig nøder Skæbnen: I maae stilles ad!

Valborg.

Farvel!

Axel.

Farvel!

Valborg.

Vi sees igien.

Axel.

Hos Gud!

(De rive sig løs af hinandens Arme og gaae hver til sin Side, Valborg med Folge.
 Man bliver Vilhelm vaer i Baggrunden.)

Erland.

Ulykkelige Edelinge! Blegt

Som Stierne kaster Ebers Flamme Gienstien

Paa min Erindrings Winter-Himmel. Ja

Det er en ufrisk Mand, som aldrig kiendte

Til Kiærlighedens Styrke. Gode Axel!

Min Skæbne var din Skæbne saare lig. —

Eleonora! — som en Maane straaler

Dit Minde ned paa min Decembersnee.

Blev Du din Erland tro til Døden? Ingen,

Af ingen Læbe bragte ham et Budskab

Om Dig og om din Død.

Vilhelm (i Baggrunden).

Eleonora

Von Hildesheim blev Erland tro til Døden,

Erland.

Er det en Røst fra Gravene, som taler?

(Han vender sig og bliver Vilhelm vaer.)

Wilhelm.

Selv tvunget af sin Fader Gebhard til
At ægte Rudolf, blev Eleonora
Dog Erland tro i Hjertet. Dig hun elsked
I Lanterne, naar paa den skumle Borg
Hun nødtes til at omgaaes den Forhadte.

Erland.

Hvo er den fremmede, den blege Mand,
Der taler til mig hist i Kirkens Baggrund?
Er det en Aabenbaring? Som en Støtte
Staaer han og læner fast sig til sit Sværd.

(Wilhelm gaaer ham imøde.)

Erland.

Hvo est Du, Fremmede?

Wilhelm.

En Mellemting

Af Lam og Tiger, min ærbørdige Fader! —
En Sneebloomst, klækket ud i Kulden, under
Et sælsomt Horoscop, da Venusstjernen
Formørkedes af en ildrød Komet.

Erland.

Du est —

Wilhelm.

En Søn af din Eleonore —

Af din Blodfiende Rudolf.

Erland.

Alle Helgne!

Du! Er det muligt? Ja, jeg dem gienkiender,
De fiære Træk; jeg seer dem blandtte med
Den kolde Barstthed. O min Søn, min Søn!
Eleonoras Søn, kom i min Arm,
Kom, lad Dig trykkes til mit gamle Hjerte!

Wilhelm.

Jeg mener det saa varmt og godt som Du,
Men Taarer har Naturen nægtet mig.

Erland.

Hvad er dit Navn, Eleonoras Søn?

Wilhelm.

Wilhelm, i Eders danske Sprog Bildhialmur.

Erland.

Og hvilken Engel bragte Dig til mig?

Wilhelm.

En af de gode, haaber jeg, min Herre!

Selsom er min Natur og halv en Uting;

Af Elementer stridige forenet,

Af Kiærlighed og Had, af Trods og Dmhed,

Jeg føler i min Barm en evig Giæring,

Der ene staffles Lise, naar jeg styrter

Mig rast i Krigens Lummel, eller naar

Med stum og kold, men prøvet Trofasthed

Jeg slutter til en ærlig Broder mig.

Saa har jeg sluttet mig til Axel Thordson.

Selv kan jeg vel ei elste; men jeg finder

Min Vindring i at hjælpe Den, som elsker.

Jeg fulgte ham; jeg vidste, Du var her.

Min Moder havde paa sin Sotteseng

Baalagt mig helligt, at besøge Dig.

Hun vidste nok, Du havde byttet Vandsfret

Med Munkeskappen; heftigt bad hun mig

Engang at bringe Dig sit Livs Farvel.

Tilgiv! I Kampens Larm har jeg forglemt det

En halv Snees Aar. Ung Arels Reise mindte

Mig pludseligt derom, og vakte min

Samvittighed. Jeg troer, det mørke Lungfænd

Har været mig en Straf, som vil forsvinde,

Nu, jeg har lydt min Moders sidste Villie.

Ærværdige Fader, rør mit vilde Hoved

Med Eders Haand, giv mig Velsignelsen!

(Han knæler.)

Erland.

Gud signe Dig!

Wilhelm.

Taf! Det har lettet alt.

(Staaer op.)

Jeg stuer Himlens Vink i dette Møde.
 See, gode Gubbe! Du din Brud har mistet
 For mange Vintre siden; dette Bryst
 Er luft for Elstov; men to Hjerter her
 Man stiller ad, kun stabt for Kiærligheden.
 Belan, ærværdige Fader, lad os to,
 Den ene Dffer for, den anden Frugt
 Af et usaligt Ægteskab, forhindre
 Gientagelsen, og redde vore Benner.

Erland.

Min Søn! Hvordan?

Wilhelm.

Det kommer an paa Dig,

Saa redder jeg dem.

Erland.

Kiære Søn! Hvorledes?

Wilhelm.

Seilsærdigt ligger end vort Skib i Fiorden,
 Og kan forlade Land, naar Ankret lettes.
 Til Klofret bragtes Valborg; Klofrets Bei
 Gaaer kun igiennem Kirken. For at hindre
 Bortførelse, som Hakon holder mulig,
 Skal Broder Knud med tyve Riddersvende
 Selv holde Vagt inat ved Kirkens Dør,
 Og give Nys om mindste Lyd, der høres.

Erland.

Og sliq Forsigtighed, som gjør al Redning
 Umulig, fryder Dig?

Wilhelm.

Forsigtigheden

Gjør ene Redning mulig. Luktes Kirken
 Med sine jernbeslagne, tykke Døre,
 Da var der ingen Redning; alt imorgen

Vil Hafon føre Valborg hjem som Brud;
 Men giennem thye Ridderjvende, giennem
 Den skumle Munk, selv Genogthvende,
 Veed jeg at giøre Plads.

Erland.

Dg vil Skjærmydslen

Ei giøre Larm og vække Borgens Kæmper?

Bilhelm.

Det hellige Kirkegulv skal ei besudles
 Med ærligt Blod af tappre Ridderjvende,
 Som lyde deres Pligt og Kongens Bud.
 Jeg veed et bedre Middel.

Erland.

Hvilket, Søn?

Bilhelm.

Er, over Altret, ei den gyldne Kiste
 St. Olafs Skrin? Dg troer ei menig Mand,
 At ofte sig, ved given Heilighed,
 Hans døde Legem reiser op i Graven
 Ved Midienat, som Gienfærd, for at strække
 Forbryderen, til Hjælp og Bistand for
 Den undertrykte Dyd?

Erland.

Saa troer Enhver.

Bilhelm.

Har Du som Erkebiskop ei hans Guldhielm,
 Hans jernbeslagne Spyd og Sølvorskaaben
 I din Forvaring?

Erland.

Jo.

Bilhelm.

Saa reddes Arel!

Erland.

Min Ven! Du vil —

Bilhelm.

Betænker Du Dig paa,

Om det ærværdige Folkesagn engang
 Skal virke til det Godes Fordeel; som
 Det ofte misbrugt virkede til Syndens?

Erland.

Nei! — Det er ingen Synd! — Gud vil tilgive
 Det rene, det uskyldige Bedrag,
 Som Nødsfald kræver her til Dydens Frelse.

Bilhelm.

Bedrag? Og hvo har sagt, det er Bedrag?
 St. Olaf kommer selv, ærværdige Fader!
 Selv kommer han, han hyller sig i mig;
 Jeg er hans Gienfærd. Er et Gienfærd ei
 En jordist Larve for en evig Aand?

Erland.

Ei anderledes staaer det til at indsee.

Bilhelm.

Velan, jeg er St. Olafs blege Larve;
 Selv har han blæst mig Tanken i min Siæl,
 Jeg kommer som hans virkelige Gienfærd.

Erland.

Min Søn! Dit dunkle Die gløder stærkt.

Bilhelm.

Min Tanke dvæler helst i Ewigheden.
 Og ikke førstegang har Anders Verden
 Sig aabenbaret for mit Die luft. —
 Jeg ilte først til Skibet, hvor jeg fik
 Endeel at tage vare. Solen brændte
 Utaaleligt paa Dækket. Færdig der,
 Jeg skyndte mig til Kirken, for at være
 Ved Bielsen tilstede; kom for tidligt.
 Den stille Kirke var saa herlig sval;
 Jeg, af mit Arbeid træt, da mængangene
 Jeg havde vandret Kirken rundt, betragtet
 Hvert helligt Alter, stavet mig til Navnet
 Paa mangen Liggsteen — satte mig tilsidst
 I Choret hen i Krogen, op til Pillen,

Hvor grøn den gamle Robberustning hænger,
 Og hvor fra Stangen mangan støvet Læg
 Af Oldtids Væresbanner dingle ned.
 Skraaes over for St. Olafs gyldne Skrin
 Jeg faldt i Søvn; urolig var min Drøm
 Og sørgelig. Thi hvad her foregik
 Stod for mig i en giennemsigtig Laage.
 Da nu den fule Munk skar Dugen sender,
 Opsprang jeg harmfuld for at ile Urel,
 Min Ven, til Hiælp. Dog — af Forførdelse
 Jeg sank igien tilbage. Thi, som Dugen
 Adskilte sig, saa stiltes Laaget hist.
 Fra Helgenskrinet; og en opbragt Mand
 Opreist i Risten stod og saae paa Munken.

Erland.

Hvorledes saae han ud?

Bilhelm.

En kraftig Helt

Af Middelhøide, med et lysgult Haar,
 Med Dine blaa; et blodigt Klæde holdt
 Han i sin Haand og trykte mod sit Saar.

Erland.

Ha, det var Olafs Mand.

Bilhelm.

Han peged op

Mod Rustningen, som nedhang over mig,
 Og raabte: „Du inat skal i mit Pandser
 Forræderiet straffe; Kærligheden
 Forsvare. Herligt brænde skal dens Lys!“
 Saa talt, han brat forsvandt. Og da jeg vaagned,
 Jeg hørte Kongen høit i Kirkedøren
 Udsteede til sin Munk Befalingen.

Erland.

Udvalgte Bilhelm, følg mig! Jeg er rede.

Bilhelm.

End er det Tiden ei. — Naar Dagen synker,

Dg Duggen falder kold paa Gravens Steen,
Lviol paa den Lappres Mod og Ungstlighed
Paa Synderens Samvittighed; naar Kirken
Er fyldt af det høitidelige Mørke,
Dg Nattens Lampe kaster mat sit Skin
Igiennem Mulmet hen paa Gravene;
Naar Kloffen toner hult sit tolvte Slag;
Naar Uglen tuder og naar Hanen galer —
Da stiger Olaf i sin Kongepragt,
Som Nattens Konning, at forfærde Lasten,
At fælde Nidingen, at tørre Graaden
Af Ustylds Die med sin Svededug.

Fjerde Handling.

Nat. Lyskronen brænder svagt i Dæmringen. Broder Knud sidder med Biorn Gamle, Kolbein og flere Kæmper paa en Bank ved den høire Kirkepille.

Knud.

Her bedst vi sidde, mine fiære Venner!
 Ved denne Pille, ved de hellige Kors
 Af tre høisalige Normannakonger.
 Her vil i Gudsnavn vi tilbringe Natten.
 Har, Endrid! Du et vaagent Die havt
 Med Kæmperne ved Døren?

Endrid kommer.

Ja, de vaage.

Knud.

Nu, vi vil ogsaa vaage. Undersaatten
 Bør vaage for sin Konges Sikkerhed.
 Just derfor har jeg valgt os denne Plads,
 Ved Kongepillen, som den kaldes; hellig
 Den hæver sig med sine trende Kors.
 Seer Støtten derimod her overfor!
 Skamstøtte burde man vel kalde den;
 Der havde to forelskte Syndefulde
 Udskaaet deres Navne. Daarligt trodsed
 De Kongens Magt og Geistlighedens Lov.
 Nu kommer Herrens Straf, Retfærdighedens!
 I ædel Harm har Kongen med sit Sværd
 Medhugget dette Navnetrak, som voved

At plette Kirkens Træ med Eskovskrandse;
Nu visner Krandsen knust i Støvet der.

Biørn.

Ja, ja! Hvad due Blomster andet til
End til at visne? Lad den ligge der!
Med Kongens Kors har det en anden Art,
Jo meer det høiner sig, desbedre staaer det
Med Landets Tilstand, bestomere stiger
I Kraft og Gæve Riget. Derfor huer
Mig og det Dverste blandt disse Kors
For alle. De to andre hæve sig
Vel ogsaa noget, men de naae dog ei
Den høie Harald.

Knud.

Tal ei saa, min Gubbe!

Ei Olaf Kyrre, salig ihukommet,
Staaer under Harald Haarderaade; Freden
Har aldrig blomstret meer, end under ham;
Han var en Støttestav for Geistligheden.

Biørn.

Det var Ulykken just! — Forstaae mig ret:
Jeg mener Freden; Geistligheden, Herre!
Den er al Gæve værd; det veed jeg nok.
Men Olaf Kyrre, Magnus Barfod lagde
De første Spirer til Fordærvelsen,
Bed at forandre Landets gamle Sæder;
Og derfor, mener jeg, de naae ei til
Den drabelige Harald Haarderaade.

Knud.

Bort Land har Olaf gavnet med sin Daad.

Biørn.

For Olaf Kyrres Lid drak man af Horn,
Og Ilden brændte midt i Gæstestuen;
Da sad blandt sine Mænd Normannaefonning
Smukt paa sin Langbænk; Allet bragtes ham
Om Ilden; — det var Olaf ei tilpas!

Han skulde have sig Høisædet giort
 Paa Gaffelbænken; — Ilden fik ei Lov til
 At brænde varm og lystig midt i Stuen;
 Den skulde stoppes i et Hul, affides,
 Blot af den Marsag, at de fiælne Lunger
 Ei kunde taale Røg.

Knud.

Nu, Fader Biørn,
 Den falder og paa Brystet.

Biørn.

Ei hvad Brystet?

En ærlig Karl maa have Mod i Brystet,
 Og ikke bryde sig om Røg og Damp.
 At tale nu om Klædebragten, da
 Har Olaf svare Synder, og vor Herre
 Forlade ham det i hans Grav. Tilforn
 Gik Kæmpen i sit Harnisk, eller i
 Sin hyide Badmelskiortel; nu blev Brogen
 Ham snørt om Bænderne med Guld og Sølv;
 Gulbringe spændt om Læggen, og i Folder
 Det bløde Silke lagt om Arm og Skulder;
 Endstjændt forresten Ormet var saa trangt,
 At med et Værktøi paa det maatte drages.
 Med Magnus Barfod var det ligedan,
 Kun paa lidt anden Maade, han var Helt;
 Men løb han, efter sit irlandske Tog,
 Med stakket Kiortel og med bare Been,
 Ei om paa Gaderne, som Betler, stjændt
 Han var Normannakonning? Og kan ei
 Han selv sig takke for sit Dgenavn?

Knud.

Nu, alt forandrer sig med Tiden, Fader!

Biørn (roster paa Hovedet).

Skald de havde kun i Ore holdt mig
 De gamle Drikkehorn, saa fik det være;
 Men Ol og Miød af Bageret at nippe,

Det er en Ustik, som vil bringe Landet
Seent eller tidligt i Fordærvelse.

En høvst Svend udtomme maa sit Maal,
Ei sætte Skiæggelevninger paa Bordet.

Endrid.

Nu, deri har vel Gubben Ret, Kong Harald
Var en udmærket Helt. I Grækerland
Staaer høit hans Navn endnu i Ære, fra
Den Tid han tjente Dronning Joo, blandt
De tappre Bøinger.

Biørn.

Du kommer lige

Fra Mislagerd; hvor gaaer det? Gjør I end
Det gamle Norden Ære, som i min Tid?

Endrid.

Alt er ei reent død ud med Dig, min Gubbe!

Biørn.

Saa sover I end paa den blotte Jord,
Med Hielm om Lindingen, med Skiold paa Brystet,
Med Sværdet over Hovedet, med Høiren
Om Hialtet, og med Mod og Blod i Barmen?

Endrid.

Ei anderledes.

Biørn.

Rider end Kong Olaf,

Den hellige Dødning, paa sin hvide Hest
I Ebers Spidsse, naar I gaae mod Fienden?

Endrid.

Det hændes ofte, Fader Biørn! Har Du
Ei hørt, hvad nylig sig tildraget har
Med Reiter, med hans Sværd?

Biørn.

Nei Søn, fortæl!

Endrid.

I veed at Ingebjørn, en tapper Svenske,
Tog dette Sværd, da Konning Olaf faldt

Paa Stiklestad. Det gik i Arv fra ham
 Til Søn og Sønnesøn; hans sidste Slægt
 Deeltog med mig i sidste Keiserkrig;
 Vor Leir var slagen, Væringerne hvilte
 Just som Du siger: hver i Rustning, med
 Sit Sværd i Haanden over Hovedet.
 Som Svensken vaagner, har han intet Sværd;
 Det ligger fastet langt paa Marken ud.
 Saa gik det trende Nætter ham i Rad.
 Nu spørger Keiseren hvad det vil sige?
 „Ja, svarede han, min ædle Kyrialar!“
 (Betyder nemlig Herr Merius;
 Thi Kyrie paa græsk er Herre, veed I
 Af Psalmebogen) altsaa: „Kyrialar!
 Det Sværd, jeg eier, kaldes Meiter; det
 Var Olafs Sværd, som med sit Liv han mistede
 Paa Stiklestad.“

Biørn.

Belgiort af Konning Olaf,
 Han vristede Sværdet ud af Svenskens Haand!
 Hvad skulde han med Konning Olafs Sværd?

Endrid.

Ja, ja! Det indsaae Keiseren og Alle.
 Med stor Beføstning lod da Kyrialar
 En Kirke bygge for St. Olaf, paa
 Det Sted, hvor Sværdet laa; men over Altret
 Blev Sværdet hængt, saaledes som hans Kiste
 Staaer over Alteret i Choret her.

Kolbein.

Hvor sølsomt finner det forgyldte Skrin
 Igiennem Mulmet hid til os fra Choret.
 Er det da sandt, ærværdige Fader! gaaer
 Kong Olaf her igien?

Biørn.

Er det et Spørgsmaal?

Knud.

I Normænd er et uregierligt Folk;
Da bli'er det vel nødvendigt, at selv stundom
De Døde stige frem af Gravene,
For at formane Jer til Frygt og Bedring.

Biørn.

Har Du ei hørt de hundrede Mirakler?

Kolbein.

Vel har jeg det; jeg veed kun ikke ret
Om de staae til at troe.

Knud.

Forsynd Dig ei!

Saa gierne kan Du tvivle, Søn! om Himlen,
Og om din Salighed, som om St. Olaf
Og om hans Terteugn.

Biørn.

Tag-Dig vare, Du!

At det ei gaaer Dig, som den danske Jarl,
Der misted Synet for sin Bantro.

Endrid.

Gubbe!

Fortæl os noget om den hellige Mand.
Din Alder har oplevet meget, veed jeg.

Kolbein.

Det hidser kun Indbildningskraften op;
Og da vi dog skal holde Vagt i Nat
I Kirken —

Biørn.

Est Du Niding?

Kolbein.

Ikke for

De Levende.

Biørn.

Vel svart, min Søn! Har Du
En god Samvittighed?

Kolbein.
Den har jeg.
Biørn.

Saa

Skal Du ei heller frygte for de Døde.
Kong Olaf vil ei skade Nogen her;
Ihi alle vi — naar jeg undtager ene
Den fromme Broder Knud — har store Synder,
Men vor Samvittighed er reen; derfor
Vil Olaf ei tilføie Nogen Ondt.

Endrid.

Fortæl!

Biørn.

En Midienat i Kjøping her,
Som Klokken just slog tolv —

(Klokken slaaer tolv.)

Endrid.

Ha, hørte Du?

Biørn.

Jeg er ei døv! En Nat, just Klokken tolv,
Da Hanen havde galet Midnatsgaleet —

(Hanen galer.)

Kolbein.

Den galer! Hører I?

Biørn (fortræffelig).

Skal jeg fortælle,

Saa maa Du tie! Hvad er det for Sagter?
Man kan ei høre meer sit eget Ord,
For lutter Klokkeslag og Hanegal
Og tosfet Snak. Det er en hæslig Bane,
At Ungersvende blande næsviis sig
I Taler; i min Ungdom taug han stille,
Naar gammel Kæmpe talde. — Men hvor var det
Vi slap?

Endrid.

Ved Hanegalet.

Biørn.

Rigtig. (til Kolbein) Falder

Du tiere mig i Tølen, beed da Du
En tandløs Kierring Dig fortælle Næsten. —
Nu da — en Midnat her, just Klokken tolv,
Som Hanen havde galet, kom St. Olaf
Fra Choret langsomt giennem Kirkens Gang,
I gyldne Rustning, med sin lukte Hielm,
Omkrandsket af Karfunkelkronen; med
Sit lange Spyd og med en Sølvmorsskaabe,
Der efter ham i Kirkegangen slæbte.

(En Skifte lader sig see i Kirkens Baggrund, just saaledes som Biørn fortæller;
Kolbein, som først bliver den vaer, blegner og stirrer derhen med sine Blik.)

Hvad gaaer der atter af Dig, yste Svend?

(Kolbein tier.)

Nu, kan Du ikke lukke Munden op?

Kolbein.

Fortæl kun Du, jeg skal ei falde Dig
I Tølen; men det vil jeg melde kun
I Forbigaaende: der staaer en Mand
I Gangen hist, livagtig som Du siger.

Kæmperne.

Christi fri os!

(Munken flygter; nogle ville følge ham.)

Biørn.

Bliver! Er I norske Mænd,

Bli'er! Er I ærlige, trofaste Kæmper!
Den er en Niding, en Ildgierningsmand,
Som flyer. Nedkaster Jer paa Eders Knæ,
Som jeg! — Saa! — Blotter Eders Hoveder!
Andægtigt folder Eders Hænder! — Saa!
Den er en Stjemand, som forfærdet flyer
For Olafs Mand. Hvad er I bange for?
Han er vor Skytspatron. Hvi flygter I
Maaskee han tale vil med sine Børn.

Kolbein.

Det kommer nærmere.

Kæmperne.

Gud staae mig bi!

Spøgelse (med dyb Røst).

Hvad hvisler i min Hvalving,

Hvor Døden hviler?

Hvad kalder Kongens Knofler

Uf Kobberfisten?

Hvad buldrer, hvor den Plege,

Blodløse blunder?

Forlader uden Larmen,

Med Sværd og Landsker,

De mulmbeklædte Mure,

Det hælne Mørke!

Men lader før fra Læben

Ei Ordet lyde,

Før Solen i sin Skønhed

Min Grav bestraaler.

(Kæmperne staae op, neie, forse sig og forlade Kirken.)

Knud

(Kommer tilbage med Dørvogterne).

Jeg siger Jer, det er Bedrageri!

Det var mig kun ved Overraskelsen

Lidt sært, før jeg fik Tid til Eftertanke.

Der staaer han! nærmer Eder! Vi er nok!

Omringer ham med Eders Hellebarder,

Og fanger mig ham levende, den Giggler!

Der spørger ingen Mander, det er Fordom.

Man vil bedrage Kongen; overvinder

Al Døvertro! St. Olaf er en Støvhob,

En Ormesæk; hans Magt er længst forbi.

(Skikkelsen gaar med hurtige Skridt ind paa Knud og støder ham Spydet igiennem Brystet.)

Kæmperne.

Christi frels os! Han er falden paa sin Synd!

Fløer! Lovet være Gud og alle Helgne!

(Alle fløe, Spøgelse forsvinder.)

Knud (alene).

Det blev mit Banesaar. Hiælp! Redning! Hiælp!
 Forlader mig i Nøden ei! — Ha, jeg
 Er ene! — Jeg forbløder mig. Var det
 Et Menneske? Han stødte Spydet mig
 I Brystet med en unaturlig Kraft,
 Igiennem Pandsret, som min Kaabe skjuler.
 Nei, nei, det var en Dødelig! Alt døer!
 Der er jo ingen Ewighed.

(Kloffen slaaer Et Dvarteer til Gæt.)

Ha, hvad

Betyder dette dybe Kloffeslag?
 Den stærke Klang — den Genklang fra det Høie?
 O Stræk, o isnende Fortvivlelse!
 Er Intet her, hvormed jeg stiller Blodet?
 (Han famler omkring og finder Valborgs Krands, som Halon har nebbugget.)
 Her, her er Urter, som kan stille Blodet. —
 Det rinder stærkere! Hvad seer jeg? Gud!
 Skøn Valborgs Blomsterkrands! Barmhiertighed,
 Forbarmelse! O beder, beder for mig,
 I unge Elskende! Mit Hjerteblood
 Har farvet Eders Krands! O beder for mig!

(Han døer.)

Wilhelm kommer tilbage med Valborg og Erkebispnen.

Wilhelm.

Skialv ei, min ædle Jomfru! I er frelst.
 Min Svend er hurtig og han henter Arel.
 God Vinden er, Alt klart forinden Vorde.
 Og Lyffens Alfer puste venligt for os
 I Skibets Seil; stign Freias lyse Stjerne
 Nedfunkler klar fra Nattens mørke Hvalving.

Erland.

Min Søn, Gud takke Dig for denne Daad!

Wilhelm.

Min Daad er ringe, Fader Erland! Dig
 Kan Arel ene takke for sin Lykke.

Valborg.

Alt, Eder begge maae vi begge takke!

Wilhelm.

Der er han!

Axel kommer med Sværd og Skjold.

Wilhelm! Elskte Valborg! Fader!

Wilhelm.

Er Veien ryddelig til Skibet, Axel?

Axel.

Tom Gaden er; jeg saae den rædde Flok
Udstyrte nys af Kirkedøren, som
En Fluesværn, der jages bort af Hallen
Med Lindeqviste. Munken mangled kun,
Der skulde gribes og i Lænker lægges.
Jeg frygter, han har stult sig i en Krog,
At han forraader Alt.

Wilhelm.

Vær uden Frygt!

Forræderiet fundet har sin Skranke.

(Han viser ham Munkens Stig.)

Axel.

Knud i sit Blod!

Valborg.

O hellige Jomfru!

Erland

(med et bange Blik paa Wilhelm).

Myrdet?

Wilhelm (rolig).

Nei dræbt. Hans Frækhed og hans Vantro jog
Bespotteren i Skæbnens og St. Olafs
Tiskolde Jernsphd.

Erland.

Arme blinde Synder!

Genrevet uden Bod og Sacramente.

Axel.

Hvad knuger han i sine blege Hænder?

Min Valborgs Krands. Tæt har han kryftet den
Til Hjertet i sin Dødskamp.

Valborg.

O den Arme!

Han har fortrudt sin Synd, Gud naade ham!

Arel.

Det vil han for din Bøns Skyld, ædle Pige.

O Glæde! Seer mit Die Dig igien?

Valborg.

To Engle har udrevet os fra Døden.

Wilhelm.

To Mennesker! Og nu, mit kælne Par!

Nu gælder Hurtighed. Naar Alt er lyftet,

Naar tryk den høie Schwarzburg med sin Ringmuur

Og med sit faste Taarn beskytter os;

Naar Fader Erland har i Borgkapellet,

Hvor Leonora tvunget blev til Rudolf,

Ragt Eder's Hænder i hinanden; da

Bli'er Stunder nok til Kiærtegn; da skal I

Forvandle Schwarzburg til et Weiffenfels;

Da skal vor Fader Erland see sig ung

I Eder, og den barske Wilhelm blid;

Da vil vi ogsaa synge Sialemeffer

For denne Synders Salighed; men nu

Gjør alting fort og godt, og følger Wilhelm!

Valborg.

Christ, hvor mit Hjerte banker!

Arel.

Lad os knæle

Paa Harald's Grav, og tage Afsted med

Vort Fædreland!

(I det de Elfske knæle, hører man tre huult hylende Toner af et Horn langt borte.)

Wilhelm.

Hvad nu? Der kommer Nogen.

Frygt ei, min ædle Jomfru! det er Gotsfred,

Min ærlige, trofaste Svend. Hvad bringer

Du Gotfred? Hvad betyde disse Toner?

Arel.

Jeg kiender dem; det var en Krigerluur.

Gotfred.

Alt gjør os Flugten let. I denne Stund
Er Erling Skaffe løbet ind i Fiorden
Fra Bergen med en talrig Flaade, for
At overrumple Hakon Herdebred.

Det Horn, I hørte, lød fra Erlings Skib,
Som Tegn til Angreb. Intet hindrer os
Nu i at flygte. Alt er i Forvirring.

Wilhelm.

Den brede Skiæbne gaaer med raske Skridt
Sin Hævn imøde. Kom, min holde Broder!
At Du vil ikke stride mod din Frænde,
Forbyder Dig dit Edelmød, det veed jeg;
Vel, overlad ham til hans egen Skiæbne,
Men følg, hvorhen din gode Norne vinker.

Arel (efter et Dieblits Lausbed).

Min gode Norne vinker til min Pligt.

Wilhelm.

Hvordan? — Du troer —

Arel.

Nu kan jeg ikke reise;

Det er umuligt, flat umuligt, Valborg!

Wilhelm.

Du vil?

Arel.

Forsvare Hakon Herdebred.

Wilhelm.

Din Avindsmand?

Arel.

Hvad Avindsmand? Ham har

Jeg trodsig Ryggen vendt; nu er min Konge
Bestædt i Nød, ham skylder jeg mit Liv.

Wilhelm.

Du skylder Fædrelandets Vel dit Liv,
 Ei Hakon. Mener Du at gavne Norge
 Med at forsvare ham, den unge Daare,
 Som overtræder alle Pligter, for
 Sin Lidenskab? Som ringeagter Dyden
 Og Undersaattens Ret? Som glemmer ganske
 Det Heles for sin egen Larv. Nei, Arel!
 Hvo Konge være vil, ham bør det sig
 At tænke, handle kongeligt. Kom! Erling
 Er en berømt og tapper Høvding, ædel.
 Forsink ham ikke Seiren; han vil ei
 Misbruge den. Lad Norges Scepter funkle
 Fra Heltens Haand; det rustet i en Nidings.

Arel.

Lad ei din Ræbe med spidsfindig Kløgt
 Forvirre Dig dit Hjertes Ærlighed.
 Ei Hakon er en Niding; Munkens List
 Forstod at nære lumst hans Lidenskab.
 Uheldig Elskov, Ungdom, onde Raad!
 Et af de Tre var nok til at forvirre
 Det bedste Hjerte. — Hakon vilde trodsig
 Berøve mig min Brud, — det leed jeg ikke;
 Nu vil man trodsig røve ham hans Rige, —
 Det taaler jeg saa lidt som hint. Han er
 Min Slægtning; Erling taler slet om Harald
 Vor Stammefader; han ydmyge vil,
 Udbrøde Harald Gilles Æt, og sætte
 Sin egen Søn paa Norges Kongestol.
 Var jeg en Thrønder af den Gilske Rød,
 Ifald jeg taalte slikt? En ærlig Svend,
 Ifald jeg svigted Hakon i sin Rød?
 Har jeg min Haand ei lagt i Hakons Haand?
 Fortiener Arel denne Lillievand,
 Dit Venkskab, hvis han blev sin Konge troløs?

Erland.

Min unge Helt, Du taler Bligtens Ord.
 Til at forsvare Kongen med dit Sværd!
 Hvi nægter Gud mig alderstegne Mand
 At følge Dig?

Wilhelm.

Trøst Du den vene Mø,
 Jeg fylde vil din Plads i Kampen, Fader!
 Jeg kender ei Forholdet her saa nøie,
 Som Du og Arel. Hvis I begge troe,
 At ærlig Trofskab kalder ham til Kamp, —
 Vel, Sværdet er alt draget, og jeg følger.

Arel.

O græd ei Valborg! Al min Frygt er endt,
 Mit Hierte slaer ei længer tungt og bange.
 Jeg vil ei røve Valborg, nei, jeg vil
 Fortiene hende. Ha, vor Stammefader,
 Nu først forstaaer jeg Dig! Du lægger Haand
 Paa Sværd; din Mine siger: „Med min Ære!
 Forlad ei Fædrelandet!“ Vel, min Elfte!
 Vi vil forsone Skiæbnen, Hakon selv
 Vil vi forsone; Ynglingen skal lære
 Paa ærlig Helt i Kamp at sætte Priis.
 Selv skal han, efter vundne Seir, forene
 Høimodig Dig, min Valborg! med din Veiler,
 Her, — over Graven af den Hævne.

(Hornet lyder.)

Jeg kommer Hildur! Dine Kæmper komme;
 Vi stænke Kampen Blod i Trondhiems Fiord!
 See, min Veninde! tvende røde Hiertes
 Staae brændende foreent i Arels Skjold,
 Halv i den blaa, halv i den hvide Grund;
 Det tyder: „Elstov, Ustyd, Himlen.“ Valborg!
 Vor Elstov er ustydig, Himlen vil
 Belønne den.

Balborg.

Ja med sin Salighed!

Arel.

I Skyndingen har jeg forglemt at spænde
Sværdbeltet om min Lænd; jeg greb kun Sværdet.

Balborg

(tager et himmelblaat Skjærf af sin Skulder).

Kom, elste Kæmpe! Lad mig stænke Dig
Dit Arelskjærf.

Arel

(Anser, Balborg hænger ham Skjærfet over Skulderen).

O dyrebare Balborg!

Jeg er din Ridder, og Du tvivler om
Den sikke Seir?

Balborg.

Du est min Kæmpe; jeg

Er din Valkyrie.

Arel.

O græd ei, Balborg!

Balborg.

Jeg vil ei græde længer. Bigen, Arel!
Kan ogsaa vise Mod i stille Laal.
Gaf, min udkaarne Ven, min elste Helt!
Din Balborg stænker Dig til Fædrelandet.

Bilhelm.

En ærlig Bige, ved St. Innocents!
Farvel, ærværdige Fader!

Erland.

Mine Sønner!

Guds Engle følger og beffiærmer Eder.

Arel.

Farvel, min Balborg!

Balborg

(holder ham tilbage i sine Arme).

Vi et Dieblif!

Lad mig endnu engang, for sidstegang,
See Arel i sit skønne Heltesie.

Arel (kysser hende).

Farvel!

Balborg.

Nu gaa! Nu glemmer jeg Dig aldrig.

(De stilles ad.)

Femte Handling.

Arel kommer ind med Kong Hakon, som er saaret i den høire Arm.

Arel.

Her er vi sikke for en Stund, min Herre!
 Her i Guds hellige Huus. Sæt Dig paa Bænken,
 Og lad mig nu forbinde Dig din Arm!
 En Kæmpe maa forstaae Saarlægekunsten;
 Man har ei altid Hiælp ved Haanden. — Saaret
 Er dybt, men ikke farligt. — Havde vi
 Et Stykke Linned blot.

Hakon.

Din Godhed saarer
 Mig mere dybt end Erling Skaffes Sværd.

Arel.

Lad ei min Trostaa saare Dig; det var
 Jo ganske mod dens Hensigt.

(Han søger i sin Barm, drager et Klæde ud, studser, men fatter sig strax og siger:)

Her er Linned.

Hakon.

Hvi studser Du? Almægtige Guds Navn!
 Jeg kiender dette Klæde.

Arel.

Tving din Feber!

Hakon.

Du vil forbinde mig med dette Klæde?

Arel.

At ikke Blodet skal forløbe Dig.

Hakon.

Du vil forbinde mig med dette Klæde,
Hvorned jeg sønderrev dit Liv?

Urel.

Min Herre!

Det er en anden Dug.

Hakon.

Nei, nei! Det er
Rindklædet, som den ondskabsfulde Knud
Skar over mellem Dig og Valborg, Urel!
Jeg kiender det. Ha, svøb det ei om Armen,
Det brænder mig, det marttrer mig kun meer.

Urel.

Det er naturligt, at et Saar maa brænde;
Forbindingen er altid smertelig.
Vær rolig, hvil et Dieblik, min Konge!
Lag Sværdet saa i venstre Haand og følg
Baany med Urel, mod din stolte Fiende.
Nærværelsen af Kongen styrker Folket;
Og jeg vil være Dig din høire Haand.

Hakon.

Er det Foragt, en stolt indsløret Hævn?
Er det naturlig, sand Høimodighed?
Hvordan forstaaer jeg Urel? Tænker Du
At sanke gloende Kul paa Hakons Hoved?

Urel.

Ved Gud og Mænd! Ero vil jeg tiene Dig;
Ei krænke Dig, ei forekaste Dig.

Hakon.

Ha, denne Høimod smerter mig kun meer.
Ulykkelige Hakon Herdebred!
Din bedste Kæmpe ringeagter Dig.

Urel.

Ved Gud i Himlen, ved min Valborg, Hakon!
Jeg agter Dig.

Hakon.

Nu troer jeg Dig, min Frænde!

Du svor en hellig Eed. Vel; — er det saa, — —
 Thi Hakon handleb som en heftig Elster
 Paa Kongethronen, Arel! ei som Niding.

Arel.

Hvo kiender Elstovs Magt, og fatter ei
 Dens Virkninger?

Hakon.

Nu taler Du aldeles

Mig af mit eget Hierte, holde Kæmpe!
 Din Trofskab og din Godhed rører mig.

(Østelig stil.)

Dg dog; — ifald jeg mærked, at Du troede,
 Det var en kvinblig Blødhed, forarsaget
 Af legemlige Smerter; — Arel Thordson!
 Jeg rev mit Sværd med venstre Haand fra Hosten,
 Dg fordred Dig til Kamp paa Liv og Død.

Arel.

Jeg svor ved Balborg, at jeg agter Dig.

Hakon.

Velan! Saa skal Du og høiagte mig.
 Thi jeg vil gjøre Dig et Offer, Arel!
 Men Offeret er stort; det er nødvendigt,
 At Du indseer dets Kostbarhed.

Arel.

Min Konge!

Hakon.

Jeg veed nok hvad jeg vover, ved at hyde
 Dig i en saadan Tilstand sig en Gave:
 „Nu har den stolte Ungersvend engang
 Da faaet Diet op; nu indseer han
 Nødvendigheden af sin Thrones Værn;
 Nu trænger han til sine Kæmpers Trofskab,
 Dg derfor løber han sig Ben med Mø,
 Udi sit Hiertes Angst og Nød.“ D sy!

Jeg vilde hade Dig, jeg vilde kalde
 Dig en barbarisk Fiende, kold og grusom,
 Ifald Du kunde drømme saa.

Axel.

Min Herre!

Hakon.

For Valborg mister Hakon Norges Rige —
 Men Valborg — mister han for Valborgs Skyld.
 Skøn paa min Gaves Værd! Man lønner ei
 Det Mindre med det Større, for at tæfkes
 Sin Egennytte.

Axel.

Hakon, ædle Frænde!

Hakon.

Men jeg har feilet; og din rene Siæl,
 Dit Adelsind har aabnet mig mit Die;
 Og fri og frank, fordi jeg vil det Gode,
 Betvinger jeg mit Hjertes Lidenskab,
 Og skænker Dig din Valborg; skænker Dig
 Det Kiæreste, jeg elsker her i Verden.
 Mistkiend mig ei, — see min Dpoffrelse!

Axel.

Jeg seer den, og Gud seer den, ædle Konge!

Hakon.

Omfavn mig nu!

Axel.

O tag din Arm i Agt!

Hakon.

Nu brænder Saaret længer ei, nu smerter
 Ei Klædet meer; det kiler mig, som Saften
 Af friste Urter.

Axel.

O min Konge

Hakon.

Kad

Nu Erling overvinde Hakon! Hakon

Har overbundet klæk sig selv; hans Seir
Er størst.

Arel.

Men det skal ikke blive derved;
Den anden Seier vil vi ogsaa vinde.
(Man hører Larm udenfor Airlen.)
Vær rolig! Hvil endnu et Dieklif!
Din gyldne Hielm er tung, dit Hoved trænger
Til Lettelse; giv mig din Hielm! Der har
Du min istedet, den er lettere.

(Larmen tager til; Arel kaster Kongens Purpurkaabe, som er løst af under
Forbindingen, om sine Skuldre.)

Hakon.

Hvad gør Du, Arel?

Arel.

Vær kun rolig, Herre!
Der kommer Nogen; muligt er det Fiender;
Lad Arel være da dit Skjold!

(En Flok Fiender styrter ind.)

Formanden.

Der staaer han!

Der staaer han! Seer I? Med den gyldne Hielm,
I Purpurkaaben. Det er Kongen. Trænger
Ier ind paa ham og dræber ham!

Hakon.

O Arel!

Nu fatter jeg din underlige Færd.
Giv mig min Hielm tilbage!

Arel.

Drag dit Sværd!

Stil Dig saaledes, at din høire Arm
Bedækkes af mit Legem. Naar Du seer
Dit Snit, hug ud, og træk Dig flux tilbage!

(Han raaber:)

Herfrem I Uslinger! Her stander Hakon.
Hans Sværd er draget, og han frygter ei
Et Nidingsoverfald i Herrens Huus.

Herfrem I Mordere, som vover ei
 At stævne Mand mod Mand i ærlig Kamp,
 Men Guldet vinde vil for Hakons Mord!
 Min blanke Løvetunge blinker tørstig;
 Kom, lad den lædste sig i Nidingsblod!

Hakon (drager sit Sværd).

Han daarer Eder! Her staaer Norges Drot,
 At fælde Stimmænd med sin venstre Haand.

Arel.

Li, Arel Thordson! Du est saaret; Hakon
 Kan selv forsvare sig.

Fienden.

Ind paa ham! ind!

(Strid. Man hører Larm udenfor af andre Kæmper; der raabes:)

Til Hjælp, til Hjælp! Man overfalder Kongen.

Den fiendtlige Kæmpe (til Arel).

For ilde kommer Hjælpen!

(Han saarer ham.)

Hier! Flygter!

Han fældet er. Slaaer Jer med stærke Slag

Igiennem Viarkebeinerne til Erling.

Hakon er fældet; bort!

Sigurd af Reine og Wilhelm styrte ind med en Skare Viarkebeiner.

Sigurd.

Ha, hugger, stikker!

Forsølger Morderne!

(Blenden drives paa Flugt.)

Sigurd (til Kongen).

Dit Liv er frelst!

(Bliver Arel vaer.)

Hvad? Arel i sin Konges Raabe? Blodig?

Med Kongens Hielm?

Arel (til Kongen).

Nu tag din Hielm igjen!

Nu er den mig for tung; følg dine Kæmper,

Dg lad mig ene med min Vaabenbroder.

Hakon.

Min Broder! Er dit Saar —

Arel.

Forlad mig, Konge!

Styrt Dig mod Fienden, hævns Forsmædelsen,
Følg Sigurd og de barkeflædte Kæmper!

Sigurd.

Ja Hakon! Norges Skove selv har rustet
Sig ud, for at forsvare Trondhiems Drot.
See disse Kæmper! Elvegrimmer! Bjørne!
Lutter bevægelige Granestammer
Fra Fiendets Aas. I Mangel af et Harnisk,
Bedækker Træets Bark de tappre Hierner;
Dg Ellestangen, hærdet med sin Spids
Bed Ardens Ild, gjør Fyldest for et Spiud.
Saaledes kæmpe de for Ardens Fred
Dg Kongens Ære. Stil Dig fremst i Flokken!
Saa storme vi og hævne Arels Drab.
Du døer en prægtig Død, min norske Broder!
Du falder for din Konge. Vi vil følge
Maaskee Dig snart, og hilse Dig hos Gud.
Kom Hakon! Lad ham ene med sin Ven!
Livet forlanger Strid, men Døden Fred.

Hakon

(til Kæmperne, idet han veger paa Arel).

I norske Mænd! Han blegned for sin Konge.

Bjarkebeinerne

(skode utaalmodigt deres Træspyd mod Jorden).

Vi, vi vil ogsaa blegne for vor Konge!
Før os i Døden, før os imod Fienden!

Hakon (omfavner Arel).

Farvel! Vi sees igien før Solen synker.

(Han følger Kæmperne.)

Wilhelm (nærmer sig Arel).

Min Broder, er din Bunde dødelig?

Arel.

Ja. Løs af Skuldren mig mit Arelstærk;

Drag Skeden ud, giv mig den kløde Dug,
 At jeg en liden Stund kan stille Blodet
 Og friste Livet. Tak! Nu led mig hen
 Til Søilen hist, som bærer Valborgs Navn.
 Her sidder jeg saa godt. Saa! Lad mig støtte
 Min Ryg mod Muren, at jeg falder ei,
 Naar jeg affæles.

Wilhelm.

Rider Du af Smerte?

Arel.

Nei, jeg er let og rolig i mit Hjerte.

Wilhelm.

Vil Du ei see din Valborg før Du døer,
 Endnu engang i dette Liv?

Arel.

Af, Wilhelm!

Wilhelm.

Jeg iler op og henter hende flur.

Arel.

Et Dieblif! — Det kunde hændes, Wilhelm,
 At Arel var ei meer, naar Valborg kom;
 Siig da min Siæls Udvalgte: Arel bøde
 Med hendes Navn paa Læberne.

Wilhelm.

Det skal jeg.

Arel.

Siig hende: Hakon er en ærlig Helt;
 At Arel ei blev stuffet i sit Haab
 Om Kongens Hjerte.

Wilhelm.

Det skal efterkommes.

Arel.

Hils Helfred, hils min gode Søster, Wilhelm!
 Paa Immersborg; tak hende kiærligt for
 De Følelser, de Glæder og de Sorger,
 Som hun fra Barndom deelte med sin Broder.

Af, hun forstod mig, kiendte mig saavel!
 Siig Helfred: Arel har ei glemt sin Søster
 I Dødens Stund.

Wilhelm.

Godt! — Jeg skal hilse hende.

Arel.

Men Valborg først og sidst! Høit ønsker jeg
 At slumre ved min elskte Piges Liig
 I Graven, naar hun her har endt sit Liv.

Wilhelm.

Vel. Er der mere?

Arel.

Nei.

Wilhelm.

Saa — gaaer jeg da.

Arel (rækker ham Haand).

Min ærlige, trofaste Baabenbroder!
 Tak for dit Venstak, din Hengivenhed;
 Du viste den i Daad, i Ord kun stelden.
 Tag af min matte Haand mit Livs Farvel!

Wilhelm.

Farvel! — Farvel!

Arel.

Wilhelm! Var jeg din Ven?

Wilhelm.

Min Enefte. Nu har jeg ingen mere.

(Han gaaer.)

Arel (alene).

Jeg døer for Land og Drot, som mine Fædre.
 Hvad kan en ærlig Normand ønske bedre?
 Jeg træder tillidsfuld for Dig, min Gud!
 Jeg hiøstet skal min Valborg atter finde;
 I Evigheden er hun Arels Brud;
 Der røver Ingen ham hans Siæls Veninde.
 (Solen skinner iglennem Chorvinduet.)

Du liflige, nyfødte Morgenlue!
 Du kommer for mit brystne Blik at stue,
 Den Bleges Kind Du farver venligmild.
 Snart skal et Morgenrødt ham hist tilsmile,
 Der aldrig hidser sig til Middagsild;
 Et Aftenrødt, som aldrig gaaer til Hvile. —

Men, mine Haab! I kom ei for at svinde:
 Gud stænkte mig en trofast Elsterinde,
 En Ven, en Konge, som sit Hierte løb;
 Som er ved Arel Thronen værdig blevet;
 Som han har reddet med sin egen Død.
 Vel, Arel! Du kan døe, thi Du har levet.

Og Du, min Siæls Udvalgte! Hisset binder
 Guds Engle Krandsen af de blaae Kiærminder,
 Der træffes ei af Lidenskabens Sværd.
 Der skal forklaret Dig din Arel møde,
 Din Skionhed og dit Hierte mere værd;
 Hvor hellig Kiærlighed er ingen Brøde.

Farvel, min Valborg!

(Han døer.)

Wilhelm kommer med Valborg.

Wilhelm.

Arel lever end.

Han lever! Hørte Du? Han nævnte Valborg.

Valborg.

Jeg tog hans Livs Farvel.

(Hun betragter ham.)

Han er ei meer. —

Min Arel! lever Du? Ifald Du lever,
 Dylad dit Die da for sidstegang,
 Du ædle Siæl, og lys Velsignelsen
 Paa Valborg, med de brystne Dødens Blik! —
 Han er ei meer? — Af han er dødt! — Han dødt
 Med Valborgs Navn paa Kæberne. — Vel, Du

Har udftridt, gode Svend! — Han faldt jo for
Sin Konge?

Wilhelm.

Som en Helt.

Balborg.

O, skønne Død!

Langt bedre den, end flye til fremmed Land,
Dg friste Livet i Landflygtighed,
Dg tæres hen af Hiertesorg, min Arel!
Nu lider Du ei meer, hiertelste Svend!
Du har erhvervet Dig en evig Ære.
Dit Fædreland, den ædle Moder Norrig.
Er stolt af Arel, af sin tappre Søn.
I mange Lieder vil dit kiære Navn
Beständig svæve hende friskt paa Læben;
Paa Thinget vil man ofte nævne høit
Din Heltedaad; og tidt i Fruerstuen,
Om Aften, skal i gammel Bise, stunges
Om Arels Elskov og hans Trofasthed.

(Til Wilhelm.)

Hvor han er smuk i Døden! — Dine Lokker
Sig hvirvle vildt omkring den blege Pande.

(Hun ordner hans Haar med sin Haand.)

Saaledes! Denne Pande skal ei dækkes;
Den hvælver høi og ædel sig som Himlen.
Han smiler i sin Død.

(Hun kysser ham.)

Farvel, min Arel!

Din Balborg kommer snart.

(Hun staaer op, lægger Haanden paa sit Bryst, i det hun drager sin Haand dybt
og tungt.)

Ja snart, ret snart!

Wilhelm.

Min ædle Balborg, Du est bleg!

Balborg.

Min Arel

Er blegere. Ei stille, gode Wilhelm!

Forstyr mig ei her i min Gensomhed.

(Svarmerist.)

Hvor det er godsligt her i denne Kirke!
 Hvor muntert Solen skinner giennem Vinduet,
 Ret som igaar ved denne Tid, min Arel!
 Da først Du trykte Valborg til dit Bryst.
 Hvor det er husligt, smukt i denne Kirke!
 Her skal vi leve ret fornøiet sammen;
 Boe roligt ligeoverfor hinanden;
 Du hos din Fader, Valborg hos sin Moder.
 Naar Klokkeren da slaar tolv, og Droslen synger
 I Birken udenfor vort Kirkevindue, —
 Da revner Muur og hyden Marmelsteen;
 Da mødes vi ved Harald Gilles Grav;
 Da gaae vi Haand i Haand opad mod Altret,
 Og sætter os i Choret der i Maanskin,
 Og lade Maanen skinne sølverbleg
 Paa vore blege Kinder, mens vi høre
 Paa Droskens Foraarsfang, og mindes grant
 Vor Kiærlighed og Trofasthed i Livet.
 Naar Maanen skjuler sig bag Kirkemuren,
 Da gaae bedrøvet, langsomt vi tilbage;
 Tregange Harald Gilles Liigsteen rundt.
 Saa standse vi og tage kiærligt Afsked
 Til næste Nat. Saa slumre vi saa sødt
 Dybt i vor Grav, imens de Levende
 Derude larme.

Wilhelm.

Arels Duffe var

At jordes i den samme Grav som Valborg.

Valborg.

I samme Grav? Af, det var herligt! Men
 Det gaaer ei an, min ædle Ridder! Arel
 Og Valborg var dog ei Trolovede.
 Det gaaer ei an. Hvormeget gav jeg til,
 At samme Kiste maatte giemme Valborgs

Dg Arels Been. — Men, ædle Wilhelm, sig —
(Hun stirrer ned for sig.)

Hvad glimter hist i Støvet, der i Ridsen,
 Ved Haralds Liggsteen?

Wilhelm.

Seer jeg ret, saa er det

En Ring.

Valborg.

En Ring?

Wilhelm (tager den op).

Ja, det er Arels Ring.

Jeg kender den.

Valborg.

Ei trilled den i Graven?

Vor Stammefader! Nu forstaaer jeg Dig.

Dg jeg forstod Dig strax. Giv mig min Ring!

(Hun sætter den paa sin Finger.)

Nu er jeg din Trolovede, min Arel!

Nu er jeg Arels Brud! Nu kan vi jordes

I samme Grav tilsammen.

Wilhelm.

Stakkels Pige!

Valborg.

Hvad stakkels Pige? Lykkelige Pige!

Ei sandt, min ædle Ven! — Jeg kalder Dig

Min Ven; thi Du var Arel Thordsons Ven; —

Ei sandt, min Ven! Du kan den gamle Sang

Om Aage Ridder og om Gomsfru Else?

Wilhelm.

Den danske Bisp har lært min Moder den;

Hun lærte mig den i min spæde Barndom.

Valborg.

Jeg veed, Du mindes den.

Wilhelm.

Fuldkommen vel.

Valborg.

O skønt! — Min Arel har fortalt mig, at
Du har en herlig Stemme; fiælen ei,
Som den, der kilbrer Mennesket i Livet,
Men dyb, høitidelig og stærk, som Røsten
Fra Gravene. Vel, ædle Vilhelm! vil
Du vise mig den Godhed, for min Arels
Og Eders Vensfabs Skyld, at synge Visen
For Valborg, medens hun til Giengæld sætter
Sin Ring paa Arels blege Haand?

Vilhelm.

Jeg vil

Ei vægre mig, hvis det kan trøste Dig.

Valborg.

Min Arel har fortalt mig, at Du est
En herlig Harpeslager.

Vilhelm.

Oste dyster

Dens Toner mit oprørte Sind til Ro.

Valborg.

Vel! Seer Du hist i Krogen, kiære Vilhelm,
Læt ved min Moders Grav en Harpe stande?
Hvormangen søvnløs Nat har Valborgs Røst
Ved den stg hævet mellem Gravene!
Hvormangen Gang har hun ved den begyndt
Paa Ridder Aages Vise! Aldrig sang
Jeg den til Ende; hede Taarer qualte
Den svage Stemme. Vel, min ædle Ridder!
Dig stænkte Gud en mere stærk Natur;
Saa tag den stemte Harpe; sæt Dig hen
Ved Spilen, ligeover for min Arel;
Og syng ved Strængens Klang din Sang tilende,
Mens Valborg knæler ved sin Arels Liig;
Og reis Dig ei, før alting er forbi,
For Else har sin Aage fulgt i Døden.

Wilhelm.

Jeg synger Dig din Trøst i Morgenrøden.

(Balborg knæler ved Kæls Bælg; Wilhelm tager Harpen, sætter sig og synger:)

Det var Ridder Herr Aage,
 Han red sig under D;
 Fæstet han Jomfru Else,
 Hun var saa ven en Mø;
 Fæstet han Jomfru Else,
 Alt med hin røden Guld;
 Maanedsdag derefter
 Saa han i sorten Muld.

Det var Jomfru Else,
 Hun var saa forrigfuld;
 Det hørte Ridder Herr Aage
 Dybt under sorten Muld.
 Op stod Ridder Herr Aage,
 Tog Kisten paa sin Bag,
 Laffet saa til hendes Buur,
 Sig selv til megen Umag.

Han flapped paa Døren med Kiste,
 Fordi han havde ei Skind.
 Hør Du Jomfru Else!
 Kom, luk din Fæstemand ind.
 Sien svaret Jomfru Else:
 Jeg lukker ei op min Dør,
 Hør Du kan Jesu Navn nævne,
 Saa som Du kunde før.

Hvergang Du Dig fryder
 Og i din Hu er glad,
 Da er min Kiste forinden
 Med røde Rosenblad;
 Hvergang Du er forrigfuld
 Og i din Hu er mod,
 Da er min Kiste forinden
 Alt med hint levret Blod.

Alt galer Hanen den røde,
 Til Graven maa jeg ned;
 Til Graven skulle de Døde,
 Thi maa jeg følge med.
 See Du op til Himlen,
 Op til de Stjerner smaa,
 Da mærker Du hvor sagtelig
 At Natten den mon gaar.

Op saae Jomfru Else,
 Op til de Stjerner smaa;
 I Graven sank den Døde,
 Hun ham ei mere saae.
 Hiem gif Jomfru Else,
 Hun var saa forrigfuld;
 Maanedsdag derefter
 Saa hun i sorten Muld.

(Wilhelm tier; Balborg ligger ubevægelig med sit Hoved paa Arels Haand.)

Wilhelm.

Endt Bisen er, min ædle Balborg — Balborg!

(Han reiser sig.)

Stat op igien! Jeg har fuldendt min Sang.
 Hun rører sig ei meer. — Kold, bleg! Hun aander
 Ei længer. — Himmel, det har anet mig!
 Balborg er død! Som Nanna med sin Baldur,
 Som med sin Hjalmar Ingeborg, som Else
 Med Ridder Lage. Hendes Hierte brast
 Af Kummer over hendes Arels Liig. —
 O Trostab! Trostab! Du est stor i Nord. —
 Der ligge de nu i hinandens Arm,
 Afstælede! men kun een Siæl hos Gud!
 Og Ederes Gravsang skulde Wilhelm synge?
 Velan, det var jo Venstabs sidste Bligt.

(Krigsmusik udenfor Scenen.)

Gotfred kommer.

Kong Hakon faldet er, og Erling feirer.
 Man bringer Kongens Liig.

Wilhelm.

Uddøet af Jorden

Er altsaa nu den hele Gilste Slægt. —

Vær hurtig Gotfred! Skynd Dig op til Bispen,

Bring ham til Skibet ud, og vent mig der.

Før Solen synker seile vi fra Trondhiem.

(Eviden gaaer.)

Wilhelm (drager sit Sværd).

Dg nu, I elstelige, kiære Venner!

Til Graven aabner sig og tæt forener

Hvad Livet adskilt har, skal Wilhelm vise,

Som trofast Ven, Jert Støv den sidste Vre.

Jeg holder Vagt ved Eders Liig; jeg lægger

Dit Skiold, dit Sværd paa Kisten, tappre Ridder!

Omvundet af din Piges Blomsterkrands;

Dg graver i den blanke Kobberplade:

Her hviler Axel Thordson og Skion Valborg;

Han døde Kongen, — hun sin Veiler tro!

Erif og Abel.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1820).

Personerne.

Erik, Danerfonning, kaldet Plougpenning.

Abel, Hertug i Slesvig, hans Broder.

Sophia, Abels Datter.

Otto, Greve af Dibenborg.

Esgar, Biskop i Ribe.

Lauge Gudmundsen, Eriks Marff.

Henrik Meltorp, Ridder.

En blind Diding.

Hans Dreng.

Strange, Lauges Svend.

Vrechta, Sophias Tærne.

Regner, Abels Kammerfvend.

En Fisker.

En Krokone.

Jorgen, hendes Dreng.

Broder Niels.

En anden Munk.

Drabanter, Munke.

Handlingen foregaaer ved Dannevirke, i Sortebroedrekloster, Slesvig og
Omegnen, Aar 1250.

Første Handling.

Plads med Træer. I Baggrunden en Strafning af Dannevirke, med sine forfaldne Taarne og Porte. I Forgrunden et Herberg.

Song Erik, Lauge Gudmundsøn, en gammel blind Mand og hans Dreng.

Den Blinde (syrger ved Harpen).

Danmark, deilig Vang og Vænge!
 Luft med Vølgen blaa,
 Hvor de vorne danste Dreng
 Kan i Leding gaae,
 Mod de Sarer, Slaver, Vender,
 Hvor man dem paa Tog hensesender;
 Een Ting mangler for den Have —
 Ledet er af Lave!

At disfnarer færdes kunde
 Værket med Behør,
 Dronning Thyre lod fra Grunde
 Reise, hvor man fiør'
 Giennem Bolden, sig en Bure,
 Paa det Værk at have Kure.
 Slet sig noget kun vil føie
 Under fremmed Die.

Efter Duffe vorte Bolden,
 Dannevirke faldt,
 Som har mangan Tørning holden,
 Før den slet forfaldt.

„Lebet“, sagde Dronning Thyre,
 „Har vi hængt, Gud Vangen høre,
 At den ingen Fremmed bryder,
 Eller Hofbud byder!“

Danemark vi nu kan ligne
 Ved en frugtbar Bang.
 Segnet trindt omkring, Gud signe
 Det i Nød og Trang!
 Lad, som Korn, opvøre Knægte,
 Der kan kæft mod Fienden sægte,
 Og om Dannebød end tale,
 Naar hun er i Dvale.

Erik.

Laf Fader, Laf! Det var en deilig Vise.
 Har selv Du digtet den?

Oldingen.

Nei, strenge Ridder!

Jeg kan ei rime; denne Sang er gammel,
 Og tidt har jeg den sunget i min Velmagt,
 Da jeg var stærk, og fulgte Konning Bolmer
 Paa sine Tog.

Erik.

Saa har Du altsaa tient
 Kong Baldemar?

Oldingen.

Hvo tiente ikke ham,
 Som var istand dertil?

Erik.

Og talt med ham?

Oldingen.

Ja tidt, dog tiere med hans Dronning Dagmar.

Erik.

Hun var høit elsket her i Danmarks Rige.

Oldingen.

Hun var en Engel! Hvor hun gif og stod,
 Der blomstrede Velsignelsen for Bonden.
 Hun gjorde Kongen Livet kiart; og havde
 Hun levet længer — aldrig var Kong Volmer
 Da fristet, loffet i et stændigt Fængsel.
 Hun var den anden Thyre Dannebod;
 Og længe gif det Sagn — I hørte jo,
 Jeg sang om Thyres Bur, hist over Porten
 Til Dannevirke, hvor hun sad og passed
 Paa Arbeidsfolkene?

Erif.

Jeg hørte det.

Oldingen.

Jeg stakfels Gubbe, jeg er blind disværre; —
 Men seer I Hullet over Porten der,
 Begroet med Brombær og med grønne Buske?

Erif.

Jeg seer det grant.

Oldingen.

Der boede Dannebod;

Og ofte, siger man, at hun og Dagmar
 End sidde der i Dvæld, saasnart det mørknes,
 Og smile ned til Landet; vandre sammen
 Ud Volden, Arm i Arm, og svinde først
 Bag Laarnet hist.

Erif.

Man synger mange Viser

Om Dagmar.

Oldingen.

Ja, jeg kan dem alle, Herre!

Hun var saa from, at da i Riberby
 Hun døde, da Kong Volmer græd ved Liget
 Og kaldte hende med fortvivlet Røst,
 Da reiste hun sig atter op fra Baaren
 Med røde Dine; — veed I vel hvorfor?

Fordi hun havde syet sig Silkeærmer
 En Søndagformiddag. Tænk Jer engang!
 Det var den hele Synd i Dagmars Liv,
 Hvorfor hun ei fandt Rist og Ro i Graven.
 Hvor finder man en slig Samvittighed?

Lauge.

Dum Folkeovertro!

Erik.

Forstyr kam ei.

Oldingen.

Og havde hendes Søn, den unge Junker
 Prinds Bolmer levet, — men han fandt sin Død
 Ved Kammerherrens Pæl paa Hiortejagten.
 Det Gode trives fort.

Lauge.

Hvad siger Du

Om Konning Erik?

Oldingen.

Blouppeng?

Lauge.

Saa stælber

Almuen ham, fordi han paalagt har
 En høistnødvendig Skat.

Oldingen.

O ja! Nødvendig,

For atter Krig at føre mod sin Broder.
 Disværre, Ridder! — tilgiv Oldingen,
 Hvis I fortørnes; Synet har jeg mistet,
 Og veed ei hvo I er; men, ved St. Knud!
 Jeg har ei andet end et usfelt Liv
 At tabe, som jeg agter slet, og siger
 Min Mening reent ud: Erik er vel ei
 Saa slem som Abel; men de fives haade
 Som Hedninger, og Gud forlade dem,
 For hvad de syndet har mod gamle Danmark.
 Man mærker, det er Bengierds Børn.

Lauge.

Hvad har Du

Saameget imod Bengierd?

Olbingen.

Intet nu;

Thi hun er død, og man bør aldrig hade
Den Døde; men saalænge Danmark staaer,
Vil heller ikke Bengierds Wife glemmes.

Lauge.

Man burde strengt forbyde Folket slige
Nidviser.

Erik.

Nei! Vox populi, vox Dei.

Sig mig et Vers deraf!

Olbingen.

Hun vilde lægge

Det danske Folk i Lænker, fue Bonden!

„Hvad tør Bonden vel mere ved,
End Vidiedør og Flagreled?

Hvad tør Bonden med meer i Bo,
Foruden to Dren og en Ko?“

Men Den, som synger sigst, han synger bedst:

„Nu ligger Bengierd i sorten Jord,
Endnu har Bonden Dren i Gaard.

Langt bedre stakket at leve med Wre,
End høre hver Mands Klag' og Kære.“

Men det er silde, mærker jeg; thi Duggen
Staaer fugtig i mit Skiæg, og jeg har langt
Til Hytten. Nu Guds Fred, I gode Mænd!

Erik.

Vi, jeg maa dog betale Dig din Wife.
Hvor boer Du?

Olbingen.

I et Lynghuus midt paa Heden.

Erik.

Er alt din Hustru død?

Oldingen.

Min Hustru, Broder,
Tre Søner og to Døttre.

Erik.

Alle døde!

Hvorledes mistede Du dem?

Oldingen.

I Krigen,
Dengang Kong Erik brændte Svendborgby.

Erik.

Og Dinene?

Oldingen.

Dem udstak mig en Rytter,
Den mest medlidende blandt hele Flokken.

Erik.

Hvordan?

Oldingen.

Han vilde skaane mig for Synet
Af mine Rødsler.

Erik.

Store Gud i Himlen!

(Giver ham Penge.)

Gaa, stakkels Gubbe! Bed den hellige Jomfru
Tilgive Kongen og hans Broder Abel.
De findes ikke meer.

Oldingen.

Gud give det!

Jeg frygter Ilden ulmer kun i Asten.

Erik.

Christ styrke Dig!

Oldingen.

Tak for Jert Dnske, Herre!

Aligemaade Jer! Jeg seer Jer ei,
Men mærker dog paa Eders Røst og Afsæd,
I er en blød og en barmhiertig Ridder.

Erif.

Det vil jeg vorde.

Drengen (til den Blinde).

Fader, det er Guld.

Oldingen (rækker Pengene tilbage).

J har forgrebet Jer.

Erif.

O, tag den Skiær!'

Et Glimt til dine Dages Aftenrøde.

Din Hustru, Børn, dit sundne Manddoms-Geld

Kan ikke Kongen selv giengive Dig.

Oldingen (følger sine Hænder).

O, Gud tilgive Kongen!

Erif.

Amen, Amen!

Oldingen.

Han er ei ond, men hidsig, herstefyg:

Og han har onde Raad, Gud bedre dem!

Farvel og Tak! — Kom, Dreng, leed mig ved Kiæppen!

(Den Blinde gaaer med sin Dreng. Kongen staaer tankfuld.)

Lauge.

Du gamle, blinde Wiisdomsugle, Du!

Erif.

Skiæld ikke min Prophet!

Lauge.

Nei, Eders Raade!

Jer Her i Endor; vil J være Saul?

Erif.

Han skuer grant, den Blinde.

Lauge.

Høie Drot!

Han synger som en Stær sin gamle Vise.

Erif.

Af Oldinger, af den Ulykkelige,

Hvem ingen Fordeel frister meer til Smiger,

Skal Konger høre Sandhed. Denne Gubbe

Har ikke kiendt mig; hvad han sagde, som
Ufrømtet meent, oprigtigt fra hans Hierte.

Lauge.

Jeg tvivler ei derom, at han er ærlig,
Saa ærlig som hans Uforstand tillader;
Man ærlig være kan og taabelig.

Erif.

Man kløgtig være kan og være falsk.

Lauge.

Og falsk er ærlig Dumbhed uden Kløgt;
Det see vi her.

Erif.

Han havde Ret.

Lauge.

Hvori?

Lilgiv, at jeg modstiger Eders Naade;
Slet ikke! Nogle dumme Viser kan han:
Fra Folketsnak har han sin hele Viisdom.
Hvad Sammenhæng er der i denne Færd?
Om Dannevirke kan han gamle Qvad;
Et taabeligt, ugrundet Glædesraab,
Fremavlet af et taabeligt Forsøg.

Erif.

O, spot ei denne Sang! Den rørte mig
Og rysted dybt min mørke Siæl til Veemod.
At ogsaa netop her den skulde lyde,
Hvor mægtig den høitidelige Vold
Med sine Porte, sine gamle Taarne
Staaer, som et svart uhyre Taagebilled
Fra Hedenold. — O Gud, o Gud, o Gud!
Befiærme skulde denne Vold mod Fiender,
Mod Fremmede; — men jeg — og Du, min Broder!
Hvad hialp os et tredobbelt Dannevirke?
Da Pesten er i Landet, kunde Magt
Afholde den fra Grændsen? — Lauge, Lauge!
Stor staaer den mørke Skygge for mit Blik,

Som Fingals Mand for Skotten i sin Sky,
Dg minder mig — om tabt Samdrægtighed!

L a u g e.

Han roste Thyra Dannebod og Dagmar,
Han meente gode Træer bar gode Frugt;
Men var ei Harald Blaatand Thyras Søn?
Ved Gud en herlig Frugt! Dg Dannevirke!
En kraftig Skjærm for Riget. Skade kun,
At dette Led har aldrig sluttet ret
For Bangen imod Ulven, naar den trued
De danske Faar. Hvad gavned Dannevirke
Svend Tvestiæg imod Jomsborg, da de tog ham,
Dg han, som Eders Fader Valdemar,
Sin Frihed maatte købe dyrt for Guld?
Et herligt Led! saa nyttigt næstendeels,
Som Muren hist ved Chinas Tartari:
Selsomt for Alderdommens Forster; høit
For Skialden, naar med qvindligt Sværmeri
Han med sin Harpe kryber op i Klostet,
Dg synger, hvad han seer i Digterrusen,
Men hvad der findes ei. Hvo var den Dagmar?
En stikkelig, ensfoldig Danneqvind,
Som i en tarvelig Undseelighed
Holdt sig til Bonden, fordi Siælen ei
Var høi nok til at føle Adelsglæder;
Som tigged Eders Fader Valdemar
Saa lang Tid om igien at stænke Bispen,
Morbroderen, sin Frihed, til han fik den,
Dg bragte Landet i Glendighed.
Men det veed Bonden ei! Hun hilste ham
Saa vennefaldigt; saae paa Malkerigen,
Ablskarlen, naar de gif til Dont; gav dem
En Dre Sølv; — og saa var Hjertet rørt.
I Sandhed, dette lumpne dumme Had
Mod Eders Naades dyrebare Moder,
Den ædle Bengierd, har fortrudt mig tidt;

En ussel Blind, en ufri Mand, en Træl
 Kan ikke tirre mig; men kom en Ridder —
 Jeg skulde tugte Raadhed med mit Sværd!

Erif.

Jeg veed ei ret, om jeg skal takke Dig
 For saadan Iver, Lauge Gudmundsøn!
 Endnu jeg haabe vil — at den er velmeent.
 Dit Væsen tykkes mig paa nogen Tid
 Forblommet og sig selv modsigende:
 Saa kold som Is, med Haan og bittert Smil,
 Jeg hører Dig bedømme Verdens Idræt;
 Saa blusfer atter Du som Ungersvend;
 Med listigt Blik skarpsindig stirrer Du
 I Tidens Værk, og lader Dig saa lidt
 Af Skinnets blindes, at Du tvertimod
 Blev blind af lutter Stirren tidt, og tog
 Gud Herrens Sol paa Himlen for en Skygge.
 See, Lauge! Jeg vil strifte Dig det frit,
 Maafee det ligger kun i mig, ei Dig;
 At Du est ei forandret, men kun jeg;
 Thi alt en rum Tid, haaber jeg til Gud,
 Er Erif ei den samme. Hvorfor lever
 Da Mennesket, om ikke for at bedres?
 Af Røg staaer Ilden klar, af Tornen Rosen,
 Af Laagen Solen; blege Blomst, som lefler
 Med Foraarsvinden, rødmer og bli'er Frugt; —
 Skal Mandens Hjerte kun forstene sig?

Lauge (smilende).

Bed Gud og Mænd, Herr Konge! Lauges Bryst
 Er ei forstenet, det er vel saa blødt
 Som nogen Ridders i al Christenheden.

Erif.

For Velsøst, — muligt selv for Elstov, Lauge!
 Men — knap for Kiærlighed, og ei for Venstabs.
 Ung lærte jeg at kiende Dig: man stælner
 Heel slet som Ungersvend; din ranke Vært,

Et fløgtigt Ansigt, dette raske Bæsen
 Indtog mig, og jeg deelte længe med Dig
 Letfærdigheden. Dog det er forbi;
 Med andre Dine seer jeg Dig; — tilgiv,
 Hvis jeg misliender Dig.

Lauge.

O, Eders Naade!

J hædrer mig med sliq Fortrolighed.
 Tal, at jeg kan forsvare mig.

Erif.

Udsprungen

Af Arel Hvides Stamme, - forekom
 Du mig en Absalon, imens jeg selv
 Indbildte mig at være Valdemar.
 Nu er jeg vaagnet, Lauge! Ha, hvor langt
 Staae begge vi fra Maalet.

Lauge.

Jeg har tient

Med Liv og Blod, som Absalon. Mit Sværd
 Har flere Gange bragt Jer Seier hjem.

Erif.

Det nægtes ei. Og heller ikke var
 Min Tak et visfent, et ufrugtbart Træ;
 Jeg hæved Dig til Rigets Marsk. Men siig,
 Hvo hidfød mig til Kamp imod min Broder?

Lauge.

Han selv, hans Hovmod og hans Egeniind.

Erif.

Hvo brændte Bjerne? Det skønne Svendborg?

Lauge.

Jeg — og til Hævn for Odense; men Herre!
 Glem heller ei, jeg fanged med det samme
 Christopher, Eders Broder, Raalands Hertug,
 Og stæffed Raaland, Falster varig Fred.

Erik.

Nu Kolding, Hathersløv, nu Apenrade?
 Ha, som en røgfuld Lavastrøm, der vælger
 Fra Bierget ned i Dalene, betegnes
 Min Bei og Abels Bei. Hvad er nu Danmark?
 En Balplads, et uhyre Brandsted. Snart
 Oprette kan man store Kampedysser
 Paa Hederne, med Indskrift: Her stod Danmark.

Lauge.

O, Danmark blomstrer snart igjen; end staae
 Dog Skovene. Blandt alle større Dyr
 Er Mennesket det flinkeste til Axl,
 Han kliner Hytten op, som Bien Gellen;
 Snart banker Hamren, Væverstolen stamper,
 Og Saugen hviner, Høvlens skraller Biælken.
 Hvad siger det, om ogsaa Kampens Fod
 Nedtræder stundom disse Myretuer?

Erik.

Glem ikke, Lauge, Du est selv en Myre!
 Ja maaskee mindre, stiondt Du troer Dig stor,
 End mangen liden. Ved min Naades Tab,
 Lad mig ei høre tiere sligt et Ord. —
 Ha, hvad jeg frygted for, stadfæster sig;
 Men naar dit Navn er støvet og forglemt,
 Staaer mit, som hæsligt Arr i Tidens Anstyt
 Paa mangen fæl Misgierning. — Ak, en Konge
 Misundes for sin Værdighed? Beflag ham!
 Der steer i Verden mindre Godt end Ondt;
 Det Gode vil Enhver tilegne sig;
 Men Tidens Laster hvile kun paa ham.

Kongens Drabanter bringe en ung Pige i borgerlig Dragt, samt
 hendes Tærne.

En Drabant.

Tilgiv os, Eders Naade, hvis vi feile!
 En Jomfru bringe vi, samt hendes Tærne;

Thi hendes Færd er sær besynderlig.
 I Ribe boede hun i otte Dage
 Heel nær ved Kongeborgen; ofte gif
 Hun om i Urtegaarden, saae til Vinduet,
 Og naar vi der opdaged hende, mærkte
 Vi tydeligt, hun blev forvirret, stialved.
 Paa Veien hid til Dannevirke fulgte
 Hun os i Hælene. Nu standse vi
 Ved Sortebrødkloster, — og hun dvæler
 Fra Reisen, i det nære Veiens Herberg.
 Thi fandt vi raadeligst da genisten
 At bringe hende hid, paa det I selv
 Maa dømme Pigen skyldig eller fri.

Erif (betragter hende ventligt).

Behandle sig en yndig Slut som Speider?
 Sy stam Dig, Ebbe! Kan en Mø saa ung,
 Med sigt et Ustyldsblif, med sig en Pande,
 Begaae et Nidingsværk? Hvor er den Fuld,
 Hvori sig underfundig List kan stiuile?

Drabanten

(med et Blik paa Lauge).

Man være kan saa glat som selv en Nal,
 Og dog en Slange. Er hun skyldfri — nu
 Desbedre, hørte Konge! Men det maa
 I selv bedømme.

Erif.

Du har gjort din Pligt!

Hvem er Du, smukke Barn?

(Drabanterne træde tilbage.)

Pigen.

Mit Navn er Agnes.

Erif.

Og Du est ædelbaaren?

Agnes.

Eders Naade!

Min Fader er en Tømmermand i Slesvig.

Erif.

Og hvorfra kommer Du?

Agnes.

Fra Nonnerne,
Fra St. Margretaklosteret i Nsmild.

Erif.

Ha, fra min gamle Gunnars Nonnekloster!
Hvorledes lever han, den sølvgraa Gubbe?

Agnes.

Godt, høie Konge! Skiondt han fylder snart
Nioghalvfems, er han dog rask og rørig,
Fuldfører daglig end sin Dont, besøger
Sit Stift, har ofte Gæstebud, og sidder,
Iblandt de strenge stolte Riddermænd,
I Kappen graa med hvide Lammestind.
Han drikker kun af Ol det gode danske;
Thi sarsk Ol er ham for stærkt. Hver Fæst
I Klosteret han Nonnerne bevarter
Med Mød og Fisk, med Mellemad og Kød.
Han sover aldrig Middagssovn, og selv
Igiennemseer han sine Regninger;
So Munke har han altid ved sit Bord,
Og daglig sætte sig hans Lærlinge
Med Pergament og Griffel ved hans Fodder.

Erif.

Din Fader er da vel en holden Mand,
Naar han har Raad at sende sine Døttre
Til Klostertugt?

Agnes.

Han staaer sig godt, og har
Si flere Døttre.

Erif.

Hvorfor skynder Du
Dig ikke hjem da til en stærk Fader?

Agnes.

Jeg vented, Eders Naade skulde reise,
 For trygt bestiarmt bag Eders Heltehær
 At drage hjem ad farlig Landevei.
 Her vrindle mange Stimænd, Hærens Udskud,
 For feige til at staae i Kamp mod Mænd,
 Men kiække nok til Overfald mod Qvinder.

Erif.

Fornuftigt! Vel betænkt! — Ha, dette Barn
 Særdeles huer mig.

(Tager hende under Hagen.)

Gaa Du med Gud,

Min vakkre Glut, og hils din Fa'er i Slesvig!
 Nu er jo Hertug Abel og Kong Erif
 Forsonede.

Agnes.

Ha, gid det var saa vel!

Men Eders Naade nærmer Eder atter
 Dog med en vældig Hær? —

Erif.

Mod Friserne.

Agnes.

Saa vi har ingen Fare?

Erif.

Nei, ved Gud!

Gak Du med Fred!

Agnes (snale).

Tillader Eders Naade,

Jeg kysjer Eders Haand?

Erif.

Det kiære Barn!

(Han kysjer hende paa Panden.)

Agnes.

Dg maa jeg dvæle her i dette Herberg
 I Nat, og reise først imorgen aarle?

Erif.

Net gierne, Barn! Jeg sover selv i Klofret,
Min Leir er nær herved, Krigstugten streng.

Agnes.

Farvel da, fromme Konge!

(Med et ømt Blik paa Lauge.)

Bolde Ridder,

Lev vel!

Lauge.

Farvel min vene Jomfru Agnes!

En Skioldvagt sætter jeg ved Eders Dør.

Agnes.

O, I er al for god og alt for naadig.

(Hun gaaer med sin Pige.)

Erif.

Hold Fred i Leiren, Lauge! Straf paa Stand
Hver Frækhed. Vi er paa min Broders Grændse,
Da kræves Mandstugt meer end nogetsteds.

Maafsee kan Friserne, Dytmarsterne

Til Lydigheden tvinges uden Slag.

Man siger, de har ladet deres Helgen

St. Christian forghlde, bragt hans Billed

I Hæren. Jeg er ei tilfunds at stride

Mod nogen Helgen meer. Jeg ønsker Fred

I Landet, Fred i Hiertets Inderste.

Lauge.

Men, Eders Naade, tør jeg vove —

Erif (afbrydende).

Nei!

Gaa, ti og adlyd! Dermed skeer vor Villie.

(Kongen gaaer med sit Følge.)

Lauge

(bliver tilbage med sin Svend).

Din Villie! Har Du nogen, strenge Plougpenge?

Han rykker ned mod Holsteen? Neppes kommen

Til Slesvig, falder han paa andre Lanke?

Krig maa han ville! Rytteren maa plyndre,
 Sig Landseknægten vederqvæge maa
 I Marstens fede Bøndergaard. Selv
 Maa Hæren gjøre sig betalt iaar.
 Hvad er hans Mening? Er han fied af mig?
 Ha, Henrik Smeltorp, min svorne Fiende!
 Tag Dig iagt, at ei Du steges i
 Din egen Ild bag Nendsborgs Volde, Du!
 End har jeg Magt i Hæren. Ubel lurere
 Som Ræv i Hulene; — bragte jeg endeel
 Af Folket ham, — han gav mig neppe Kurven.

(Dette sidste har han sagt noget hoiere, i det han vender sig mod sin Svend. Han
 studser da han seer ham nærmere, end han havde formodet.)

Hvad vil Du, Strange?

Strange (smilende).

Ja, naturligt, Herre!

Naar fik vel Ridder Gudmundsøn en Kurv?

Lauge.

Du lytter til min Tale?

Strange.

Nei, Herr Ridder!

Men skøndt just ingen Hare, har jeg dog
 Ret lange Øren.

Lauge.

Og hvad hørte Du?

Strange.

Hun gav Jer neppe Kurven, mener I.

Lauge.

Hvo?

Strange.

Liden Agnes, tænker jeg.

Lauge (beroliget).

Ret, Strange!

Jeg seer, Du veed min Hemmelighed alt.

Strange.

Den har jeg længe vidst; men veed I min?

Lauge.

Din?

Strange.

At I synes godt om denne Mø,
At Pigen elsker Jer og følger Jer
Fast som en Skygge; — see det vidste jeg.
Men veed I hvem hun er?

Lauge.

En Borgerdatter

Fra Slesvig, hvis hun ellers skifted ærligt.

Strange.

Hvor ærlig hun har været, vil I høre.

Lauge.

Umuligt! Hun er ærbar, sødelig;
Fast var jeg findet at forlade hende,
Thi Maalet staaer for vanskeligt, for fiernt;
Og Du begriber let, jeg ønsker ei
At lade Lømmemandens Dre male,
Som Tilgiwt i Skialm Hvides blanke Skjold.

Strange (er).

Nei, dertil var den ei Blodere nok. —
Men Slesvigs Løvepar i gylden Grund,
Hvad synes Eders Strengthed vel om dem?

Lauge.

Hvad vil Du sige med din Gaadetale?

Strange.

Nu Ridder! Kort og godt: Skion Agnes kommer
I Sandhed fra Margretaklosteret,
Gaaer virkelig til Slesvig; hendes Fader
Er ganske rigtig Landets Lømmemand;
Men ingen Borger, — han er Slesvigs Hertug.

Lauge.

Umuligt!

Strange.

At en Hertug har en Datter?

Lauge.

Sophia snige sig forklædt omkring?

Strange.

Af Frygt for hendes Faders gamle Fiende.

Naar var vel Erik, Abel længe Venner?

Lauge.

Ha, Ihyer Du ei, Strange? Hvoraf veed Du —

Strange.

Af hendes Tærne, som er min Veninde.

I veed, som Herren er, saa er hans Svend;

Og Maanen efterligner mangen Nat,

Hvad Solen først har lært den hele Dagen.

Lauge (omfavner ham).

Min Ven! Mit Evangeliums Forkynder!

Strange.

Og hvad, Herr Ridder, vil I nu?

Lauge.

Forsølg

Mit kongelige Bildt, indtil det standser

Og stælver, synker for Cupidos Pül.

Kom nu, I Fristelser! I Regnbufarver,

Som smelte Bigehierter: Suk og Laarer,

Høimod, Dpoffrelser og Trostabslofter!

Laan, Maane! mig dit sværmerstblege Smil,

Din Lethed i Omstiftelser. Viol,

Giv mig din bly Bestedenhed! Og snart,

Snart trykker jeg da Fyrstebatten flækt

Omkring min Linding — naar jeg først har trykket

Den hulde Gøglerste til dette Sierte.

(Han gaaer med Strange.)

Klosterhallen.

Kong Erik. Biskop Esgar.

Erik.

Det glæder mig, min gamle Ven! at træffe
Dig her igien.

Esgar.

Nu er jeg Bisp i Ribe
Tre Aar; for Sortebrødkloster var jeg
Prior i thyve, men i andre thyve
Præmonstratensermunk paa samme Sted;
Saa kan jeg ikke glemme disse Haller!
Dg naar min Tid er til det, kommer jeg,
Tilbringer Sommermaanederne her,
Dg er Abbed endnu for mine Munke.

Erik.

Det gjør Du Ret i, gamle Tugtemester!

Esgar.

Ved Eders Broders Gunst forundtes mig
Slig Rettighed; skøndt dette Kloster hører
Ei under Riberstift, men under Slesvig.

Erik.

Det glæder mig. Min Broder Abel viser
Mig Hæder, ved at hævde Riberbisp.

Esgar.

Jeg var hans Lærer, jeg var din, min Konge!
I lærte lidt Latin, og Biblen læste
Vi sammen; see, det kan I aldrig glemme!
Du gav mig Ribe Bispestol; nu søgte
Han ogsaa mild at bøde paa den Strengthed,
Da han paa St. Vitalis Martyrs Dag,
For tre Aar siden, satte mig i Fængsel
Paa Segeberg, dengang han indtog Ribe.

Erik.

Du veed, at vi er enige, forligte?

Esgar.

Gud Herren styrke dette Broderbaand!

Erik.

At jeg er her med Herrestjold, det gælder
 Ei Abel dennegang, men Holsteens Grever,
 Som fordre Rendsborg, der tilhører Danmark
 Fra Arilds Tid; de kræve denne Fæstning,
 Som om den laa paa deres Grund. Jeg kunde
 Saa gierne skænke Nøglen dem til Danmark.

Esgar.

Ufalsk Ufandragtighed!

Erik.

Du veed,

De har forbundet sig med Bremerbisp,
 Med Baderborn og med de Lybske. Trodsigt
 Nu Friserne har atter rystet Landsen,
 Vil ikke give Skat; Dytmarsten kaster
 Sig under Bremen. Skal jeg taale sigt?

Broder Niels kommer med to andre Munke; de bære et Maleri, indsvøbt
 i et Klæde, men standse, da de see Kongen.

Erik.

Kom, Brødre! Lader Eder ei forstyrre.

Esgar,

Tilgiv, min høie Konge! Broder Niels
 Er nylig kommen fra det hellige Land,
 Og bringer os et Maleri til Klofret.

Erik.

Hvorfra kom dette Billede?

Niels.

Eders Naade!

Fra Florents, malet af en herlig Kunstner.

(Der ringes i Kirken til Aftenang.)

Esgar (bestøbet afbrydende).

Tilgiv, min ædle Konge! — Ordrens Pligt —
 Vor Aftenmesse falder —

Erik.

Gud forbyde

Mig at forstyrre den. Gaaer, fromme Brødre!
Gaaer ind i Eders Chor; her vil jeg høre
Paa Sangen. Kirken støder lige, veed jeg,
Til Hallen jo.

Esgar.

Gud glæde Dig, min Konge!

(Munkene gaae.)

Erik (ene).

Hvi afbrød Bispen ham? Hvi maatte jeg
Ei vide hvad det Billed forestiller?

(Han blotter det.)

Kain og Abel! — Tænkte jeg det ei?
Ha, Esgar, Esgar! — hvorfor skulde Du
Det Billed for din Konge? Frygter Du
Den altfor bittere Virkning paa min Siæl?

(Messen synges i Kirken.)

De stærke Subbestemmer klinge godt!
Den dybe Bas, som Bisdoms egen Røst,
Sig blander med uskyldige Distant
Af Barnestemmer. Denne Messe hørte
Jeg i min Ungdom tidt. I Vinduet staaer
End Urtepotter med Geranium,
Med Sempervirens, Ambra, Krusemynt.
Der maner intet dog saa tryllerist
De svundne Dages Følelser tilbage
Som Blomsterduft og gamle Melodier.
Her, Broder Abel! kom vi begge fordum,
Og der i Klostergaarden legte vi.
O høie, fromme Toner! — Ja, min Broder,
Jeg vil besøge Dig endnu i Dag.
Guds Engle svæve ned paa Sangens Vinger;
I dette Hierte smelter al min Stolthed.
Endnu i Dag, det er besluttet, Abel!

Den gamle Borg, hvor først vi Lyset saae,
Skal see os Mænd som Børn igien. Med Anger
Vil vi begræde hver Bildfarelse,
Forfonet smelte sammen Arm i Arm;
Høimodighedens Engel skal udslette
Med hyden Haand det sorte Regnebræt!

(Han gaaer.)

Anden Handling.

Udenfor Herberget.

Lauge Gudmundson. Strange.

Lauge.

Giv mig din Landse, Kappen og din Hielm,
Dg giem min Hat, min Raabe!

Strange.

Streng Ridder!

Vil selv I være Skioldvagt, i den kolde
Dugfulde Morgenstund?

Lauge.

Jeg haaber ei,

Det vare skal ret længe; thi skion Agnes
Forsover sig idag vist heller ei.

(Han bytter med ham.)

Dg gaf saa lidt tilside, men ei længer,
End at jeg finder Dig, naar det behøves;
Dg røb mig ikke for den smukke Lærne!
Din Husbond — hører Du? — Din Husbond selv
Har vaaget for skion Agnes hele Natten.
Forstaaer Du?

Strange.

Ja, Herr Ridder! Jeg forstaaer
At lægge til og tage fra.

Lauge.

Nu gaa!

(Strange gaaer.)

Ha, denne Tilstand huer mig. Det kilbrer
 Den frække Mand, at lægge Magten villig
 For Hersterindens nydelige Fod.
 Vel er det kun et Skælmeri; men pønsjer
 hun ei paa lige Kunster? Hvorfor fletter
 Skøn Jomfru glat sit lyse Silkehaar?
 Mon ikke for at knytte Fuglenæt?
 Hvi famler hun med hviden Haand i Loffen?
 Mon ikke for at vække Kysfelyst?
 Hvi blottes halvt den skønne Himmelhvælving?
 For at studeres skal Astrologie?
 Alt er Bedrag paa denne Verdens D;
 Hvi skulde Kjærligheden være meer?
 Men den er Livets bedste Selvbedrag
 Og bedste Lidsfordriv; den driver Blodet
 Til Hjertet med en Sødhed — o, en Sødhed!
 Skøn er Sophia, det er ei Bedrag;
 Ei hendes Sværmen, hendes Deilighed
 Har tændt en Ild for Sommermandens Datter,
 Der ikke slukkes nu, fordi jeg hører
 At hun er Slesvigs høie Hertuginde. —
 Nu eller aldrig! Nu er Diebliffet.
 Benyt det med den Driftighed, Du skylder
 Din Ure; med den Trostab, Du har svoret
 Din egen Fordeel. Sommermorgnen rødmer
 Og smelter Agnes. Kunde jeg kun digte!
 En gammel Sang er som en gammel Ven,
 Og den skal hjælpe mig til Myrtekrandsen;
 Til Laurbærkrandsen hjælper jeg mig selv.

(Singer:)

Herr Iver tiener i Kongens Gaard,
 Han er en Ridder fin;
 Han fæstet stolten Rosenvand
 Til Allerkiæresten sin.

Jomfru vil jeg Eder bie,
 Det lover jeg for sand,

Dg kommer I ei tilbage med Seir,
Da blegner Rosenvand.

Det var stor Dnf at see derpaa,
De høde hinanden god Nat;
Gide Gud Fader i Himmerig
At vi maae findes brat.

Hun lytter bag Gardinet, hun har hørt mig;
Hun er alt paaflødt. — Det er sagtens aarle,
Dog, aarle vil hun reise; Kiærligheden
Undskyldte maa mit tidlige Besøg.

(Han gaaer tilfste.)

Bærelse i Herberget.

Sophia. Prechta.

Prechta.

Han ilte hen at tale med sin Svend,
Men kommer vist herop.

Sophia.

Saa lad ham komme!

For sidstegang jeg tager Afsted med ham.
Bliv Du tilfste, Prechta!

Prechta.

Eders Naade

Mistænker ham med Uret.

Sophia.

Gid saa var!

See, jeg forstaaer mig ei paa Verdens List.
Hvor let kan han bedrage mig! Mit Bryst
Er stærkt bevæget, det vil ei betvinges;
Jeg mærker grant, at det er Kiærlighed,
Jeg føler for ham, — rødmer for mig selv.

Prechta.

Hvi rødme for en dydig Kiærlighed?

Det er kun Nonnerne, som ei tør elste;
 Lad deres Tale, deres Dmgangsvæsen
 Ei smitte Jer. I er en Hertugdatter,
 Og Lauge Gudmundsøn af gammel Æt.

Sophia.

Men sømmer det sig en uskyldig Mø,
 Strax som hun har forladt sin Klostertugt,
 At fæste Hjertet til den første Mand,
 Der møder hende?

Brechtta.

Hvorfor ei, min Frøken!

Naar det tillige træffer sig saa heldigt,
 At denne Mand er Danmarks bedste Ridder?

Sophia.

Ja, han er skøn og mandig, snild og tapper;
 Men man vil sige, han er kold og streng.

Brechtta.

Kold?

Sophia.

Og letsindig. Noget i hans Die
 Har altid sært forstrækket mig, selv naar
 Han smilte venligst.

Brechtta.

Det var Kiærligheden,

Ihi den forstrækker altid unge Møer;
 Dog vænner man sig snart til denne Skræk,
 Og sørger, naar man ei forstrækkes meer.

Sophia.

Der er et Billed i vor Klosterkirke,
 Som forestiller Paradisets Hauge,
 Med Slangen slyngt om Træet og med Eva.
 Nu veed Du, at man ellers pleier male
 Den falske Snog med Krokodillehoved;
 Hin derimod er som et Menneske;
 Med milde Lader, med et deiligt Ansigt,
 Der stikker frem med yndigtsnoede Loffer

Af Gblelevene. Men tank Dig, Brechta!
Den Slange ligner Lauge Gudmundsen.

Brechta (smilende).

Dg Kroken, dog?

Sophia (sukker).

Dog staaer han i mit Hierte.

(Troste sig selv.)

Thi Slangen, seer Du, for at takkes Eva,
Har sig forvandlet til en deilig Mand;
Valgt, for at naae sit Maal, den bedste Larve;
Men Lauge Gudmundsen er ingen Larve,
Er ei forvandlet ved en Dæmlelfunst;
Han er, hvad hin vil synes blot at være. —
Letsindig? Af, han sukker dog saa dybt.
Kold? Nei, — kold er han ei, kun altfor varm!
Haard? Streng? Det er desværre mangan Ribber,
Dg det er Dvindens Pligt at mildne dem.
Min Fromhed kunde blødne Lauges Sind,
Hans Klogskab gjøre mig bekiendt med Verden.
Min Fader vil ei predes, thi han ynder
Skialm Hvides Slægt. — Men Get maa først jeg vide.

Brechta.

Hvad, Eders Naade?

Sophia.

Om han er saa stolt,
Som virkelig han synes. Kan ei Agnes
Hvit elstes for sin egen Skyld, og blot
Som Tømmermandens Datter, er hans Ild
Et flygtigt Vefleri, da skal han aldrig
Erfare, jeg er Hertug Abels Barn.

Brechta.

Han kommer.

Sophia (om).

Han har vaaget ved min Dør
Den hele Nat.

Prechta.

Det var, min Tro, dog ærligt!

Lauge kommer.

Lilgiv mig, skønne Jomfru, at jeg vover
Saa tidlig mit Besøg! Jeg vidste jo,
I var alt oppe længst. Paa Eders Kammer
Jeg Lys har seet for tvende Timer siden.

Sophia.

Herr Ridder — I har vaaget ved min Dør —

Lauge.

Man stilles, veed I, fra det Kiære nødig,
Dg for et trofast Hierte var det Trøst.
En ærlig Budel følger Herrens Liig
Dg døer af stille Trostaa paa hans Grav;
Lilgiv min Elskov, som har fulgt i Nat
Sit Haab til Jorden.

Sophia.

I er sær bedrøvet.

Lauge

(som kæmpende med sig selv).

Dg er hun død for Dig, og Du for hende?
Hvad holder Dig tilbage, stolte Siæl? —
Du selv! — Dg ghyser for en indbildt Dval!

Sophia (prøvende ham).

Maae vi nu stilles ad?

Lauge.

Nei, Agnes, nei!

Bort usle Fordom, som omtaager Siælen.
Nei, Agnes! Vaabenrust skal ei fordunkle
Min Roses Purpur; Gravkapellets Dunst
Fortrænger ei Violens friske Lugt.
Bort Hovmod fra Skialm Hvides Kobberkiste!
Dens Heddergrønt er ikke Haabets Farve.
Ehy og halvfiendtsindsthye Stæder blomstre
Ved Donaus, Rhinens, Elvens, Havets Bredder;

Borgmestren staaer i Stavn som Admiral.
 Ny Stand, ny Sæder; Skialm! dit Skjold er hvidt,
 Sølvblankt: jeg lader male Roser i det;
 Og rhyk saa Brynet, hvo der vover det,
 Ad Lømmemandens Datter!

Sophia (affædes, glad).

O, han elsker!

(høit)

Hvorledes Ridder? Ha, forstaaer jeg ret?
 Med Agnes vil I dele Skjoldemærke?

Lauge.

Lilgiv mig! at jeg fatte Dig paa Prøve
 Ved hyllet Hovmod, Spøg, Betænksomhed.
 O, Agnes! Kiender Du ei nok den Sang
 Om Ridderen og den rødbrune Pige?
 Nu veed jeg Alt om Dig, min Lillevand!
 Som han om sin. Her lægger jeg mit Vaaben
 For dine Fødder;

(næster)

og om otte Dage

Jeg beiler hos din Fader om din Haand.

Sophia (bærer ham).

Stat op, Herr Ridder Lauge Gudmundsøn!
 Jeg kiender Visen om rødbrune Pige;
 Lidt sang jeg den udi vor Klosterhauge,
 Mens fromme Søstre var i Ottesang.
 Men kiender I vel Eventyret, Ridder,
 Om Alfen, der i Skoven viste sig
 For Jægeren som fattig Bondkepige?

Lauge (til Prehta).

Hvad vil hun sige? Hun forfærder mig.

Sophia.

Dyrigtighed imod Dyrigtighed:
 Jeg er ei Agnes, heller ingen Alf,
 Jeg er Sophia, Hertug Abels Datter.

Lauge.

Sophia? — Abels Datter? —

Brechtta.

Ja, Herr Ridder!

J taler her med Slesvigs Hertuginde.

Lauge.

O Gud!

Sophia.

Hvordan?

Lauge.

Et Tordenflag nedstyrter

Mig i en Afgrund.

Sophia (sagte).

O, han elsker mig!

(vætt)

Bedrøver denne Lidende Herr Lauge?

Lauge.

O, ædleste Fyrstinde! Lad i Stiul

Mig flygte bort for Eders Dines Straaler.

Hvad har jeg vovet? — Daare! — Staffels Lauge! —

Uvidenheden blot undskylder Dig.

Sophia? — Abels Datter! — Eriks Frænke! —

O, derfor kysseb Du saa datterligt

Min Konges Haand, og knalte saa elskværdig. —

Men var det Ret at stusse dette Hierte? —

O, jeg er vaagnet af en salig Drøm:

Jeg vilde sætte Ridderhielmens Staal

Om Borgerpigens Linding; da forvandlede

Sig Hielmen til den fyrstelige Krone,

Hvis Guld fra Himlen funkler nu — som Maane,

Der blot kan sukkes efter, aldrig naaes!

Sophia.

Og Lauge, hvorfor ikke haabe meer?

Staaer Hertugdattren mere fiern fra Marsten,

End Marsten fra den ringe Borgerpige?

Lauge.

En Mand har Villie til at vælge selv,
En Datter lyde maa sin Faders Villie.

Sophia.

Dg var jeg Borgerdatter, maatte dog
I ikke beile til mig hos min Fader?
Dg var det sagt, at strax han gav sit Ja?
Vel muligt, at han frygted for en Brudgom,
Som Alting bragte, selv ei Andet fik
End Barnets Kiærlighed. — I alle Lande, —
Har man mig sagt, — maa Bruden bringe Gaven.
Det giælde skal en Prøve, Ridder Lauge!
Endnu i Dag hjemreiser jeg til Slesvig;
Besøg min Fader der som Landets Ven!
Staf Slesvig, Holsteen Fred! Forson min Fader
Fromt med sin Broder, med den ædle Konge,
Som høit jeg elsker fra den Stund, jeg saae ham.
Til Giengæld venter Eder — Agnes Hierte —
Dg — hvis min Fader vil sin Datters Vel, —
Min Haand.

Lauge.

O Salighed!

(Knæler.)

Sophia (rækker ham Haand).

Farvel, til den Tid!

(Med mere Omhed.)

Farvel!

Lauge

(Tøser hendes Haand og siger med al mulig Indsmigren og Elskov):

O, hvis Du elsker mig, — en Gidsel!

En Gidsel til min Sikkerhed, Sophia!

Sophia (svag).

Hvad meer?

Lauge.

Et Kys!

Sophia

(løber sig over ham, men stælder tilbage).

Nei, Ridder — intet Kys!

Lauge.

Saa streng?

Sophia.

Endnu ei, Ridder! — Vær besteden!

En ærlig Beiler, naar hans Hierte flammer
Af dydig Elskov, maa det være nok
At vide sig gienelsket.

Lauge.

Er jeg det?

Sophia.

Spørg mig i Slesvig, Ridder! Nu farvel!

Lauge (reiser sig).

Farvel, Du Sægeste!

(Affides)

Bed Gud i Himlen!

Jeg elsker hende, og jeg ønske nu
At være saa uskyldig som hun selv.

(Gaaer.)

Brechta.

Den stakkels Ridder! Hvorfor nægte ham
Et ærbart Kys? Jeg var jo dog tilstede.

Sophia.

Det var min første Tanke; —

Brechta.

Men hvad bragte

Ier strax paa andre Tanke?

Sophia.

Billedet

I Klosterkirken.

Brechta.

Trøfen!

Sophia.

Tristeren

I Ubleløvet.

Prehta (misfernoiet).
Eders Naade svarmer.

Sophia.

Dengang han høied sig med yndig Smigren
End halvt paa Knæ, saa kiælent mod mit Ansigt,
Dg bad — da Lauge ligned alt for stærkt
Det gyselige Billed.

Prehta.

Frofner burde

Man ei opdrage meer i Nonneklostre;
Thi man fordærver dem med Overtro.

Sophia (stirrende mod Jorden).

O, jeg er sær veemodig og forstemt.
Jeg føler mig usalig uden ham —
Dg med ham — venter da mig Salighed?

(Sun gaaer ind med Prehta.)

Klosterhallen.

Kong Erik sidder og skriver. Biskop Esger træder ind.

Esger (affides).

Han er bestiaftiget saa tidlig alt —
Saa vil jeg tøve lidt.

Erik (bliver ham vaer).

Bliv, Fader Esger!

Ærværdige Biskop!

Esger.

Eders Naade skriver —

Erik.

Mit Testament; dog det er kort og godt,
Dg færdigt alt.

Esger (forundret).

Dit Testament, min Konge?

Erik (munter).

Nu, sørg kun ei! Jeg agter ei at døe
Saasnart for det. Den Karsteste bør stedse
Sig forberede paa sit Endeligt.

Esger.

Vel sandt, — den tappre Helt, som gaaer i Kamp —

Erik.

Ja — han især! Dog var idag det ei
For den Sags Skyld jeg gjorde Testament.
Har Du et sikkert Gjemme?

Esger.

Ja! Der staaer

Indmuret med en Bladedør af Jern
Et Skab i Væggen, Herre! Der er Nøglen.

(Erik glemmer Pergamentet, og tager Nøglen til sig.)

Erik.

Mit Tilbud gaaer til Holsteens unge Grever;
Afstaae dem Rendsborg kan jeg sagtens ei,
Men jeg har budet billigt Vederlag.

Esger.

O, hvilken himmelsk Eftergivenesshed!
Min Erik — Konge — Du forbauser mig.

Erik.

Med Eftergivenesshed? (smitter) Jeg troer det nok!
Den kommer silde, — men den kommer dog.
Nu kan jeg handle! Før? Naar kunde jeg?
Og maatte ikke hele Verden troet,
Jeg svag gav efter kun for Andres Trods?

Esger.

O jeg har altid sagt: Kong Eriks Hierte
Var blødt som Guld; kun uretfærdig Trods
Forhærdet og forbitret Dig. See Bækken,
Der rinder let i Baaren giennem Blomster,
Selv eftergivende for svage Siv,
Gjør Frosten dog til Is, saa skarp som Jern.

Erif (grundende).

Hvad holdt jeg paa med sig Haardnaffenhed?
Den golde Stang af Guld, der burde blomstret
Som Aarons Mandelkæp ved Lovens Tavler,
Blev i min Haand kun til et Tugtens Riis.

Es gar.

I dette Sindelav, min Konge! svulmer
Den første Foraarsknup til Danmarks Haab.

Erif.

Held Hyrden hæsset under Hyttens Tang!
Jornøiet med sin Armod seer han blid
Den brogetstolte Sværm gaae sig forbi;
Han vogter sine Faar, paa Himlen stuer
Han klare Stjerners natligvante Gang;
Ham blomstret Skoven som en stille Kirke!

Es gar.

Saaledes leve her i denne Hvalving
Vi gamle Munkte daglig, fromme Konge!

Erif.

Jeg veed det, Ven! Og hør nu min Beslutning:
Du kiender mig fra første Barndomsdage,
Du saae, min Tro var altid reen og stærk;
Dog blændte man mig ei med Munketant;
Og — efter Frelserens Exempel — stulte
Jeg stedse Tolder grant fra Pharisaer.
Derfor ei mange Præster lide mig.
Niels Stiisøn, Roeskilds stolte Biskop flygted;
Paa fjerde Aar tog Kronen Stiftets Gods.
Imod min Willie Peder Werfedeegn
Blev Werfebisp i Lund. Dengang han fulgte
Sin strenge Domprovst Jakob Erlandsøn,
Og, paa Conciliet for Innocenz,
Gialp til at støde Frederik fra Thronen,
Holdt ene jeg og Frankerkongen Ludvig,
Med Keiseren, fiøndt han var sat i Band.

Du veed, for fem Aar siden høde mig
 Kurfyrsterne den tydske Keiserkrone;
 Men jeg afflog det plat, thi det var Uret,
 Og Baver skal ei stianke Kroner bort.
 Nu altsaa — jeg er ingen Munkefonge;
 Men derfor elsker jeg dog Klosterhallen,
 Ei som en Hule for Skindhellighed,
 Men som et Tilflugtsted for fromme Siæle.
 Jeg siger, som den Hellige paa Bierget:
 „Her er det godt at være“. — Fader Esgar!
 Velan, saa hør da nu din Drots Besslutning:
 Jeg afftaaer Riget til min Broder Abel,
 Og agter selv at — klostergive mig.

Esgar.

I Kloster? Du, min Konge?

Erik.

Jeg er fied
 Af denne Verdens Fiendtlighed og Strid.

Esgar.

Dit Land har Fred, hvis Du forsoner Dig
 Med Holsteens Grever.

Erik.

Abel har ei Fred,
 Hans stolte Hierte higer efter Magt.

Esgar.

Du smagte hidindtil kun Magtens Bedstshed
 I Feidens Stund; vil Du ei smage Sødmen
 Af gyldne Fred?

Erik.

I Himlen først er Fred,
 Paa Jorden ei.

Esgar.

Hvi vil Du stille nu
 Dit Rige ved en vennesæl Regent,
 Hvis Manddoms Modenhed kan signe Landet?

Den unge Tyrstes vilde Brusen koster
 Kun Fædrelandet Taarer; Landet vorder
 En Planteskole for hans Bovelyst,
 Og for at søie daarlig Uforstand
 Maa Wiisdom græmmes tidt og Ustyld bløde;
 En Konge først, som har tilbagelagt
 Sin Ungdoms Aar, kan kaldes Landets Fader.
 Du rysted Danemark med din April,
 Hvi stille det ved Frugten i August?

Erik.

Et Aar er Abel yngre kun end jeg.

Esgar.

Hans Sindelav er ingen Bæk i Blomster.

Erik.

Hæm ei den stærke Strøm med snevre Dæmning,
 Leed den til Fædrelandets Møllebiul,
 Saa virker den vindstibeligt med Kraft,
 Og oversvømmer ikke Landet meer.

Esgar.

Min Konning, jeg er Munk, Abbed og Bisp,
 Det ei tilkommer mig, som Kirkens Barn,
 At hindre Dig i dette — raske Forsæt,
 Som Geistligheden vist vil falde fromt;
 Dog, jeg var Eriks Lærer, er hans Ven,
 Jeg kan ei tale mod min Dverthydning, —
 Medlæg ei Kronen, Erik! Børd ei Munk!

Erik.

Nei, ei som Adolph, Holsteens gamle Greve,
 Der overgiød sig Lindingen med Mælk,
 Til Straf, fordi han stammed sig ved Kruffen,
 Da han som Tigger mødte sine Børn.
 Jeg vil tilkæmpe mig min Rolighed.
 Jeg gjør et Korstog først til Lifland, Esgar!
 Her Alting er i Orden bragt: Sophia,
 Min Datter, ægted Baldemar af Sverrig;

Min Ingeborg fik Norges Hakonson;
 Christopher sidder roligt hist paa Femern,
 Lykkelig med den heilige Margreta;
 Kun Abel tæres hen af skumle Nag.
 Men, Esgar! Jeg besøger ham i Dag,
 Og ved vor salig Søsters Hvilested
 Skal Blodet atter føle Blodets Magt.

Esgar.

Min Konge, denne hurtige Beslutning —

Erif.

Ei hurtig! Har jeg ikke seiret før
 I Estland og fremtvunget Stoligheden?
 Ei bygget Padiis-Klosteret for Reval? —
 Dog vil jeg aabenhjertig straffe Dig,
 Et Syn i Nat har fremskyndt min Beslutning.

Esgar.

Et Syn?

Erif.

Jeg lytted her til Aftenmessen,
 Og dybt den rørte mig. Det tyktes mig,
 Som Krigsdrummetens Skrald opløste sig
 I milde Suf, som om de Slagnes Skrig
 Blev Harpeklang, som om de reiste sig
 Fra blodig Mark og fløi til Gud som Engle.
 I disse Tanker sank jeg paa mit Leie, —
 Jeg slumred sødt; — men snart dog blev min Søvn
 Forstyrret af forfærdelige Drem.
 Jeg saae Cherubers og Seraphers Hær,
 I svare Rækker, Skulder trængt ved Skulder;
 I blanke blaatanløbne Staal de gif
 Mod Lucifer og mod hans Helvedsflof,
 Hvis røde Harnisser gav grønne Blink.
 Og begge Hære vinkte mig; men mellem
 Dem begge var en Afgrund. Da forsvandt
 Det stærke Syn; — og paa den øde Mark

Jeg saae en døddleg Mand, som stille stod,
 Stiv som et Liig; — saa gif han hen ad Marken,
 Og stirred paa mig med de brustne Dine.
 Vilbt vifted Haaret hen for Nattens Blæst.
 Da han kom nærmere, da stælned jeg
 Ved Maanens Skin et saare venligt Ansigt;
 Men Hovedet var knust, og Blodet flød
 Ham over Brystet fra den venstre Skulder.
 Og venligt han betragted mig og sukked.
 Hvo er Du, raabte jeg, hvad vil Du mig?
 „Jeg er den hellige Venceslav“ var Svaret —
 „En Helgen for det vilde Vendsens Christne.
 Gaf frem som jeg! Saa vorder Martyrkronen
 Dig ogsaa vis.“ Saa sukked han — og svandt.

Esger.

Den hellige Venceslav har aabenbar't sig
 For Dig i Nat?

Erif.

Nu staaer min Hu til Venden,
 At christne Hedninger og dæe som han.

Esger.

Min fromme Konge, kiender Du hans Skiæbne?

Erif.

Nei, men jeg ønsker at erfare den.

Esger.

Den hellige Venceslav var ædel, tapper,
 En Kongesøn i Bøhmen, Hedninger
 Han christnede, som Du; men ei han faldt
 For Hedninger, — han faldt for Broderhaand.

Erif.

O Gud! —

Esger.

Hans grumme Broder Boleslav
 Lod hemmeligt og ynkeligt ham myrde.

Erik.

Umuligt, Biskop!

Esgar.

Altfor vist, bisværre!

Erik.

Et Eventyr! Et Munkedigt! — Nei, Broder
Kan ikke myrde Broder.

Esgar.

Ak, min Konge!

Begynder ikke selv vor hellige Skrift
Med sligt et Sagn?

Erik.

Det er en anden Sag!

Kain kan myrde Abel; — men jeg er
Ei Kain, Bisp! — og Abel er uskyldig.

Esgar.

Et Navn er ligegyldigt og tilfældigt.

Erik.

Nei Esgar, stille! — Lad ei tomme Drøm
Forskyrre vore gode vaagne Forsæt.

Esgar.

Lidt er en Drøm en venlig Ven, som varer.

Erik.

Min Røg skal ikke stige stolt i Sky
Og tirre Broderhertet; Altret brænder
Med stille Flamme, røgløst og beskedent.

Esgar.

Fat Dig, fat Dig, min Erik, adle Drot!
En Fremmed kommer. Jeg vil gaae tilside. —
Hvad? Troer jeg mine Dine? Ved St. Peder,
Lyslevende Herr Henrik Smeltorp,
I Staal og Plader, som en Bredesengel.

(Han gaaer.)

Henrik Meltorp træder ind.

Hil Danerfongen! Eders høie Naade!

Erif.

Hvad seer jeg? Henrik Meltorp! Du her?

Henrik.

J egen stærkflavstammede Person,
Hirtflaaren, arret som en Huggeblof;
Men med et Hierte dog, som slaaer for Kongen,
Dg med et Sværd, som hugger kun for Danmark.

Erif.

Det veed jeg, Henrik! Men jeg troede vist,
Du var i Rendsborg. Hvad betyder dette?
Har Fæstningen alt overgivet sig?
Har Grevehæren trukket sig tilbage?

Henrik.

Nei, Grev Johan har sluttet Vaabenstilstand,
Dg gav mig Orlov, paa mit Ridderord,
At ile hid og tale med min Konge.

Erif.

Hvad bringer Du for Tidender?

Henrik.

Heel stærke,

Heel stærke Tidender, min gode Konge!
Som det i Kampvisen ofte hedder.
Men jeg er glad derved, at gammel Tøger
Lilsidst engang kan fange falske Ræv;
Dg ved St. Knud! Jeg tænker, at han kaster
Et heller Sand i Dine meer paa Dig.

Erif.

Hvem mener Du? Hvo er den Ræv?

Henrik.

Du har

J egen har din allerværste Fiende;
Thi dine Bannere følge ham.

Erif.

Nu mener

Du atter Lauge Gudmundsøn.

Henrik.

Hvem ellers?

Erif.

Hør, Henrik Wemeltorp! I krænker mig.
I er en ærlig, en mandhastig Ridder,
Men jeg kan ikke lide denne Viis —
At sværte den, man hader. —

Henrik.

Sværte Lauge?

Saa vil jeg ogsaa male Fanden sort.
Nei, Herre, nei! Men vaske vil jeg ham,
Vil reent bortvaske ham den hvide Sminke;
Dg staaer han ikke da saa negerhudet,
Som Satan, naar han mistet har sin Grime,
Saa kald mig — Lauge Gudmundsøn!

Erif.

Beviis!

Henrik.

Dem har jeg. Brændt Barn vogter sig for Ild.
Jeg veed, hvor tidt alt hans fordømte List
Har ført sig kold min Hidsigthed til Nytte.
Han smutted som en Mal mig af min Haand;
Jeg stod tomhændet, latterlig tilbage,
Dg fik Bebreidelser som Skolepog.

Erif.

Jeg altid agtet har din Tapperhed,
Jeg elsket har din Trost og dit Hierte;
Ifald jeg ønskede Dig Besindighed,
Da var det ikke for at krænke Dig;
Jeg vilde nødig, at Du skulde give
Misundelsen en Skingrund til sin Dadel.

Henrik.

Misundelsen en Skingrund? Hvad forhindrer
En Skingrund, Herre? Hvor den ingen har,
Der lyver den sig een. See, jeg er født
Blandt frie Bønder paa det flade Ditmarsk,
Bant til at dige mod et mægtigt Hav,
Og ellers ingen snevne Grændser agte.
Mit Hierte vandt Du, og jeg svor Dig Trostid.
Mit Liv, mit Blod er dit, saalænge der
En Draabe slaer i dette gamle Bryst —

Erik.

Det veed jeg vist. Men Lauge —

Henrik.

Er en Niding.

En kalket Grav, en spraglet Snog.

Erik.

Beviis!

Henrik.

Dem har jeg. Troer Du ellers, jeg forlod
Mit gode Rendsborg? Mener I jeg firer
For Greverne? Ha, lad dem komme kun!
Min stærke Fæstning vender haarde Barm
Til Trods imod Muurbrækkeren. Jeg sidder
Som Orn i Fjeldet. Kaste de mig Lunter
Og Svamp derop i Neden? Vil maaskee
De brænde mig lyslevende? Jeg brænder!
Det er en lystig, varm, en hurtig Død.
I Rendsborg er ei Borgerfolk og Qvinder,
Der dæmpes Modet ei af Barmefrig.
Jeg har indtaget alt saamangen Fæstning;
Vel! Lad dem gjøre Siengiæld, hvis de kan.
Men, ved St. Knud! Den Nød bli'er haard at knække;
Thi Skallen er for tyk. — Her er Beviiset!

Erik.

Beviiset —

Henrik.

For at Gudmundsøn er Skurk.

(Rætter ham Breve.)

Du finder her opfangne Breve, Konge!
 Fra Landsforræderen til vore Fiender;
 Forstaaer sig, sat paa Skruer, ikke just
 Saa man kan strax raddrække ham derfor;
 Dog bli'er det let at vise, hvordan Lauge
 Hvert Nar har pustet hemmeligt til Ilden,
 Og smeddet for sin Hovmod, til sin Fordeel,
 Mens Selvedluen gjorde Jernet varmt. —
 Hvem kæmpe vi da for? For Land og Drot?
 En herlig Ære, ved den hellige Knud!
 At lade sig i Rendsborg indestege,
 For at tilvende Lauge Hærens Sold.
 Læs Brevene, min Drot! Og paa det ei
 Det lade skal, som Henrik Gmeltoep
 Var bøddelgrum, og smutted bort fra Rendsborg,
 Blot for at faae en lumpen Stymper hængt —
 Saa giv ham Løbepas, og lad ham rende
 Hvorhen han vil, men kun med Skam fra Danmark.
 Det er mit Venneraad, min Ridderbøn.

Erif (streng).

Jeg læser Brevene. Vee Den, som vover
 At handle mod sin Pligt, sin Ære.

Henrik.

Vee ham!

Erif.

Vee Den, som blindt antaster uretfærdigt
 Sin Næstes Rygte.

Henrik.

Vee ham dobbelt!

Erif.

Vent!

(Han gaaer ind.)

Henrik.

Jeg venter Dig, min Konge! Giv kun Tid,
 Og undersøg Du roligt og besindigt.
 Læs flittigt om igien, naar der er Noget,
 Som trykkes Dig for svart ved første Læsning,
 Og naar Du ikke troer dit eget Die.
 Jeg skal ei vige.

Lauge Gudmundson kommer studsende.

Henrik Gemeltorp!

I Ridder, her?

Henrik (tild).

Og hvorfor ikke det?

Fordi vi træffes, er det ikke sagt,
 Jeg er endnu i Helved.

Lauge.

Hvorfor staaer

I der og seer paa mig, stiv som en Støtte?

Henrik.

Saadan stod ogsaa Loths forbauste Hustru,
 Dengang hun vendte sig mod Sodom.

Lauge.

I er dog ikke meget bitterfalt
 Af sliq en Støtte just at være, Ridder!

Henrik.

Vel muligt, at jeg ikke smager Jer,
 Jeg staaer paa Beien som en Anstødssteen;
 Tag Eder vel iagt, I ikke vælter.

Lauge.

Hvad vil I her? Forlader uden Orlov
 I Eders Pligt? Veed I, at Eders Plads
 Er inden Rendsborgs Volde?

Henrik.

Jeg har talt
 Med Kongen, og han veed mit Grind alt.

Lauge.

Hvi vender I Jer ikke først til mig?
Hans Naade har saa mange Ting at agte,
Saa man maa staae ham for Overhæng.
Hvad vil I?

Henrik.

Styrte Jer!

Lauge.

Hvordan?

Henrik.

I Stevet.

Lauge.

I mig, Herr Henrik? Raser I?

Henrik.

Nei, nei!

Nu er jeg rolig, kold, ei længer opbragt.

I kan ei skade mere, hvorfor skulde
Jeg da vel hade Jer? Gud naade Jer!

Kong Erik kommer.

(Da han seer Lauge, føler han en stærk Eintsbevægelse, men tvinger sig, gaaer med
Faatning hen imod ham og rækker ham Brevene.)

Her, Lauge! — I har havt et Uheld, seer jeg,
Med nogle Breve, som formodentlig
Er ikke faldne just i rette Hænder;
De bragtes mig. — For at I oftere
Skal ikke plages med slegt Skriversi,
En Sag som, saa forsigtig end den drives,
Kan være mislig, seer I — raades Eder
Strax at forlade Hof og Land, og ile
Til Eders Venner! Eders Gods i Danmark
Tilfalder Kronen, som en slet Erstatning,
For hvad I snedig længst berøved den.
Vogt Jer, at overskride Danmarks Grændse!
Maastee jeg ikke var barmhiertig stemt,
Og Eders frække Hoved faldt paa Ploffen. —
Gaa stumle Niding! Gud omvende Dig!

(Han gaaer ind.)

Lauge

(trager Sværdet imed Henrik).

Det er dit Værk, Glendige!

Henrik *(trobertig, fast).*

Nei dit,

Forhædede! Hvad vil det Væsen sige?

Du trækker blank i Klostret? Kongens Gal?

Lauge.

Forbandet være Kongen og hans Kloster!

Du har mig brevet til det Yderste,

Træk ud, at jeg kan stille Dig ved Livet.

Henrik.

Giv Tid, og lad os gaae i Skoven sammen.

Lauge.

Tid? Har den Landsforviste Tid? Træk ud,

Du gamle Niding!

Henrik.

Gammel er jeg vel,

Men jeg er ingen Niding, det er Du!

Lauge.

Betænker Du Dig?

Henrik.

Naar det maa faa være —

Tilgiv mig, Sancte Knud! at Sværdet blinker

I Klosterhallen, det er Selvforsvar.

(De kæmpe. Lauge saarer Henrik.)

Lauge.

Traf det?

Henrik.

Det traf!

(Han tager et Torklæde frem, holder det for Saaret, og sunker paa en Stol.)

Nu har jeg stridt faa tidt

Mod holde Helte! Skal tilsidst jeg døe

For Nidinghaand?

Lauge.

Mit gode Sværd har viist Dig,

At jeg er ogsaa hold.

Henrik (med ærlig hoi Foragt).

Du est en Skurk!

En Niding, en Forræder mod din Drot,
 Om Du fra Isfen saa ned til din Fod
 Indvikled Dig i grønne Laurbærkrandsse.
 Du est et Trællehierte, skøndt det Blod,
 Som rinder giennem Dig, engang var Abel.
 Ordspøget siger: Fanden frier nok Sine,
 Det har vi atter her Exempel paa.
 Men gaf Du kun og pral! Din Time kommer! —
 Lungt nok at stikkes af en Skorpion,
 Naar man har fældet Løver. — Gudmundsøn!
 Tænk paa mig, naar dit Timeglas udrinder!
 Da vil Du ikke bge saa sødt som Henrik.
 Der græder ingen Viv og Børn for mig;
 En Grav vil undes mig ved Egetræet,
 Og paa min Steen skal staae: „Herunder hviler
 En ærlig Mand, som dræbtes af en Skurk.“
 Gud være nu mig arme Synder naadig!

(Han folder sine Hænder, og synker hen.)

Lauge

(Efter et Dieblit at have stirret paa ham.)

Det kunde soiet sig langt bedre, hvis
 De blinde Magter havde villet det.
 Jeg havde snelt forsonet Brødrene;
 Naar først jeg da var Abels Ewigersøn,
 Var det min Fordeel selv at ende Krigen.
 Skien Agnes smelted dette stolte Bryst,
 Jeg mærkte noget Mildt bevæge sig, —
 Et Frø maastee til hvad de kalde Dyd.
 Men siden nu den vilde Bredesengel
 Har blæst til Oprør — ha, saa lad det storme
 Da mod den anden Kant, til Undergang!
 Vel, at jeg atter her har Brevene.
 Jeg skriver andre, som jeg viser Abel,
 Jeg iler hurtigt med min Brud til Slesvig,

Dyruster bestigt Broder imod Broder;
Ihi enten Erik eller jeg maa falde.
Vi spille farlig Skafvøl, Erik Blougpeng!
Det gælder Ære, Guds og Kierlighed,
Paa min Haand, — Krone, Liv igien paa din.
Velan, Fortuna, Du est min Gudinde!
Saa deilig som letsærdig siger man;
Hos sliq en Skionhed gier jeg sikkert Lykke. —
Dog kunde let Du glide paa din Kugle, —
Jeg springer Dig til Hiælp, ifald Du snubler!

(Han gaaer.)

Credie Handling.

I Slesvig paa Hertugens Borg.

Hertug Abel. Lauge Gudmundson.

Abel (med de falske Breve).

I disse Breve, Ridder Lauge! finder
 Jeg intet Tegn til Landsforræderi.
 At Bennen skriver Ven et Vennebrev,
 Hvori der gives Vink til bedre Maader
 At ende Krigen paa — det bør undskyldes.
 I taler steds med Agt om Eders Konge.
 Den lille Spøg om Eriks Vægelsind
 Er ingen Grund til hidsig at forstøde
 Den Marsk, der tjente ham med Liv og Blod.
 I dette Skridt gienkiender jeg disvære
 Min Broders smaalige Forsænglighed.
 At I har taget Eder som en Ven
 Af min Sophia, da hun maatte liste
 Sig giennem Eriks Leir som Borgerpige,
 Fortiener Tak og Giengæld. I har vundet
 Det lille Hierte; Kongens har I tabt,
 Og Eders Bligt er løst fra ham. Velan!
 Jeg svigter ikke Lauges gode Tillid.
 Hvis I vil tjene mig med al den Iver,
 Som I har spildt paa ham, da er I min.
 Den Kiærlighed, I vandt hos min Sophia,
 Vil Abel heller ei berøve Jer.

Jeg veed, den Fader gjør sig latterlig,
 Som tvinger Datterhietet; vel at mærke,
 Naar det har valgt fornuftigt og anstændigt.
 I har mit Ja!

Lauge.

O Hertug, ædle Fader!

Mit Hierte svulmer af Taknemlighed,
 Og jeg skal vise den i Daad, min Fyrste!
 En Trediedeel af Eriks Hær er fremmed,
 Et tydske Stridsfolk, hværvet under mig;
 Nu Tiden er tilende, svigte de
 Ei længer nogen Eed; det staaer dem frit
 At tiene hvem de vil. I er forsligt,
 Og tyve Ridd're traadte frem paa Dagthing
 Som Gidsler, villig at forlade den,
 Der overtraadte Freden først. Velan!
 Ei Dndt jeg tale vil for Kongen her,
 Det kunde tykkes som det var af Hævn;
 Men — Erik staaer for Slesvig med en Hær,
 Og I er slet bevæbnet. Det forstaaer sig,
 I hyldeb ham som Konge; men behersker
 Dog Slesvig end som Hertug. Eders Hylдинг
 Vedkom kun Eriks Rang; og hvis han farer
 I fremmed Krig, da skylder I ham Hiælp.
 Kan Nogen nu fortænke Jer deri,
 Hvis I modtager disse Krigerfarer?
 Hvo fordrer vel, at Slesvigs Fyrste blindt
 Skal overlade sig til Eriks Høimod?

Abel.

Jeg takker! Jeg skal tænke paa dit Forslag.

Sophia kommer.

Abel.

Sophia, kom min Datter! — Skam Dig ei!
 Gud gav os Dine, til at see med, Hierte,
 Til varmt at føle Kiærlighed for dem,

Som vil os vel, — og Had mod vore Fiender!
 Du skælned snildt, — han er en fager Mand;
 Du følte høit, — han er en høvst Ridder.
 Hvi rødmer Du? — Skam Dig ei ved at rødme!
 Det klæder Rosenknuppen godt at blusse.
 Kom! Læg din Haand i hans. Og saa et Kys
 Til Segl paa fælleds Trostfab.

Sophia.

Høie Fader!

Naar selv I byder det —

Lauge.

O, min Sophia!

Saa vaagner dog mit Held?

Gamle Regnar melder:

Den unge Grev

Otto af Oldenborg er kommen, og
 Besøger Eder's Naade; holder med
 Sin Svendeflokt til Hest ved Borgeled.

Lauge (affides).

Fordømte Skæbne! Naar jeg sætter Bægret
 For Munden, rives det fra Læberne.

Abel.

Velkommen mig! Bring ham herop!
 (Regnar gaaer.)

Jeg ynder

Ung Otto; jeg har ikke seet ham nu
 Paa fierde Aar. En fager Ungersvend!
 Hans Broder er min Ven. Jeg fandt det snildt
 At staae sig godt med sine Nabofyrster.
 Der hænger end et Billede paa Bæggen,
 Han har foræret mig; det forestiller
 Skovjomfruen, med Krands og løse Lokker,
 Som for halvtrediehundred Aar forleden
 Paa Osenberg gav Otto, Stammefad'ren,
 Et gyldent Horn med Miød; men Miøden fasted

Han snelt bag Hesten. Haarene faldt af
 Hvor Miøden stænkte; Hornet han beholdt,
 Og det blev giennt som et Klenodie.
 Johan har lovet mig, jeg skulde see det.
 Maaſtee den unge Broder bringer det. —
 Sophia, tag imod ham! Han og Du
 Er gamle Venner. Jeg maa tale først
 Om Ting af Vigtighed med Ridder Lauge.

(De gaar.)

Sophia (ene).

O, jeg er sær forvirret! — Jeg skal atter
 See Otto. Jeg var Barn, sidst han var her,
 Tolv Aar — og han var sexten — og vi talde
 Saa gierne sammen. — Jeg har nægtet Lauge
 Mit Kys — nu falder det mig ind, at Otto
 Afſlog som Dreng et Kys, han havde vundet
 Fra mig i Panteleeg, fordi de Andre
 Udloede ham, drilte ham. — De vilde tvinge
 Ham til at kysse mig, — da løb han bort
 Og kom ei hjem igien den hele Aften.
 Dog stedse var han mig en Ven; jeg veed,
 Min Lykke glæder som hans egen ham.
 Jeg vil dog see, om end han kiender mig.

(Hun træder hen i en Krog og vender ham Ryggen.)

Otto kommer, fulgt af gamle Regner.

Otto.

Hvor er hun?

Regner.

Der, Herr Greve!

Otto (munter).

Bild mig det ind,

Du sølagraa Skalk! Jeg kiender Dig for vel
 Fra gamle Dage. Husker Du, dengang
 Paa Jagten Du fortalte mig, at Storfen
 Get Been kun havde, naar den stod i Mosen,
 Og trak det andet op høit under Brystet?

Regner (kysjer hans Haand).

O Gud velsigne Jer, at I ei glemmer
Saa ringe Smaaating om en gammel Tiener.

Otto (kysjer ham).

Min holde Regner! Hvor det glæder mig
At see dit ærlige, dit brune Ansigt.
Jeg kommer ned til Jer i Borgestuen,
Naar jeg har hilst paa Herstabet.

Regner.

Men stikker

Det sig for Eder nu?

Otto.

At være trofast,
Og mindes gamle Venner, Fader Regner?
Ja vist! Det stikker herligt sig. Nu gaa!
Nu hent mig Frøkenen!

Regner.

Hun staaer i Krogen

Og vender Eder Nyggen.

Otto (smilende).

Virkelig?

Nu — Alting har forandret sig fra sidst,
Saa er hun med forandret. Men det Andet
Mig forekommer mindre, Fader Regner!
Er dette virkelig min Legesøster,
Da er hun tværtimod nu meget større.

(Regner gaaer, Otto nærmer sig Sophia.)

Vend Eder om, min Frøken! Hvis Jer tykkes.
Jeg kommen er fra Delmenhorst som snarest,
At bede Jer, betale mig det Kys
Jeg vandt i Pantelegen, og som dengang
Jeg var for dum, at lade mig betale.
Forstanden kommer først med Aarene.

Sophia (vender sig venligt om).

Min kjære Otto! Kiender I mig dog?

Otto (forundret over hendes Skønhed).

Nei, ved St. Knud — dog jo! — Jeg faae et Udkaft
 For fire Aar, til denne skønne Bygning;
 Du er den opført, mærker jeg, og meget
 Forherliget, fuldstændiggjort. — Tilgiv,
 Jeg skæmteb; jeg er fast saa stamfuld nu
 Som sidst! Og dersom I vil kysse mig,
 Saa løber jeg affted igien i Skoven.

Sophia.

Saa munter som tilforn. Min kjære Otto!
 Hvor glæder det mig, at vi atter sees.

Otto.

Har I dog tænkt lidt paa mig?

Sophia.

O, hvor tidt!

Otto.

Ei glemt mig i det fromme Nonnekloster,
 For lutter Bønnebøger, Alterlys,
 Møgkar og Sang og Suf? Jeg var i Krig;
 Men kan forsikre Jer, at Krigsdrometen
 Har ikke blæst Erindringen af Hjertet.

Sophia.

I Sandhed, I er voret til en Mand.

Otto.

Dg frist I blomstrer som en deilig Mø.
 Sidst var I Barn, og jeg var Dreng. Hvo veed, —
 Naar næstegang jeg nu besøger Eder,
 Er jeg vel Olding, I — en gammel Frue.

Sophia.

Saalænge dvæle? Jeg har længtes efter
 At tale med Jer; aldrig meer end nu.
 Jeg har jo ingen bedre Ven end Otto,
 For ham udgyder jeg mit hele Hjerte.

(Tager venligt hans Haand.)

Min Ven! I hilser en forlovet Brud.

Dtto. (Audsende).

En Brud? — Ei — alt —

(fatter sig.)

Jeg ønsker Jer til Lykke.

Sophia.

Gud signe Jer for dette gode Dnske.

Dtto.

Og Brudgommen?

Sophia.

Herr Lauge Gudmundson.

Dtto.

Danfongens Marsk?

Sophia.

Han selv.

Dtto.

En tapper Ridder!

Er han saa god, da er I lykkelig.

Sophia.

Det er han.

Dtto.

Vel! — (afbrødende) Men — før jeg hilser paa

Jer Fader, Frøken! maa jeg gjøre Jer

Deelagtig i min Skiebne ligerviis.

Sophia.

Hvad? Ogsaa Brudgom?

Dtto.

Nei — det haster ei.

En Smaating imod Eders, dog en Sag

Af nogen Bigtighed. — Jeg havde lovet

At vise Hertug Abel Drikkehornet,

Som fordum Alfen gav min Stammefader,

Min Navne. — Da jeg reed i Skoven, hang

Det mig ved Siden i et Skulderbaand.

Jeg reed omkring den Bøg, hvor tidt vi sad

I Skoven før, Sophia! fyldte Hornet

Ved Kilden, drak det klare Vand og tænkte

Paa den forsvundne, lykkelige Barndom.
 Jeg stirred i den fjerne Fremtids Laage,
 Luftflotte bygged jeg og glemte ganske
 Horn, Kilde, Skov og hvad der var omkring;
 Svang mig paa Hesten, reed igien af Skoven,
 Og nu først saae jeg — Hornet var der ei.
 Jeg reed tilbage, har forgiæves søgt
 Paa Wei og Sti, ved Træets Rod, i Busken.
 Tillader I, at nogle Folk af Eders
 Endnu i Aften —

Sophia.

Alfhornet tabt?

Min Gud! Og her hos os! — Hvad vil min Fader —
 Hvad Eders Broder sige? Jeg skal strax
 Udsende Folkene.

Otto.

Det haster ei.

Sophia.

Jo sikkerligt! Hvert Dieblif er kostbart!

(Hun gaaer.)

Otto

(Efter en kort Tausbet, hvori han har staaet henstunken i Tanker).

Jeg elskte hende ei; hun stod bestandig
 Blot for min Siæl som Barn endnu; jeg vilde
 Kun atter see min Ungdoms Lege søster;
 Og dog — dog slaaer mig denne Lidende,
 Som Lyn, og driver Glæden ud af Hjertet!
 Thi hende var det dog, jeg længtes efter,
 Hvergang jeg tænkte paa den gamle Borg.
 Imens hun var i Klostret kom jeg ikke,
 Thi jeg kan ikke lide denne Hertug;
 Hans vrede Skumlen, undertrykte Stoltbed
 Har intet Kiært for mig. Men hun — hun svæved
 For min Grindring som min Barndomsengel. —
 Hun vorden er en ven, en fager Mø.
 Hvor herligt kunde vi nu leve sammen!

Om Somren ride hen i Rosenlund
 Paa Hjortejagt; fortælle gamle Sagn
 Om Vinteren ved Arnens muntre Lue. —
 Men — hun har lovet Lauge Gudmundsøn!
 Hun elsker ham — hvad er der da tilovers
 For Otto? Nei — her vil jeg ikke dvæle.
 Bort, bort! Jeg søger Alfhornet atter;
 Og saa afsted i Verden, at forglemme
 De søde Følelser, der glæde Hjertet
 Saa stakket os, og som saa let forbittes.

(Gaar.)

Hertug Abel kommer med Lauge.

Abel (i dybe Tanker).

Man finder Mennesker, der ei kan modstaae
 Den søde Druesaft, som hidser Hiernen.
 Sæt tusinde Mark Sølv for Dranferen,
 Og Sølvkruset hos med Druesaften;
 Han tommer Bægret og la'er Sølvet staae.
 En Anden seer en ung og deilig Viv,
 Og Elskov bæver giennem alle Nerver;
 Og som en Giort i Fiskemaaneden
 Sin Hind forfølger, følger han den Skionne.
 Forførerist omruller Lykkens Hiul!
 Og selv den fri German, naar Alt var tabt,
 Sin Frihed satte rasende paa Spil,
 Og lod sig binde villig som en Træl. —
 Saaledes gaaer det og med Herseklysten,
 Den Alt betvinge kan, kun ei sig selv.
 En ædel Siæl foragter feige No,
 Anstrengelser og Farer er dens Lyft;
 Og som Apollo med sit Straalespand
 Igiennemfører Luften, holder stram
 De sikkre Tømmer uden Frygt for Snublen;
 Og som Neptun, med Stormen i sit Langskæg,
 Stærk i sin Harm, med frygtelige Fork

Glaaer Bølgens Trods til Skum, — saa Verdenshelten,
Hvis Kraft betvinger Menneskens Villie.

L a u g e.

Hvor herligt gøtter I engang mit Dre,
Med lige stærke Lyd af blanke Luur;
Jeg, som har maattet døie nu saa længe
Den ynkelige, strattende Skalmie.

A b e l.

Jeg veed, Naturen smedded mig til Drot;
Misundelig kun drilte Lykken mig;
Min Bugge satte den paa Thronens Trin,
Og Erik, blød, barnagtig imod mig,
Fik Sceptret som en Vaand at lege med.
Og hvorfor skal jeg ikke søge nu
At giennemvade dette sidste Stræde,
Der stiller mig fra mit Ellysium?
Et Nar kun stulte mig ved Danmarks Krone;
Men har ei yngre Brødre hersket før?
Veeg Knud Danaft for Harald Blaataand ei?
Slog unge Knud ei gamle Ethelred?
Og spillede Hardeknud og Gode Magnus
Ei Dødens Lærninger om Dan og Nor?
Svend Estrithsøn var kun et Jarlebarn,
Dog blev han Drot; og alle Sønner efter!
Ser Brødre! Harald Hein, den hellige Knud,
Samt Olaf Hunger, Erik Giegod.
Svend sig forhasted paa den snelle Reise
Til Thinget; Niels og Ubbe stred høimodigt,
Hvor ærligt det var meent, maa Himlen vide;
Ved Døden veeg den Ældre dog den Yngre.
Tilfældt kom Erik Emund; drukne lod
I Elien hist han sine Brodersønner,
Og fik fortiente Løn af Sorteploug.
Den unge Baldemar, Knud Lavards Søn,
Skiondt yngst, har overstraalet langt Svend Grathe,
Knud Magnussøn, og med sit store Navn

Gienvundet Danemark den gamle Glands.
 Skøndt Siette Knud var Drot, kom dog vor Fader,
 Den yngre Broder, efter ham paa Thronen;
 Han blev den seiersfælle Baldemar,
 Og han behersked Østersøens Ryster,
 Som Romerfolket fordem Middelhavet. —
 Hvorfor ei Abel? Hvorfor stal kun Abel
 Idmyge sig i Støvet for sin Broder,
 Som ei engang ham undte, — nidst og gierdig,
 Hvad der tilkom ham ubeskaaret, heelt?

Lauge.

Der Ingen kan bebreide Dig, min Hertug!
 At Du har stridt om Riget med din Broder.

Abel.

Hvad Riget? Jeg har aldrig stridt om Danmark;
 Om Slesvig har jeg stridt, som uafhængigt
 Jeg arved fra min Fader; og om Svendborg,
 Mit Patrimonium, mit fiære Svendborg,
 Med sine Bøgestove, med sit Sund.
 Jeg fandt det lavt, uværdigt, at modtage
 Til Lehn af Erik, hvad min store Fader
 Gav mig i Eiendom. Først tvungen har
 Jeg bidt i surest Uble, fundet mig
 I hvad der ei kan hindres. Nu jeg takker
 Kong Erik for den Lust, jeg aander, Lauge!
 Men Get har han endnu dog ikke tvunget:
 Mit Hierte, mere stærkt og høit end hans;
 Og det har lært — dybt at foragte ham.

Regner kommer.

To Pilegrime staae i Borgegaarden,
 Ved Gravkappellets lave Billeddør.
 De lade til at være Fremmede.
 Borgfogden maatte bringe dem i Kirken;
 Den Ene var især opmærksom der.
 Dog er det sikkert ingen Speider, Herre!

Det lader til, Borgfogden fiender ham;
 Han har et aabent, ærligt, venligt Ansigt.
 Og Vindebroen, Fæstningsgravens Dyb,
 Borgmuren, — lagde han ei Mærke til;
 Han stirred til vort Blytag, glædte sig
 Ved Dragehov'derne paa Tagets Kender,
 Veitbanen over Borgens store Skorsteen,
 Det gamle Helgenbilled over Porten,
 Og Gaardens brustne Fliser. Dybt i Tanker
 Han grov i Fliseristerne med Stoffen,
 Og luged Græsset op; jeg troer han græd.
 Saa bad han, Eders Raade vilde stænke
 Ham Huus inat, og vise ham den Gunst,
 At tale med ham først i Gravkapellet,
 Ved Eders salig Søsters Hvilested.

Abel.

Besynderligt! Har I fra Borgens Taarn
 Havt Die med den danske Hær?

Regner.

Den trækker

Sig nok tilbage, for at gaae til Jylland.
 I flere Miles Afstand seer man intet
 Til danske Kæmper.

Abel.

Og den Fremmede
 Kom ene, siger Du?

Regner.

Selvanden, Herre!

Abel (til Lauge).

Hvad tykkes Jer om dette Gravbesøg?

Lauge.

Skænk ham et Mattely og lad ham bide
 Til Morgenstunden. Sligt et Aftenstevne,
 Ved Gravens lukte Skrin, har noget Sært,
 Som ikke huer mig.

Abel.

En stakkels Munk!

Sandsynligviis min Søsters Skriftefader,
Der kom fra Brandenburg, at hilse mig,
Bør ikke kysse Bårten paa sin Borg.

Lauge.

Saa søi ham, hvis I finder det for godt.
Dog hvis —

Abel.

Hvad hvis?

Lauge.

Skald det var en Stimand?

Man være maa beredt paa Alt.

Abel.

En Niding

Gaaer ei af Bindelyst i sikke Død.

Lauge.

Men vel en Hævner, — Sværmer!

Abel.

Gudmundsøn!

I henter Muligheden altfor langt fra.
Saa kan en Tagsteen ogsaa falde ned
Og dræbe mig.

Lauge.

Jeg frygter ei for mig,

Min ædle Hertug!

Abel (rækker ham Haand).

Nu, — jeg takker Eder

For Eders Omhu! I kan holde Jer,
Men skiult, med nogle Bæbnede mig nær,
Og lægge Mærke til den sære Giæst.

Jeg kan som Ridder og som Borgens Vært
Ei vise Frygt og glemme Giæstfriheden.

(Han gaaer.)

Lauge (ene).

Hvad vil det sige? — Hvorfor ængstes jeg?

Før falder Himlen ned, før Det vil stee.

Dg dog — ifald det virkelig var saa?

(Efter en kort Tausheb.)

Ha, fromme Dyr, vogt Dig for Løvens Hule!

Læg Mærke til de dybe Spor i Sandet:

Blot ind ad vender Sporet, intet ud.

(Han gaaer.)

Gravkapellet,

oplyst af en svag Lampe.

Kong Erik alene, hyllet i en Kappe.

Jeg glæder mig til denne Sammenkomst,
 Udbreider ikke mig mit Eventyr;
 Thi det Sædvanlige neddrager Manden
 Til Hverdagslivets Pol; den Lysets Af,
 Som boer i Sjælens Junderste, bortstrømmes
 Af frække Bulder, lig en ærbar Mø.
 De vilde Lidenskabeligheds Gæster:
 Uergjerrigheden i sit Kobberharnisk
 Med Hidsighedens Blus paa vrede Kind;
 Forsængelighedsgjøglersten med Speilet,
 Hvori hun seer forgabet kun sig selv;
 Drik, Fraadseri, trangbrystet kolde Spot,
 Hvis Blik og Smil kun isner og forhærder; —
 Al denne Svirestare maa tilsængs!
 Saa kommer først Ustyldighed med Lampen,
 Som travl Huusholderste fra Borgens Kældere,
 Dg gjør sit sildigfromme Natbesøg. —
 Hvad jeg besluttet har i Testamentet,
 Skal ei min stolte Broder strax erfare;
 Han skal ei troe, jeg kommer, for i Glands
 At staae med Palmer her i Hænderne,
 Som før, i Feidens Tid, med Laurbærkrandsse.
 Jeg gæster ham som Broder — byder ham
 Oprigtigt Vennskab — sover her i Nat; —

Dg naar imorgen jeg er atter hiemme,
 Trygt i mit Kloster, — da først skal han vide,
 Hvad Erik broderligt har offret ham.

Hertug Abel kommer.

Hvad vil Du, fromme Fremmede! som steyner
 Mig til min Søsters Grav? Min gamle Foged
 Forsikkrer, at han kiender Dig, og veed,
 Du kommer at fornøe et fordums Venfkab.

Erik (som Pilgrim).

Guds Fred, min ædle Hertug! Ja, det gjør jeg.
 Men sig mig først: er dette virkelig
 Den salig Frues Grav?

Abel.

Her hviler hun.

Har Du Sophia kiendt?

Erik.

Som lille Slut,

Hos Konning Baldemar, min høie Herre.
 Han bygged denne Fløi til gamle Borg,
 I leged ofte der i Gaarden sammen,
 I, Hertug, Danerkongen og Sophia.
 Da var I gode Venner; naar I strebes,
 Forstod Sophia strax at mægle Fred.

Abel.

Hun var en Fredens Engel.

Erik.

Mindes end

I Stiernen i den brustne Marmorflise?
 Jeg seer, den staaer endnu saa splintret der,
 Som da den store Teglsteen faldt fra Taget
 For treti Somre siden, mellem Jer
 Dg Konning Erik, som I stod og skændtes.
 Den kunde knust Jer begge, — taufe blev I!
 Sophia søied Eders Hænder sammen

Dg raabte: Kiære Brødre, fives ei!
 Gud skaante Jer, — saa skaaner dog hinanden!
 Abel.

Jeg mindes det.

Erik.

Jeg saae de dybe Revner
 Derude, — men med Ufrud tykt begroet;
 Jeg luged Lidlsen op med denne Stav,
 Dg kom at knæle ved den Frommes Grav.

Abel (sagte).

Jeg kiender denne Stemme. (voit) Ganske rigtig!
 Nu vorer Avindstidslen frodigt atter
 I Venstabsrifterne. Vee Den, som saae
 Det første Trø. — Siig mig, Kong Erik! Hvad
 Betyder dette fromme Mummiespil?
 I kommer til min Borg som Pilegrim?
 Vil I mig levende begrave her?
 Vogt Jer! Jeg fanges ikke levende.
 Før vælted jeg, som Samson, Husets Piller,
 Dg lod mig knuse med Philisterne.

Erik (saaer Aaben tilside).

Nu, — da Du kiender mig, — god Aften, Abel!

Abel.

Hvi loffer Du mig ned i Gravens Dyb?

Erik.

Jeg kommer ene med en gammel Svend,
 Med Tillid til Dig, uden andet Leide.
 Min Hær har trukket sig fem Miil tilbage;
 Sletingen veed hvor Danerkongen er.

Abel.

Hvis det er sandt, da er det daarligt handlet;
 Fremfusende, som altid.

Erik.

Du har svoret

Mig Trostak, Broder!

Abel.

Tvungen. — Mindes Du

Den Gød, vor store Fader svor i Fængslet?
Den løste Baven dog ham atter for.

Erik.

Men Baver kan ei løse Broderbaand.

Abel.

Spild ikke smukke Navn paa stygge Ting.

Erik.

Jeg kommer ikke for at lives, Abel!

Jeg kommer at forsones.

Abel.

At forsones?

Vi er forsonede. Der Fred er sluttet,
Dg Gidsler sat. Jeg hylde Dig, min Konge!
Hvad vil Du meer?

Erik.

Meer, meget meer.

Abel.

Ei, ei!

Dg hvormed skal jeg atter tvinges dertil?

Erik.

Med Frihed! Med din egen gode Villie.

Abel.

Tænk ei at daare mig med Talemaader.

Erik.

Nei, jeg vil vinde Dig ved Handlinger.

Abel.

Du har alt handlet, Du har naaet din Hensigt:

Du tvang mig taalig til at kysse Niset.

Kom Du i Aften, under Faareffind,

Dg sfiuler Ulven, som mig sønderfled?

Erik.

Jeg har beløvet mig paa sfig en Hilsen,

Dg finder mig taalmodigen deri.

At Du var vred paa mig, det vidste jeg,

Dg derfor kom jeg hid ved høie Midnat,
Om muligt, at forsones med min Broder,
For Gud og min Samvittighed. Jeg kan
Ei atter drage Dig saa nær forbi
Dg gaae til Danmark med dit bittre Fiendskab.

Abel.

Hvad Danmark? Danmark? Krigen skal jo føres
Igien i Holsteen.

Erik.

Den er endt idag.

Abel.

I Sandhed?

Erik.

Jeg kan have gjort Dig Uret
I mange Ting, men jeg har aldrig løiet.

Abel (med Agtelse).

Nei, det er sandt, det maa jeg lade Dig.

Erik.

Jeg giæfter ikke Dig inat som Konge.
Da var jeg dragen med en talrig Flok,
Med Sværd og Fakler. Ene kommer jeg, —
Om ei Du vil som Broder til en Broder,
Dog som et Menneſte til Menneſtet.
Forſmaa, foragt ei kold min gode Villie!
Selv Gubdomsgniſten i din Fiendes Barm,
Naar den til Himlen ſtræber, bør Du nære.

Abel.

Hvad vil Du?

Erik.

Ørlig, inderlig Forſoning! —

Jeg holder denne Spænding meer ei ud.
Vi, ſom har under ſamme Hierte hvilet,
Dg diet Melk af ſamme Moderbrøſt,
Vi hade, vi forfølge dog hinanden?
Ha! — Haaret reiſer ſig paa Hovedet
Ved denne Tanke; — vore Underſaatter

Foragte os. Bank paa hver Hyttedør,
 Du finder Armod der, — men Kiærlighed.
 I revne Klæder sidde Børn ved Lampen,
 Og stakkels Pilte slumre Varm ved Varm
 Paa flette Volsfre; smile dog saa sødt
 Som Engle, sammenflynget hist i Sky;
 Kun Broderhadet sidder purpurklædt
 I Guld og bløde Hermelin paa Thronen.
 I Borgens Gal belyse hundred Kiærter
 Den gustne Uvind i et rynket Ansigt;
 Og medens Septret blinker over Landet,
 Indsnærpes Hiertet til et usfelt Fængsel.

Abel (med et undtvunget Suf).

Du skildrer diervt en — ei lykkelig Tilstand!

Erif.

Og hvorfor førte vi den lange Strid?
 For denne Verdens usle Herlighed!
 Er Kongen meer end Betleren, saasnart
 Den hvide Beenrad banker med sin Lær?
 See her i Hvalvingen! Her slumre de
 Bæstebent alle nu, sagtmødige,
 Med Hænderne stivt foldet over Brystet.
 Hver Lidenskab, hver Storm er raset ud,
 Paa Hielm og Kane falder Støvet tykt;
 Det mindste lille Dyr, den usle Møl
 Fortærer tryk det seierrigste Banner;
 Og Alles Haab staaer kun paa Dommehag
 Til Guds Barmhiertighed.

Abel.

I Sandhed, Erif —

Du taler som en Christen.

Erif.

Abel see —

(Væger paa sin Søsters Grav)

Der slumrer Hun, vor gode Genius.

Saalænge hun var hos os, stred vi ei;
 Hun fulgte med sin Husbond til hans Land, —
 Af, da forlod vor Frelses Engel os,
 Og Lyedragtsdiævlén foer os ind i Hiertet.
 Hun kom igien! Skiondt høifrugtsommelig,
 Forlod hun Husbond dog og Huus og Hiem,
 Og trodsed Veiens Fare, Vintrens Kulde,
 Blot, blot for at forsoné sine Brødre!
 Det lyktes ei; — da slukte Døden grum
 Brat Diets Lys; det skionne Hierte brast.
 En dødsfødtt Søn laa ved den Dødes Bryst —
 Og — Broder Abel — vi var Morderne!

Abel.

Ei stille! — Du forfærder mig.

Erif.

Her knæler

Jeg ved den fromme Marthys Grav. — O, Abel,
 Kom i min Arm! Forson Dig med din Broder!

Abel.

Du smelter mig —

Erif

(Springer op og iler ham imøde med aabne Arme).

Min Broder!

Abel.

Tag min Haand!

Erif.

O, jeg er lykkelig, jeg vandt min Abel!

(De omfavne hinanden.)

Abel (ester at have fattet sig).

Velan — jeg vil forsones med min Broder.
 Din Ild, din Tale, dine Følelser,
 Alt mig forvisser om din Hensigts Reenhed.
 Jeg rækker gierne Haanden til Forlig,
 Vil ogsaa strax ydmyge mig for Dig;
 Modtager som en Gave, hvad saalænge,

Som Ret, jeg vilde trodse fra min Fiende. —
 Du føier altsaa dog mit Dnske Broder?
 Tilstaaer mig Slesvig, ikke blot som Lehn,
 Men som selvstændigt, eget Hertugdømme?

Erik (venligt afbrydende).

Tal ei om flige Ting i Aften, Abel!
 Lang Tid nok glemte Hertugen og Kongen,
 At de var Brødre; — lad i Aften da
 Nu disse Brødre glemme, de er Fyrster.

Abel.

Det klinger smukt, jeg kappes ei med Dig
 I smukke Talemaader. I Paris
 Har Du studeert, det mærker man paa Alt.
 Jeg holder mig enfoldigt kun til Tingen;
 Jeg vide maa, — skal Du mig være kjær, —
 Om Du har væsenligt forandret Dig.
 Vil Du endnu behandle mig som Lehnsmand?

Erik.

Nei, ved den evige Gud!

Abel.

Saa stænker Du

Mig Slesvig frit igien?

Erik.

Spørg mig ei meer!

Find Dig endnu i denne sidste Grille;
 Lad mig beholde mine stille Forsæt
 Til Overmorgen! Ved vor Søsters Minde,
 Du vorde skal tilfreds.

Abel (mistankelig).

Og hvorfor bier

Du med din Mening til i Overmorgen?
 Hvad der er velmeent, billigt og retfærdigt,
 Det kan Du sige strax.

Erik (alvorlig og bestemt).

Min Broder! Himlen

Har kun een Sol! Hvor mange Fyrster herste,

Der trives Ubind og Uenighed;
 Særdeles taaler ikke dette Rige,
 Som ei er stort, at stykkes ud i Parter,
 Det gav Anledning kun til evig Splid.
 En Konge vælges jo til Landets Lary,
 Saa bør hver Lidenskab, hver heftig Attraa
 Sig underordne denne Hovedsag.
 Blev Slesvig uafhængigt reent fra Danmark,
 Saa fordred strax Christopher Laaland, Falster,
 Knud Halland, Blesing; vore Børnebørn
 Da vilde gives kun om disse Stykker,
 Og gamle Danemark blev sønderflidt.
 Een bør kun herse.

Abel (med mørk Foragt).

Nu forstaaer jeg Dig.

Erik (med Jib).

Nei, nei, ved Himlen! Du forstaaer mig ei!

Abel.

De Følelser, de Uttringer Du tolker,
 Det er et koldt Mundsveir paa dine Læber.

Lauge kommer.

Tillader Eders Naade — der er draget
 Tilbørlig Omsorg for den høie Gæst.
 Vi har alt Værelserne tilberedt.

Erik (med vred Bestyrtelse).

Hvad seer jeg?

Abel (rolig).

Ikke meer dit Riges Marst.
 Herr Lauge finder sig bestedent i
 At være Marst paa Hertug Abels Borg.

Erik (opbragt).

Bort fra mit Mashyn, Du Glendige!

(Lauge bukker og gaaer.)

Abel.

Hvordan? Hvo byder her? Jeg troede dog,
At i mit eget Huus —

Erik (orsfarende).

Du er min Lehnsmand,
Min Underfaat, har svoret Trostabsseed,
Dg tager mod den Niding, jeg har viist
For evig fra mit Nafnu?

Abel.

At Du seer ham,
Er jo din egen Skyld. Du kommer her
Saa ufornodentlig —

Erik.

Er dette Lehnspligt?
Veed Du, han er en fredløs Mand?

Abel.

Jeg veed,

At Du i Bredeu har befalet ham
At gaae til sine Benner; — det er steet.
Forbudt ham, ei at komme Dig for Dine —
Han kommer ei til Dig, men Du til ham!
Mig har endnu Du ei forbudt at handle
Som Husbond i mit eget Huus.

Erik.

Dg fiender

Du Brevene, han skrev?

Abel.

Ja, jeg har læst dem.

Erik.

Dg dog?

Abel (note).

De saare din Omfindtlighed,
Begriber jeg; jeg finder ingen Grund
I dem, til at forstøde ham i Harm.

Erik.

Det gaaer for vidt!

Abel (bittert smilende).

Ei! Falder Masken af?

Erik.

Ha, Broder! Broder!

Abel.

Huffer Du, dengang

Min Datter, som en fattig Almuespige

Sig maatte lifte fast paa bare Been

Din Veir forbi?

Erik.

Hun frygtes ei for mig;

Dg endnu eier jeg, vil Gud, Saameget,

At jeg kan købe hende Sko igien.

Abel (truer med Fingeren).

Nei, nei, Du skal ei gi re mig det tiere!

Erik.

Jeg Intet har at tale med Dig meer.

Vils mig mit Kammer for i Nat! Du laaner

Mig dog et Svilested?

Abel.

Det viles Dig.

Erik (bestig).

Men ei af Lauge!

Abel

(vinker Evende, der nærme sig i Baggrunden med Fakler).

Viser Danerkongen

Sit Sovestammer.

Erik.

Nu god Nat!

(Gaaer.)

Lauge kommer listende.

Min Fader —

Herr Hertug — hvad befaler Eders Raade?

Hvordan skal jeg opvarte Danerkongen?

Abel (med et ondt Blik).

Gjør med ham hvad Du vil! Du har min Fuldmagt.

(Gaaer.)

Lauge.

Forstaaer jeg Dig, min Hertug? Eller skal
Jeg lade, som jeg ganske misforstod Dig? —
Og bruger Du mig som et Værktøi kun,
For siden front at trøste Dig ved Tanken:
„Det et var mig, men Daggerten som stak?“ —
Jeg har ei hidindtil begaaet Mord.
Der ligger noget Plumpt og Dumt deri,
Og det er ofte misligt. — Men hvad Udvei?
Skal jeg for denne mørke Sværners Skyld
Opgive Livets Fryd? — Nei, Erik, nei!
I Havsnød støder Den, som bedst kan svømme,
Den Anden bort fra Bælken. — Her de hvile
Saa front? Velan, her skal Du ogsaa hvile.
Hver Lidenskab er her forbi? Godt Erik!
Jeg ender Dig dit Uveir. Siden Du
Dog troer saa sikkert paa et evigt Liv,
Hvad er det meer? Jeg aabner Dig den Dør,
Hvis Sprække Du nysgjerrig titter efter. —

(Seer sig om med Gysen.)

Hvad nu? Mig tykkes at der lød et Gisp, —
Et Suk, hen over disse sorte Kister,
Og tabte sig med Klynk i Krogen hist.

(Fatter sig.)

Det var min Fordoms Gienfærd, som forsvandt;
Det sidste Spræt af Frygtens Uglevinge.
Fort! Ingen ussel Frygt for Spøgelse!
Han har fornærmet blodigt; og en blodig
Fornærmelse kun tvættes ud med Blod.

(Gaaer.)

Bærelse.

Kong Erik alene.

Jeg lod mig overile, jeg blev yred.
 Alt, Hovmod! som jeg troede vist betvungen. —
 Hans Myndighed var for opirrende. —
 Det vidste jeg! — Hvor kan det overrasse? —
 Alt har sin Grændse; for en ærlig Siæl.
 Er intet meer utaaeligt, end naar
 Den gode Willie mødes af Foragt. —
 Men har ei Abel Grund? Thi dette Forsæt —
 Hvor kan han vente det? Hvor kan han troe,
 Hans Broder afstaaer villig ham den Krone,
 Som han i lang Tid stred saa heftigt for? —
 Dog — Lauge Gudmundsøn! Det gif for vidt! —
 Og er ei Lauge Gudmundsøn en Stark,
 Hvis Sledstbed, Vittighed, hvis Logn og Rænker
 Kan vinde Hjerter let en stakket Tid?
 I syv Mars Tid har han bedaaet mig;
 Kan Abel ikke lade sig bedrage
 Blot nogle Dage? — Han har Brevet læst,
 Og dog? — Men hvilket Brev? Det Rette? Neppe.
 Det Falske, Lauge selv har sammensmeddet. —
 Tilgiv mig, Abel! Jeg har gjort Dig Uret.
 Imorgen, naar den skønne Sommersol
 Opklarer Alt, hvad gif til korte Blund,
 Skal hver uværdig Tanke flye vort Bryst.

(Seer sig venligt om.)

Her er jeg atter i mit Barndomshjem.
 Jeg kiender hvert et Tegn i disse Mure:
 Den mørke Plet i Kalken over Arnen,
 De Blomster under Loftet! Her i Ruden
 Staaer mit og Abels og Sophias Navn.
 Og der i Sovesamret blev jeg født!
 En let Altan udbrager over Slien,
 Hvorfra man overstuer Eggen vidt.

Der vilde jeg saa gjerne staae som Barn;
 Jeg hængte mig forvovent over Gittret;
 Min Fader aldrig kunde lide det,
 Han frygted for, jeg skulde falde ned,
 Og trak mig tidt i Armen bort derfra. —
 Der vil jeg knæle nu og læse front
 Min Aftenbøn, og bede Gud tilgive
 Mig arme Synder al min Hidstighed.
 God Villien er, men Riødet strøbeligt.
 Gud staae mig bi, og stænke mig en naadig
 Og salig Henfart, naar min Time kommer.

(Han ringer paa sin Svend og gaaer ind i Sovesammeret.)

Lauge Gudmundsøn sniger sig ind fra den anden Side.

Den klinger ikke længer, Erik Fromme!
 Dens Traad er overstaaret. Saadan snart
 Jeg overstiaarer dine Dages Traad,
 Og faaer en farlig Klokke til at tie.

(Kiger ind ad Døren.)

Han staaer ved strøbelige Sprinkelværk
 Og beder. Brist, Du gamle møre Bræt!
 Og staaen mig for en Daad, jeg heller takker
 Tilfældet for, end egne Kræfter. Nei —
 Det holder — Nu — her gælder ingen Dvælen!
 Vel, Erik Blougpeng! Spring fra Borgaltanen
 I Flodens Bølger! — Charon venter Dig.

(Han iler ind. Efter nogle Diebstikke kommer han tilbage igjen, og holder
 begge Hænderne for Ansigtet.)

Sophia kommer hurtig fra den anden Side.

Ak, kiære Lauge! I er her? Hvor er
 Kong Erik? Jeg maa hilse paa min Farbroer.
 Han komme maa til Nadver med os andre.
 Hvad er der hændt? Min Fader tier mørk,
 Gaaer op og ned; I holder Eders Hænder
 For Dinene. Gud! I er bleg og blodig?

L a u g e (staaende).

Det er mit eget Blod! Jeg rev min Haand
Dybt — paa det rustne Søm. —

S o p h i a.

Men hvor er Kongen?

L a u g e.

O, Agnes — Elfte — græsselige Skiæbne —

S o p h i a.

Hvad er der hændt?

L a u g e (veger ind).

Nedfalden — styrtet ned —
Den gamle Borgaltan — det møre Tralværk —

S o p h i a.

Jesu Maria!

(Hun iler ind i Sovestammeret.)

L a u g e (fortvivlet).

Satan, staae mig bi!
Jeg har forskrevet mig til Dig i Nat
Med dette Blod.

(Han vikler et Klæde om sin Haand.)

S o p h i a

(Kommer tilbage og vrider sine Hænder).

O, alle gode Helgne! Gud i Himlen!

L a u g e (yderst forvirret).

Ja vist min Agnes — elskede Sophia —
En høist — en ulyksalig Hændelse.
Saa god en Konge! — Mistet sig en Fader!
Jeg bløder — jeg har stødt min Haand tilblods.

S o p h i a.

Og Blod var ogsaa paa det knuste Tralværk.

L a u g e.

Det var ei Danerkongens. Paa min Ure —
Mit, mit! Jeg vilde gribe ham — da faldt han.

Sophia

(seer ham stivt i Dinene).

Ha, Morder!

(Hun falder besvimmel til Jorden.)

Lauge.

Min Sophia! Kiære Brud!

Fat Dig, for Guds Skyld! — Hvad maa Verden troe,
Ihald man træffer os i denne Tilstand?

Det er mit
Dybt — paa

O, Agnes —

Hvad er der haendt?

Den gamle Borgaltan

Jesu Maria!

(Gud)

Satan,

Jeg har forstrevet mig
Med dette Blod.

(Han v)

(Kommer

O, alle gode Helgne!

?

Ja vist min Agne
En hoist — e
Saa god en
Jeg bløder

Dg Bl

D

Lauge:
Hvad er det?

Hvad er det?

Lauge:

Min Søster! —
Hvad er det? —
Hvad er det?

Lauge.
Nei, jeg lever —
— thi jeg har
minne Livet

Abel.

det ei af mig!
afsløstprog.
han?
Lauge.

Nei, nei!

Abel.

Gud i Himlen,
— I gjort?
Lauge.

Seg? Intet. —

Hertug!

Abel.

Lauge.

gen — til sin No.

Abel.

Lauge.

gen Omhvøb længer,
broderhiertet

Abel.

lyrde?

Lauge.

nei

mig Fuldmagt,

ole

e;

a vil

Naa

ede

Fjerde Handling.

Hertugens Bærelse.

Hertug Abel. Regner.

Abel.

Det har ei været muligt mig at sove
Den hele Nat et Dieblif. Saasnart
Jeg blunded, vakttes jeg af fæle Drøm.
Siig, Regner, har min Datter bragt min Broder
Til Madveren i Aftes? — Jeg gif bort.

Regner.

Nei, Eders Naade!

Abel.

Nu, — det var at vente.

Hvad Tid er det paa Dagen? Det er lyst —
Jeg har ei sovet længe.

Regner.

Kun en Time.

Abel.

Saa kort en Tid og dog saa rædselsfuld!
Nu vel, — det var en Drøm. — Man sover fløt
I dette lyse, lumre Sommerfolhværf,
Der ingen Forskiel er paa Dag og Nat. —
Naturen kræver dog sin Ret.

Regner.

Lilvisse!

Naturen kræver altid streng sin Ret,
Dg nægtes det, da gaaer det Trodsen ilde.

Abel.

Hvad vil Du sige med dit Tankesprog?

Regner.

Ei meer end jeg har sagt, min høie Herre!

Abel.

Saa har Du vaaget hos mig?

Regner.

Da jeg hørte

Jer gispe, kom jeg ind.

Abel.

Du skaaner Dig

For lidt, min gamle Tiener! Paa din Alder —

Regner.

Behøver Legemet ei megen Hvile,
Det trættes ei ved Dagsanstrengelser.
Den lange Hvile stunder snarlige til,
Saa kan der soves nok.

Abel.

Du veed, jeg er

Ei overtroist; men det er dog sært
Med disse Folkesagn, de præge sig
Dybt i Hufkommelsen, og ofte kan
Den vorne Mand ei glemme Barnets Frygt.

Regner.

Hvad mener I?

Abel.

Jeg mener Eventyret

Om Erik Emunds Brodersønner.

Regner.

Hertug!

Det er disvær ei noget Eventyr;
Han lod dem begge drukne her i Elven,
Her under Bindevet; deres Fader blev
Galsk hugget her i Kjalderen.

Abel.

Det veed jeg.

Men at de spøge, det er Folkesnak!
 At man i Kiældren hører Drebugget,
 Der trænger ind i Naffen; at paa Elien
 De blege Drenges stundum spæve sees,
 Og kyskes, Arm i Arm med vaade Loffer;
 At man i Maanestien dem slagre seer,
 Bevinged' op mod Riddersalens Vindver,
 At banke paa Blyruderne som Ugler,
 Og dampe bort med Kvald og Skoggerlatter: —
 Det, Regner, det er Galsskab, Daarlighed,
 Som skammer en fornuftig Mand at troe.

Regner.

Hvo tvivler derom?

Abel

(Sætter sig ned, og støtter hovedet til sin Haand).

Ikke bestomindre

Har jeg dog selv oplevet Alt i Nat. —
 Jeg hørte det, at Dren kvæstede Halsen
 Derne de tidt. De blege Drenges stode
 Nær ved min Seng, drivvaade; men mig tyktes,
 At der var Een endnu — en Eldre med —
 (gysende)

Som jeg slet ikke kiendte.

Regner.

Selsomt! Selsomt!

Lauge Gudmundson kommer.

Gaa, Regner! Jeg maa tale med din Herre.

(Regner gaaer.)

Abel (staaer op).

Hvad vil I mig saa tidligt, Ridder Lauge?
 Hvad fattes Jer? I er saa bleg, som om
 I steget var af Graven.

Lauge.

Nei, jeg lever —

Men lever flet, min Hertug; — thi jeg har
Oplevet, hvad der kunde skræmme Livet
Af mangen Anden.

Abel.

Skræm det ei af mig!

Siig kort og fyndigt Ter Drakelsprog.
Hvor er Dankongen? Sover han?

Lauge.

Nei, nei!

Han vaager! Vaager evigt!

Abel.

Gud i Himlen,

Hvad er der skeet? Hvad har I gjort?

Lauge.

Jeg? Inter. —

Udrettet Eders Billie, strenge Hertug!

Abel.

Min Billie?

Lauge.

Fulgt Dankongen — til sin No.

Abel.

Ha, tal!

Lauge.

Her hjælper ingen Omsvøb længer,
Jeg nødes til at faare Broderhertet
Med dette Rædselsbudskab.

Abel (ævsende).

Er han myrdet?

Lauge (sagtmodig).

Bevares Gud! Nei, nei! — I gav mig Fuldmagt,
Befalte mig at handle som jeg vilde;
Hvor kunde jeg da ville Ter imod?
Jeg ilte til hans Naade, for at bede

Han komme ned og spise Madver, inden
Han gif tilfengs —

Abel.

Nu og hvad saa? Hvad saa?

Lauge.

Nu kiender I den gamle Blyaltan,
Med ormestufne Tralværk —

Abel.

Lauge! Lauge!

Lauge.

Hans Naade fandt det uidentviol for lummert;
Han aabned lette Flegdør til Altanen,
Jult som jeg treen til ham i Bærelset.
Jeg saae ham træde did, — jeg hørte Knagen; —
Strax — ufortøvet sprang jeg ind — greb til; —
Det var for silde — Tralværkslisten brast —
Hans Naade styrted ned i Eliens Bølger.

Abel (med Rædsel).

Til Erik Emunds blege Brodersønner!

(med Afsto)

Ha, Cortexloug!

Lauge.

Jeg vilde redde Kongen;
Da rev jeg mig paa Sømmet fælt tilblods.
I min Forvirring, som jeg stod og stælved,
Kom Evers Datter; da hun Alt erfoer,
Befvimed hun. Jeg strax har hende bragt
Til hendes Piger og paalagt dem Tausked;
Og jeg har sendt min Svend paa Diebliffet
At eftersøge salig Kongens Liig.
I sov; for ei at gjøre Larm paa Borgen,
Fandt jeg det bedst at bie til I vaagned.

Abel.

I havde liden Hast.

Lauge.

Jeg burde vist

Nok handlet anderledes; men i sig
En Angest veed man neppe hvad man gjør.

Abel.

Ja sikkert, Lauge! sikkert burde Du
Her handlet anderledes.

Lauge.

Eders Raade,

Jeg haaber, I ei frænke vil mit Hierte
Med føle Tvivl; jeg er den Bærgeløse,
Da jeg uheldigviis var vidneløs.

Abel.

Hvi tog Du ikke Vidner med?

Lauge.

Min Hertug!

Abel (vrider sine Hænder).

O Gud, min Broder, o min stakkels Broder!
Hvad har jeg gjort imod Dig!

Lauge.

Eders Raade!

Abel.

Du treen med Lillid i min Urtegaard,
Da slap jeg løs en giftig Drm i Græsset,
Der stak Dig i dit redelige Hierte.

Lauge.

Det vilde være følesløst af mig,
At fordre Billighed, i Diebliffet,
Da Overræstelse, Sorg, Lidenskab,
Betager Eders Hierte. Jeg kan kun
Ustyldig lægge Haanden paa mit Bryst.

Abel.

Hvad har jeg syndet? Alle Helgene!
Hvortil har Blindhed, Naseri forført mig?
Er jeg en Christen? Selv den vilde Hedning,
Som plyndrer fremmed Vandringsmand i Orken,

Er venlig Vært, saasnart hin gjæster ham
 I fredelige Hytte, vaager for ham,
 Bespiser ham og leder ham paa Bei;
 Men Abel, Du, Du var den første Morder
 Af Odins Gt, som dræbte Gæstfriheden.
 Fra nu af hersker den ei meer i Nord!

Lauge.

Min Fader, I fornærmer mig!

Abel.

Hver Mand
 Bekæmpe maa sin Diævel. — Dette Skridt
 Af Grit, vidned om en ærlig Villie.
 Af Venlighed, ei for sin Fordeels Skyld,
 Bød han Forsoningshaand; det burde stionnes.
 Om end Forsængligheden var for stor
 Til sand Dpoffrelse, — hvi kiølte jeg
 Det gode Forsæt med min Egennytte?
 Nu striger hans uskyldige Blod om Havn!

Lauge.

Hvorned skal jeg bevise Jer min Uskyld?
 Har før I seet sliq Unatur hos mig?
 Og foretrækker I Urimelighed
 For klar Sandsynlighed? Er det utroligt,
 At gamle Bælker briste?

Abel (trager sit Sværd).

Tør I sværge
 Paa Christi Kors, — med Eders Høire strakt
 Til Gud, — ved Eders evige Salighed, —
 Saa vil jeg troe det.

Lauge (med undertrykt Rædsel).

Ja — det tør jeg gjerne.

Abel.

Der kommer Nogen! — Vi! — Tert Die vidner
 Mod Eders Læbe. Vi! Førend I dhynger

Den ene Selvedshynd fræk paa den anden.
 I har alt Nok at bære.

(Til Regner, som kommer.)

Nu, hvad vil Du?

Regner.

Hvi skal en Tiener i høi Alderdom
 Opleve sig en Rædsel? Jeg var syg
 I Baaren, havde Gud da taget mig,
 Saa var jeg frelst fra denne Jammer.

Abel.

Tal!

Hvad vil Du? Rhyk ei!

Regner.

Eders Raade! Svenden,

Som Ridder Lauge sendte ned til Floden,
 Har bragt en Fiske med, der dyrt bevidner,
 At han kan give sikker Efterretning
 Om salig Kongen og hans Endeligt.
 Men han vil tale med Jer selv.

Lauge.

Jeg skal —

Abel.

Hvad vil I? Bliv!

Regner.

Han siger, han maa tale

Med Hertugen.

Lauge.

Men Sagen angaaer mig. —

Den Skygge, der kan kastes over mig —

Den Misforstaaelse, der kan forvilde,

Men som et Ord kan hæve —

Abel.

Nu saa bliv,

Og stul Jer bag ved dette grønne Forhæng!

Saa hører I hvert Ord, men ei forstyrret

Den Fattige, med' Blik og Trudfelsminer.
 Skiul Jer! Og er I brødefri, — kom atter!
 Hvis ei — da ønst, at Mulmets evige Nat
 Maa skiule Jer for Solen og min Hævn.

(Lauge gaar bag Forhænget.)

Regner bringer Fiskeren og gaar.

Abel.

Hvad vil Du, Fister? Siig, hvad melder Du?
 Tal ærligt, frygt ei!

Fiskeren.

Eders Naade! Frygte

Gjør ingen ærlig Sømand; og en Sømand
 Bli'er ærlig, uden selv at vide det;
 Thi ved at kæmpe mod det falske Hav,
 Er der tilsidst ham intet meer forhadet,
 End Underfundighed.

Abel.

Hvad vil Du mig?

Fiskeren.

Først bringer jeg et Brev, jeg fandt i Aftes
 Paa Landeveien. Jeg kan ikke læse;
 Maaskee det er af Bigtighed for den,
 Som tabte det; Han er der ei; derfor
 Betroes det bedst til Eders Naade først.

Abel (modtager det).

Godt. Nu det Bigtigste! Du saae i Nat?

Fiskeren.

Et hæsligt Syn! langt mere fælt og grumt
 End blege Havfru, med de grønne Haar,
 Med slappe Bryst, i Stormen paa en Banke.
 Min Hustru var i Barnsnød, og jeg løb
 At hente Hjælp i Byen. Det var Midnat,
 Men Maanen stinte klar paa gamle Borg,
 Hvis røde Mure speilte sig i Vandet.
 Jeg had en Bøn i min Enfoldighed

For liden Kirsten; vel er Aeden fuld,
 Men man kan aldrig faae for mange Børn,
 Og der er Fiske nok til Livets Ophold.
 Som nu jeg gif i de Betragtninger,
 Og stirred op til Slottet og til Gittret, —
 Udtræder pludselig en Mand af Døren,
 Skarlagenklædt og med et gyldent Bælte.
 Han strakte sine Hænder front mod Himlen,
 Og holdt formodentlig sin Aftenbøn.

Abel.

Hvi tier Du? Saa tal, Hvad saae Du meer?

Fiskeren.

Hvad meer? — Nu, jeg er vant til Ondt paa Søen,
 Men, ved St. Morten! troer jeg ikke fast
 Hun kuler ofte værre her fra Land.
 Vel veed jeg, Smaafolk skal ei blande sig
 I store Herrers Riv; men alt med Maade!
 Jer Fader Baldemar var heller ei
 At spøge med; han jager tidt endnu
 Med Hest og Hund i Nattefjens Blæst;
 Da kaster jeg mig stedse næsegruus,
 Og mukker ei et Ord, før han er borte.
 Men hvad der er for galt, — det er for galt.

Abel.

Tal ikke plumpt og lavt om høie Ting.

Fiskeren.

Hold Eder ei til Ordene, men kun
 Til Meningen, det er det Vigtigste.
 Thi jeg er vis derpaa: den stumle Niding,
 Som greb hin fromme Mand paa Borgaltanen,
 Og stred med ham, til han fik Bugt med ham, —
 Jeg vædder, at den Kjaltring bedre veed
 At sammenslikke smukke Talemaader
 End Klaus; og dog jeg bytter ei med ham.

Abel.

Han faldt ei af sig selv? Altanen brast ei?

Fiskeren.

Den brast, som Løvens Kæbebeen, da Samsen
 Adsplitted det; han faldt, som Granen falder,
 Naar Nattestormen splintrer den fra Klippen.
 Dog hvis ei Nidingen var kommen lumst,
 Jeg havde holdt paa Riddermandens Haand.
 Men Satan havde her den hele Fordeel,
 Som det er oftest. Herre! det var gruligt
 At see den fromme Ridder styrte ned
 I Maanestinnet med sin Flaggerkaabe
 Fra sorte Bløtag. Jeg begriber ei,
 Hvor Maanen kunde speile sig saa roligt
 I Vandet, hvor han faldt. Men jeg kan tænke,
 Det var en from og en gudsfrygtig Herre.

Abel.

Hvi kom Du ikke strax at melde slikt?

Fiskeren.

Min Gustru var i Barnsnød. Reddes kunde
 Dog ei den Døde; det var Faderpligt
 At sørge først for mine Levende.

Abel.

Saa skynd Dig flur! Tag Vaade! Brug din Kunst!
 Bring alle dine Næt og dine Bundgarn,
 Og gjør Dig Flid at finde Liget atter.
 Jeg skal belønne Dig!

Fiskeren.

Behøves ei.

Det er jo sidste Christenpligt mod Næsten,
 At staffe ham en Grav paa Kirkegaarden,
 Hvis muligt er. Man surrer selv til Skibs
 I Nødsfald kun den Døde til et Bræt,
 Og kaster ham for Vind og salten Bølge.

Abel.

Gaa, skynd Dig! Veed Du, det var Danerkongen?

Fiskeren.

Var han en Konge? Nu er det forbi.

Nu staaer han som en Undersaat for Gud!
 Og hvis han var en Christen, er han salig.
 Farvel! Jeg gaaer og gior mit Bedste, Herre!

(Gaaer.)

(Abel læser Brevene.)

Lauge kommer frem med fuldkommen Fatning.

Min Hertug! Før I overvælder mig
 Med Brebesord, og før I strengt begaaer
 I Hefstighed en overilet Handling,
 Tillad en Ridder at forsvare sig!
 I er retfærdig, og det nægtes Ingen.
 Hvad denne Gisser i Enfoldighed
 Har troet at see ved Maanens Gloglels,
 Modstrider ei mit Udsagn. Jeg har grebet
 Dankongen for at redde ham, ei for
 At styrte ham. Det gamle Rækværk brast,
 I det jeg satte Haanden derimod.
 Jeg rev mig selv tilblods; og paa et Haar nær
 Var jeg nedstyrtet med min bittre Fiende,
 I det, som Christen, jeg ham sprang til Hiælp.
 Det Sandhed er, og derved bliver det.
 Mistanken blot kan ikke fælde mig.
 Vel sandt, Dankongen var min Avindsmand,
 Og han var Ederes, Hertug! Hvad I følte
 For ham — hvor kjær han var Jer, — yttred I.
 De Gaadesord: „Gior med ham hvad Du vil,
 Du har min Fuldmagt“ — var jo Borgen mig
 Desuden for hver Overlast; thi, Herre,
 De blev ei skaansomt sagt; og sandelig
 De fulgte med en Mine, med et Blik,
 Som sagde meer end selv et Ord formaer.
 Ifald jeg havde — misforstaaet Eder; —
 Ifald mit Had til Den, som stilte mig
 Ved Gren, ved mit Guds, mig havde fristet
 Uoverlagt at handle, som I talde? — —

Det var tilgiveligt! Det blev en Sag
Imellem os, hvis Stævne, Bærneting
Er ei paa Jorden, men i Evigheden.

Abel (som har læst Brevene).

Af denne Tale følger altsaa klart,
Du est en ærlig Mand.

Lauge.

Det er jeg, Hertug!

Abel.

Og har Du ingen Lyder?

Lauge.

Jeg er Synder,

Da jeg er-Menneske.

Abel.

Et Menneske,

Som slet anvender sine fiendne Gaver,
Er vist det farligste blandt alle Dyr.
Nu har Naturen sørget dog tildeels
For Andres Redning, da den skabte Slige;
Thi nogle varsle Folk med sære Lyd;
Endeel har deres svage Sted paa Kroppen,
Hvor de kan fældes, naar de træffes ret.
Siig, Lauge! Har Naturens vise Moder
Med ingen Modgift dæmpet os din Gift?

Lauge (sindser).

Abel.

At Du est listig, som en Slange, veed jeg;
Men staaer i Misforhold din Lumskhed ei
Til din Letsindighed? Og har ei ofte
Din Skiodesløshed spillet Dig et Puds,
Lig Klapperslangens Rangle?

Lauge (uroelig).

Eders Naade —

Abel.

De Breve, som Du strev til Eriks Fiender,
Blev snappet op, har Du mig selv fortalt;

Han gav Dig dem tilbage. Bange for
 At tabe dem igjen formodentlig,
 Tog Du endnu en Afstrikt, den fik jeg;
 Men, som jeg seer ved Sammenligningen,
 En slet Copie kun af Originalen.

(Han viser ham det rette Brev.)

L a u g e (affides).

Fordømte Skiæbne! Ja, det er en Skiæbne!
 To Gange? — Det er Satans Værk.

Abel.

Dg nu

Min ærlige, miskiendte Mand, som lider
 Af uforskyldte Tvivl, — ei sandt, nu bør
 Jeg ogsaa troe, Du vilde redde Kongen?
 Ei sandt, Du Ridning? — O, jeg læser i
 Dit Slangeblik, hvad Du tør ikke sige.
 Ja, jeg har syndet! Satan har forført mig
 Ved Dig, sit Sendebud. Men jeg vil ei
 Undskyldte mig; det vilde pine meer.
 Ja, — i mit Ord, mit Die var der Gift;
 Jeg veed det; men Du tog, Du brugte den.
 Et Ord, Du Skurk! slaaer ingen Mand ihjel.
 Tidt har jeg kruset op mod ham; min Mund
 Har ofte sagt, hvad ei mit Hierte meente;
 Det var det vilde Blod, som kogte kun.
 Men Du har brygget Giften af mit Blod!
 Mit Blik, ved Dig, blev til et Dolkstik. —
 Det Ord, der kunde flygtet bort i Lusten
 Til tusind andre, greb i Flugten Du,
 Og smedded den uskadelige Lyd
 Til skarpe Morderjern. Du burde smægte
 Dybt under Jorden femten Favne; Navnen
 Udhugge burde Dig dit Die, Ridning!
 Baa Steilens Hiul; — men gaa Du kun! Men gaae!
 Blig Satan! som har Abel gjort til Ravn!
 Til i Landsflygtighed! Den Evige

Vil ramme Dig, før Du det venter mindst.
 Bort Skændige, med min Forbandelse!
 Min Uengstelse, min Synd, mit knuste Hierte,
 Min Dødsstunds flamme Sved forgifte Dig!

(Lauge flyer. Hertugen sætter sig stærkt bevæget ved et Bord og skjuler sit Ansigt i sine hænder.)

Efter et Ophold træder **Strange** ind.

Min høie Hertug, tilgiv naadigst! Jeg
 Begaaer en Feil imod Erbødigheden,
 Da uanmeldt jeg staaer for Eders Nafn;
 Men Sagen kræver Hast.

Abel.

Hvad vil Du mig?

Jeg kender Dig! Ha, Du est Lauges Svend.

Strange.

Ifald saa er, da veed I min Forretning:
 Jeg tørster ham hans Klæder, sørger for
 At Fiæren sidder strunk og Kraven stiv,
 At Sporen skinner blank og Støvlen sort;
 Kort sagt, jeg pynter ham den ydre Skæl.
 Paa den er Intet, tænker jeg, at dadle.

Abel.

Hvad vil Du?

Strange.

Bringe Jer et Trøstensord.

I sørger over Eders Broders Død;
 Men hvordan Sagen rigtig hænger sammen,
 Veed I vel neppe selv, da I er saa
 Fortørnet paa min Gusbond.

Abel.

Træl, Du dadler? —

Hvo est Du? Har Du længe tient hos Lauge?

Strange.

Jeg er en Borgerson af Arelstad.
 Min Fader var en Vaabensmed, som misted
 Sit Værksted, da de Lybste brændte Slottet.

Abel.

Hvordan kom Du i Dages Tjeneste?

Strange.

Han er af Arels Æt, og Arel staaer
Som Erkebisp med Krumstav og med Hue
Paa Stenen over Porten til vor By,
Som Skytspatron for Arelhuserne.

Thi tjente jeg hans Æt, den danske Marsk,
Dg svigter ikke, før jeg veed hans Brøde.

Abel.

Den faaer Du snart at vide.

Strange.

Det er muligt!

Men Eders Naade, som har været selv
En vældig Høvding og en rapper Kæmpe,
Veed dog, det gaaer ei altid til i Leiren
Som Bræsten præker! Sværmet har min Herre
Som Sommerfugl, jeg har ham trolig fulgt
Som Aftenbakke, det kan ikke nægtes;
Men vidste jeg, han var en giftig Flue,
Der fløi kun, for at mætte sig paa Liig —

Abel.

Hvad vil Du?

Strange.

Give Jer et Vink blot om,

At Danerkongen muligt ikke var

Jer saa bevaagen, som I fromt formoder,

Nu, han er død.

Abel.

Ha, hvis Du talde sandt —

Kan Du mig lette denne Steen fra Hjertet —

Strange.

Tilfældet viste mig, hvad jeg blev vaer.

I veed, at Danerkongen kom igaar

Fra Sortebrødreloster; der om Natten

Han blev, ei langt fra Leiren; og jeg har

En Morbroer, som er Munk i Klosteret,
Jeg sneg mig ogsaa hid, at hvile lidt.

Abel.

Nu da?

Strange.

Men Natten var saa heed og lummer;
Mod Morgen blev det svalere. Jeg gif
Et Grind for min Husbond — kom igien;
Alt sov endnu i Klosteret. Mit Vindue
Stod aabent, med et lille tyndt Gardin,
Og hist i Fløien ligesom mit Vindue
Var Kongens Kammer, stilt fra mit, ved Gaarden
Med Kliser, Blomsterpotter, Buegange,
Paa Klostersviis; og der var kiølt og svalt.

Abel.

Vær ei omstændelig!

Strange.

Da faae jeg: Kongen

Gik op og ned med heftigstærke Skridt;
Han satte sig igien at skrive Breve;
Han talde hemmeligt med Biskop Esger,
Som blev bestyrtet, bad, paamindte ham.
Det hialp ei, Kongen sagde ham imod.
Et Skrin af Jern, i Væggen muret ind,
Blev aabnet, Breve lagt deri, og Kongen
Selv giemte Nøglen. Denne Nøgle fandt
Imorges jeg paa Danerkongens Duff
I Sovekamret, der hvor Gittret brast.
Her er den! (Rækker ham den.)

Abel (modtager Nøglen).

Veed din Husbond hvad Du melder?

Strange.

Nei; thi han var saa vred igaar, saa hidsig,
At ei jeg vilde puste strax til Ilden,
Og tirre meer. Men nu — nu da han styrter
Fortvivlet ud af Eders Hal, saa bleg,

Saa skjælvende — nu føler jeg det Pligt,
 At staae ham bi med dette Vidnesbyrd.

Abel.

Hvad siger mig det stumme Skuespil,
 Som Du har seet?

Strange.

Jeg hørte Kongen tale,
 Min Morbroer hørte det.

Abel.

Hvad hørte Du?

Strange.

Kun afbrudt, naar imellem Kongens Røst
 Stærk toned hen mod Vindvet; men dog nok
 Til sikker Gisning.

Abel.

Tal, hvad hørte Du?

Strange.

„Har“, spurgte Kongen, „Du et sikkert Gjemme?“
 Da viste Bispen ham det skjulte Skrin
 Og sukked: „Konge, Du forfærder mig.“
 Da sagde Kongen: „Før, naar kunde jeg?
 Og maatte hele Verden ikke troe,
 Jeg svag gav efter kun for Andres Trods?“ —
 „Dit Land har Fred, hvis Du forliger Dig,“
 Gav Bispen ham til Svar engang; han raabte:
 „Nei, Abel har ei Fred, hans stolte Hierte
 Kun higer efter Vælde.“ — „Høie Konge!
 Jeg kan ei tale mod Samvittigheden,“
 Bar Bispens Ord; men han gienstvarte Bispen:
 „Jeg vil tilkæmpe mig min Fred og No.“

Abel.

Ha, lyver Du ei for mig, Ugersvend?

Strange.

Hold mig i Fængsel, til jeg har beviist
 Min Sanddrubed; til Bispen og min Morbroer
 Stadfæster Ord for Ord mit Vidnesbyrd.

Abel.

Hvad skal man troe i denne falske Verden,
 Naar Taarer, Hjertets fulde Kraft, naar Dydens
 Begeistring, strømmende fra Læberne,
 Selv kun er Skialkestul for lumste Rænker?
 Gaa bort, og lad mig aldrig høre fra Dig!
 Thi lyver Du, vil det forfærde mig,
 At see saa plat fordærvet alt en Siel
 I tidlig Ungdomsalder; er det sandt —
 Drev Du dog af min Hu den sidste Tro
 Paa Ærlighed i Verden. Gaa! Forlad mig!

(Strange gaaer.)

Jeg maa afsted — derhen. Har Erik syndet
 Saa rænkefuldt, da var ei Abel grum;
 Da vil ei meer den blege Nattefugge,
 Naar Hanen galer, staae for Æiet mig,
 Og tørre sine Loffer med mit Lagen.
 Jeg maa derhen! — Dog bæres det mig for,
 Jeg finder ingen Trøst. Jeg streifer vildt,
 Som Morderen, paa golde nøgne Klipper,
 Med Bødlen i det eget pinte Bryst.

Sophia kommer.

(Hun er klædt som Nonne, nærmer sig stille sin Fader, og kysser hans Haand.)

Abel.

Der er den første drøvelige Skygge!
 Ulykkelige Barn! Ei Lyset bryder
 For Dig sig længer i et farvet Stof;
 I Sort begraver Du din Ungdomsglæde.
 Gaf i den aabne Grav, det stumle Kloster!
 Hvad andet Valg er der vel nu for Dig?
 Og naar din Fader Dig engang besøger
 Ved Sprinkelværket, naar din Lampe lyser
 Paa Kronens Gulb, — misund ham ei, min Datter!
 Han er ei mere lykkelig end Du.

(Han trykker hende til sit Bryst.)

Regner kommer.

Ak, Eders Naade! Sorrig over Sorrig!
Ulykke fulgt af Ulyksalighed.

Abel.

Stig frem! Det er kun i Begyndelsen,
At Smerten martrer.

Regner.

Eders Søn —

Abel (forfærdet).

Min Søn?

Hvad han? Jeg har to Børn, — min Datter staaer
Alt med den ene Fod i Graven her;
Min Søn bør ikke svigte mig; han er
Min Fremtids Haab.

Regner.

O Gud!

Abel.

Om det var Jakob,

Saa græb han dog for Joseph, skøndt der end
Var Elleve tilbage; — jeg har Ingen,
Hvis Baldemar forlader mig. Hvor er han?

Regner.

Den unge smukke Junker drog igien
Med Thrugil Witt, sin gode Lugtemester,
Fra Frankrig til det fiære Fædreland;
Da greb ham Gollner Erkebisp, som stedse
Holdt med Kong Erik. Han har kastet ham
Dybt i et fugtigt Fængsel, hvor han sidder
Fra Lyset skilt, til Erkebispens hører,
At I har understøttet Danerkongen
I Fred og Krig, og til Kong Erik selv
Uraaber ham om Naade for Jer Søn.

Abel.

Han kan ei raabe længer! — Bølgen dæmper
Hans Stemme, — Lungen er alt fyldt med Vand —
Og Læben bleg og slap, som skulde tale. —

Net saa! — Ja nu forstaaer jeg Dig, min Drøm!
Nei, nei! Det var ei Emunds Brodersønner,
Du bragte med i Nat, Du blege Broder!
Men det var Abels Børn, som fulgte Dig,
Og som begravet levende, som Du
Gist i din Flod, — i Klosteret og Fængslet.
Nu staaer min Hu kun til det skjulte Skrin!
Mit Haab er levende begravet der;
Det maa forløses. Hvis han er uskyldig?
Ha, jeg er straffet alt! — Men var han Niding —
Skal atter Kronen stænke Hiernen Kraft,
Og frelse mine Børn. — Farvel, min Datter!
Jeg gaaer at møde Skæbnen som en Mand.

(Sophia omfavner sin Fader, han river sig løs og gaaer.)

Femte Handling.

Herberg i Skoven.

Henrik Smeltorp. Værtinden.

(Henrik sidder i en Lænestol ved et lille Bord, med et Bager Blin for sig; han er meget bleg.)

Henrik.

Nu, det fornyer mig at træffe her
En Landsmandinde.

Værtinden.

Ja, saa gaaer det, Herre!

Dytmarstieren har fik sit Fædreland,
Forlader det ei gierne; men der kan
Dog gives Marsag undertiden. I
Svor Danerkongen Trostid, jeg min Husbond.
Han døde, jeg begræd ham lang Tid efter;
Jeg blev paa samme Sted det samme Værtstid,
For Ridder, Bonde, Jæger og Kulbrænder.
De fleste kom her alt da Markvard leved,
Han kiendte dem; naar de besøge mig,
Det tykkes mig, som var han der endnu.
Saadan hendrømmer jeg min Alderdom!

Henrik.

Og har I Børn?

Værtinden.

Nei, Ridder!

Henrik.

Det er vel!

J vil ei gifte Jer igien?

Værtinden.

J spørger.

Henrik.

Hvorfor? Ved Gud, det er mit ramme Alvor.

Jeg veed en gammel Frue, som har mistet
Sin gode Husbond, som har mange Børn,
Der lide vil, fordi de faaer en Stedfa'er.

Værtinden.

J mener Danmark. Ak, nu græmmer J

Jer atter over Danerkongens Død.

Hust, Ridder! J er selv ei ret ved Kræfter;

Skiondt J har fristet Livet, har J mistet

For meget Blod —

Henrik

(Lægger Haanden paa sit Brost).

Jeg har saamange Draaber

Tilbage dog, at jeg kan hævne ham!

Jorgen kommer med en Krukke.

Værtinden.

Naa, Jorgen, er Du der?

Jorgen.

Ja. Der er Krukken

Med Fluegiften.

Værtinden.

Sæt den hen, min Søn!

Nu skal de stille deres Graadighed
For sidstegang. Man har ei Fred, Herr Henrik!
For Fluer, Humler, Gedehamse, Myg,
J denne varme Sommertid i Skoven;
Det hjælper ei, vi feie dem paa Dør
Hver Nat med Vindeqviste; næste Morgen,
Naar Vindvet aabnes, er de der igien.

Henrik.

Det er en egen Ting med disse Kryb!
De spotte Magten steds med deres List.
Ustraffet stikke de selv Kongens Hals,
Sly Hestefluer dræbe kan en Ganger;
Og Løven selv er værgeløs, saasnart
En Sværm af Bier sig hænger i dens Manke.

Værtinden.

Hvad Nyt?

Jørgen.

En Vandrer, som formodentlig
Vil hvile her, staaer ved det gule Sand
Bag Busten hist og taler med sin Svend.
Jeg troer de sfiendes.

Værtinden.

Ellers intet Nyt?

Jørgen.

Jo: nogle Gravere fra Digerne
Gaaer om fra By til By med skarpe Spader,
At træffe Ridderen, som dræbte Kongen.
De svoret har, at hvis de finde ham,
Skal han begraves levende paa Stedet. —
Der er den Fremmede!

Henrik

(seer ud af Vinduet, sagte).

Ha — Ridder Lauge! —

Dig leder Dommens Retfærd for mit Sværd.
Tak, fromme Konge! — Salig Herre! Ja
Det var dit Værk fra Himlen.

(Gøit)

Lad os gaae. —

Mit Sværd! Jeg seer den Bonde bærer Sværd.
Følg mig — jeg er lidt mat endnu.

Værtinden.

J er

Saa bleg som Døden.

Henrik (smilende).

Jeg er ogsaa Døden,
Jeg gaaer kun ind at hente mig min Læe.

(De følge ham.)

Lauge kommer, forklædt som Bonde.

En lummer Dag, en Luft som smeltet Bly.
Min Vej gaaer over Hederne; mig svigte
Selv Skovens Træer og Buske, Skiul og Skygger;
Nu maa jeg rende, som de rædde Harer,
I Maanfin over Lynget. Lige godt!
At hungrer, tørste har jeg ogsaa lært;
At sove paa den blotte Jord, — at bruge
Mit Sværd. — Vel Strange, Træl! Du mig forlod,
Da endelig engang Du fik at vide,
Hvad ei jeg vilde stiale. — Skade kun
At Trofast, at min skionne store Pudel
Med Trællen gif, og vendte Herren Ryggen.
Forlades af sin Hund, — det er dog haardt!
Men ligemeget! Jeg vil finde Venner,
Brødløse Folk; og i et oprørt Vand
Er godt at fiske. Denne Pung med Guld
Skal hjælpe mig.

Jørgen kommer.

Lauge.

Kom, Søn! (sagte) Her kunde jeg
Maaskee paa Timen faae mig Svend igien.
Den Dreng seer ud som Lykkens Slegfredbarn.

(Hoit)

Hvad hedder Du?

Jørgen.

Jeg hedder Jørgen, Herre!

Lauge.

Og har Du Fader, Moder?

Jørgen.

De er døde.

Lauge.

Du er vel fattig?

Jørgen.

Som en Kirkerotte.

Lauge.

Har det kun slet i Huset her?

Jørgen.

Stort Slid

Og liden Løn.

Lauge.

Din Koftes Lapper vidne —

Jørgen.

Godt Klædningen forholder sig til Koften.

Lauge.

Vil Du forbedre dine Kaar?

Jørgen.

Hvo vil

Gi det?

Lauge.

Hvis Du vil tiene mig, betaler

Jeg femten Drex Sølv i Ugeløn.

Jørgen.

Ha, I maa være riig. Er I en Bonde?

Hvor ligger Eders Mark?

Lauge (smilende).

I Maanen, Jørgen!

Den skænker gule Neg med gyldent Nr.

Der har Du Guldkorn! Vil Du tiene mig?

Jørgen.

Guld? Læg det hen paa Bordet.

(Sagte)

Ha, der har

Vi udentvivl vor Mand. (Sagt) Hvis jeg skal tiene,

Maa først jeg vide, hvo I er.

Lauge.

Et Stedbarn

Af Lykken, som Du selv.

Jørgen.

J ligner meer

En Ridder.

Lauge.

Virkelig?

Jørgen.

Hør! Skulde jeg

Ret tiene Nogen med Fornøielse,
Da blev det Ridderen, som givet har
Den danske Konge sin fortiente Løn,
For al den Nød, han i en blodig Krig
Har paaført Slesvig i saa mangt et Aar.

Lauge.

Min gode Jørgen! Du seer ærlig ud,
Man skulde troe, Du meente det oprigtigt.

Jørgen (ligegyldig).

Naa, vil J ikke troe mig, saa lad være.

Lauge.

Man siger, at der søges efter Lauge;
Er det i Sandhed saa?

Jørgen.

Ja, det er vist.

Jeg raader Jer at stikle Jer i Skoven,
Hvis det er Jer; thi Digegraverne
Vil levende begrave Jer.

Lauge (sagte).

Han lyver

Dog ikke for mig.

(Svit)

Jørgen! Jeg er tørstig,
Jeg kan ei gaae, før jeg har lædstet mig.
Skaf mig et Bæger Wiin! Og følger Du
Og deler Lykken med mig, nu velan!

Jeg gjør Dig riig og mægtig. Vil Du ei, —
 Tag Pengene, giv mig en Lædsfedrif,
 Og overlad mig til min egen Skiæbne.

Jørgen.

Vi har ei Wiin, men der staaer Ol paa Bordet.

Lauge.

Vel, ræk mig Kanden da!

Jørgen.

Nei, — tag den selv!

Lauge (tommer den hurtigt).

Det kvægede.

Jørgen.

J vil ei tørste meer.

Lauge.

J brygger Ollet med for megen Humle,
 Det har en bitter Eftersmag. — Hvi stirrer
 Du paa mig, Jørgen? Hvorfor stuer Du
 J Aften op og folder dine Hænder?

Jørgen (betende).

Tilgiv, St. Jørgen, mig, min Skjtspatron!
 Nu har jeg ogsaa Dragen dræbt, som Du.

Lauge.

Hvad har Du givet mig i Ollet?

Jørgen.

Gift.

Lauge.

Ha, Helved! — J har brygget denne Drik —

Jørgen.

For lumste Kryb, der stikke Folk i Søyne.

Lauge.

Vi Niding!

(Han drager sit Sværd.)

Jørgen

(Springer rask til, vrister ham Sværdet af Haanden, sætter sin Fod derimod, bryder
 det sønder og kaster Stumperne for hans Fødder).

Jeg er vel saa stærk som J.

Lauge.

Du har forgiven mig —

Jørgen (rolig).

Saa tak mig til!

Det var Barmhertighed.

Lauge.

Du spotter, Træl?

Jørgen.

Saa døer I dog, før man begraver Jer.

(Gaar.)

Lauge (alene).

Saa er det da forbi? — Hjælp! — Skam Dig, Lauge!

Der kommer Ingen, — Du er mellem Fiender,

Dø som en Mand! — Du snart har overstridt,

Allt stærker i min Indvold Dødens Lee.

(Med Skæf.)

Saa skal jeg dø — jeg som har elsket Livet

Saa høit — O Gud! Imorgen sinner Solen,

Naar det er Nat for mig — og fugtigt Mulm

Indknuger mine Been, mens unge Mø

Bag Blomsterhækken kyskes af sin Veiler.

Hvor mange Roser visne med mit Liv!

En deilig Piges Brudgom — Kongens Marsk —

Apollo paa bevinget Pegasus —

Nu snart — et Adsel — og min Herkerstav

En trøstet Riap, som hver en Dreng kan bryde.

(Sætter sig.)

Var det forbi kun, naar det er forbi; —

Men Graven aabner sine sorte Ruler

Og sender Skækkedilleder. Fy, Lauge!

Dø som en Helt, — og frygt kun ikke for

Det sorte Mulm! — De lægge Dig i Solen,

Høit, luftigt, paa et giennemsigtigt Hiul.

De muntre Fugle vil fortælle Dig

Og slunge Viisfang paa din Mindesteen.

(I Dødsangsten knælende med foldede Hænder.)

Giv mig et Vink, Almægtige! — Giv mig
 Et Bærsel fra Udydeligheds Land —
 Saa vil jeg haabe. — Dine Præster sige:
 Barmhertighedens Dør er Ingen luft,
 Mens Hjertet banker. Viis mit brustne Blik
 Dit Sendebud — saa vil —

Henrik Meltorp træder langsomt ind, dødbleg, med Sværdet i Haand.

Lauge (forfærbet).

Ha — Henriks Mand!

Forsoning! — Gud! Der er et evigt Liv!

(Han styrter tilbage og døer.)

Henrik

(til sine Svende, som komme).

Det arme Skrog! Det gjør mig ondt for ham.
 Der ligger Sommerfuglen nu som Dorn,
 Med svæbne Vinger i sit eget Lys.
 O, kunde hver en Niding see din Død,
 Han følte sikkert: Ondskab skader vel,
 Men ingen meer dog, end sig selv tilfødt.
 Han tænkte nok, han saae et Spøgelse,
 Han troede, jeg var død og at mit Gienfærd
 Kom, som en Guds Herold; ved dette Syn
 Anraabte skrækket han Barmhertigheden.
 Saa bør jeg ogsaa være nu barmhertig!
 Han var min Konges Morder, — leved han,
 Gav ham mit Sværd sin Næst; men han er død,
 Og ingen Christen hader efter Døden.
 Jeg kiendte slet min salig Herres Hjerte,
 Hvis jeg formoded, at i Himmerig
 Han ønskede denne Siæl fordømt til Helved.
 Kom, tag ham, Alf og Holger! Bærer ham
 I Bognen ud! Og skjuler Legemet
 I Galmen. Almuesværmen kommer alt,
 Den skal ei handle frækt og grumt med Riget,

Dg bilde sig og Verden ind, det skeer
 Af Retfærd's Iver. — Kom!

Holger.

Jeg troer, det regner.

Henrik.

Det siger intet. Bag min lille Kirke
 Ved Muren, er en gammel Beenhuushvælving,
 Der vil vi jorde ham i Stilhed, Holger!
 Dg aarlig vil jeg — af min egenomme —
 Betale Kirken for en Siælemesse,
 Ja sætte Summen i mit Testament,
 At man fra denne Dag i femti Aar
 Kan bede for den arme Synder's No.
 Saa slipper han maaskee dog med en Skærpsild,
 Dg saadan høvner jeg min salig Konge
 Bedst i sit Paradis. Nu følger mig!

(De gaar med Liget.)

Klosterhallen.

Biskop **Esger** med en Angel i Haand; Broder **Niels** ligesaa.

Esger.

Kom, Broder Niels! det bli'er en deilig Aften.
 Veldædig Regn faldt ned, og slappe Bært
 Har atter reist sit Hoved. Elig en Regn
 Er Guld værd. Bonden sukked, Herrens Engel
 Har gydt sit Fyldehorn ud over Landet;
 Nu styrkes Lungen karst af tielig Lust,
 Dg Munterhed og Livskraft, Siælens Blomst,
 Har ogsaa denne Regn fremkaldt af Knuppen.

Niels.

I Sandhed, Heden trykker ofte meer
 I Nord end selv i Syd, ved Sommertid.

Es gar.

Nu lad os vandre til vor Aftenshyssel!
 Mens Bonden gaaer til Kroen, Ungerhvenden
 I Skjggelunden til sin Hiertenskiær,
 Mens Riddren sidder i sin Borg ved Bægret,
 Og Hyrden blæser i sin Eng Skalmie —
 Hvormed kan bedre vi fordrive Tiden,
 End med at fiske? Var Apostlerne,
 Var Simon Peder og Andreas, Broderen,
 Var Jakob og Johannes Zebedæi
 Ei Fiskere? — Ha, jeg kan aldrig sidde
 Taus med min Angel ved den stille Flod,
 Naar Solen synker og i Bølgen kaster
 Sit sidste Purpur, uden at mig tykkes,
 Jeg seer min Frelser staae ved Flodens Bred,
 Som i Judæa ved det sølvblaa Hav,
 Og raabe: Følger mig! Jeg kaarer Eder
 Til Menneskenes Fiskere.

En Munk kommer.

Herr Biskop!

Es gar.

Hvad fattes Dig, min Søn? Du est saa bleg!

Munken.

En rædsom Tidende.

Es gar.

Hvad er der hændt?

Munken.

Vi drev i Floden med den lille Jolle —

Es gar.

Hvad der?

Munken.

Vi kasted ud vort Garn —

Es gar.

Saa tal!

Munken.

See selv! — jeg frygter, jeg forsærder Eder
Med Ordet.

Es gar.

Ha — vil Synet strække mindre?

Munken.

Et Liig — vi drog et Liig af Volgerne.

Es gar.

Har en Ulykkelig af vore Brødre
Aflivet sig?

Munken.

Nei — han er myrdet grumt!

Es gar.

Hvo?

Munken.

Har I ikke Rygtet hørt?

Es gar.

Hvad, Rudolph?

Munken.

Om Kongen?

Es gar.

Erik?

Munken.

Danerkongens Mord —

Es gar.

Er Kongen dræbt?

Munken.

Hans blege Legem ligger

Med vaade Loffer strakt paa Dødningsbaaren,
Indhyllet i den sorte Sørgedug.

Alt nærmer Skaren sig; man venter Eders
Befaling til at sætte Kongens Liig,
Med Stælemesfer, her i Klosterhallen.

Es gar.

O Gud, min Erik! — Alle Helgene!

(Ster ub.)

Niels.

For Jesu Skyld, saa sig —

Munken.

En rædsom Daad!

Den onde Lauge Gudmundsen har styrtet
 Dankongen ud fra Vinduet i Elien.
 En Fister, som os kom til Hiælp paa Floden,
 Har Alt fortalt os. Udentviol er Mordet
 Fuldført med Abels Billie. Han har mistet
 Al Siælefred med Eriks Død. Man siger,
 Han iler hid, for i vor Klosterhal
 At finde Vidnesbyrd om Kongens Trædsfthed;
 En Pengesum, bestemt til Krig mod ham,
 Og Breve, som Dankongen skrevet har
 Til Abels værste Fiender. Der i Bæggen
 Staaer Skrinet. — Gud, hvor Ondskab gaaer i Svang
 Dog steds i Verden! Og hvad nytter os
 Vor Tilflugt til de stille Klostermure,
 Naar Raften selve der forfølger os?

Niels.

Man bringer Riget. Lad os møde det
 Og tage Deel i Sangen, Broder Rudolph!
 For denne gode Konges Salighed.
 Han var en ærlig Mand, uskyldig myrdet.
 Og Himlen vil forbarmes over ham,
 Endskiøndt han blegned uden Sacrament.

(De gaar.)

Skov i Nærheden af Slesvig.

Sophia kommer i sorte Klæder, med flagreende Slør og Loffer, stærkt
 bevæget.

Før Hjemmet jeg forlader,
 Naturen, Kiærligheden og min Fader,
 Maa jeg til Afsted træde

Bag disse Hæfter trange,
 Til disse Buegange,
 Som slutted ind min Barndoms første Glæde.

Farvel, I muntre Bøge!
 Nu skal jeg meer ei Eders Skygge søge,
 Nu stiller Klostermuren
 Sophia streng fra Livet og Naturen;
 Hun gaaer ei meer i Haven,
 Hun plukker kun det Græs, som staaer paa Graven.

Ei Perler og Koraller,
 Kun Dødningbeen og hvide Hovedstaller
 Skal denne Kiortel smykke;
 Et Crucifix skal disse Læber trykke.
 Som eensomt Kilden rinder,
 Skal Taaren stedse væde disse Kinder.

Men jeg har stridt og vundet!
 Naturen tabt — jeg har min Himmel fundet.
 Jeg frympes ikke længer
 I dette Støv, jeg ei til Glæden trænger;
 Min Siæl, paa Troens Vinger,
 Sig did, som Enoch, som Elias svinger.

Keen staaet jeg, fri for Lænker,
 Og paa mit arme Fædreland kun tænker.
 Skal Danmark Du lide?
 Kun høre Sværdet i din egen Side? —
 Skal Broderhadet være
 Din Gift, og evig i din Indvold giære?

O Naade fra det Høie!
 Hør Pigens Suf, see Taaren i mit Die.
 Glad gaaer jeg selv tilgrunde,
 Hvis Fædrelandets Haab jeg øine kunde.
 Skal vrede Frænder dele
 Det Land, Naturen som et yndigt Hele

Foreente som en Moder,
Med Sund, med Fiord, med Belter og med Floder?

(Folder sine Hænder i høj Begeistring.)

O, see mit Hierte flamme!
Gud! Aabenbar mit Blik den Kongestamme,
Som christeligt og frederigt skal bære
Den danske Krone til dit Riges Ære,
Ei voldsomt sønderrives,
Men i en kærlig Arvefølge trives!

(Hun støder med sin Fod mod Hornet.)

Hvad seer jeg her? Hvad blinker?
Et gyldent Horn mig blankt i Græsset vinker!

(Tager det op.)

Det Oldenburgske Horn, som var forsvundet?
Ja, det er atter fundet!
Det bringes Otto atter,
Til Afsted rækker ham det Abels Datter.

Otto kommer.

Sophia!

Sophia (høitidelig).

Hil Dig Otto, holde Greve
Til Oldenburg! Frygt ei for Skovens Mø,
Hun rækker Hornet Dig, men uden List
Og uden Gaadetale, vil ei daare
Din Tørst med Trylledrik. Mit Horn er tomt,
Men stienne Lyd i blanke Hvalving boer,
Som raaber høit min Spaadom over Nord:
Hil Dig! Din Æt skal vorde Danerkonger!

Otto.

Sophia, Du er her — i denne Tilstand —
Med løse Lokker — i en Siælsforvirring —

Sophia.

Jeg fandt dit Afsehorn, og rækker det
Med hellig Spaadom. Troer Du, det er Vanvid?
Nei, jeg er ved min Samling. Jeg har fundet

En sikker Havn i Guds Barmhertighed.
 Mit Haab, min Fryd paa denne Jord er død;
 Vær Afgjælse da for den Døende,
 Som i sit Dødens Dieblif er Himlen
 Og stulte Stiabne mere nær end Du.
 Jeg bad til Gud, hengav mig kærligt i
 Min Skabers Villie; bad om intet Held
 For mig paa denne Jord, kun for mit Land;
 Den Trøst nedraabte jeg fra Naadens Magt,
 At den i Livens Syndflod vilde sende
 Mig Duen hid med Fredens Oliveblad,
 Til Tegn paa bedre Tid for Fædrelandet;
 Da fandt jeg dette Horn fra Oldenborg;
 Og ingen kolde Tvivl skal mig betage
 Min sikker Tillid til Forjættelsen.

Otto.

Sophia, vene Mø, min Siæls Veninde,
 Fat Dig! — Et Nidingsværk har rystet Dig
 Og bragt din Siæl i sygelig Forvirring.
 En Usling daaret har og nedrig misbrugt
 Din Uerfarenhed; nu troer din Uskyld,
 Din altfor bløde skionne Dvindlighed,
 At Du maa gaae tilgrunde. Men hvorfor?
 Kan ikke Glæden smile Dig paa ny?
 Kan Tabet ei erstattes?

Sophia.

Hvilket Tab?

Min Fæstemand en Stimand, Fader Morder,
 Hans Broder myrdet, og min Broder Træl!
 Kan, troer Du, slige Tab erstattes mig?

Otto.

Følg mig til Delmenhorst! En kærlig Søster
 Din Tilstand lindre vil, — en Ungdomsven!
 Din Nød er græsjelig; men Du kan reddes.
 Erindrer Du, hvor tidt i Barndoms Dage
 Jeg under Bøgen her fortalte Dig

Bedrøften om en Helt af mine Fædre?
 Om Huno, som uskyldig blev fordømt
 Af Keiseren, at stride mod en Løve?
 Han var alt Gubbe, men han reiste dog
 Til Goslar med sin Søn den unge Frits.
 Da udbad Fredrik sig af Keiser Henrik,
 At maatte stride for sin sølvgraa Fader.
 Det blev ham tilladt. Med en Mand af Straa,
 Hvis Bug var fyldt med Drens lunkne Larm,
 Kiæk medte Helten Dhyret strax i Stranken;
 Og medens Løven anfaldt Villedet,
 Stak Fredrik Sværdet giennem glubste Hierte.
 Ha, mindes Du, hvor tidt ved den Bedrøft
 Vi felte Styrken i det gamle Sprog:
 Naar Nøden stærkest er, er Hjælpen nærmest. —
 Hvi vil Du da saa reent fortvivle?

Sophia.

Ven!

Jeg vilde stride tappert, hvis jeg havde
 Som Frederik en god uskyldig Fader
 At stride for. Farvel for evig, Otto!
 Du seer mig aldrig mere. Klosteret
 Mig stulte for fra Dig, det stiller atter.
 Ei burde jeg forglemte min Ungdomsven!
 Min Tølelse forvirred mig. Som Fuglen
 Udsluppen af det snevre Buur, jeg lod
 Mig lokke, fangtes alt for taabeligt
 I listiglumste Fuglejægers Næt.
 Min Munterhed har knækket sine Binger —
 Jeg kan ei følge Dig. Du glemte tro
 Dit Barndomsminde, jeg har svigtet mit. —
 O græd ei, Otto! Nu jeg føler først,
 Hvad Du i Livet kunde vorden mig.
 Jeg seer dit ærlige, dit Die stort
 Med tunge Laarer fyldest. — Ja, jeg føler,
 Du har mig kjær. Men glem mig heller aldrig!

Tænk paa den ulykkelige Sophia,
 Naar Du om nogen Tid er lykkelig,
 Og hendes lille Grav i Klosterhaugen
 Bedækkes af Violer. — Nu Farvel!
 Jeg svoret har en Eed, den kan ei brydes:
 Jeg er Guds Brud; men Du er Himlen kjær,
 Og som en Engel skal jeg savne Dig.
 Farvel min Ven! Ræk mig din Haand!

Otto.

Sophia —

Du spaaer min Stammes Held — og knuser mig.

Sophia.

Gud signe Dig!

Otto.

D bliv!

Sophia.

Far evig vel!

(Hun gaaer.)

Otto.

Jeg tør ei følge hende. — O Sophia,
 Nu er min Ungdom blot en Natviol,
 Om Dagen farveløs og uden Duft;
 I Mørket skal den aabne først sin Kalk,
 Mod Himlen, til den blege Drommerste,
 Som smiler kun for Veemod og Erindring.

(Han gaaer.)

Klosterhallen.

Rong **Erifs** Liig staaer tilbækket i Baggrunden paa Vaaren. Over Liget
 hænger en Lampe, og paa Bæggen, under Lampen, Billedet fra første
 Handling, med et grent Forhang.

Esger. En Munk.

Munken.

Hans Naade Hertug Abel kommer strax,
 Han søger Eder, fremme Fader!

Esgar.

Veed han,

At Kongens Liig er fundet alt i Fjorden?

Munken.

End ei. Men han er vred, han spurgte barst
Om Ebers Hal. Der er han.

Esgar.

Gaa, min Sen!

(Munken gaaer.)

Abel kommer i heftig Bevægelse, og nærmer sig Forgrunden, uden
at mærke Nogen.

Hent Bispen!

Esgar.

Han er her.

Abel

(Hører ham ikke, henfunken i Tanker).

Jeg haaber atter!

Min Trøst og min Retfærdiggjørelse

Blev indelukt i denne skumle Hal. —

Ha, sælsomt! — Ja, det var Guds Finger, Strange!

Da netop jeg en Miil fra Klofret traf

Din Frænde Munken, som stadfæstet har

Ethvert dit Ord. See — her er Vinduet,

Derude Gaarden, hiøset Munkens Kammer,

I Muren finder jeg det sorte Skrin,

Og her —

(Tager Nøglen frem.)

her har jeg Nøglen til min Gaade.

(Gøit, uden at vende sig.)

Gaa, skynd Dig Munk! Hvi nøler Du? Afsted,

Hent Bispen!

Esgar (nærmere).

Han er her.

Abel (bliver ham vaer).

Nu — est Du der?

Hvi maaler Du mig med dit stolte Blik?

Hvi læser i dit Ansigt jeg Foragt,
 Forfærdelse? Ha, tal, hvad vil Du mig?
 Du har vel ogsaa Røgtet hørt, som gaaer
 Om Danerkongen?

Esger.

Hvilket?

Abel.

At han blev
 I Nat paa Bergen myrdet hos sin Broder?

Esger.

Det veed jeg.

Abel.

Dg nu troer Du, jeg er skyldig;
 Ei sandt? Thi hvor I Munke finde Noget
 At troe, der er I glade; var Legendens
 End nok saa usandsynlig, taabelig.

Esger.

Min Hertug! Had og Ubarmhertighed
 Begaaes desværre tidt i denne Verden.

Abel.

Dg troer Du, Abel sig nedlade kunde
 Til Enigmord?

Esger.

Ikke selv.

Abel.

Men ved en Anden?

Alt bedre! Du er overthydet om,
 At jeg lod Erik dræbe?

Esger.

Jeg har troet det;

Nu veed jeg det.

Abel.

Hvor læste Du din Vished?

Esger.

Ulykkelige Broder, i dit Die!

Abel.

Ei, ei! — Men stil Dig ei saa hellig an!
 Viid, jeg er kommen efter Ebers Rænker.
 Ei sandt? Kong Erik gæsted mig som Ven
 Saa broderligt, for at forliges med mig?

Esger.

Med meer Ustyldighed fløi ingen Engel
 Til Himmerige.

Abel.

Vi, og hør mig først!
 Sæt, at kun Erik lumskelig var kommen,
 For at udspeide mig i Bennelarve?
 Sæt, at han havde samlet hemmeligt
 En Skat til Fremtids Krige mod sin Broder,
 Og skrevet Breve til sin Broders Fiender?
 Ja, hvis nu denne Skat og disse Breve
 Her glemtes i et gammelt Klosterstrin?
 Hvad saa?

Esger.

Hvo trøstede Dig, Ulykkelige!
 Med slikt et usfælt Eventyr?

Abel.

Bekjend!

Jeg veed det Alt. Tilstaa mig det! Jeg veed,
 Du est ustyldig, Du har raadt derfra.
 Men har ei Kongen skrevet hemmeligt
 Hos Dig i Hallen her?

Esger.

Dg glemte sit Skrift
 I dette Strin? Hvi skal jeg nægte det?

Abel.

Hvad var det, Erik skrev?

Esger.

Sit Testament.

Abel.

Sit Testament?

Es gar.

Han aned alt sin Død.

Jeg raadte ham indstændigt fra Besøget,
Fordi Du ikke var saa god som han;
Det hjalp ei; Erik drømte: Du ham svog;
Dog agted han ei Drømmen, troede Dig,
Skiøndt den var ærlig — og Du selv —

Abel.

Dg jeg? —

Hvor har Du Testamentet? Skynd Dig Munk!

Es gar.

I Kisten hist han glemte Pergamentet,
Dg medtog Nøglen.

Abel.

Uf en Hændelse

Har Abel fundet den.

Es gar.

Vel, saa luk op!

Du est hans Broder, Dig tilkommer det
At eftersee hans efterladte Sager.

Abel (ved Skrinet).

Hvi stælver jeg? Hvi er det Skrin saa fort?
Hvi hviner Nøglen? Var det mig maaskee
Meer tienligt, hvis den Laas blev evig lukket?

Es gar.

Ulykkelige!

Abel.

Ha — Du ynker mig?

(Åbner Skrinet.)

Det er fuldbragt! Saa tal, Orakel, tal,
Dg siig min Skæbne mig, — men fort og godt. —
En Blyt kun med en gammel Munkeskaabe?
Et Pergament?

Es gar.

Væs Hertug, har Du Mod!

Abel (læser):

Danmark, min anden Moder!
 Jeg ende vil din Harm;
 Jeg iler til min Broder,
 Forfønes ved hans Barm;
 I Klostret vil jeg træde,
 Der skal jeg finde Trøst,
 I Herrens Huus begræde,
 Min egen Ungdomsbrøst.

Det kan et Uheld møde —
 Tænk i dit Liv paa Død!
 Dog om jeg skulde bløde,
 Hvad agter jeg min Nød?
 Sig hæver som en Lille
 Min Siæl til Salighed;
 Og her min sidste Villie
 Frivilligt lægges ned.

I, Undersaatter holde!
 Klærker og Riddermænd!
 I Væge vil I holde
 Mit Dnske, hør Jer Ven!
 Skænk Abel Danmarks Rige!
 Da i min Klosterstand
 Min Bøn til Gud skal stige
 For dig, mit Fædreland!

Jeg Thronen Ryggen vender,
 Jeg lyder Giertets Bud,
 Og strækker mine Hænder
 Til Naaden hos min Gud.
 Hvad mig af Verden gaves,
 Er her tilbage bragt. — —
 Døer jeg, — vil jeg begraves
 I denne Munkedragt! —

(Abel svimler, Bispen griber og understøtter ham.)

Abel (mat).

Taf, Gubbe! Taf! — Kom — før mig til din Køibænk —
Jeg blev lidt svimmel — det gaaer over strax.

(Stærkere):

Nei — lad mig stande — støt mig til Sværdet!
Jeg vil ei sidde meer. — Han vil begraves
I Munkeskappen, — var det ikke saa?

Esgar.

En bitter Anger sonderknuser Dig.

Abel.

Har Du Medlidenhed, Graahærdede?
O, Erik har den hist i Paradis.
Han veed, hvad jeg har handlet, veed min Straf.
Nu raaber jeg forgiæves; før min Tale
Var kraftig, Munk! Et Ord har dræbt en Ven.

Esgar.

Følg mig af Hallen, Hertug!

Abel.

Dg hvorhen?

Mig tykkes her i Hallen er min Havn.

(Opdager Liget.)

See der! Der Een alt ankret har i Havnen.
Et Lig paa Dødningsbaaren? Hvo er det?

Esgar.

Kom, kom! Her er ei godt for Dig at være.

Abel.

Mig tykkes just! Her vil jeg bygge Hytter
For Moses, mig, Elias — for min Broder.
Et Billed hænger over Liget, skiult
Af grønne Forhæng? Grønt er Haabets Farve,
Det passer ikke meer for mig — Bort Haab!
(Han rører Forhængen tilside og opdager Billedet af Kain, som ihjelslaaer sin Broder.)
Ha, Kain! — Rigtig!

(Eliælver tilbage fra Billedet og trækker Bispen hen i Forgrunden.)

Suffer Du, min Fader!

Det Billed stod med skønne Farver malt
 I din latinske Bibel? Mindes Du
 Den Aften, da vi sad paa dine Knæ,
 Dankongen, jeg? — det var en Juleqvæld;
 Ser Ar var han, hans Broder var kun fem;
 Da kiendte vi saalidt endnu til Verden,
 At slig en Brode forekom os plat
 Umulig og affhyelig.

(Stotter sig stærktstælvende til ham.)

Man lærer

Dog meget, naar man bliver ældre, Bisp!

Es gar (bedende).

Følg mig af Hallen!

Abel.

Hvorfor stuler Du

Mig dine Skatte? Skal ei Abel see
 Sin Broders Liig? Troer Du maaskee, at jeg
 Udholder ei hans Mafyn? — Det er muligt! —
 Dog glæder det mig, I har fundet ham;
 At ei han skal af Dødsene fortæres.

(Smeltet.)

Begrav ham christeligt! Han har fortient det.

(Efter en kort Tausbed.)

Men jeg vil ikke see ham meer i Verden —
 Med aabent Die, — thi med Luchte seer
 Jeg ham bestandig, hvor jeg vender mig —

(Sønderknust.)

Og Martyrkronen om den blege Linding
 Ei trykker nær saa skarpt, som Kongekronen
 Om Abels Hæse. —

(Med rast Hestighed.)

Ha, nu vil jeg see ham!

Es gar.

O nei, o nei!

Abel.

Hvorfor?

(Tager Svedebugen lidet tilfide.)

Nu er det skeet, —
 Der ligger han! — O Gud, hvor sort og blaa!
 Ukiendelig! Dvælt af sin Broders Haand.

(Han styrter ned ved Baaren.)

Ha, Erik! Dyrt har jeg betalt din Krone! —
 Sophia, — sort besøret, — Valdemar
 I tunge Lænker, — svæver alt som Skygger
 Omkring din Baare! — Ei det varer længe
 Før Abel følger Dig! Hans korte Liv,
 En evig Storm mod Skæbnen, mod sig selv,
 Vil vorde Straf, som Døden ender først.
 Beed da til Gud om Naade for min Siæl!
 At han for din Skyld i min sidste Stund
 Medsender mig Barmhiertighedens Engel!

— . . .

